

مکتبہ اسلامیہ
لاہور
۱۹۴۷ء

مکتبہ اسلامیہ
لاہور

Handwritten text in Arabic script, likely a list or record, with some words appearing to be "مدرسة" (school) and "تعليم" (education).

Handwritten text in Arabic script, continuing the list or record, with some words appearing to be "مدرسة" (school) and "تعليم" (education).

Handwritten text in Arabic script, possibly a signature or a note.

Handwritten text in Arabic script, possibly a signature or a note.

[illegible]

[illegible]

[The page contains dense handwritten Persian script, likely a continuation of a letter or a manuscript entry. The handwriting is cursive and fills most of the page area.]

بسم الله الرحمن الرحيم

الله الذي نور وجهه عجب عجائبات احوال جميعها مختص به
مرحمت وجوده مطلق را که روشن گردانیده و در ظهور آن نور و صفیت
محمّد را تجلی جمال یعنی تنزل نمودن او از استغای ذاتی و انکسار کردن بر
سوانت و کمالات انسانی و مطلق و مودار از وجه صفت صفت محمّد است که از
تعیین اولی گویند و بفتح از و غیر نمایند و تجلی جمله عبارتست از ظهور حضرت حق سبحانه
و ربّی یعنی بنابر جلالت انوار است از محض ذات که در اینجا به اعتبار
است بکلی و تفسید و تعیین نه پذیرد آن الله تعالی عن العالمین کنایت از اوست
و توجیه وجه عبارتست از تنزل نمودن حضرت ذات بصفت آن وجه که بر
الکشاف کردن اشیائات خود پوشیده نماید که ظهور صفت تجلی تنزل و احوال
بر این ایراد تجلی است بصفت جمع بود و جدا باشد بگویم که چون جمیع صفات و احوال آن
جمیع و بصیرت علم و غیر آن درین صفت مقبره و منظر است چنانچه که حضرت
آل است به یکی از آن تنزل نمود و او بهر واحدی بکلی فرمود و قائل است
نور آیت و فرموده حقیقت محمدی از آن ذات از خودی نور یعنی انبیا ظهور
این نام و محل بروز او جهان غیب است و پس و اطلاق اسم بر این جهان

توانست و محبت را با حقیقت محمدی سنی و منور گشته و بر جان ذات باغبار
 لغات او با صفات این اسم اطلاق یافته چه تنگ نیست که حقیقت محمدی
 غیب بهریت از حقیقت الوجود محسوبست و الطلاق تعین بر و از آن پس که نسبت
 لغات در و معتبر منظور شده و البصیر غایات الکمال و در حقیقت
 سبحانه و در آن وجه حجب نهایت کمال است اسمی و صفاتی را بر سبیل اجمال
 و اعتبار قلم شرح به کسر و راین بر ارضی شده حق سبحانه باین حقیقت راضی شده
 مقصد ر علی دیده پس از شهادت و نسب خود نشان آن حقیقت را یعنی او را
 و مسند و واسطه خود را حقیقت تا با وساطت او فیض ب عالم رساند و حدیث
 لا اله الا الله از بویسته مشهور ازین است و صافا و بر ازین و صفا
 رواند آن صفت از شایسته که است با معنی که چینه جمیع آنها و صفات دریا
 مطایع مشرب بود مع ذلک ابوی کزنت و غربت آن راه نیافت و نیز از کور
 و وجود مطلق خبری دیگر و جو ذکر است و آدم لم یکن شیئا مذکور را
 و در آن مقام که آن حقیقت محمدی منزل شده و وجود آدم موجود بود
 و حقیقت او مذکور بلکه بود و در سطوت و جلال است و لا العظم
 کا تا و لا اللوح مظهر او در آن وقت که قلم کاتبه نه حرکت ایستاد
 و بکتوب قلم که عبارت از همان حقیقت محمدیت در صدر کاتب بود و اینگونه
 در بی اظهار آن خالق کرد و وی مندرج است نشده بود پس ظاهر است که خالق نیز
 موجود گشته باشد فهو محض من کبر الوجود و پس انوجه حجب کفیه نفوذ
 وجود است چه جمع مراتب وجود از کون و اعیان در آن مندرج بود

در اینجا متغیر شده و بظهور می‌رسد و **الحاج** خراین **الوجود** و **کلید**
 نخستین است خراین **جو** و **کنایت** از مرتبه **الهی** است یعنی آن **حقیقت** است
 تا از آن مرتبه **فیضان** وجود زنده بر **جمع** عالم و **حد** نیست **لولا** که **حقیقت**
 متوازی **نیست** و **قبله** **الواحد** و **المتوحد** و **الواحد** **سه** **است** **اسماء**
تعالی و **الموجود** و **العاقبت** و **عکس** نیز **ان** **کفایت** **بیشتر** **باز** **بان**
معنی **است** که **شماره** **کشت** **و** **فما** **است** **نیما** **کائن** **اولیا** **و** **مشیر** **القی** **بمعنی**
 که در **ترجمه** **صدر** **علی** **یده** **مذکور** **است** **یا** **اگر** **قبله** **القی** **بان** **حقیقت** **که** **چون** **است**
خارج **بجای** **در** **ان** **حقیقت** **جمع** **کالات** **خود** **در** **امطاع** **و** **مورد** **و** **توسعه** **بظهور** **ان**
منور **باین** **ظاهر** **است** **که** **آن** **حقیقت** **فقط** **و** **محل** **توجه** **بود** **در** **من** **را** **تا** **هر** **چه** **در** **انجا**
مطالع **کند** **در** **عالم** **عین** **و** **ایمان** **بظهور** **آرد** **و** **صاحب** **لو** **او** **الطهر** **وان**
حقیقت **مذکور** **نیز** **حد** **است** **بان** **معنی** **که** **چون** **مشار** **جمع** **مطالع** **و** **سبب** **او**
فیض **بمان** **مرتبه** **است** **اجامع** **جمع** **صفات** **و** **اسماء** **الهی** **است** **بیش** **حد** **کفایت** **عالم**
مقام **را** **مناسب** **و** **نزد** **دارست** **یا** **اگر** **چون** **فوق** **آن** **حقیقت** **مرتبه** **کفایت**
و **در** **انجا** **بسی** **سفت** **مقبور** **منظور** **ند** **بیش** **حد** **کفایت** **همان** **تین** **اول** **را** **نزد** **و**
المقام **الحمود** **نیز** **عبارت** **از** **همان** **تین** **اول** **است** **معنی** **نماز** **که** **از** **اول** **و** **بیا**
تا **انجا** **معنی** **عبارت** **بطریق** **زول** **بان** **کرده** **شده** **بر** **طرز** **عروج** **معنی** **خیر** **تقریر**
توان **کرد** **الحمد** **لله** **الهی** **نور** **و** **حسب** **تخلیات** **الجمال** **سپاس** **و** **ستایش** **مر**
حضرت **ذات** **جامع** **الکمالات** **را** **که** **منور** **کرد** **در** **تین** **وجه** **حسب** **خود** **را**
تخلیات **جما** **که** **عبارت** **است** **از** **مکان** **توحید** **و** **عروج** **موندن** **او** **از** **کشت**

بوحسب و تحقق آن مانواع است یکی آنکه بجهت محبوب نظر کشند و انفس
 خود را در وی مطابق نمایند و از آن دست سلسله بختی نشاء بقضاء انکسار
 حقیقت در مراتب ظاهر وجود خود را و عالم را به ظهور ظاهر بجهت رسیدن و حقا
 را در خلق مشاهده نمایند و آنکه این سر را بر نموده و حقیقت معلوم و احکام من را بجهت
 به آخر کنایست ازین بختی تواند بود و این را بختی ملکوتی گویند بختی دیگر
 بوقت حقیقت است از مطلع نبضات جبر و تنبیه و چون عارفان از ابریه
 باطن مشاهده نماید مجاز خود را در حقیقت که گمده خود را بعد عین ثابت
 نماید و با سستی کوفی است و بعد اربعین از سجد کرده و بربان وقت
 گویای من عارفان قد عرف بر کرده و این را بختی حبس و قی و بختی صفا
 گویند بختی دیگر که شهود حضرت ذات شافی و وصول بحضرت الایمان است
 که نسبت انباء و کان افراد اولیا است ظهور نور است پکیف بختی
 نهایت است بلا تعین و تمثل و چون عارفان روح نمود مستغرق شوند آن نور محض
 گردد و همه نقیسات از نظر شود و او انبجالی پذیرد و متعاشی گردد و بهر الهی
 العرفانی و العالیات الکبری و آنکه آن خواجهد و سرای و مود که فی مع
 امانه وقت لایعنی نمیه ملک مقرب و لایحی بر سر جاز ازین وقت تواند
 بود و این را بختی لاهوتی و بختی ذاتی گویند مثلاً لایعنی نور الهی و حقیقت
 صیب از ان بختی از روی نور یعنی چون کسی خود را بهر نور و شاد را و مجرب
 ساخت که است او بدل بوحسب شده و متصف بصفات الهی گشت و
 خود را و جمیع نقیسات را از نور حق و رنگ برنگی دیگر نیافت و البصر نمیه

غایب است امکالات و دید حضرت حق سبحانه بدید و حسب در قرین او نیست
 کمالات صفاتی و ذاتی را یعنی هر شبه تفصل تفصیل خود را این اجمال نیست
 و انکسرت بوحده شفاست یا نیستی گشت معجم فائقه زویر (عظیمها)
 فخر بایسته در این رخ و شد و راضی گشت تا یقین او را علی التواتر و
 التواتر مراست جمال لایزال خود ساخت و سور و تجلیات است
 گردید و بنظر تفصیل جمیع مراتب توحید و کمالات آنرا اصطلاح
 و هائیکه که می رهنی اندر علم و رهنه رهنی از یمنی است فصد
 علی یدیه پس در شکاره قرب خود است نه آن حسب تا که گشتان بود
 بقدر را بمنزله نگاه حسب رساند و صفات و مصفا کرد و نیکو او را
 از آن کمالات و از رنگ غیرت و آدم لم یکن که تا مذکور و حالا
 آنکه در وقت تجلیات صفت آدمیت و برت که آدم عبارت است از
 اصلا منظور و مذکور نبود بلکه زبان سرشته او قایل با مثال این معانی بود
 که من را فی وقت در الحقیقه و اهل فی الدارین مسند و سید جمعی ما
 سوانه و لا القلم کاتبا و لا اللوح سطورا و نه قلم و در آن کاتب است
 و نه شمشیر نگاشته شده یا معنی که جسمه یا قلم بر شمشیر است و این
 و چون حسب در حال شود از حسرتی ریخت و وجود و حسب اتحاد نام یافت
 بمقتضای الحمد است از اقورن با القیم لم یکن له اثر از بی از حد و
 در باقی نماید قلم یکبار بخانود و چه نویسد و عدم منقش بود در آن تجربه
 از آنست که چون حرف غیرت و کثرت از لوح وجود او حک شد دیگر

بار و بر خسته بشریت نام ادا سطور نماند چنانکه گفت معراج رفت او در میان
 همین خداوند خدا که فرموده قالوا البتة شهدوا ما علموا وانا ظن من بین منی است
 فهو قون کشفه الوجوه وحبب کعبه من انب وحب و مطلق است باطنی که جمع
 اضافت و جود از لا یهوت و جودت و ملکوت و روح و حبیب و یکتا
 اند و برین لطافت را درین تعین مذهب مساعدت شد و مفتاح حراین ابود و
 کای که چنانچه پیشتر است با نظری که کسی را بطول بطون بواسطه آن حبیب
 استحقاق دارد او را در او کار و افکار بر رخ خود ساخت ابواب استحقاق
 فیوض الهی و اسرار مکانهاست نامتناهی به وی مفتوح گشت و قبله او جود
 و الوجود از دایره حق برداشت و بقدر حق بود و اعتبار آنکه تعین او امر است
 حال لا یزال الی حود ساخت و اسما صفات نه و دوران مشاهد نمود و انجود
 طالعان و متعینان نور مشکوات نبوت و ولایت و مرادند و نیز از
 بدون بآن معنی که در مفتاح حراین ابود مذکور است و صاحب لؤلؤ اللمود آن
 سبب خداوند را در حجت باین معنی که مدعی کفایت بر او را نزد هر کسی که
 بکمال است محمود و خود غار است تر بود حمد را از همه بهتر و یکو تر تواند گفت و المقام
 الحمد و صاحب مقام محمود است مقام محمد و جبارت از آن هست که در آن
 وقت که بکشف صفات یا کشف حضرت الذات شرف باشد و در عین
 نبود آن مستوف این قدر رشود داشته باشد که عاصیا را ابتغاف از او عفو
 بملکت بر آورده با حل نجات رساند الذی لسان مرتبه بقول لسان
 منقبت آن حضرت صلی الله علیه وسلم شان دارند که زبان و قلم شان

میگوید از برای اظهار حال او و آن مرتبه عبارت از اتحاد و حقیقت خود
 به حضرت العشق است یعنی چون وجود خود را بنظر خود با حقیقت محبت ناجا گوید
 انی وان کنت ابن آدم صور تامه رستی که اگر چه منزه از آدم از روی صورت
 عسری فکری است معنی شاه ایا بونی بر برادران آدم معنی است که کوا که آن
 به پیری من و آن معنی حقیقت آدم است که شمع و موه است از حقیقت محمد بن
 نبی است گفت بصورت ارج ز اولاد آدم از روی مرتبه
 حال بزرگم مراد از او حال حالت وجودی و نبودیت با حال شاه و ایا
 با محار و حقیقت و معیقت آن حضرت الطیف الطایف است و افسر حضرت است
 پس نبود از نور ربانی و فیض سبحانی بر حسب لطافت حقیقت و نظرت بخوابد و در
 بودن او من حیث الوجود از آنکه بفرقیست منظر آن سرور علیه الصلوة و السلام
 سایه منزه بودند و مراد بکل حمایتش از خواص طیف است پس باس و مغروران
 که نورانی بود چشم یا روحی تصور و در کلام معجز است که آن سید الانام علیه السلام
 و شکام از سایه منزه بودند که فرمودند انما من نور الله و المؤمنون من نوری
 ایای باین صفت سایه بود ذات ترا چون بود از آنکه روحی محسوس و نورانی
 مصوری چون بگرم در پس عکس جمال خویش یعنی چون در پس حقیقت خود
 که حضرت الاجال است عکس جمال را که وجه آن کوشت به نیم و این تعین
 محو و تناسلی یافته بیده وقت عین یکلف مشاهده نام ناجا گوید و همه چنان
 بحقیقت مصورم یا آنکه همه آنها را در وقت غلبه نکر و حال تصویر کرد و نمودیم
 و دانم که عمر را من طایفه ام و بنا کرد و من است چنانکه مولانا در مثنوی باین وقت

گویند منم آن کس بود ویرین که بخانه بنا کردم یا آنکه همه جهان بحقیقت منظور
 و مشهور من شود و تمام قیاسات عینی و اعیانی را در این حقیقت که نور حضرت
 از انکسیت است و متلاشی یابد و حقیقت عالم چنانچه اولاد در مرتبه است
 بود که کان انشد و لم یکن مع شیء برین روشن شود و آدمی بداند هر دو کون
 آثار بنود بر لوح وجود غشش ایجاد شود و نقد و فتنه من بود و یا نه آنکه بداند که جهان
 هر گاه صحت بر نیکی است و کیفیت همان کیفیت است پس سواد لایزال است
 یا آنکه مراد از آنست عالم کون باشد و از جمال حضرت اعیان یعنی چون ممکن
 آن عالم بر حسب ظاهر شود و بجلی نماید همه جهان در رنگ اعیان ظاهر شود و یا آنکه
 مراد از اینست عالم معنوی باشد و از جمال تعین عباد و پیوندی از خود را
 در این حقیقت که یابد که من عرفت نقد عرفانست به بیان این است
 میکند همه جهان بحقیقت منظور و مشهور من شود و صفاتی جمله موجودات را نشان
 ویم خورشید آسمان ظهورم عجب از نور است کائنات اگر است
 مظهر معنی حقیقت مبری از نقاب حضرت لا تعین است که نصف الظاهر
 او بان حقیقت ظاهر است لولا ان لا افهرت از لوبست این سر است پس
 چون حضرت لا تعین آن عظمت و انعامی بمن مایل باشد و من
 مظهر آن ذات ملکوت بنمایانم عجب در این موجودات عینی
 و اعیانی مظاهر من باشد و چنانچه در حضرت لا تعین با وجود تعین حقیقت
 من تعین و تلبس راه نیافت و الا آن که کاین بر سرافت اطلاق
 بحال خود است پس من که مظهر آن ذات باشیم اگر در من نیر با وجود این

مظهر نیست و تبس را دنیا یافت چه عجب یا آنکه آفتاب آسمان ظهور می
 یافت ظهور درین به نسبت جمیع نقیسات کمال است و نسبت ظاهریت حق درین
 قوی تر پس چنانچه نور و ماد که ارباب از نور نورشده سفادت عجب در اگر
 استد کان نقیسات عیسی و عیالی نور ظهور از من اقتباسی هستند و مظهر
 نور من باشند اما من نور را ندوالمو شون عجب ان این سرست منی و کم
 آنکه نور نشیده آسمان ظهور معنی چون ظهور جمیع نقیسات در تجلی و جودیت
 پس چه عجب که در تجلی شود و بی مظهر من باشند و سیران همان صلیب
 در آینه عیان باشد معنی دیگر آفتاب آسمان ظهور معنی ظهور بیغ ظهور آفتاب
 در من سبب در تجلی شود و درین به نسبت و اتم و اکل است پس چه عجب
 انوار من در سایه نقیسات باشد تا نقیسات را به صورت خفایا بر ارواح
 قدس صفت نمود و در معنی هر ادا از ارواح قدس تملکات حضرت
 الاعیان است و از معنوی شبنمات و قابلیات مندرج در حضرت الاعیان
 حاصل آنکه قابلیاتی که در صفت من مسطور و در تملک الاعیان تمام و کمال شود
 ظاهر آن قابلیات است یا آنکه از من عالم کون مراد دارند یعنی حضرت
 الاعیان نمونه و صورت عالم کون است که کون بر آن صورت ظاهر است ان
 خلق آدم علی صورت بیان همان صورت است یا آنکه از معنی همان حقیقت معنی مراد
 باشد یعنی حضرت الاعیان نمودار من است چه حضرت الاعیان که نور کسبت
 حرا خواست که ظاهر شود بصورت تملکات اعیان و نقیسات کونیة ظهور نمود
 اشتباح انس حقیقت که در یکدم یعنی صورت انانیت کمال بود

نیست که انوار و اللطیف و را احوط کنایت از آن است که در هر
 را احاطه کنده است یا آنکه موهوم است کونی لطیف و احاطه موهوم است که
 آن یک من است چه ظهور و بر و ز اعیان بعام کون است چنانچه ظهور حضرت الاعلی
 بایمان بحر محیط است و از فیض فالعیشم بحر محیط یعنی مملاتی که در عالم
 جبروت ظاهر است و قطره است به نسبت قابلیت و ثنونات حیثی
 صفت من نور لیس طامعه از نور اظهر من یعنی عالم کون یک روشنی است
 از آن عقایی که در حضرت الاعلیان ظاهر است از عرضش تا نفوذش
 همه ذره بود و در نور آفتاب ضعیف منور یعنی عالم کون به نسبت عالم
 اعیان در رنگ یک نشین نور است یا در رنگ ذره است در نور
 آفتاب یا آنکه از روشش بمناسبت قرب صفات چنانچه فرمود الرحمن عز
 العرش استوی عالم صفات مراد داریم که از روشش عالم اثر صفات
 و این هر دو عالم را حکم یکدن است در مرتبه دل من که منزه از نقیصه است
 الاصله متحرک روشن شود و روشنی ذات من جهان را پر کرده صفات
 خود از خود منزه و در مرتبه اتحاد و نیست انحصار به نسبت با حضرت
 ذات بخت حق سبحانه اگر پرده اسما و صفات خود را از میان براند از من
 عالم تمام منسحل و متلاشی شود و در پس پرده عدم رود همچنان آن مرور
 بزبان من شبه می نماید که من صفات خود را که با صفات حق سبحانه است
 از میان برگیرم عالم معدوم گردد و فاصبه شود آن لایق بود به سزا و ظهور طایفه
 از بویست وجه دیگر آنکه اگر صفات بشریت را از خود دستور سازم و صفات

علی مقصد کردم جهان از نور من پر شود و همه جا خود را با من و صبح نصیب
 را بصورت خود می بینم عارفی این بیان حال کند مردی باید که باشد خود
 شناس تا شناسد خویش را و در هر لباس وجه دیگر آنکه اگر من می خلق با خلق
 و نه کردم و صفات بشری از من منسوب شود و اتق و بحق حاصل آید که می مع
 و وقت از آن نیت است جهان و جهانیان در آن وقت از فیض من بهره گیر
 چه کسی که در آن وقت منظور بشری یا ولی شود و بواسطه مقول غایب است انکس
 خدا ندی کرد آب که زنده گشت از حضرت جاوید آن آب
 حیات قطره از حوض کوثر هم یعنی آب حیات یک تنی است که آن رسم
 از دریای کوثر من است یا آنکه مراد از آب صفت دوام حیات باشد یعنی غلبه
 که با این صفت متصف است از تجلیات و صفات یک اسم من است که بر و تا
 و بر اندخته که آن اسم الهی است آن دم که وسیع می موده زنده کرد
 یک نفس بود از نفس روح پرور من نفسی که حضرت عیسی بآن احیا
 نمود یک نفس بود از حضرت انا عیان که نفس من است و روح این نفس با حق
 آنست که وجود و نمود رشیما از تاثیر تجلی وجودی اوست و ظهور و صفت
 بر تین است عالم که است بس پر توه آن از آثار تجلی شود و در دست که روح
 اعتباری واقع شود که نور علی نور از اشارت بدوست بحر ظهور و بحر
 بطون و قدم بهم در من به من که مجمع بحرین است که بر من و بحر ظهور عالم آثار
 و افعال بحر بطون که عالم صفات است و قدم با معیت او که عالم ظواهر و باطن است
 باعتبار آنکه صوفی در وقتی از اوقات جمیع موجود است از افلاک و جسم و بحر

و خیال در بطن بظهور آنکه در وقت انکشاف توحید در عالم جبروت هدر
 نهد می باید تمکلات حضرت ثابته را در سخن دل خود جلوه گرمی سپرد می
 تواند بود که مراد از بحر ظهور عالم عین و ایمان باشد و از بحر بقون و قدم
 عالم بی کیفیت پنهانیت پس معنی چنان باشد که وجودی کونی را چنان
 آن برود و رتق است بطافات جمیع مراتب توحید از ذات و صفات
 و اثر صفات و این برود و توجیب بر تدریس که قابل باین مضمون و
 ظاهر بی و صورت حضری باشد و اگر قابل حقیقت محمدی باشد معنی چنان
 بود که آن حقیقت جامع است بر ظهور را که عالم اسما و صفات است
 بحر ظهور و بر و بر این برود و عالم از همان حقیقت است و میتوان بود که مراد از
 بحر بقون مذهب است باشد و از بحر ظهور عالم و احدیت یعنی آن
 حقیقت بر ذات جامع بین الینب و الشهادة فی الجمله مظهر همه
 اسماء ذات من بل اسم اعظم بحقیقت بود بجز نام یعنی
 وجود کونی ذات محض بی من مظهر نام است و می ظهور همه اسماء ملک
 بنظر حقیقت ظهور و تامل جمیع اسماء از من است و من اسمای آن اسماء که
 نسبت اسم اعظم کنایت از آن است یا که مراد از ذات همان حقیقت
 باشد و مظهر است او جمیع اسماء را بنا بر آنکه جمیع قابلیت است و این
 یا بنا بر آنست و ظهور همه اسماء از انجاء بل اسم اعظم یعنی چیست است
 در انجا مضمون و صورت و غلبه ذات مطلق است و اسم در مظهر
 نورم که از ظهور من است یا شده ظهور یعنی حقیقت من است

که چون بطور پیوست عالم عین و اعیان از او در وجود مکنون ظاهر
تر است پس انوار اظهر هم و آنچه نا فایده در عالم کون در وجود
می آید از آن نیز تبدیلات ظاهر تر است پس آنچه در عالم ظاهر است از مملکت
در وجود است حیرت افروز و تجلیات کونا کون پس است صلوات الله علیه
و علی اله من البشیر انبار آمل او کشتن غبار اسالت و جعفت است
عبد الصلوات السلام از سایر خالق انبیا و غیره چنانچه با مانده گور شده است
و انکت ابن آدم صورتا و الصدق و الشهداء و الفاطمین اما حکمیه
در بیان مراتب عشق مراد از عشق حضرت اجمال است و هی الحقیقه
المدنیست چنانچه پیشتر مذکور شد و از آن رسیده تعالی و مراد از مراتب
عالم صفات و افعال است و بیان این مراتب در این کتاب هم از پیشتر
تذکر عشق است بصورتی که در هر مرتبه در و ج مکنون سالک بیان مراد
و وقوف یا فتن او درجه بعد درجه بر سستی متوالی کردن است
مشتمل بر وقوف بقوف از مصنفات امام احمد غنصه الی رحمة الله
در بیان عروج سالک و انکشاف مراتب وحدت بر وی و بیان
غشوق و معشوق و عاشق و بزبان وقت ادا کرده شود یعنی این بیان
نه بر سبیل تبعیت است بلکه بمنظورهای کشف و سلوک خود نورانی شده
تا آینه معشوق نماید هر عاشق آید چه سالک هر رتبه تا نوبت
و مری خود را از این کتاب متاثر نیافتد اذ یافت که آینه است
در کمال انجلیا یا آنکه در رتبه عشق برتر از این است که بقوت

فهم و بیان کرد پس امری سر آید و جلالت آن توان گفت و باید
 گفت و عیان بحال حقیقت او نظر توان کرد یعنی عشق از حقیقت
 بطون که هوای هیبت است و لافین و جبر پانی مکنجه و نیز این فهم و بیان
 از انجی بحق آنکه او نامی ندارد و کثایت از است یا بدید و کثایت
 کان بنا و لیا هر چند بشود حضرت عشق مرف شود اما چه احدیر از کث
 از کثایت نیست چنانچه گفت که از کث نیست کس از کث نیست یا آنکه از کث
 کردن ادراک و احاطه نمی شود و با شد هر چند بشود و با شد
 گس نکرد و یا آنکه از دیده کث نیست پس است مراد باشد خود او به عالم
 ملکوت که بین بعضی ظاهر است اما نور نورانی حوام لبریه است
 که دیده باطن است و دیده دول تعبیه و سلطت بعضی ظاهر و از دیده
 باطن که عیان ثابت است یعنی حضرت الاموال را باین دو دیده نمی توان
 دید بلکه بشود آن بدیده وقت است که در آن دیدن و در استن و
 شنودن همه متحد است ثم تعالی العشق عن فهم الرجال برین
 عشق از فهم مردان که توانی که از ایشان کردن و عن وصف العشق
 و الالهی و برترت از صف جبرائی و و سالک چه عارف چون در
 شود آن مرتب تعین غائی و معنوی را از زبان نوزم و متناهی میسند
 و بها پیکیف نور را متصف یا بدنا چار بیان از وی شود و جبرائی مال
 کرد او نکرد و از پیران بیان و اظهار در وقت رفاقت است و در مقام
 ملک را اصناف بنام و کمال بنحاسته و بحق اتحاد تام یافت

شیخ جن شنی عن خیال یحیی عن الاحاطة والمثال به کاه که برتر
 شد چینی از خیال و از فهم که آن حضرت العشق است برتر شود و از احاطه
 و از تمییز این بیان تر به است و ازین که او معانی در خیال با نمک و یا با
 مثل تو ایم آورد و بتحق غرت محبت یعنی بذری که او که سر پرده
 ذات اوست مانع است از ادراک و احاطت کردن عارف مکلف
 آنرا که البهو عن درک الادراک بیان نیست و احتمال دارد که از عشق
 غرت تمییزات کونی و اعیانی مراد باشد و کسب بار و دانی و العظمه
 از اری مضر با منعت و تمکین استغفار منفرد این بیان سبب استیجاب
 یعنی محبت بودن او از مرمان است که در صفت استغفار یگانه است و بر
 صبح احدی ندارد آن الله لغی عن العالمین پس ذات خود را در کس
 نمیکرد اندک در عین لذت ظهور و کمال اخفاست و خود را بر سر نهاده
 حجب ذات او صفات اوست صفات عبارت از حضرت
 الاعیان که حاجب ذات است زیرا که یکلف را اینجا یکت نموده است
 و بهر یکی بر یکا مبدل گشته و اطلاق لغت پذیرفته لیکن متفق که
 بر او زده بود چون کشت ظاهر این همه اعیان را آمده و صفاتش صبیح
 در ذات چنانچه ذات را بر مرتبه ذات تحت اطلاق میکند چرا که
 چون حضرت الذات اعیان را ایای خود ساخته عکس خود را بر آن
 انداخته آن یکلف پس تعبد آن آینه مقید باین قید نمود و بفعلیه حالش
 را اینجای آمده و ذات در عالم منها دست ظاهر و هوید اکت زنجیر

صفت باین معنی است که حضرت الایمان در تعیبات کونیست
 و مندرج جو بهوت که با حکم و آثار در ظاهر آمده و در حجب بتجلی ملکی
 خود را ظاهر ساخته و عاشق جمال او جلالت اوست از جمال در چنانجا
 مرادی توان داشت و از جمال که آن یعنی جو نفورت کونی در نمود
 آید طالب و عاشق همان معنی شد و آن معنی نه در خارج اوست بلکه
 در دست و بین بطن او و این است معنی و جمالت مندرج در
 جلالت بنا که گفت ای خا بر تو عاشق و معشوقی باطلت مطلوب را که
 دید بکار آمدن و چون ظاهر بباطن خود فرافیت پیدا باشد عالمی الدوام
 خود با خود عشق بار زد و با عشق بار زد که غیور در جو نیست و سو
 او در نمود و هر طغنه از روی معشوقی پرده بردارد و
 هر نفس از روی عاشقی پرده افکند و بینی مستغنی لازم شود
 خود را از عاشقی در سر برده و باز سوز کرد و از عاشقی را در احجاب
 اندازد و در هر آنی در پرده عاشقی سوز و ناله جانده و اظهار نماید و
 بجز و آیه کری سبب آید یا آنکه حجاب از روی معشوقی خود بردارد
 و حسن خود را بتجلیات بنیاست در نظر عاشقی بی در پی ظاهر گرداند
 و هر دم از روی عاشقی اظهار شوق و طرب نماید و از مکتوف میشود
 خود متلذذ گردد و یا از روی عاشقی در ترنم آید و اظهار ابراز خویش
 کند و شطیبات از و سر برزند و عشق در پرده می نماید
 سار عاشقی که که بشود و او از معنی در تملات اعلی که عالم متوجه

حضرت عاشق که قاعل و مقصود حقیقی است و هموست که خود را ازین
 ظاهر ساخته حسن خود را در نظر خود جلوه داد اما عاشق کجاست که در کجاست
 بنامش را داند و درین اشکال متشکل را شناسد نه دردی باید که
 باشد ششهاش تا شناسد و در هر لباس با آنکه غرض عشق
 از بر آید ازین و احتجاب بر خود کنش بیعاشق رحمت رساند آن
 و ساز نو اختش نه عاشق را بر آید کز دل و در بر آید ازین است
 اما عاشق کجاست که خود را بر تیره سازد که باین غرض برسد و محرم
 این را از کرد که مقصود عشق از دیا و شوق و طلب عاشق است
 تا حسن کونا کون بر و اظفار رفته ناپ و او را از وی بر باید که
 حرمان را دامن گیر او کنند یا آنکه عشق در تجلیات گسترده نشیند
 اکنون است تجلیات شهود و بر آنکه جلوه رحمان است ظاهر میکند و اند
 خود را در پس پرده اشیا عیان می سازد اما عاشق کجاست که این
 او را مشاهده نماید در مظهر مظهر را بنده است این است کمال مرد
 راه یقین در هر چه نظر کند خدا را پسند هر نفس نغمه و کسارد
 هر زمان زخمی گردد آغاز خمر ادا از نغمه در پنجاه تجلی وجود است یعنی
 معشوق بمقتضای قابلیت متکثره هر زمان اعیان از تجلی وجودی با حکام
 و آثار متلبس گرداند و از خلوتخانه وحدت حقیقی زخم جدایی
 و کوی آرد و در پرده غیر و غیرت بنام عاشق گوید برای کاش
 به دی این سرشته کز است حرف و چنانکه معشوق عاشق را در وقتی

از قوت برستی و ارماییده در بحر وحدت غوطه دهد تا عاشق تمامیت
آن شود و زخم اغازد یعنی اسرار غیب و لطایف را بر سر انگشت
و بدین ترانه در ترم آید که پس فی حقیقتی نوی اند و سجا با عظم
شانی عرفت ربی بر پی و کاجی از سر و قتی جان افافت شود
بشد و در ساحل غیب اندازد تا کوی یالیت رب محمد لم یخلق محمد
تا آنکه از غم تفرقات عشق که در عالم معشوق است بر او باند و از
زخمه اطوار آن در عالم صورت و فعل یعنی هر نفسی و نفسی که در
عالم بطون ارادت او تعلق گیرد و وجود او شود و در عالم فعل عطا
آن ظهور بپزند و در وجود آید همه عالم صدای نوا است
که شنید این چنین صدای در از غم او از نفس در چرخ عالم انبیا
یعنی عالم کون او از باز کونه آن عالم هست و عکس او است بلکه
هموست که با حکام و آثار مقلد کشته یعنی ان غیرت در نمود
آمد و هست آیات که این آواز را بشنود باین رنگ و این غنای
عین معکوس داند و بند را از او در جهان بیرون افتاد
بر او از از ظهور وحدت است در تقیدات کونیه یعنی از قباب
وحدت از عین کثرت طلوع نموده و غیرت عالم مبدل باشد
گشته و شک نیست که محبی که خود را محبوب بیند و عالم را نیز محبوب
بیند بحکم الله نور السموات و الارضین بهر چیزی که روی آورد
غنی از وجود است و بیند اینجا توفیقش و جلاله او را کین

آید و اند هر ذره را از وحدت بشود خود صد یکی تمام از
 یعنی چون عالم کون صورت عین حقیقت باشد پس ظاهر است که آن
 معنی از وجوبه مستتر ماند پس از او از هر زبان هر ذره خود
 تو بستان که من نه ام بخار یعنی در اظهار وحدت من غازی نیکنم و نه
 و بستان را فاش نیازم بلکه هر ذره خط کشفت ماطون است باین
 سر است اما صاحب گفته ادباید تا بشود وی تواند بود که سالک
 خطاب میکند نفس خود را در وقت افلاقت او از سر مشهور
 یعنی ای نفس آنچه تو در وقت عین خود دیده هر لحظه اظهار آنرا
 از من خواه و فاش کن درون سر نهانی از من مطلب بطلب تو خواه
 متحقق با خلق اند باینکه تا آن سریر تو دایما آشکار باشد هر
 ذره که اجمی بر وحدت تو دهد و تقصیر غازی از من مرتفع گردد
 خود سخن گفت خود شنید از خود کردم اینک سخن بدین اجازه
 هر زمان هر زبان را از خود با سمع خود گوید هر دم هر گوش سخن
 خود از زبان خود بشنود یعنی بدید که گفت و یقین معلوم متیقن
 شد که جمیع حرکات و سکات عالم کون که در بعضی فصل واقع
 میشود همه آن فی الحقیقه از دست و اوست که باین انحال متفصل شده
 و هر آنی هر زبانی ماطون است و در هر لحظه هر گوش سامع هر
 غیر را چون وجود نباشد پس گویا و بشنوائی از گنجی تواند بود و
 الفایل و الشامع و البصیر و سواه و هر لحظه بدیده حسن خود

بر دیده خود جلوه دهد یعنی آنچه در عالم مجاز منظور و مدبرک بصیرت
 به عجبی حسن است که از برای بطلان و اندام در صحنای
 ظهور بر خود و برای خود آشکارا نماید و نیز در عالم حقیقت هر چه شود
 و کثرت چشم ظاهر و دیده باطن و غیره و قنی است هویت که خود را همچون
 نماید و عین در میان نمی آید و آنست ربی بپیش این ابر است و در
 لمحہ پر روی وجود خود را بر سر خود جلوه دهد یعنی او است
 که در هر آن کسوت نقین و تعذیر پوشیده و در باز در کثرت جلوه کند
 و در میدان ظهور بر خود جلوه دهد و در حدت خود در انقباض کثرت پوشیده
 عشق است پس که در در جهان جلوه میدهد و گاه از لباس شکر از کسوت
 که پوشیده نماید که این هر چهار فقره در بیان مراتب وحدت الوجود است
 و تلقین امر اعلم الیقین و چون از صفات خود برخاسته ام و صفت
 او از من بشود و چنانکه هست بنا که گفت حدیث عشق زحاف نشود از
 و اعطای هر چه صفت بیار در عبارت کیر و کس و کجی شنی قی صامت
 ثم ما طویع من سبکند محبوب در مظهر هر ساکت که تمثالت اعیانیه است و
 مظهر ناطق که تعیانت گویند است با آنکه مظهر ناطق آن باشد و ساکت
 و رانی آن حیوانات و نباتات و جمادات یا آنکه از ساکت که عالم
 به وحدت الوجود نیست از او مراد باشد و از ناطق عالم بان معتقد یعنی هر
 سخن میکند خود از سر دانی و پنداری کند یا بفرمان من بفر از حرف محبوب
 نمی شنوم بابت تکلم را عین محبوب میبایم یا آنکه صامت عبارت است از مرتبه

در وقت ظهور آن تکلم حق بعارف چو صوت است و مناطق آنکه در آنجا
حرف و صوت در میان باشند خواه بطریق الهام یا بغیر آن و غمزه
عمیون آن ثم کز الخویجیب و عن میکند محبوب با من بشارت چشمهای
در عین وقت انکشاف تو حید چه در عالم صورت و جمال که ظهور جلوه جمال
معینت وراثت ملکات و چه در عالم معنی که عالم حیرت و حلال و غیر
سختن میکند بگشاید ابر و بعضی بتدل و آن در افلاک آردن از سستی
شود و آنی چه حدیث میکنند در گوشم سخن در گوش کردن
که آیت از آنکه این حدیث را بر سر من گذاشتند و گفت بر من بیان
می سازد و آن حدیث این است که میگوید انعمتکم که در و کون
مکانتکم پدید نیست یعنی مرتبه ذات من بجهت از قید عین و احیان
منزه است و در شکل و فعل و چنانچه امام احمد علی در سوانح فرموده
نفاست در قبل عشق عار نیست اما صفت او از جهان منزه است که او را در
درجه ای نمی باید داشت تا شق جور مع ذلست جهان را بحدی و بسوی فانی نهاده
چه در چه هستی تو ی غفای معشیه هم که شام پدید نیست یعنی نهاده
بلند بر و در فنا می هوا و هویم که در در عالم نشان اخلاق ذاتی
من ببدانیت و سواد ذات ظهور نه معنی دیگر آنکه مرتبه ذات مرا
در نفیست و کون ظهور نیست و آنچه در وقت مکاشفه تو حید بر عالم
منظور نظر سبک می کرد و آن نه اخلاق ذاتی حضرت العزیز است
بلکه جلوه مطلق است که در متیذ ظاهر شد تا سالک فایز با معنی گفته که همچو

و در جهت یکن جان و جان و لبر و دل وین غنا و مغرم یعنی در ظهور اطلاق و
 من کثرت جمیع تعینات و تمکلات غروب می شود و مفصل و تلاشی میگردان
 در و کون نشان اطلاق ذاتی آن چگونه پیدا شود و ظاهر کرد و شکی که ملک
 عالم تمام حضرت دوست قبا کون مکانش تا کینه کوه است و دیگر آنکه
 مراد و کون مکان نیست زیرا که مکان سواهی ممکن باید و چون زمان و
 مکان تدبیر فنجی دوست و ماسواهی او چو کی نیست و جرم ویران کن بود
 به مکانی که ماسواهی او بود اگر ثابت کنیم و غیر ثابت کرده باشیم و لا بد
 انفسیه بود و میسواه الا الله الله همین معنی در دفعای مغرم
 و از مغرب درین معنی کثرت مراد است که محل و ذرات فضا و وحدت یعنی
 با آنکه کثرت و خود را با به صورت مختلفند پس خدا و توان این احوال
 من بین این جهان فنجی و مستقر کثرت ام که نشان و از زمین درین کثرت
 موجود نیست تا کسبی نواند بر و الا بهدایت معنی دیگر که غنم که در و
 کون مکان به بد نیست یعنی ذات مراد و در عالم کثرتی نیست باین معنی
 ذات که به عالم فیض میرساند و ماسواهی کثرت میرساند و اگر ثابت
 اطلاق در عالم ظاهر کرد و عالم اسما موجود و نماند و درین پرده هم بود
 و امسحال پذیرد و نیست مکان نماند غنا و فایده هم که نزد ظهور منافع
 اثری هیچ اثری و نشان از تعین پیدا نبود بلکه فضا و تلاشی
 کرد و اینجا اشکالی دارد و میشود که مرتبه حضرت الشوق باید که مصلحت
 مختلف سالک نبود زیرا که مقرر شد که نزد ظهور و امسحال تعین

جواب انکه انشاء حضرت اذات بر مالک در طریقی نشانی است که
 عارف کاشف را عروج واقع می شود بطاعت ایمان متصف میگردد تا
 حضرت انشور او را مشاهده میشود اگر چنان حال در میان واقع شود و غیر
 عروج بر مالک ذات بخت ظاهر کرد و خارج نقیض او شود و او را عروج
 رسد نه مناسب نیست آنچه در شب عروج آن سرور انبیا را علم شد که گفت
 یا محمد فان ربک یصلی یعنی نقیض کوئی و انشاء خود را انکه بهار که بهت و حضرت
 اذات الا کیف بر است نه بشارت به تا که موی ماده محمّد فان ربک یصلی
 یعنی رب تو انشاء ظهورات خود دارد و بر تبه تبه خود منقول است و در آن
 خنده بر ابرو سر را از انچه نقیض و انشاء از آن نگاه نه به تا که نوره پاک
 رب محمد لم یخلق محمد الا لیسجد و کاشکی که در صفت محمد بنی شرم و تعجب و مقید
 نمی شدم و در صحن مرتبه که سر آنجا منجم بود و می نمودم تا سر زشتی گفتی
 سنجیدم و احتمال دارد که این نوبت از عمر آن باشد که چون آن حضرت
 صلی الله علیه و سلم از سکو شود و دستش زب که رتبه ولایت است و علی مع الله
 وقت مبارک انداخت افان می شد و روی خلق می آورد و از
 سخنان نه جمع بعد از آنست می آمد که مرتبه نبوت است نوره بالایت
 محمد هم بخلق محمد افان یعنی کاشکی که بر صفت محمد بنی آدم و از خلق نه
 نبود و بر روی می شدم تا از وحدت در کثرت بنی اقام و بر خود می آم
 تا محمد را محمد حجاب نیست ولایت افضل من النبوة پادشاهی است
 ز ابروی غمر و هر دو جهان صید کرد و امیرا و از ابرو و غمره امار

انیس و گوشت است و قابلیت و حیوانات منجم در ذات یعنی بقایا
 و با ستمی خود ملکوت را در فیه و چه در او در و افشاندی قاریت
 که از فیه پنهان است انداخته ام مگر بدین که تیر و کمانم پدید نیست
 یعنی این را من که مسیح ماده و آلات را بخواند تا با وجود و آرد چه
 هر چه کند گوشت خود را بظهور آورد و مفعول الله ما ابتداء و حکم ما بر پیش
 دیگر که با بر و غمره یعنی سبب طاعت و عبادت الهیه و صفات بر و دو چهار را
 که جسم و روح است سالک است در فیه خود که دام و زمین گزشت که اندام
 حلو و کاه و وحدت خود ساخته ام لانه پنداری که از خارج تیر و کان برای
 این معنی آوردم و وحدت را از جای دیگر بر و ظاهر ساخته ام طاعت جان معنی
 که در و اندام و مستور بود آن اعیان که دایم و ماضی او را بر و ظاهر است
 تا او را از بد و بدوم این همه رنگبازی پر بر نیک صفت کند که رنگ
 چون آفتاب در رخ هر ذره ظاهر هم از غایت ظهور عیان بر پدید
 یعنی ذره از ذات کاین است نیست که خلی و جودی استوار ظهور من است
 غایت الامر سبب شدت ظهور مخفی و محجب شده ام و اچس را بر من اطلاع
 نه با بگویم که در وقت تجلی شودی وحدت من بر جمع تقیسات و رنگ
 آفتاب تابان و عیان است اما همان انکشاف مانع ظهور و عیان من است
 زیرا که در وقت مکانفه توحید چون نیست راسی و مری باقی نماند و ماضی
 در منظور که در پس اعیانی او هر که پدید شود چون حسن تو بی شکست من گشت
 عیان تو در بر نبی که من بر لقمه زبان کویم بر زبان و هر گوش شنوم

این میان مرتبه تسلیم و تفضیل اوست یعنی در عالم تفضیل هر قلمی که
 گوی که از تفضیل تفضیل می رود فی الحقیقت یسوع هون می شود که بر با
 تفضیل میگوید و این طریقه ترک که گوش از با هم به بد نیست این
 مرتبه تزیین است یعنی هر چه که مرتبه ذات مرا گوش و زبان
 که نه آلت لفظ و سماع است ظاهر نیست معجزه در عالم تفضیل یعنی این
 پس فاعلی و ماضی نیست چون هر چه هست در همه عالم همین
 مانند دور و تو عالم را تمام به بد نیست یعنی آنچه در عالم موجود است
 همه مظاهر من است پس در د و عالم ملک و ملکوت مثل من موجود باشد که
 هر چه موجود است بجز از من پس بدی دیگر نیست پس مثل من کیا باشد که می آید
 تقاضای اشیاست کند و آن فضا الوهیت است معنی دیگر آنکه هر چه در لفظ
 عالم است و در اشیای ساری است آن منم پس در د و عالم مانده من باشد
 زیرا آنچه هر چه در عالم ظاهر است و بظاهر معلق دارد و من بطون آن هر د و عالم
 پس ظاهر است که اشیای ظاهر می مثل و مانده من چگونه باشد مقدمه آنچه
 معصوم علیه الرحمة در این کتاب ذکر از تجلیات مراتب توحید درین
 مقدمه مجمل اشعار بیان میکند تا طالع را بعد فهم این اصطلاح بعد بصر
 و شوقی در تحقیق این کتاب روی و بد و مقصود اصلی و مطلق کلی
 درین کتاب بیان عروج سالک است اما چون بعضی محال مراتب است
 را اقرب آن میان که است بنا بر آن در مقدمه اشعار بیان شده
 کرده است بدانکه در این کتاب هر کس ازین لغات ایامی که

می آید کشفی منزله از تعین و آن حقیقت از مشیت عروج و ظهور
حضرت ذات محبت و بحقیقت محمدی و حضرت الامام و حضرت الا
کیف و حقیقت الحقایق و حضرت علامه و حضرت عرف و روح علوی
هوت و دایا و اشارت و هم از حقیقت المضاف و بر سید و مالک و هم از
مشیت تنزل اوست بصورت تین است خواه حقیقت نام نه و خواه
عشق یعنی درین کتاب اکثر آن حقیقت باین دو نام ذکر کرده است که
نامهای دیگر نیز بر او اطلاق نموده است از المات حقیقی الا
لفاظ یعنی مناقشه و بجای و تنگی در الفاظ است بر لفظ را که قدر مناسب
یعنی باشد آن لفظ را نیز آن معنی اطلاق می توان کرد و آن ترقی نمود و
آید بکیفیت سیر او در اطوار یعنی طریق تنزل آن معنی با انواع صور
ملکوت اعلی و ملکوت اسفل و او را از نیز اشارت شده بطریق تنزل
او و بصورت وجودات کونی و سقراط و در مراتب استیلا و
استقرار یعنی طریق تنزل آن حضرت عشق بصورت اعیانی و کونی استیلا
که محل امانت است از دو عالم حقایق و ارجح است بر ادعای آن کرد و از تصور
عالم کون زیرا که استیلا در علم احد خدرو علی اهل الامانت مندرج بود و
از آنکه با حکام متلبس شده و قدم در صحنای ظهور نهاده و ابدی الاقتدار
گشت و استوار بر نیت خالیدین فیها لا یفنون آنها حواله نمود و بعد از آن
استیلا و صور کونی مراد دارند و از استوار ملکوت اعیانی زیرا بر اینچه و
در از آن لازم است بصورت کونی متلبس نموده و در آخر نیز با شکل دیگر

منبعل کرده پس چید روز بر طریق و دعیت و عالم کون زخار باین نیکان
 متکلس است بخوارفت تمناست اعیانیه که قدیم است لاله لاله و لا اله الا الله
 و می تواند بود که از کسبید احوالست ناسوتی سالک به او باشد که تفسیر
 غریبی و شعور مجذوب و انفسات هستی متوهم است و از استقرار مرتبه و مقام
 که سالک را بعد از انکشاف مراتب توحید و بعد عروج نمودن او بدرت
 نشود و روی نماید چه سالک چون هستی خود را در دریای وحدت غرق
 گردانید و دانش منبع اسرار الهی گشت باز او را عروج بحالت ناسوتی نشود
 و بر غیر است نیا نیز بر آنکه الحمد لله ادا قبول با اقدس علم حق که اثر
 جهانچه بنده کی گوید و درین در خط کشتی و در شد هزار که پیدا شد حسه کرد
 و ظهور او بعد از است معانی کینی تنزل آن ذات بضر اعیان تا
 که معلوم است الله و علم الله عالم صفات و عالم حیرت و عالم حقایق
 و وحدت حقیقی و معشوق روح اضافی عبارت از دست و حقایق
 از حقایق در پنج موجودات عالم کون مراد است که حسن و نهادت و عالم
 ناسوت و عالم مجاز عبارت از دست و بر و زوایا یعنی ظهور آن حقیقت مطلقه
 مکتوبات معشوقین که همان صور اعیانیه است و عاشق یعنی ظهور
 عالم کون و تکرار بیان تنزل بجهت تعلیم اسامی مراتب تنزلات است و با
 ز الطرای عاشق در معشوق عینا و انزوا و معشوق در عاشق
 شروع کرده مصنف علیه الرحمه بیان عروج سالک و مشاهده نمودن او مراتب حقیقت
 را و فانی گشتن او در آن و آن بر نفع است یکی از آن کشف جبر و کسب است

که از طوایع عاشق یعنی یونیده شدن تعین مجازی و وجود کونی اوست و معنی
و مستعد شدن مجاز او بعین حقیقت و با اسم که مری و مبار تعین است
و حقیقت گفتن آن بطلافت عین تا به خود و این جان انکشاف و وحدت
بر سالک در عالم صفات و حیرت که محبوب در اینجا آینه محبت است و محبت
در اینجا بعد از تعلیل و غیره بر وجه تمام و کمال و افتتاح دیده باطن خود را
در عین محبوب می بیند و تعین کونی خود را با اسم مری که حقیقت اوست و بعد
تعین او متحد می باید تا آنکه اکثر اسماء الهیه را که اعیان ثابت و متحول
اند به دیده باطن مشاهده میکند و زبان و قوت میگوید من عرف نفسه
فقد عرف ربه و عرف ربه بر بی و از لفظ عینا ذات معشوق بر اوست
یعنی عاشق در ذات معشوق پوشیده میشود و مجاز او متحد بعین ثابت
میکرد و میتوان که ذات عاشق و معشوقی را بر مشهور و عاشق عین
معشوق میکرد و نوع دو می از مراتب توحید کشف ملکوت است
و آن از طوایع عاشق معشوق در حکما یعنی انکشاف و وحدت است
در عالم مجاز و مشاهده صانع و راجع و آن چنان نیست که سالک را بعد
از تصفیه دل و تجرد از آب و گل چون غنچه رومی و تلکی حاصل آید
محبوب در دی نظر کند و تعبیر فی هر بی سالک را منور بنور خود سازد
و بر تو حقیقت بر مجاز در نظر وی جلوه کرد و اندک تا آنکه سالک به حقیقت
ظهور انکشاف حقیقت در مجاز خود را و بعد عالم را محبوب بیند و خالق را
در خلق مشاهده نماید تا قایل انا الله و انا الحق گردد و گوید انا من الله

و من اهوى انما نحن روحان جالسا بدنا و لول انما لول انما
 عبارت است از این کشف است و لفظ حکما اشارت است از آن است که عین معشوق
 در پنجان زول نکرده بلکه با حکام و آثار ظاهر شده و عکس خود را بر مجاز
 انداخته و غیر غیبت را از نظر او برداشته و سمع و البصر و جمیع صفات
 عاشق بچشم کتب سبعة و بصره مبدل بصفات خود گردانیده و تاخیر این مرتبه
 در ذکر آن مرتبه اولی با آنکه نظر شنود و مقدم است از جهت از آن است
 که نسبت بر است و دیگر عروج سالک در کشف حیرت قوی تر است
 زیرا که درین کشف رهنم سالک درست یا نجا چنانچه لفظ الفطری بر آن
 دلالت دارد و بخلاف کشف ملکوت که در آن نزول آن حقیقت
 بر سالک چنانچه لفظ انزوای معشوق ناطق با کشف و نیز در مرتبه
 اولی در نظر سالک منتهی است و حق البت او چنانچه سینه مذکور می
 شود و آنرا الله تعالی پس تقدیم آن مرتبه مناسب تر است بخلاف
 دوم که ناظر در این چنان است و بنده آلت و تاخیر مرتبه تا آنکه از هر
 بنا بر آنست که چون آنجا طشق و معشوق هر دو معنی سهل و متلاشی است
 پس آنست که عاشق و لایزال عاشق و معشوقی آراسته شود و تا قابل
 اینست و در آن حضرت ذات کرد و نوع سیومی از مرتبه است و توفیق
 که کشف لا هیوت و اعطی المواتب و منشی المقاصد و نهایت وصول
 اینها عظیم و سلام غایت عروج و کمال افزا و اولیاست که تا بیان دو
 از تالیان آنرا در اندام دست هر کسی به امن عزت و کبریای این مقام رسد

و کم کسی در حریم این وحدت باریا به و لهذا که پیشتری از سالکان مشاهده
وصول باین درجه علی را الحار که اندو ویدن ذات بخت و شب
احد است را جایز ندانند و آنکه فضل الله یوشیه من یشاء و آن
اندراج هر دو یعنی عاشق و معشوق است در سطوت وحدت او جمعا
و این کشف حضرت الذات المحبت و وصول بحضرت الاکلیف و
حقیقت مطلقه منزه از تعین و آن چنانست که سالک چون بصیرطیهری
و باطنی که دیده است معطل گردد و تعین مجازی و تمثیل حقیقی در نظر
او منحل تمام و ملاشبه تمام و نهایت تخلق باخلق الله عبارت
از همین معنیت چنانچه ذات یکلیف خود را خودی بنده بخرالت می
و بصیری هم چنان آن سالک نیز حضرت الاکلیف را منزه از تعین و
او تکل و تمثیل مشاهده نماید و هئالک اجتماع الفرق آنجا جمیع
شود و فوق یعنی تعینات عاشقی و معشوقی در نظر شود و آن مرتبه منحل
و شلاشی گفته در نور ذات یکلیف مندرج گردد و از شوق الفتق
و لبسته شود و گشای یعنی تمیز تعین عاشقی و معشوقی بسبب ظهور نور ذات
به نهایت بسته شود و مرتفع گردد و استر النور فی النور و چون
شود نور در نور اول عبارت از مجازی و حقیقت و نور دوم اشارت
بحضرت عشق و بطن الطهور فی الطهور و پوشیده شود و همان
تعینات عاشقی که ظهور و تجلی حضرت الذات المحبت که ظهور مراد است و
پس و درای آن چیزی دیگر ظاهر نیست و نویدی من و رای سرافرا

با نفیست و نه اگر ده می شود از پس برده نای عزت **سه** **الاف** **شبی** **مکمل**
 الحمد باطل بعد از استحصال قیامت بقضای وقت سالک از حق
 ذات خطاب در رسیده اند که جمیع مراتب که در ای این مرتبه است
 همه در این **اف** است و در بعضی نسخ **مراج** اخیر نیز مذکور است و کل **العم**
 لا محالست زایل و هر نفی ناچار زایل است لغت عبارت است
 از قیامت که وحدت در جلوه کرده و چون ظهور ذات بی تعین
 صفات که **مطل** است غلب نماید ناچار همه نفی در پیش ظهور او زایل
 و **اف** گردد و غایت **العین** **فی** **العین** و غایب شود ذات حق
 و معنوی در ذات حضرت العشق **لا** **است** **نیت** در مرتبه معنی معنوی
 و **ارسم** **نیت** آنجا تعین عاشق و **لا** اثر و نیت نیست و **اف**
 پاینده و برز و ولد **الواحد** **القمار** یعنی نزد ظهور حقیقت **مطل**
 و **نیت** و غلبه او بر همه قیامت همه منحل و متلاشی گشته اند و **اف**
 ایشان مطلق ساقط شد و کیفیت ایشان بدل بلا کیفیت گشته و **اف**
 که این قیامت برای **الذی** **نیت** بود تا او در اینها این **نیت**
 گشت که رنگ اینها بدل به **مکمل** گرداند و خود بجای ایشان ظاهر
 شود **اول** **است** **عشق** **عاشق** و معنوی از عشق **است** **مراد**
عاشق **گون** و شهادت است و مراد از معنوی اعیان ثابت است که
 عالم مجرد است هر دو برون آورده شده اند از عشق و این
 هر دو **عشق** **اند** **عشق** عبارت از عالم **لا** **هوت** **است** **عشق**

در معنی عیب خود از یقین منزله است یعنی عن مزیت خود
 و از یقین عاقبتی به معنوی سرشته است که کما باشد اما کن معنی استیلا
 باین مرتبه است و ان الله اعلم عن العالمین است او است که به مرتبه است
 در انجا لشکر از بی مروت و در کتب علم عین خود در از بطون و ظهور
 معاد کن یعنی در هر باریده و دوست خود از صف معنوی و عاقبتی معاد
 است برادر از بطون در مرتبه معنوی است که اعیان ثابت باشد و مراد
 از بطون در مرتبه معنوی است که اعیان ثابت باشد و مراد از ظهور
 در مرتبه معنوی که مرتبه کمال است و این عاقبتی را باطن نیز گویند
 یا اعتبارا کمال که در معنوی اندراج و درست و در ان رتبه معنوی
 ظاهر بود چون محبوب صورت خود در افکار هر کرد عاقبتی نام یافت و چنان
 محبوب در آیه عاقبتی نظر کند و بر توه معنوی بر عاقبتی ظاهر شود عاقبتی
 را هر معنی شدن جاریه نیست باین اعتبار نسبت عاقبتی را باطن گویند
 معنوی را که ظاهرت ششها فبعثت فیها یعنی ظاهر شد ششها این محبوب
 بعضی نایب ندیم و در ان ششها هر چهار کمال از ان رو
 که عین ذات خود و صفات خود است خود را در این عاقبتی
 و معنوی بر خود عرض کرد آری چنین است اما خواست که کمال
 اسمای و صفاتی خود را در ظهور آورد از ان روی که عین ذات
 خود و صفات است که آنجا در میان ذات و صفات هیچ تمیز نیست
 که کمال و کمیت این هر دو بجای بر خود ظاهر کرد یکی عاقبتی و دوم معنوی

دوم معشوق و حسن خود را بر لطف خود و جلوه داد یعنی معشوقی
 خود را با عاشق نمود و پنجم عاشق حسن خود را مطلع فرستد و عاشق حسن
 خود است آن بی لطف حسن خود را خود تماشا میکند از روی نااطری
 و منظور بی نام عاشقی و معشوقی پیدا شده لغت طالبی و مظلومی
 ظاهر است یعنی اینجا همت عاشقی و معشوقی برایشان بسته اند اما نه
 لطیف است همچون عاشق است همچون معشوق که لغت طالبی و مظلومی
 ظهور راوت و خود را با این صفت هویدا کرد ظاهر را با باطن نمود
 آوازده عاشقی بر آمد بیان معنی زول یعنی ظاهر که مرتب ذات است
 و باطن که مرتب شیون و قابلیت چون مرتب ذات صفات باشد
 خود را لغت فرمود شیون و قابلیت که در و مندرج بود و در ظهور
 آمد اعیان ثابته موجود است آوازده عاشقی از او بر آمد باطن را
 بطاهر پیار است یعنی اعیان ثابته که باغبانها کان یا باطن بود
 بذات خود آراسته کرد و حسن خود را در آینه اعیان ثابت مطلع
 فرمود و عکس آن ذات در آینه پیدا شده عاشقی که عالم نهاد است
 از او در وجود آمد پس سبب آمدن عاشق نام معشوقی آشکار است
 و این عاشق کوئی را ندیده و حسب نام معشوقی اطلاق کرده اند و جاول
 آنکه حکیم حدیث قدسی گفت که زانویی فاجبت ان اعرف خلقتی اطلاق
 اما اعرف چون حق تعالی او را دوست داشت که مرا بشناسد پس سبب
 دوست داشتن حق محبوبی شد و چه ثانی آنکه چون حق تعالی عزای

ثانیست رابط باطن و عکس آن ذات در آینه پیدا شد عاشق که
 عالم شهادت است از دور و دور و آینه است خود صاحب و حسن خود را
 در و مطلع و نمود عکس معشوق صفتی در آینه بودیه آینه نام معشوق
 آینه است که عکس عین معشوق است و چه ثالث که چون محبوب
 محب را آینه خود را زد و در و بی نظیر عکس کند عکس آن محبوب در آینه محب
 ظاهر شود و ناچار معشوق الحال شده انداد و ناظرین گویند نام معشوق
 آشکار شد پس یک عین متفق که جز او ذره بود چنان
 گشت ظاهر این همه آینه را آمده یعنی صفت مطلق عشق بود حکم
 کان آمده و لم یکن معنی که جز او هیچ ذره نبود هرگاه که طهر شد
 باین دو تجلی عینی و اعیانی همه نقد است و تعینات بر آید و غیره
 ظاهر گشت باین معنی عروج مراد از ظاهر ایمان ثبات است که
 محبوب عبارت از و است و مراد از باطن محبت است که باعتبار ماکل و
 محبوب اندام است پس چون محبوب عکس خود را ببیند در آینه آفاق
 نمود آوازه عاشقی از باطن برآمد تا عاشق جلوه وحدت در کفان
 مشاهده کرده معشوق را در هر چیز عیان دید گفت ما را است شما
 لا ارایت الله فکلمه است اینست کمال مرد در راه بعضی که هر چه
 نظره کند خدا را ببیند باطن را بظاهر بیاورد نام معشوق آشکار شده
 یعنی باطن را بصفت معشوق خود آورسته که در حکم و فی انفسکم چون محب
 بصفت محبوب متصف گشت از و آوازه معشوق برآمد نام معشوق نام

آشکارا شده درین حال انا الله وانا الحق که یا کشت آن مظهر که بر
 خورشید نایب آینه انا الشنکوی یک عین متعین که جز او ذره نبود
 چون کشت ظاهر این همه اغیار آری یعنی مالک را این وقت در عالم ملکوت
 واقع می شود و قوی و محبت زینت می شود و محبوب در وی مظهر در آن وقت
 محبت خود را محبوب باید و قوی که آن محبت از آن وقت نازل کند و در
 افق در آید خود را عین عاشق بیابد ای مظهر هر تو عاشق معشوق
 باطنیت بر مطلق را که دیده طلبی را آمده یعنی این خطاب است
 عاشقی که در حالت تجلی ملکوتی اجابت معشوقی متصف گشته قایل انا الله
 وانا الحق کرده و الا انظاب باطن خود که حقیقت اوست شده است
 و این محبت که مطلوب طالب آمده است پس اینجا مالک را چه این سبب
 باید کرد که معنی تحقیقت خود شود و محبوب آینه او گردد تا در مقام
 معرفت در باب معرفت نفس حاصل آید من عرف نفسه فقد عرف ربه
 جلوه گری کند عشق از روی معشوقی آینه عاشق آمد و روی
 مطلق جمال خود کند و از روی عاشقی آینه معشوق آمد مراد از
 معشوق مرتبه ذات است و مراد از عاشق اعیان ثابته چون اعیان ثابته
 حسن خود را در ذات مطلق که عشق آن در ذات هویدا گشت
 چنانکه عشق شخص در آب ظاهر می شود همچنان نقوش اعیان ثابت
 در لطافت ذات ظاهر شد پس چنان عشق شما با عالم نهادت گشت
 نام محی یافت انچه محبوب حقیقی خواست که چون این محبت اعیانی بود

خود را در من دیده و عکس آن صورت در من بود و اگر گفت من نیز آن عکس را
که عالم کون و شهادت است آینه خود سازیم و صورت خود را که آن
جمال من است در وی مطلع نمایم چون مطلع که عکس آن صورت است
در آینه محبت کوفی ظاهر شد اینجا عاشق خود را معشوق بنده بنده و بنده
ماشتی از میان برداشته چنانچه بھون حسن لیلی را بر خود یافت خود را لیلی
که آن بود و گفت انا لیلی و لیلی انا و ذکر بنام لیلی همان است که بود و احسن
احوال در بستان عشق و سلوک بدامی شود پس در اینجا محبوب آینه محبت
و محبت آینه محبوب و چه دیگر عشق از روی معشوقی آینه عاشق
اند تا در وی مطلع جمال خود کند و از روی عاشقی آینه
معشوق آید تا در وی ایما و صفات خود مینماید یعنی عشق از روی
قلب معشوقی که اعیان ثابت باشد آینه عاشق آید تا عاشق جمال خود را در
آینه محبوب مطلع کند و مجاز خود را منتهی کشفیت نماید تا چار و دم
سبجی ما اعظم شایسته زنده شود یا عرفست ربی بر بی کرد این گفت و عالم
جبر و القح کرد و از روی ملبس عاشق که عالم امکان و شهادت است
آینه معشوق آید تا معشوق کمالات حسن خود را در آینه عاشق مطلع
نماید و عکس صورتش در آینه پیدا آید در اینجا جمال معانی قرآن برین
عاشق جلوه گری بکنند تا و حدیث در کثرت بیان شود اما مرتب تحقیق
قرآن مرسل کافرا و من است که طلب العلم و لیفته پس مومن را
طلب علم حقیقت باید کرد که اطلب العلم ولو بالاصین همین معنی دارد

سبب بابت این آذی و ض علیک الوان را در کمالی و مبارک باین
 خلعت است در چنان عاشق آینه معشوق و معشوق آینه عاشق آید و چون
 بنگرند هر آینه عکس حجاب خویش کرده و همه جهان بحقیقت مصور است
 در بخار که جهان باز بود بر سر آن شوق جهان باز بود هر چند در وید
 شود و جز یک مشهود و مبش نیاید اما چون بگوید بدو آینه نماید
 هر آینه در هر آینه روی نگین آید یعنی هر چند در دیده شود سالک
 مشهود یکی بود اما چون در دو مرتبه و حدت جلوه کری کند دو اعتبار
 در نمود آینه یکی لون اما لون انامیه دوم من عرف نفسه فقد عرف ربه
 چنانچه در دو آینه بگوید و بیناید هر آینه در هر آینه اعتباری دیگر
 آید و اما الوجه الا واحد عمیرانه اذا انت اعدت
 المرایا نقد و این نیست روی دیگری لیکن بدستی که آن روی است
 وقتی که تو میدد که دانی آینه نمود که دانی آن و غیره چگونه رو
 نماید چه هر چه هست عین و کرمیست بدیدار آمده یعنی هر چند
 دیگری موجود نیست و هر چه هست فی الحقیقه ظهور است پس چون
 ظهور او را باشد عین چگونه ظاهر شود این دیگر که در آینه دیده میشود
 فی الحقیقت یکی است اما در دیدن دو دیده میشود هو هو میسوا هالا لا
 سلطان عشق خواست که خیمه کنت که انصافا
 بهشت آن اعرف بصحران ند یعنی مرتبه ذات که لا تعین است
 خواست که صفت ظاهر است خود را بصحران ظهور دهند تا مرتبه افضل

از حسن احوال او مطر برد و بهره کسید و در خزاین بخت و
 قیج بر عالم پاشید مراد از خزاین مرتبه ذات است و از کج نشانه
 و قابلیت که در و مخفی بودند بظهور آورد و عالم اعیان ثابت بود
 تحت کیفیت تنزلات مرتبه ذات درین ایات به شرح
 مندرج میشود چنانچه بر داشت بر کشید علم تا بهم بر زده
 وجود عدم یعنی چون باد ناه عظمه را جای مسند خود بر آید جز
 علمها بر یا میزند چون سلطان عشق منوجه بقابلیات خود شده
 مرتبه احوال که چه کنایت از دست هویدا گشت و اعیان
 ثابت ذات که در ظهور احوال است و علم عبارت از دست
 بر پا که یعنی بظهور آورد و تا وجود که مرتبه عزات است و عدم
 که مرتبه صفات است با یکدیگر پیامیند چون وجود عدم یکجا
 شوند و وجود را بعد از نماند و ازین هر دو عالم ثالث پیدا شود
 که مستجاب عالم شهادت باشد حقیقت روحی عشق شورانگیز
 شور و شوری میکند در عالم یعنی پیقراری عشق بود بکلم بجه و بصورت
 شور و شوری در عالم انداخت و شوق نقایح او طایبانه را که صافند
 در حرکت معنوی در آورده مضطرب گردانید که نوه زمان و آنرا
 گویان خیز عشق و افتخار به خواستند و زنده عالم با نو و دونا بود
 خود آرمیده بود و در خلوتخانه شهو داسود و معنی چون
 عاشق که اعیان ثابت است در مرتبه ذات اندماج داشت هزار و هفتاد

شرح
 مثنوی

بود که او را در ظهور آورد و اگر نه در آن وقت هیچ ظاهر نمود در اینجا بود
 و عاشق در نا بود و در قیام و از امید بود که در مرتبه ذات خست
 و آسوده بود و آنجا که کان الله و لم یکن موسیقی اینجا حد تھا
 بود و نبود با او چیزی یعنی ظهور را غیاب نمود که بودی بود و علم بود و وجود
 عین نه است و آن دم که زهر و کون آثار نمود بر لوح
 وجود نقش آغیا نمود یعنی آن وقت که ذات الله غالب بود و عاشق
 و معشوق بر تحت وجود مشتق نشد بود و معشوقه محقق و ما بهم می بود
 و حرکت خلوتی که در بار نمود همون بود که بود در مرتبه ذات
 خود که عشق بود من حیث هو هو عاشق و معشوق هر دو در مرتبه نفس و شمع
 بودند یعنی یکی بودند در مرتبه ذات که در خارج وجود نداشتند و
 قابلیت محض بودند تا گاه عشق بی قسار بر هر اظهار کمال پرده
 از روی کار بکشد و یعنی تا گاه عشق که مرتبه ذات است خواست حسن
 کمال خود را جلوه کری کند پرده از روی کل یوم هو فی شان بکشد و حسن خود را
 ظهور دهد یعنی آن ذات بتلبس معنویه خود را بر اعیان ثابت که حقیقت ملکات
 جلوه کرد و باین قیسه صورت خود را نمود که بر همین قیسه عالم نهادت را خواهر کند
 که آن الله خلق آدم علی صورته بیان این صورت است بر تو حسن
 او چو پیدا شد عالم اندر نفس هویدا شد چون بر نوکین
 آن ذات ظاهر شد عالم اعیان تا به اندر آن دم موجود و هویدا شد
 و ام کرد از چنان اولیای حسن رویش بدید و شید شد

موسیقی در مرتبه ذات
 و از روی معشوقی خود را از عین عالم جلوه نمود

یعنی اعیان ثابته نظر از حضرت الذاست عاریت گرفت بهمان حسیتم
 روی او را دیدم بقوت و بشداده عاریت گسسته از لبش شکری
 و ذوق آن چون پیافست گویا شد یعنی عاریت گرفت گویای از
 لب که چون ذوق آن گویای یافت گویا شد و ذوق آن جمال عین
 عاشق را که عالمی نام نمی نوری داد تا بد آن نور آن جمال
 بدید روی شامی نور جمال آن محبوب چشم عاشق را که اعیان ثابته باشد
 نوری داد تا بد آن نور جمال آن محبوب دید چه آواز جز با و نتوان
 دید لاجل عطا یا هم الا سطا یا هم بر ندادند بخششانی که کما
 شان چنانچه کرده شده برین ناطق است که لاند که الایضه و او
 بد که الایضه یعنی چشمانه بند کما و چشمها و شمار انور خود احاطه
 کند و بان نور نه را نواند دید عاشق چون لذت شهود دریا
 و ذوق وجود بخشید زمره قول تن زبند یعنی اعیان ثابته
 که عاشق است اولاد باج در محبوب داشت الحاح که در وجود آمد
 محبوب را دید ذوق وجود بخشید آوازه قول کن در کو شمشیر
 که در خارج موجود شود رقص گمان بر در میخانه عشق اوید
 و لغت یعنی ارواح چهار او ایضا انیا بد که عاشق و فیضه و النجا
 نمودند که ایضا حسب ما بنمود در درازست که چون حقیقت خود که میر
 گمان است برسم بریم که مبادا احاطه در بان آید و محمودی از صده
 روی نمایه بنمود الحاح بگوید ای ساجی از آن می که دل

پر کن قدح که جان شیرین مست ای محبوب من از شراب
 وحدت گاه استقامد ابر کن که جان شیرین من هموست و حیات
 من از دست و زندگانی من بدوست که هست شراب خوردن
 آتین است معشوق بجام خوردن آتین مست است که شراب
 غفلت خوردن رسم کیست که هستی خود بخورد و از وحدت بود و راه بقید
 قیامت شراب وحدت خوردن رسم و آتین من است سبب غمی باقی
 یک لحظه چندان شراب هستی در جام هستی رخت که
 عاشق میسر است یعنی سربزه ذات یک است چندان شراب
 هستی که جام هستی رخت تا که اعیان ثابته است رخت که قدح استقامد
 آن جام شراب هستی شد آنچه مطلب نشان بود بهان عنوان لطف بود
 عز صفای می و لطافت جام و از هم استیخت رنگ جام هم
 در بخاراد از صفای می تجلی ذاتیت که حق سبحانه تعالی در انجام تجلی بود
 چون جام لطیف بود آن تجلی بر خود قبول کرد و هید انجام را تجلی نیز قبول کرد
 تجلی رنگ جام گرفت و جام رنگ تجلی پس ازین هر دو صفای یکدیگر نمی نماند
 پدیده که آن عالم شهادت است که عاشق از تو تقصیر کند همه جام
 نیست گوی می یا بدم است نیست گوی جام در بخارش
 سالک بنظر عروج وحدت است نه کثرت کی بود ما ز ما جدا مانده است
 توفیق خدا مانده چون هوا رنگ آفتاب گرفت و رخت
 از میان غلام چون رنگ هوا هویت در آینه آفتاب که عیان ثابته

ثابته باشد ظاهر شد رفت ظلمت علمی برداشتند روز و شب با هم
 اشتی کردند کار عالم از ان گرفت نظام مراد از شب
 ذاتی است و مراد از روز اعیان ثابته چون آن ذات حسن خود را در
 در شبه اعیان ثابت دید و اعیان ثابته آن تجلی ذاتی را بعید تعیین
 خود ظاهر نمود کار عالم از ان تجلی ذات که در مریای اعیان ثابته
 ظاهر شد بنام رسید و معلوم گشت صبح ظهور نفس از دینی مرتبه تعیین
 اراده کرد که صفت ظاهریت خود را ظاهر گشت با و عسایت بود
 یعنی عالم اجمال اعیان گرفت بعد از ان اقباب هدایت که
 اعیان ثابته است و حقایق ممکنات ظهور کرد یعنی در ظهور آمد
 دریای جو و درخشش آمد یعنی مرتب اجمال درخشش آمد که باز
 فیض ریزی کند سحاب فیض که حضرت الاحمالیت حیدر ان
 باران فیوض از نور خود حکم تم رشت عظیم من نوره
 بر زمین گسترده و حقایق ممکنات که اعیان ثابته باشد بارید
 رحمت و اشرفیت الارض بنور و بهار روشن شد زمین اعیان
 ثابته بنور پروردگار خود عاشق میراب آب حیات شد یعنی در
 ثابته بنور بان فیض مدون از حلقب عدم بر جاست یعنی مرتبه ملکوت
 بظهور آمد و قیام وجود در پوشید یعنی باس عالم نهادت در بر کرد
 عاشقین مبعود گشت کلام مشهور در سرهای دینی مشهور معنی خود آمد و داشت
 که ظهور مازدوست و قوام مایه دوست برار دینی آرام گشت و گشت با و حقایق

منزل کبریاست که شوق بر میان بست و قدم صدق در راه طلب نهاد
 یعنی با پی طلب رستی در راه او نهاد و در جبهه و جبهه در آمد از علم بعین
 آمد و از کوشش با کوشش یعنی چون بعلم یقین و یقین بود و بعین این
 اورا مشاهده کرد آنچه شنید و بود و بدو معنی شد تحت بار که دیده نهاد
 نظرش بر جمال معشوق افتاد و گفت ما را آیت شایا الاوریت الله
 قبله یعنی اول مرتبه که دیده آن سالک باشد به سید نظرش بر جمال معشوق
 بمقتضا از جمیع مرتبه که سینه هم آیتان فی الافاق گفت ما را آیت شایا الا
 و آیت الله خدا گاه در خود و نظر کرد و همگی خود او را یافت
 چون نظر بر خود کرد و همگی خود را آیت او مبدل یافت که یوم بدل الله
 غیر الارض و انظر فی الارض بنور بها اشارت بر معنی است که سینه هم
 آیتان فی الافاق و فی انفسهم درین شود معنی این آیت مبین گشت
 این شرف در عالم ملکوت واقع شود که خالق را در خلق مشاهده بنماید
 گفت فلم انظر لعینی عیبی پس نظر نکردم من چشم خود و جز است
 خود را عجب کاری و طر فیه عالی که آیت عاشقی خود را در میان
 نیافتم چه بعفت معشوق موصوف شدم بجنب یکویم من چون چه
 معشوق شدم عاشق کیست اینجا عاشق عین معشوق آمد چه او را
 از خود بودی نبود تا عاشق تو اند بود او هنوز کمال یکن
 قرار خود دست یعنی آن عاشق هم چنانکه همیشه نبود در مرتبه عدم او
 هنوز خود را در عدم بر قرار خود می یا بد چنانچه همیشه نبود و الحال نیز خود را

الان مع الله كما هو في الازل حال او آمده است درین حال
 خود را حین معشوق نمی یابد اینجا را و از عدم اعیان ثابت است که
 عاشق در وند مج بود الحال چون این عاشق در ظهور آمد ان محبوب
 آیه خود ساخت و نمک می شود ی بر عاشق انداخت صورت خود
 در این آمد لب عاشقی از میان رخاست عاشق خود را بصف معشوق
 یافت بر نقش خودست فتنه نقاش کس نیست درین
 میان تو خوشتر باش و معشوق کالم یزل در قدم برقرار شود
 یعنی معشوق چنانچه عینه در ازل بود همچنان در آمد خود را طایفه نمود
 که جهان صورت است و معنی دوست و بر معنی نظره کنی هم دوست
 یعنی واجب درین حال هم برالنت که بود پیش ثابت نیست
 که پیش نظر سالک بود الحال رفیع گشت که همون شاهدست چون
 مشهور نیست نه از عینیه و موجود و هو الان کما کان این
 معنی دارد معشوق و عشق و عاشق هر سه یکی است اینجا
 چون وصل در یکجمله هجران جکار دارد یعنی چون آینه عاشق
 صاف شود و معشوق خود را در و مطلع نماید در عاشق معشوق
 ظاهر شود که معنی صورت عشق است و درین واقع هر سه معنی
 شدند و وصل را کنجایی نماید وصل آن وقت باشد که دوی درین
 بود اینجا یکانگی و یکتایی است چون در وصل را کنجایی نبود فراق
 می کنجایی بود و هو بولیس سواد لا اله الا الله

عشق هر چند دایم خود را بخود میگوید یعنی در مرتبه ذات خود است
 که در پهنه عاشق نیز جمال با کمال معنوی خود مطلع کند ان الله
 خلق آدم علی صورته ای صفت کنایت ازین جمال است نظر در آینه
 عاشق کرد صورت خود در نظر آید و گفت ایست ام
 انا به العین فی العین عاشای عاشای من اثبات است
 آیا تویی یا من این ظهور ذات که در ذات است با کثرت مرا از اثبات
 دویی مراد از عین نامی تخیلی ذاتی که قلبی وجودی است و منظر عبارت
 از دوست و از عین اول تخیلی شودی که در منظر منظر ظاهر شود است
 بیکای حق عیان کرد دست دویی را نیست در حضرت تو آید
 عالم تویی و قدرت تو عاشق صورت خود شد و پدید به چشم
 چگونه در جهان انداخت یعنی آوازه دست داشتن ایشان
 در جهان انداخت و ایشان را آینه خود ساخت و نظر در آینه ایشان
 در حسن آن در ذات ایشان ظاهر شد آن حسن را در اهل آه ایشان کرد که
 جانب مدلول بایند و محبوب را آینه خود سازند بجه و بچونند اینجا
 درست آمد که هر یکی آینه دیگر شد و چون حقیقت در نگری خود
 بر نقش خود دست فتنه عاشق کس نیست درین میان تو
 خوش باش ماه آینه آفتاب است همچنان که از ذات
 خورشید و ماه هیچ نیست وقتی که ماه آینه آفتاب شود پس در ماه
 تخیلی آفتاب ظاهر گردد و نه آنکه عین ذات آفتاب در وی مشید

بود یعنی چون محبت آید شود و محبوب در وی نظر کند عین
 آن محبوب پیدا آید آن محبت خود را عین محبوب پیدا کند
 آنکه بین محبوب و خود آن لحظت که بر آید تا بدو خورشید
 آیت اما الحسنی که بدو چنانکه این گفت در عالم ملکوت است
 که لذت پس فی ذات من سواه شتی و هم چنین نیست در ذات
 آن آفتاب از غیر او چیزی یعنی چون محبوب این محبت شود
 و محبت در وی نظر کند مجاز خود را میخیزد بصیفت یا بد چون
 که این محبت غیر آن محبوب نیست بلکه صورت آن محبوب است
 این گفت در عالم جبروت واقع شود و لافی سواه من ذات
 شتی و هم چنین نیست در ذات آن آفتاب از غیر او چیزی یعنی
 چون محبوب آید محبت شود و محبت در وی نظر کند مجاز خود را میخیزد
 بصیفت یا بد چون که این محبت غیر آن محبوب نیست بلکه صورت
 آن محبوب است این گفت در عالم جبروت واقع شود و لافی سواه من ذات
 از ذات او چیزی پس قوس آفتاب و ماهتاب غیر او نیست بلکه
 هر دو سخنی از ذات مطلق اند آن ذات مطلق این بود و آیت
 بر خود ظاهر کرد یکی محبوب دیگری محبت مقابله در میان محبت و محبوب
 افتاد و کاسی محبت آید محبوب باشد و کاسی محبوب آید محبت
 که هر دو است هر چه است بین جان و جانان و برودن در
 چنانکه نور ز مهر را زجواهر است که صورت محبوب را محبت

اضاف کنند را تا هر نقش که ریخت هستی پیدا است
آن صورت آنست که کان نقش آراست در یای همن
چو بر زنده موجی نو موجش خوانند در حقیقت دریاست
چنانکه کثرت و اخلاص صور امواج بحر را بشکست نکرده اند
استماعی من جمیع الوجوه متعدد نگند یعنی بظاهر یقینات
که بر مفسد ظهور جود کردند و خود را بصفت غیر و غیرت نموده اند
فی الحقیقت بر یک وجود دیگری موجود نیست که جهان نیز نبات
و نه منیر جز این حرف و غیر حسیه چون نوز یک رنگی هویدا کرد
همه رنگهای مختلف و اشکال متضاده رجوع باصل خود نمایند
و در یک رنگی جمع گردند پس این همه رنگهای پودینه نامست هم
و حدت گندم یک رنگ و دریا نفس زنده بخار کومینه متر اقم
شود و از خود خوانند و و چکد بارش نام همه در و ان شود
سپیل که نیزه چمن شود بدریا پیوند جهان دریا بود که بود
یعنی چون ذات بحت بصفت ظاهر نیست خود و ملتفت شود بخار بر
بر خیزد که مراد از ان عالم اجمال است چون آن بخار منجمد
شود و مقید بقید اعیان ثابتة اشرف نماید عالم مشهود است
و جو دآید این فیض را باران نام نهند که بآن فیض عالم شهادت
وجود یافت چون این یقینات کونیة ما بر حقیقت خود
رجوع نمایند و جمع شوند بدریا پیوند جهان دریا بود که بود

سائگی که سیر عروج مرتفع شود و باطافت حق موصوف گردد
 جمیع دریا را اند که بود منطبقه شود عین خاکزد و نه پیوستن دارد
 شیه باش که بنده خدا شود و لکن این صفت موصوف گردد
 فَاَلْبَحْرُ بِحَرِّ عَلَيَّ مَا كَانَ فِي الْقَدَمِ سِرٌّ دَرِيَا
 دریاست بر جنبه ای که بود در قدم آن الحوادث است
 اینها را بر رستی حوادث که تبارت از موجود است عینی
 همچو امواج و اینها است که هر الظاهر و الباطن صفت است چون
 صفت باطن بر ظاهر غالب آید ظاهر را بصفت باطن نماید هر دو نسبت
 ظاهریست و باطنیت یکی نماید که هو فی الازل لا یحتمل
 اشکال ترا کلیها یعنی آن مادیات و جاب نید از اند ترا اشکال
 مختلف بحسن شکل نهیا می است از کسی که شکل گرفته است
 در آن اشکال بر دمای غسیه نامی پیش دیده تو عیان نموده است
 و اگر نه فی الحقیقت غیر او موجود نیست ^{ساخته که غیر کوفت}
 سواد الله و الله مافی الوجود و قعر این بحر ازل است و ساحل
 ابد ساحلش قعر است و قعرش میکران یعنی عمق این بحر جا
 ازل است و ساحل آن جانب ابد کرانه آن بحر نیز عمق است
 از بین ساحل عالم ناموست است چون وحدت در کثرت جلوه کرد
 محقق آن ساحل بود اگر دو اشتیا متوجه الیه پیش نظر سالک
 به حقیقت حق مآذ و بس و سفت از این او کناره پذیر نیست

و قتی که ساحل مجاز بقدر حقیقت پیوند نقش مجاز نماید که آنرا نه بماند
کرده و بر رخ تو سی لبت بحر بحر یکی نیست از تو می
موجوم تو دو می نماید یعنی همین هستی تو حجاب میان دو دریا
و اگر نه بحیر ازل و بحر ابد یکی است بسبب هستی موجوم تو دو
دریا می نماید اگر تو خود را فرا آب این دریا و همی بری
که آن تو سی لبت از میان بر سیند یعنی اگر تو هستی خود
را درین دریای وحدت غوطه دهی ان حجاب که میان دو دریا
بود از میان مرتفع و هر دو دریا یکی گردد بحیر ازل با بحیر ابد
پا می بندد یعنی ازل رنگ ابد گیرد و ابد رنگ ازل اول
رنگ آخر بر آید و احقر رنگ اول نه اول باشد
آنست یعنی حقیقت رنگ مجاز گیرد و مجاز رنگ حقیقت پس نیز از میان
بر سیند و یکا یکی ظاهر شود و اینست امر و زیر و روی و سر و آهر
یکی بود و تو نمند و اینی تو از هستی خود مجرد شود و اینست اصل
حق که در چنان فتره در ازل و ابد همین هستی لبت چون هستی تو
از میان بر سیند ازل و ابد یکی گردد و یکا چون دیده
بخشای همه تو باشی و تو در میان نه یعنی آن وقت که نظر
بر خود کنی خود را همه او یابی و تو در میان نه همه خواهی که
او باشی ای او باشی و بزرگ و یک و خفیه و صغیر
اگر خواهی که میغای او باقی کردی بخت خود را از میان بردار و رخت

خود را با وسایر تاهم می مانند و پس می گویند لا اله الا الله
 و چه غایت غیزیت معنوی آن اقتضا کرد که عاشق غیر
 او را دوست ندارد و بعین او محتاج نشود الا جرم خود
 را عین هم اشتبا کرد تا هر چه را دوست دارد و بهر چه
 محتاج شود او بود یعنی چون محبوب خواست عاشق کران کمال
 جزا و دیگری را دوست ندارد و محتاج به دیگری نشود و ناچار و حقه
 خود را در همه اشتبا ظاهر کرد و کثرت اشتبا از پیش نظر سالک برداشت
 تا از حق از هر طرف نمایان گشت تا درین حال آن عاشق در هر چه
 نظر کند رنج او بیند فانی ما تو گوشت و حب الله حال او کرد و بهر
 غیرتش غیر در جهان ننگ گشت لا جرم عین هم اشتبا
 و محسوس هیچ چیز را چنان دوست ندارد که خود را
 اینجا بدانی تو گیتی یعنی ای انسان کامل حق فانی که ترا
 دوست میدارد خود را دوست میدارد و ترا که تو را دوست
 که خلعت الهی و ذاتی برقه و زینت و لباس است تا طین بنزی
 که است این برقه و تو تو یک تو گفت خود اصل تو بگو تو کنوا این
 است همه و یک سید است بمن ملک نیست که این همه منم ملک
 چون اقباب در آینه تابدا این خود را آفتاب
 بنظر دارد لا نسیم خود را دوست گیرد چه هر چه محبوب است
 بر دوستی خود یعنی چون عین محبوب در آینه عاشق ظاهر شود

عاشق خود را عین محبوب پندارد و ناچار خود را دوست گیرد چه هر چه
 که هست مخلوق است بدوستی خود پس این همه حیرت فاضل آن احوال را
 بحکم قضا سبب یعنی دوست داشتن من که خود را بتغییل ظاهر کنم و بدیده
 تفصیل جمال احوال خود را مطالع تمام غایت حسن خود است از بی
 نظایر حسن خود را خود تماشا میکند عشق خود را خود می باز دو با غیر
 ذیر دارد و حقیقت اوستی او آفتاب است چه ظهور او اما
 راست یعنی عشق عاشق که صورت محبوب است ظهور او راست
 به صفت ابدی چون آن محبوب که صفت ازلی دارد جمال خود را در
 آینه ابد مطالع کند عاشق آن محبوب آینه را مخفی سازد و ابد
 خود را ازل بنذارد و نه عین ازل کرد چه اگر صفت ابدی منقطع
 نمی شود و نا ابد الابدین پس چون تجلی ازلی بر تجلی ابدی آید تجلی ابد
 به صفت وی موصوف شود چنانکه همچون خود را الیه یا نیست چنان
 لیلی نیست عجب لید همچون بود که بود چه سالک بغایت وقت خود را
 عین محبوب می یابد و آنکه عین محبوب میکند و محبوب در مرتبه محبوب
 بهر وقت خود است که در هیچ تغیر و تبدیل نیست بلکه تغیر و تبدیل در محبت
 نه بر محبوب و هه الا آن که کان و این هر دو بتجلی صورت محبوب
 حقیقت است کما صی ابد آینه ازل آید و کما صی ازل آینه ابد
 جام جهان نمای من روی طرب فرای است که چه حقیقت من است
 جام جهان نمای تو آینه را قابلی پیش نیست یعنی منظر محکوم

مظهر است پس عاشق بر فانیست ای که پیش نزارد چون جان محبوب
 در این محبت طاعت نماید نمیبزاید و آخر منقطع بودن چاره نیست
 ظهور است همسرا فعبت فیها فاذا اشرقت ذلک شمس و
 ظاهر شد شمس آن محبوب پس غایب شد من در آن شمس پس
 اشراق آن شمس عین اشراق من است یعنی چون تجلی محبوب
 بر عاشق آید نسبت عاشقی مبدل معنی می شود و عاشق خود را بنور
 معنوق منور یا بدین اشراق محبوب عین اشراق محبت است
 چرا که به بقای او باقی است و بکفایت او زنده که الا ان اولیا
 الله لا یوتون مثربا ین معنی است دوست که در تو خود
 را دوست میدارد و یعنی محبوب است که در محبت خود را دوست
 میدارد و حسن خود را در او مشاهده میکند و چون محبت بصفت
 محبوبی موصوف شود خود را عین محبوب بیند و ترا از پنجا
 معامله مرقم شود که لا یحب الله من لا یحب الله چه معنی دارد
 یعنی دوست ندارد و خدا ایراج خدا یزید اگر هر که محبت بصفت محبوب
 موصوف شود خود را دوست دارد پس محبوب را محبوب
 دوست داشته باشد چه صورت محبوب است چون آن
 صورت است انجلا پذیرد و با محبوب متحد شود صورت و معنی یکی گردد
 که جهان صورت است معنی دوست و در معنی نظر کنی چه آتش
 عشق خود را خود را در دماغ عتیبه ی نیر در خود را خود می بیند و با

و با عینه نشیند مفهوم گردد لایری اللہ علیہ السلام
 است نه بیند خدای را جنبه خدای یعنی رای همت و نه می بیند
 لایری و لایری الاله نشین روشن شود که لایذکر الله الا
 الله ای یاد کرد و لا تذکر الا الله چه آگویند یعنی مبرهن گردد
 یعنی معنی نماید که مصطفی صلی الله علیه و آله هر چه میفرماید
 اللهم شفعنی لیسعی و بصیری ای بار خدایا بر خور داری بده
 ما را بشنوائی من و پناهی من نکر میگوید معنی بلک یعنی بخوار
 داری بده ما را بخوار چه سمع و بصیر من توی و امنت خیر الوار من
 یعنی تو بهترین و ارغوانی چون ما را فانی حاصل شود و وجود ما در تصرف تو در
 دست مای و منی از ما بر خیزد و حق تو باشی و من در میان نه تبارک الله
 و ارث عظمه حجب یعنی بزرگ و برتوت ذات باری تعالی که بوسه دست
 ذات او را حجابهای تعیبات فلیس یعلم الله الا الله با الله است
 نیست که بدانند عینه و آنکه هست خدای یعنی خدای را جنبه خدای که میگویند
 چون مخلوق با خلا و الله حاصل آید الحاکم خدای را بخوار کند ای بگویند و اگر
 پیش دیده تو کمتر است آید خدایت نیست فان الله ثم یعنی پس
 هر کجا که خواهی یعنی طلب کن او را در هر مظهری که خواهی که خدای
 آنجاست لکن الله فاما تو لوفقم و بعد الله و قل ما شیت فان
 الواسع الله چون دیده تو بنور حق منور شود و بگوهر صواعی که بزرگ
 شنود و ذات اظهار خشن اسرار خدای را در معنی ظاهر

خودن این چنین اسرار که عالم را او کشف هر چند بار بکنند اما مبدء
 و ابر که چون سر عالم بر مانفت و اما با کمال است مغلوب حال گشته این چنین
 بر زبان می آید خود کنت حقیقت و خود باز شیشه ز ان
 رویی که خود نموده و خود دید یعنی چون خود را یکی دیدیم خود
 از هستی خود و لباس خود و پوشیدیم و خود را آنچه دیدیم و شنیدیم
 خود را کوشش خود شنیدیم و چو یار آمد در میان ما از میان برخاستیم
 چنانکه سح چند رضی الله عنه گفت سی سال است که با حق سخن
 میگویم و خلق پیدا کرد که با ایشان میگویم یعنی شیخ رضی الله عنه
 از حال خود چنین خبر میداد و میگوید که نصیحت کوفی را سوزید و خود حق
 می یابم و سخن حق با حق میگویم و ایشان میدانند که با سخن میگویند چون
 صوفی را این حالت دست دهد در خیال بجا نم آید فصل سخن کند و در آن
 فصل در شبه احوال را مشاهده نماید چه در خود چه در عالم پس درین
 وقت سخن گفتن و شنیدن حق بقی بود چنانکه تسبیح موسی علیه السلام
 بهر آن شد که بر زبان شجره سخن گفت یعنی با حق سخن آید و خود
 بر زبان شجره چون گوید که گفت ای امان الله رب العالمین
 موافق حال با این است مسلم شود و خود میگوید و راز خود
 می شنود یعنی حق خود میگوید بر زبان شجره و خود می شنود و تسبیح
 موسی علیه السلام می گویند خود باشد و شنوده خود از ما و شما
 چنانکه بر صاحب گفته اند از جانب غریب است نه بینه بر این حرف

ما خود ندانیم اوست صفت و نیکویی عفتا بکر آید هر صورت
 ذباب هو هو پس سواه لا اله الا الله لم یکنم درین معنی
 علی رحمت بیان تجلی وجودی و تجلی شهودی می نماید تجلی وجود
 آنکه محبوب در هر آینه هر لحظه روی دیگری نماید
 و هر دم بصورت دیگر بر آید یعنی چون محبوب حقیقی شن
 و قابلیات خود را که در و مندرج بود در ظهور آورد مظهر شین که
 انجمن نامیده باشد موجودی است که آن جمیع موجودات است پس باید که
 فیض دیگری بالشان رسد تا در خارج موجود شوند چون محبوب حقیقی
 اشکات بجانب اعیان نامیده که دو او را آینه خود ساخت و حسن خود را در و مظاهر
 فرمود عکس آن مکتوس در هر آینه پدید آید انواع صور مختلفه و اشکال
 و اشکال منفرد و هویدا است و متاع عالم نهادت شد زیرا که صورت
 حکم آینه مختلف هر دم دیگر کون میشود و آینه هر
 نفس حسب احوال صور نفس دیگری میکند و بعضی
 جو صورت حکم آینه مختلف میشود با سفا و آینه بعضی آینهها طول آمد
 بعضی در و ب حسب کسفا و آینه بعضی آینهها طول آمد اختلاف صور بدید
 میکرد و هر جنس آینه حسب کسفا و خود نفس دیگر میکرد و در هر آینه
 روی دیگری کون مینماید و جمال او هر دم مراد ازین سوره بیان
 نموده است که صفاتی موجودات است حسب کسفا و آینه جمال او دیگر کون
 مینماید و موجودات مختلفه در عالم نهادت هر دم صورت دیگری کون می بر آید

که بر این تصویرت خوان که نماید بصورت آدم از چنان
 که هرگز در یک صورت دو بار روی تمام بدنه از چنان
 که در تجلی وجودی کونی هرگز در یک نفس دو صورت روی نماید و
 در دو این یک صورت پیدا نماید چه در هر نفس
 تجلی دیگر ایو طالب یکی رحمت الله علیه میگوید
 این الله لا تجلی فی صورته مرتین و لا تجلی فی صور
 لاثنين یعنی بدستی که حق تعالی تجلی نمیکند در یک نفس
 بدو شکل و ظاهر نمیشود دو نفس بیک شکل چون جمالش
 صد هزار آن روی داشت بود و در هر ذره دیدار
 و حرر یعنی چون سن و جمال حضرت الاکبر که اجمال است نه
 و قابلیت مختلف داشت بمقتضای آن در عالم اعیان ناست
 بنفیات متفاده و تخللات متوحد جلوه فرموده بود و لا حرام
 هر ذره را بمشاهده و یار از جمال خویش جاری در کمال
 اختلاف در استعداد و سوراخانی بنفیان و حضرت الذات
 حسن خود را در آن مظاهر فرموده و لا حرام بهمان عنوان در خارج
 بتفید است متفاده و تشخصات مختلفه فیه پذیرفت چون
 یکی اصل است این عدد از بهر آنکه تا بود هر دم گرفتاری
 و گز چون اصل تعین عینی و اعیانی یک ذات است اشکال
 از ممتز آن است تا هر لحظه در تعینی بصفت باطنی حسن معنوی

را در این راه کند لاجرم هر عاشقی از نوشتن دیگر و به معنی
 عاشق هر تیره بنان مستغرق بحسب مشابه خود بیان کند آنکه در
 ملاک است در راه ایامی کون گب عالم وحدت الوجود مظهر را مظهر و
 ما را است شیا الا و است الله بعد اشارت باین علم است و هر
 عارفی عبارت می دیگر گوید یعنی آنکه در ملاک است اعلی است بنان
 مشهور و خود بمقتضای لغت خود و در وحدت را در کثرت مشاهده
 و هر چه کند کند رخ او بیند گوید ما را است شیا الا و است الله
 منب و هر محقق اشارت دیگر کند یعنی آنکه در در صفات است
 چون بنظر باطن عالم بطریق را مشاهده کند بحقیقت خود متحد شود گوید
 ما را است شیا الا و است الله منب این گفت در عالم جبر و است
 حاصل سخن این است عبارت را است شیا و شک
 واحد و کل الی ذالک الجمال استیه یعنی عبادت
 نام پر کننده است و جمال و خوبی تو واحد است و هر یکی از مایه بی آن
 جمال و خوبی تو واحد است و هر یکی از مایه بی آن جمال و خوبی اشاره
 میکند پیش فطن زکی پوشیده نماند که این است معنی مذکور درین
 رباعی مفهومی میشود نظاره کنان روی خوست
چون در نگرید از گراستها در روی تو روی خوست
 میسند ز پجاست تفاوت نشانه دانی که برین
 شود و کرا اطلاع دهند لمن کان از قلب او الفی السمع

و هو شبهه در کسی را که باشد مراورادلی حاضر یا کسی که گوشتش
 فشرادارد و بیشتر در او حاضر باشد وقت استماع آنها فهم معانی تواند
 کرد آنگاه که قلب قلب خود در احوال غلبه از در صورت مطلع
 تواند کرد یعنی اطلاع برین اسرار مرقسی در هست که گوشتش دل خود
 مطلع گشته در احوال که درین محبوب در صورت و بر اینست مختلف بوده
 می که در هست و از آن مطلع یعنی کسی را که از غلبه جی دل شده
 باشد و مطلع درین محبوب در صورت است داده غنم تواند کرد که در غلبه
 علی الدعا و سلم چرا میفرماید من غرقت قلب فقه عرف ریش
 و شیخ خبیر رحمه الله علیه بهر چه میگوید لول الما لول
 آنایه یعنی حضرت مصطفی علیه السلام ایای از عالم جبروت نمود
 اند و شیخ چنین اشارتی از عالم ملکوت که تخیل تابع نفس شده است
 فهم من فهم پس اینجا اختلاف دیگر درین دو قول پیدا می شود
 مگر میگوید صورت حکم اختلاف آینه هر دم بصورت دیگر
 تبدیل شود و پندار دل بحسب تنوع احوال یعنی تفاوت صورت
 از ممر اختلاف آینه است که یکی صفای احوال است که در جبروت
 شمس القلب کتل ریش تلقاة بارض فی فلات بقلها الریاح
 ثیف ایضا اظهار او بطنای یعنی مثال دل مانند پرست انداخته شده
 بر زمین در بابان که میگرداند او را با دینا می خواهد از روی پرست
 و از پشت بر روی اصل این ریاح آن ریح تواند بود که مصطفی

فبسم الله عیبه سلم و مود لا تسبوا الیچ فانما من نفس الرحمن
 یعنی به بگویند با و را زرا که با دانه بجای رحمت است در جهان او از نفس
 در اوده رحمت است هر چه از آن بکشد بکشد بکشد بکشد بکشد بکشد
 معنی که از نجات این نفس یعنی بمشام جان تو رسد در کارسان
 کل یوم هو فی شان نظاره کن یعنی اگر میخواهی که بوی از نفس
 بمشام جان تو رسد و ترا معطر سازد نظر در کارستان کل یوم هو
 فی شان کن که چه معنی دارد و الله خلقکم و ما تعلمون نادر دیده تو جلوه
 کری کند که فاعل حقیقی حسنه یکی پیش نیست و فاعل در جهان
 تا عیان بینی که تنوع تو در احوال از تنوع اوست پس
 و افعال یعنی تنوع تو در احوال تابع است از تنوع او در احوال
 و افعال یعنی چون وحدت او بر نظم سالک در شیون بر خفا
 ممکنات است جلوه کری کند روح را بحقیقت میخ سازد روح
 حقیقت که درین وقت محسوب آینه محبت بود معرفت و محبت
 از معرفت نفس حاصل آید من عرف الله فقد عرف ربّه و الخ
 لئون الاله لئون انانیه بمعنی لئون المحب لئون محسوب است
 انچه او از ماله لطافت روح اعتباری است و از نمانا از حقیقت
 که عالم دل است و چون وحدت او در عالم افعال جلوه کری کند
 محبت را آینه خود را زد و در بی تجلی تابع نقش مجاز کرد و لک
 مخلوب الحال شد و انا الله و انا الحق که یه لئون الاله لئون انانیه

یعنی بدن المحبوب لون محبت است پس معلوم کنی که لون الاله
 لون انانیة انچه همان رنگ دارد که لون الحب لون میوه یعنی چون
 نقشش مجاهد است و ربانیت ناز و از کثرت فقر و فقره نفس مجازا
 محبت خود و سجد کرد اند و محبت حبیبی در جلوه کرد و نفس رنگ محبت
 و وحدت رنگ نفس پس یکدیگر مناسبت نمود در آن وقت این مدح
 روی و بکار و سبب گوید که معنی من عرف نفسه فقد عرف ربه در این وقت
 مناسب این بیت گوید که شرف هیچ و زمار است یکی شده تو سحر
 خواجده شود و اسی غلام درین کشف مومن معرفت نفس است
 بعد معرفت رست پس بکوی شعور قی از جاح و ورق الطمر
 فشا بها و تشاکل الاله یعنی رفیق و لطیف شد آئینه و رفیق
 شراب پس یکدیگر مناسبت بر نهند هر دو خمر و آئینه و کلامها حم و لا
 قدح پس خاشاکی که آن زجاجه خمر و نیست زجاجه
 این بیان نظر و قتی است و کلامها قدح و لا خمر یعنی چنان
 که جام است نیست شراب در افق است که باجه کثرت است
 وحدت نیست هو هو لیس هو لا اله الا الله و نیست
 ایکار است که محبت محبوب را آینه خود مید و خود را این
 یعنی استار محبت سالک و پیش او است که مجاز خود را محبت
 رساند و حقیقت را در مجاز جلوه کرد پس بعد ازین محبوب مطلق ایل
 بجانب محبت شود که روح عبدی سالک را آینه خود سازد و حسی

خود را در آن مطلع گشت و آینه رنگ سبکی گیرد پس سبکی را بی
 مشاهده گشت و منت مادر میان نه ناطری روی خود خود آن یار
 دیگر را درین سیاه چکار تمام از محبت عالم کون است و از محبت لم
 اعیان ناسته که هر دو آینه یکدیگر و قن که محبوب آینه محبت باشد
 و محبت در روی نظر گشت حقیقت همه چهار را منور بنور حق یا به چه حقیقت
 خود وجه حقیقت عالم و معنی ارنا الاستیاء کما عی ایچ روی نماید پس آن
 عرف نیست فقه عرف ربه نقد وقت او که در جوان محبت آینه بود و
 محبوب در روی نظر گشت عکس آن محبوب عاشق را بنور خود منور گرد
 عاشق نمود در عین معنوق پیدا در زبان حال انالند و انالند و
 انالطق کو باید بگویند آن طوطی که بر تن تابنده رشید آینه انالطق
 گوید چکند هر دم که در صفای رخ یار سگردد کرد و در جهان محبت
 مصورش چون باز در صفای دل جو و نالند گشت سپید چاقا
 رخ خوب انور شش در بیت اول محبوب مرآت محبت است
 در در بیت ثانی محبت مرآت محبوب نماید این شاه او آید و او بشود
 این و گاه او ناظر این بود و این منظور گردد و راه این برنگ
 بر آید و گاه این برنگ بر آید و گاه او بوی این پس و معنی کای
 محبت ناظر محبوب آید و محبوب منظور محبت و کاهی محبوب ناظر
 و محبت منظور و کاهی مجاز رنگ صیقل گیرد و قن و محبوب آینه باشد
 و کاهی محبوب و محبت که در نادهدت در کثرت جلوه گیری که ایچ محبت

آئین است عشق مشاطه است رنگ آنیز که صفت کند بر
 مجاز نابد ام او در دل محمود نظر از دل ناله زلف یاز درین ^{قطعه}
 بیان منظر رشت محبت و ناظر نیست محبوب است پس وقتی که محبوب
 آور آینه غف نظر کند حسن خود را معینه بعینه مجاز نبد چنانچه گفته اند
 که لولای لولای نه به اینجا بختی تا به عین بود اما محبت آینه محبوب است
 شود که معنی باطن عاشق را از عین و انجلا به که عین پذیر شود آن
 وقت محبوب در وی نظر کند و حسن خود را در وی مطلع نماید در
 جنس و قیاس این بختی محبت خود را بصفت محبوب موعود نماید
 و از غلبه حال محبوبی را بجز نیست که در حال توبه که محبت
 هر چه هست عین جان و جانان دل و دل و دین گاه عشق عاشق
 را حله کمال بها در یو باشد و بزیور حسن و جمال خود
 پیار آید تا چون در خود نظر کند همه رنگ و بوی معشوق
 بیند لاکه حریف را حبه او مندا جسم گوید سجائی ما آسم
 شامی یعنی کاه همیش عاشق را بر آیه معنوی دهد و با استغای
 حسن و جمال خود او را آراسته که داند تا چون محبوب آید خود
 و محبت در وی نظر کند خود را عین محبوب یا بدست معنوی که است
 بی نیازی است در آن محبت پیدا شود و از محبوب بی نیازی که
 پیدا که خود را محبوب می یابد گوید الفیقه الانجلاخ الی الله و دم سجائی زنده
 و گوید من متلی و هل فی الدارین غسیه می یعنی کیست مثل و مانند من

و آیه است در و سرای خرم من یعنی نیست در هر دو جهان منیر من و گاه
 لباس عاشق در معشوق پوشانند تا از مقام کبر یا و استغناز و دل
 با عاشق لایه گری گزند یعنی کاهی احتیاج و افتقار که لازم عاشق بود
 بجانب معشوق غایب میشود و تا از مقام کسبه یا و استغنا می نهد و کاسب
 عاشق با لغات در آید و با عاشق ملائمت کند الفت گیرد و او را ازین
 خود سازد و گوید ما تو نکر ایم تو نکران ما باش چون ما تر است خود
 ساخته ایم و در تو خود را دیدم و با تو باش گرفته ایم تو چرا
 خود مرا نمی نگری الم تر الی ربکم **لعلکم تظلمون** و گوید الی و حق
 لست محب فبحق علیک کنن لی محبا بدستی که من سوخته بخن من
 که مر تر از دست دارنده ام پس سوخته بخن من که بر تو دست باش
 در او دست دارنده یعنی مرا آئینه خود ساز که من محبوب توام و
 حسن خود را در من مطالعه کن و با من محبت شو و طالب این معنی
 باش تا حکم تم قبضه فی الناقیه ایسه از او بر گیرم یعنی ترا بخوا
 خود گشتم و نداد و دهم که بچشم و بگونه ایجا محبت بچوب کند محبت شود
 که او را بجانب خود کشد و با خود ایتجا دختد پس این سخنان محبوب
 محکم عاشق شوند و او را در خدیه طلب در آرد و گاه در طلب
 این بدامن او آویزد که لا طال شوق الا برار الی لغا
 یعنی گاه دست طلب محبت و خواهش روی دامن محبوب گیرد و
 محبوب گوید و انا و اگاه باش که در از کشیده است شوق پاکان

بوی نای من که آیت ساخت اند و گاه توفی او را در بیان
 این سر بر زده یعنی کاهی محبت محبوب از کربان عاشق بکشد یعنی محبت
 محبوب را آیت خود سازد و در آن نفس کند و حسن خود را معنی کند
 و عطر آن محبوب از کربان عاشق بر رخت درخا التفات معنوی
 عیان کرد و بهر چه که می آتی الیه هم لایق توفی بدستی که بوی
 آیت و شایق نرم و گاه این پیانی او شود تا گوید را آیت
 رجبی یعنی رجبی یعنی کاهی محبت پیانی محبوب شود و نامحبت چشم
 محبوب خود را میزد و او را با لکمی خود بخت کرد و بدین بوی بوی بود
 و گوید دیدم من رخت خود را بخت رخت خود قطعت من است
 فدا دل اما آیت پس کفتم من که تو گیتی محبوب گفت من تو ام و تو
 من اینجا انجاد است و یگانگی چرا که محبت آیت است و گاه او گویا
 این آیت یعنی کاهی محبوب کوی محبت آید چون محبوب آید شود محبت
 در وی نطق که محبت خود را بجهت معنی مایه صفت محبوبی مونس
 گردد که پیم پیدایان در عین عین الارض و اشرف الارض بنور
 رهبال او شود پس به نطق که محبت کند از محبوب کرد و باشد درخا
 محبوب کویانی محبت آید و او در پیانی چون یار که در میان نایان
 بهر چه فاجبه حتی تسبیح کلام الدای فاسن معنی کلام
 امان ده تا بشنود کلام حق را که کلام و فنی است و در آن وقت
 در میان نه بپوشیدن کلام کار گشت و در حق چنین بوا هم

باشد چه پس چه لا اله الا الله هو هستم عشق در همه
 اشیا ساری است یعنی رتبه ذات با شیا معیت دارد که بی
 او وجود اشیا نبود چنانچه بی پی آب وجود ندارد چنانکه بی کل
 الاشیاء سایر و لیس الا جلا لک سائر یعنی سائر تودرم
 اشیا سر بیان دارد و نیست مگر جلال تو سائر که حساب از نیست
 ظهور است که حجب آمده است آن جمال را و اشیا را از عشق و محبت
 و ناگزیر جمله اشیا است فلیک سر العشق و مافی الوجود الا هو
 پس چگونه انکار کرده شود عشق را و حالا انکه نیست در وجود نمود
 مگر او و لولا المحبت مظهر مظهر و از نبودی عشق ظاهر نشدی آنکه
 ظاهر شدن است و مظهر من المظهر و با المحبت مظهر و المحبت
 ساری نیست بل هو المحبت مظهر و آنچه ظاهر است پس از عشق ظاهر
 شده است و عشق ساری است که است در آن خیر یکس که ظاهر
 شده است و عشق است چنانچه محبت است محبت است محبت است
 و عین او یعنی محبت و محبت محبت و محبت محبت محبت است
 و محبت صورت است چون محبت و محبت محبت و محبت محبت
 چرا در محبت نباشد که صورت و صف و بی است
 محبت شورانگیزه شود و شوری نکند در عالم پس محال است که
 مرتفع شود یعنی محال است که این محبت از محبت زایل شود
 بلکه تعلق او مستقل شود از محبت بی به محبت بی یعنی تعلق

محبت آن محبت اشغال کند از نشین بخت و دیگر اما بنظر حقیقت همه نیایان
 و نفیست است تفضیل آن محبوب حقیقی آنه پس هر جا که باشی و در آنجا باشی
 هر مردی باید که باشد شناسناشناسه نماید و در هر یک
 نقل و احوال محبت ثلثت من الهی یعنی برادران خود
 خود را آنجا که خواهی از سر محبت و اما الحب الا للحب
 الا اول و نیست محبت که محبوب اول را که محبوب صغیر است
 بنظر حقیقت هر که را دوست داری او را دوست
 داشته باشی اگر چه ندانی فکل معزی محبوب
 بدین که پس بر محبت که شیفه و زلفیه محبوبی نند است و فرمان برادر
 او میداند از هر جایی که باشد آن محبوب جمیعهم است قد و تو
 و ما فظنوا بهما ایشان مرزا خضوع اطاعت کرده اند که در هر مظهر
 مظهر ظاهر است و ندانسته اند حقیقت کار را اگر میگوید
 میل خلق هر عالم تا آنکه که شناسند و گرنه سویی
 جز ترا چون دوست نتوان داشت دوستی دیگران
 بر بوی است و غلبه او را نشاید که دوست دارند ملک
 محال است چو آنکه غلبه او در عالم موجد نیست ظهور نزد است
 رست پس دوست داشتن اینان را محبوب حقیقی را باشد اگر چه
 اینان ندانند و از غافل باشند زیرا که هر چه را دوست
 دارند و هر چه روی آرند بعد از محبت ذاتی که

که محبت معلوم نبود یا هر حسن دارند و بهر چه روی
 دارند یا بهر احسان دوست دارند و این هر دو غیر او را
 کمیت یعنی هر چیز را که دوست دارند و بهر چیزی که متوجه شوند
 پس از محبت حق در هر مظهری یا هر حسن و دوست دارند یا بهر احسان
 و این هر دو صفت نیز از صفات حق است اگر چه دوست دارند و احسان
 بر این اطلاع نداشته باشند پس این هم غیر او را نیست چرا که ظهور او را
 و جز او دیگری موجود نیست پس موجب حسن و احسان نه هستند
 که همه دوست هر چه است یعنی جان و جانان و بهر و بی
 فعل ملجئ حسنه من معارفه بل حسن کل ملجئ یعنی خوب
 روی که پیرایه حسن را بر پایه دلربایی کرده آن پیرایه حسن از خزانه
 پندار آن جمال مطلق است که عاریت داده شده مرا و را خوا
 موانع باشد خواه مذکر الا آنست که پس برده و اسباب و همه
 احباب محبت است یعنی احسان حقیقی پس برده و اسباب محبت
 معنی است و کذا لکن حسن حقیقی پس برده و همه احباب محبت
 قبل از نظر محنون هر چند جمال لیلی است اما لیلی جز
 این نیست و لیلی و لیلی اقال علیه الصلوة و السلام
 من عشق و عفت و کتم و بات مات شهید است یعنی که عشق
 شود و پاکمی در زد و پوشد چنان سر که که مغفوق را خیر نمود و اگر در
 بهر دشمنی برده باشد چرا که نظرش در نفس الامر بر جمال مطلق افتاده

به دو حج بخاوری و عیال از وی در وجود نیامده که او را در محال
 اندازد که چه نداند که ظهور او را است و غیر او را وجود نیست پس نظر
 مجنون در حسن لیلی بر جالی است که چرا آن جمال همه قبیح است که
 مجنون نه از معنی ذلت مجنون بر جالی است که آن جمال حق است و سزا
 آن همه قبیح است و از شدت چرا که فی الحقیقه حسن آن محبوب است
 دیگر او را باین حال اطلاع نیست و میداند که آن الله جمیل و حکیم
 الجلال یعنی بدستی خدای تعالی جمیل است دوست میدارد جمال را
 المؤمن مرآت المؤمن چه عاقل و چه معقول بر دو تکیه اوست
 پس در این جمال بحث تفصیل کرده اند که همان زمانه و همان مشهور
 تفسیرش اندر عینه و سوو و عمدیه او را نشان میدهد که حال بود و آنرا
 که بخود وجود و تو و او را از کمال جمال بود چون غیر او را در حدیقه
 خود ظهور نیست جمال چگونه تواند بود یعنی ماسوی او نیست که
 ماسوایی را ظهور بودی او را جمال صمیم بودی چون فی الحقیقه
 ماسوایی را وجود نیست پس از کمال جمال بود و هو محب الجمال
 و آن خدای تعالی دوست میدارد جمال را چه جمال محبوب لیلی است
 است یعنی حسن صورت است نزد ذات حق را اوست که شایسته مجنون
 نظر بر جمال خود میکند در حسن لیلی یعنی حق است که چشم مجنون
 در آینه لیلی جمال کمال خود می بیند و مجنون خود را دوست
 میدارد و در لیلی نسیم و در عشق تو هم نوی که توئی دایما

بر حال خود که آن عاقل حسن خودست آن بی نظیر حسن
 خود را خود نماند میکند پس بر مجنون که نظرش در کینه حسن لیل
 بر حال مطلق بود قسم انگار زود که نظر در کینه حسن لیل
 بر حال مطلق آید در چنان غلط بخواری و انگار نور زری که نظر در کینه
 حسن لیلی بر حال مطلق چو نبود این مسئله است و در حقیقت چون در
 شریعت رسوخ و صلاح و رزق و پرهیزکاری تمام حاصل گشت
 آنجا داین عهد در فوصل شود که کسی که در شریعت هیچ آید
 طریقت راه بروی خود کند و چون ترا در شریعت رسوخ گشت
 انگار از این مسئله ضرورت فاسمی زاید ما در دو کس افتاد
 می شود یک که طریقت را از دست راست این نکته است تا باطن خود را
 ندانند و نفی نهی و مستی خود را در راه او بدل نمی حصول این دست
 به تو میگویند خود را از این چنین عاشقی که می شنوی در راه آفتاب که در
 نیست یعنی در مسدود زمانه این چنین عاشقی به اینست چون از مسدود
 زمانه برائی این عشق ترا روی نماید به راست به راست و در
 دور که دایم زمانه بر می آید اگر بر می آید از خود فارغ شوی و در تو
 این عشق جلوه گری کند و در دعوی عشق متوجه مطلق زلال
 آدم یعنی دعوی عشق حال مطلق با بهر نیت راست نیاید تا در قمر
 بشریت برون نیانی شربت زلال موفت در کام تو نریزد
 آنجا که شهر عشق است انسان چه کار دارد یعنی جایی که در یابی

ترا باستی تو که نیند به سه صورت یرست عاقل معنی چه داند
 آینه کو یا جمال جانان پنهان چه کار دارد و بینی کسی که
 مجاز مفید بود و از معنی عاقل ماند یا جمال محبوب که در کثرت محلی است
 چیست دارد هر چه هست آینه جمال دوست پس همه
 چیل باشند لاجرم همه را دوست دارد در بحالت
 آینه محبوب چون محبوب ناظر بود و محبت آینه پس در آن
 محبت جمال محبوب ظاهر شود و وجه عالم چیل که دو و ناچار محبت همه را
 دوست دارد چه در هر نقیشتی که که کند عکس رخ دوست پند چنانچه
 کرد و آنی برین ناطق است که سینه هم آیتانی الا فاق این است
 کمال مرد در راه یقین در هر چه که کند خدا را سینه این کشف افلاک
 اعلی کوی که در کثرت و حد ظاهر شود چون در نگری خود را دوست
 باشی یعنی چون نظر محبت کنی در هر نقیشتی جمال خود را باشی
 مردمی باید که باز نشناسانمانند خورشید را
 در هر لباسی پس هر عاشقی یعنی هر سالک که بینی جز خود را دوست
 ندارد و زییرا که در آینه روی معشوق جز خود را آینه
 لاجرم جز خود را دوست نگیرد یعنی چون عاشق آینه بود
 و محبوب در وی نظر کند عکس آن محبوب در آینه عاشق پیدا
 آید آن عاشق خود را بصف محبوب بیند ناچار خود را دوست
 گیرد و حکم و فی الفهم المؤمن مرآة المؤمن والد المؤمن

بیان این حمد میکند موسی اول محبت بود که آتش محبوب است
 و نمانی محبوب کرد روی جلوه وحدت خود را مطالعه میکند
 تا بجای کنی محبوب در محبت ظاهر شود و عنایت نمانی از میان بر جسته
 زود دیده بدست آر که هر ذره خاک جامست برکت
 نمانی جوان در نگرانی چون دید کشت و اشود هر ذره از دست
 کائنات را مغرور شود حق بیند حسنه حق در نظر او دنیا چه چنانکه کریم
 قرآنی برین ماطون است که ستمیم آیا شناختی الا فاق و بزبان حال
 ما را ایند نشان الا و راست الله فبینه این بیان گفت آفاقی است
 که در دیده ملک حق عیان شود چون حالت استهرا که در کسینا
 پذیرد آنچه و در خود نظر کند حکیم و فی ایت هم یکی خود او را باید
 چون نیک کند در هر نفس خود را بیند ان الله یقول
 لیسان الحقیر عراد ازین فقیر عاشقی است که بعد از کشف ستمیم
 آیا شناختی الا فاق و فی ایت هم او را حال حق روی دهد هر جا که نظر
 خود را محبت بیند بطور شود و بزبان وقت گوید است
 بیجا هم ~~نمانی~~ ~~نمانی~~ و ستم چه جان و چو تن هر دو هم
 خوشتم چه در ادراک ~~نمانی~~ ام نیست عجب تا شاید
 گنم آن در کرمیرا که منم چوین باز با فاقه و شعور خود دید
 خود را بر ملک غر نمانی باید و مبینی خود مغرور شود و دست است
 بر خود بندد و در بنی برکت نهایی که هیچ کس را اطلاع نیست کردنی

پرده گیت عجب عالی ابن یامین رهنم بکر بصحرا در در خانه برادر
 این با العجبهای عشق است آنکه می بینی که محبت در این
 و است خود صورت محبوب بیند آن محبوب بود که مورد
 خود را در رسته محبت مینهد یعنی هرگاه که محبت آید به دوست
 و می محبوب صورت عیان شود محبت مغلوب الخال شده گوید
 انا الله وانا الحق گردد و نسبت محبت خود منسوب کند و بداند
 که آن محبوب صورت خود را در رسته می بیند و او را بصفت
 خود موصوف کرد است زیرا که بشود محبت بصر بود بصیر او
 بمقتضای آنست همواره و بیده و لسانه عین محبوب است
 پس هر چه عاشق بگوید و داند و گوید و شنود و بآید بیند
 و بداند و گوید و شنود و بآید بیند و داند و گوید و
 شنود و همه عین محبوب آمده باشد یعنی اولی محبوب محبت را
 آلت نور خود سازد و نور خود را در و مطلع کند بعد محبوب است
 و می کرد که بوی می شنود و بوی می بیند و بوی می شنود و بوی
 قدسی است همواره و بیده و لسانه که درین واقع فعل محبت
 عین فعل محبوب است زیرا که محبت بصفت محبوب متصف شده چون
 چون یار آمد در میان ما از میان بر خاسته نسبت فعل و است
 با همه زبان رو بود که روا باشد فاما سخن به و له و لیس
 پس بدستی که ما مستحق و قایم بودیم و او قیوم ما است آرزوی

مطلبیت و از برای و سیم که ظهور ما از برای جلوه و وحدت
و رجوع با الهی است چه وجودی است و اگر بختی وجودی داریم
محکوم ذات و صفات و نیم یعنی بیبودنیت و اطاعت او متولیم
اگر بختی نبودیم در ایم مرایای حسن و جمال او نیم پس محبت و محبة
و طالب و مطلوب و مستمع و مسموع و مطاع و مطیع از او
ظهور میدی اند اما فهم هر کس اینجا رسد چرا که همه کس
قابلیت آیینگی ندارد که نور حق در او طلعت نماید و او را به
خود منور کنند اگر چه در مظهریت ظهور او نیست اما نسبت آیینگی به
مستقیم نیست پس هر که این سواد حق نصیب کرد که آینه او بود و محبت
در روی نظر کند غش آن محبوب در پیش او پیدا کرد پس لکن باطن
خود را تصفیه داد و باشد پیش نظر وی نور حق در همه اشیا
بهیچانکه در وجه در خود و وجه در عالم در هر چه بیند فاعل یکی بیند و اختلا
از میان برخیزد و الله خلقکم و ما تعلقون در روی جلوه کری کند
رایج هر کد ای مرد و سلطان کی شود نیست احسن سلطانی
کی شود نه حجب اینست کاین مرد کد ای چونکه سلطانت
سلطان کی شود و بوالعجب کاری است پس نا در رجی این
چو عین ابودان کی شود بهو بولیس بواه لا اله الا الله
موجبه ششم محبوب یا در آینه صورت رخ نماید و یاد
در آینه معنی یا در ای صورت و معنی یعنی مرتبه ذات

یاد آید ملکات روی نماید که آنرا محبت گویند یا در آینه
 عالم جبروت است که آنرا اعیان ثابته نیز نامند و پیوسته است
 و معنی که آن مرتبه بلکب است که آنرا عالم لاهوت نامند و اگر
 محبوب جمال خود را به نظر محبت در کسوت صورت جلوه دهد
 محبت از شهود او گذشت تواند یافت و از ملاحظه او غیبت تواند
 حور و یعنی اگر آن محبوب حقیقی حسن خود را به نظر محبت در یکس کون
 جلوه کردی گنجه محبت از آن حسن لذتی و خطی کشد و در از
 حضور وی وحدت اوقات تواند نمود و آینه یعنی درین کشف
 سر را بیت ربی فی حسن صورتها و منوره زنی نگذرد و محبت
 با خود بجشد با او گوید قاینها تو لوفهم و حب الله چه وجه
 دارد و یعنی مضمون این آیت درین کشف نیز بر محبت عیان
 شود و معنی السلام السماوات و الارض مثل نوره
 کشکوة فیها مصباح المصباح فی رجا حبه الرجا حبه
 کانهما یوقد من شجرة مبارکة زیتونه لا شرفه و لا عریه
 این آیت انوار است معامله ملکوت است با و در میانی
 ممد و او را مضمون این کرمه و آنی و کثر لک زری ابراهیم
 ملکوت السماوات و الارض و لیکن من الموقنین اطلاع بخش
 و کبریه که بیست جهان را پلندی و پستی توئی نه از این چه
 هر چه پستی توئی معنی این بیت در فهم دی در ای که چگونه بود

معلوم کند آنکس که گفت یعنی معلوم کند این شود در آنکه
 گویند این مصراع است و در چشم من آید بدو در کمر نه
 فهم کند آنکس که گفت یا ری دارم که جسم و جان
 دوست چه جسم بد جان جمله جان صورت است یعنی
 محبوبی دارم یعنی محبوبی دارم که ملک و ملکوت هم صورت است
 هر صورتی خوب و معنی پاکیزه گماند نظر است آید آن صورت
 یعنی هر نفسی لطیف که بی شائبه کثرت باشد و وحدت در مخلوق
 که بود در نظر تو در آید همه آن جلوه حسن رخ دوست چو آفتاب
 یعنی باین معنی گفته اند که وحدت و کثرت ظاهر شده است
 در جهان صورت است معنی دوست در معنی نظر کنی همه است
 تا اجماع ملوک الهی تمام شد و اگر جلال او از درون برده
 معین در عالم ارواح تا خلق آرد محبت را از خود جهان
 بستاند که از و نه اسم ماند و نه رسم یعنی چون عالم حبیب
 خود را ظاهر کند و بر عالم ملک و ملکوت و ارواح طلعت نماید
 محبت را از خود بستاند او را از و بفاراند یعنی از پنج بر آن که
 از و نه اسم ماند و نه رسم چو آنکه درین معامله نقش مجاز اربابان
 بر میزند و بحقیقت خود میزد کرد و چنانکه این است اشارت میکند
 همان قوله تعالی بکا و زینتایضی و لولم یفنه نار و نور این کلام
 در آن بنظر وی عیان کرد و معرفت نفس حاصل شود و من عرف نفسه

فعد عرف رتبه درین مقام جلوه گری کند اینجا محبت نه لذت
 شهود یا بدونه ذوق وجود شناسد چرا که این در پرتو
 هست که ابد را در دام مج است بظن شهود بیخ اول غشی بود
 احوال پنهان اخفا پذیرد اینجا فنا و من لم یکن و بقا و من
 لم یزل با و نماید یعنی فنا و گری که نبود و بود و بی همیشه بخود
 و بقا کسی که همت باقی است بخود یعنی فانی شدن محبت از معنی خود
 که همیشه نبود و باقی گشتن وی بقای محبوب که همت است
 با و بگوید که این شریقه معنی دارد یعنی فانی شدن محبت از معنی خود
 ظهور است لمن البقیة بعد فنا به یعنی ظاهر شدی تو هر کس را
 که باقی گردانیدی تو او را به بقای خود بعد از فانی وجود و حیات
 بلا کون لانک گشتی پس آنکس گشت بفر وجود منوهم زیرا که
 تو گشتی وجود بود و او کسی را که این حالت دست دهد و داند
 و متعین این شو چگونه بود نا اینجا معامله مبنی بر حروت بیان شد و اگر
 محبوب حجاب صورت و معنی از پیش جمال و جلال خود بر
 انگیزد سلطنت ذات رخت بر بندد یعنی اگر محبوب حقیقی که
 مرتبه ذات است حجاب صورت و معنی از پیش جمال که عالم
 ملکوت است و جلال که عالم حروت است بردارد غلب ذات
 از مقیة قیضات جبریتی و اعیانی رخت خود را بجانب خود کشد
 حکیم ثم قیضا ه البنا قضا پس او این قیضا را منسحل و متلاشی

گرداند اینجا محبوب با محبت همه این گوید مندریش ازین
 حدیث در پوشش کفن یعنی اندیشه کفن ازین معانی که این مرتبه
 ذات که وحدت صرف است در اندیشه و فهم هر نفس در دنیا به
 خرحصه و قضا پوشیدن چار نیست حدیث نبوی برین معنی وارد است
 که انکرو فی الا الله ولا تعزونی ذات الله یعنی لب و لباس
 محدود از میان بردار چون شب تو برداشته شود هستی تو نیستی او
 مهمل گردد و او را باو بین و عرف ربی بر بی از اینجا درست است که
 نور علی نور مدوی نماید پیدا الله نورده من لباس کسی را که حدیث
 تهللی خواهد بنظر شهود او را باین تعین صرف گرداند مردانه
 دوست خویش آنگاه برین یعنی مردوار بر خیزد و دست خود را
 از میان بردارد در شعر بگوید یا تو باشی یا من شایا در شعر وجود
 بگو که تو باشی یا من یا باشم کاشفته بود کار و لایست
 بدو تن یعنی برکنند شود کار و لایست بدو حکم یعنی بدو هستی
 دوی را نیست رده در حضرت تو همه عالم تو سی و قدر
 نور و محبوب با محب گوید رخسار بر بند یعنی لب و اضافت خود
 دار که اذ اجله سزا الله بطل نه عیب و تقی که بیابا سبیل
 سبیل نور خدا باطل شود نه عیبی علیه السلام یعنی چو لایحه ذات
 ظاهر شود اضافت ملکوت و جبروت همه بتاراج و غارت روند
 لبه پیش سلیمان علیه السلام از باد عصفه باد آمد فرمود

که خشم خود را حاضر کن بیه گفت اگر ماطاف معاوت
 او بودی خود را زو بفریاد نیامدی این قتل بختیست نه
 آورده اند که پشش سلطان علیه السلام از باد بفریاد آمد و چون
 سالک باین باب رسید پیش وی خبر یکنفی دیگر نماند مگر خود
 حیرت بماند پیش مرئی خود که مدت وقت است حیرت خود را بداند
 که من چیزی مشاهده میکنم و یا میکنم که در ادراک من چیزی درک
 نشود و مرئی نماید که چیزی از آن پنهان کن که دیده آن را نداند
 ضعیف بزبان بحیف التماس نماید که اگر زبان در اطراف زبان آن
 بودی پس از بی ادراکی آن بفریاد نیامدی مرئی وقت گوید
 خلق را از قوی که نماید او در کدام آینه در آید و یعنی او
 بخود نبیناست و بگوید بخود راه نداند مگر آنکه بصفت نورانیت
 خود موصوف گرداند و از قید آئینی بماند تا در آن نور میخیزد
 بماند زیرا که اگر در آینه رخ نماید از میان و شرح آن عاجز بماند
 چون انجامت آینه مشعشع مناسبت است چه عجز و بی ادراکی
 دیگر هیچ نیست و این عجز و بی ادراکی که است ادراک است العجز
 عن درک الادراک ادراک همین معنی دارد و چه بویس بود
 این معنی محبوب آینه محبت است در و چشم خود جز
 خود را ندیده یعنی محبوب که عبارت از عالم حیرت است آن
 آینه محبت کو نیست و محبت در و بنظر باطن خود جز حقیقت خود را

من به یکند که آن حقیقت آیین محبت است خود را در جبهه
 متحد یا به محبوبی را بجز دلست کند و در سبب از بدست آید
 محبوب است در واسما و صفات و ظهور احکام خود سپه
 یعنی محبوب اسما و صفات خود را که تعینات حقیقی اند در مجاز مشاه
 نماید و چون محبت اسما و صفات او را عین او یا به معنی چون
 عشق آن محبوب در هر تعین گوئی که ظهور اسما و صفات وی اندر
 محبت بیان شود لا حرج بمحبت گوید شهادت نفس فیما وی
 واحده یعنی مشاهده نمودن خود را در او را با نواع بسیار و
 حالا آنکه آن ذات واحد است بوحده حقیقی کثرت ذات او مشاه
 و اسما یعنی کثرتی که جدا از او صفات و اسماست یعنی کثرت سببی و اسما
 نسبت به کثرت ذاتی و حقیقی پس هر محبتی که نور حق چشم او را اندو
 باشد نظر کند محکم سر هم آیتانی الا فاق و فی نفسیه در تعین و
 نقدی جلوه محبوب و یگانگی او پسند چه در عالم وجه در خور در
 حب حال این گوید عشق آمدن چو غوغا اندر رک و پوست
 ناگرد مراستی و برگرد ز دوست اجزای وجودم هم یک دست
 وقت نامیت زمین بر من با فی حمداست حس و سخن
 فیک شهد نام بعد کثرت عینا بها اتحاد المرائی والکرایا
 یعنی مادر تو که محبوبی مشاهده کردیم بعد از استعلاال بهریت خود
 عینی را یعنی ذاتی را که بدان ذات محبوب متحدند رای و مرئی

در موهن شاه و موهن شه و سپس فی الزمان عظمه و موهن و در سینه
 اول محبت آینه است و در نانی محبوب چنین میگوید با موهن
 نانی من روی طرب جزای است درین مصراع محبوب
 آینه است و محبت در روی ناله که چه حقیقت نیست جام جبران
 مرا از این صفت دو گوشت که آینه محبوب است و در آینه
 و صفاست خود مطابق شد گاه این آینه او بود و گاه او آینه
 این یعنی گاهی محبت آینه محبوب شود و گاهی محبوب آینه محبت نگاه
 همه محبوب آینه بود و محبت در روی لطف است
 اگر در صورت باطن و معانی خود را بیند شکل شکل
 خود و نفس خود را دیده باشد محبت خود یعنی هرگاه که بشود
 آینه بود که عالم جبر است و محبت در روی لطف است که اگر
 در صورت باطن و معانی خود را بیند که صفت است شکل شکل
 ظاهر خود پس نفس خود را دیده باشد بطن باطن خود من عرف نفسه
 فقد عرف ربه حال او آید و اگر صورت یا بیند جدی عشق شکل
 خود او را و رای آن حسنی دیگر دانند که است
 صورت محبوب دیده باشد محبت محبوب یعنی اگر نفس
 بیند غیر از نفس خود و آن نفس را بنور حق منور یابد و در سینه
 رفته باشد حق شود و بی نباشد و رفت دلی بر بی ایجاد است
 گوید این هر دو معاد و هر دو است اما اگر محبت آینه بود

نفس کند اگر صورتی مقید است به شکل است حکم او را باشد
که لون الحار لون انانی یعنی چون محبت است بود و تخلی آن محبت
در دو ظاهر شود اگر حالت مکانف آن تخلی داد و مقید مجاز معلوم
باین حکم آن تخلی حکم مجاز باشد که لون مار لون انانی یعنی است
در تملک و کید و اینجا تخلی تابع نفس بود که وحدت را در کثرت
مشابه است و اگر صورت خارج از شکل خود و مقید بداند
که آن صورت مصور است که محبت است به صورتها و افعال من
و در این محبت یعنی چون محبت خارج از شکل خود و مقید صورتی را که
آن صورت مجازی نباشد بدانکه که آن صورت مصور است از عین
و اعیان نیست بلکه آن محبوب حقیقی است که نصف محبتی ظاهر
شدت و آن صورت است احاطه کرده است در صورتها را چنانچه در
قرآنی بیان این صورتها میکند که و الله من و را بهم عیله یعنی چون
محبت این را افعالی را روی نماید آتش فیه حاجات کرد
که اندوخته الله بعد خضع که کلش مغربی سعادت و پی نصیب
باشد که خضع نکند و چون محبت مفلس از عالم صورت
قدم فراتر نهند همیش محبوب عالی صفت خواهر یعنی اگر محبت
جائز و جهان ناز بوحالت هر مرتبه مقید نشود و دهمت او قدم از
عالم صورت که عین و اعیان باشد فراتر نهند محبوب عالی صفت
را حواهر که آن مرتبه شگونی است و سر محبوبی نیست و دنیا را

بنوعی است که در دنیای مجبوری که مقید بود بقید شکل و مثال
 و یا مقید علم و خیال جوهور از شهود او محو شد و بی جوهر بود
 که شکل و مثال و علم و خیال باشد در شد و محو ب صفتی منقول و متعلق
 شود و محبوب را پی و اسطه صورت و معنی باشد یعنی
 بواسطه این و ایمان پسند بر آنکه او از رسوم بشریت پاک و مترا
 نشد حاکم طلب جوهر با مان غش و آوخت زیر اگر قبول
 علی کرم الله وجهه انما یثبت الحق عند المستعجل الیوم
 حق ظاهر نشود که در وقت ناچیز شدن اسباب مجاری و حقیقت بین
 کسی که آن ذات تکلیف تجلی نماید از و نه اسم ماند و نه رسم
 نام ماند نه نشان مرسم فیه بشری و حقیقی پیش دیده و دلش
 محو و تلاشی کردند در دیده نبود و غایت بجز خدا مناسب حال ایشان
 در تنگنای صورت معنی بگونه نتیجه در کلیه
 که این سلطان چکار دارد و صورت پرست غافل
 معنی چه دارند آینه کو با جمال جانان پنهان چه کار
 دارد و هو هو ایس سوا هدی و سلم شمع مصطفی
 رحمه الله علیه درین عالم بیان عروج و نزول کرده اند
 نزول از ظهور و ایل صفت محبوب است و خفا و کتمان
 صفت محبت چون صورت محبوب در آینه عین محبت
 ظاهر شود آینه محبت حقایق خود ظاهر را حکمی تحت

چنانکه ظهور ظاهر را استی یعنی خوب همیشه ظاهرست و محبت مخفی و پاک
 اول در مرتبه ذات آن محبت اخفا و نهشت چون ظهور آمد اعیان
 ثابته نام یافت که محبت عبارت از دوست چون آن محبوب صغیر که مرتب
 اطلاق است صورت خود را در مرتبه ذات محبت مطلق کرده عکس
 بحال آئینه را مخفی ساخت و همان حال ظهور بیست بر صفت ظهور داریم
 محبوب را مسلم باشد آئینه محبت استعدا و حقایق خود حسن آن ذات مطلق
 را بعینه نمود چه اگر حقیقت آن آئینه سازد ظهور وجود و کونی
 بر حق آن شود و اگر حقایق جهانات و نباتات و جمادات را
 بر آن گزینان سوال در خارج ظهور یونند و مع به امرتیه دانست
 که مرتبه تنزیه است بجهان برتر است و مرتبه است بحال خود است
 بود الآن که کان صفت دوست و لذت امی ابا مان
 ذامن اعجابات یعنی برادر من پدر خود را بدستی که آن
 از عجایب کارگزار است مراد از برتر مرتبه عشق است چون عشق
 حسن خود را در اعیان ثابته که مادر گنایت از دوست مشاهده نمود عالم
 شهادت در ظهور آمد که ولد عبارت از از است هرگاه که آن ولد
 بقوه آمد و کیفیت ظهور را ملاحظه نمود تعجب گفت که مادر من زاده
 پدر خود را و اما طفل صغیر فی حجر الم اصفاء یعنی
 منم طفل خود در کن روبرو هنگام مراد از برتر هنگام اسما و صفات
 انبی از کاهن مرا نچلی شودی تربیت میکند کاهن تجلی وجودی تربیت

مسکین زبانی می در مایه هر صفتی و او می آشکارا
 نمیکرد میان معنی عروج آنکه محبوب بدارست از انجان نایب است
 محبت از عالم نهادست چون محبوب باشد آینه خوشتر است
 در و دید عشق آن محبوب در آینه محبت هر کس آینه را اخفا
 آمد چنانچه اول محبوب بود احوال هم محبوب ظاهر شد آینه محبت
 خود ظاهر و خود را حکم محبوبی بخشد چنانچه اول اسم محبت
 احوال بگویم صفت خود صفت محبوب است و گفت انا
 اهووی و من اهووی انا پس نایب شد منظر شود که ظهور دایم
 صفت محبوب است و خفا و پنهان صفت محبت و لهت امی انا انا
 دامن عیانی است اینجا را دانا آینه ایمان نایب است که آنرا عالم
 جبروت را نزد چون تنزل کند مایه عالم ملکوت در ظهور آید که
 کنایت از دست و چون عالم ملکوت بکلی که عالم ماسوت هویدا
 کرد که دلد کنایت اینست هرگاه که سالک بزرگوار و نصفیه عالم
 ملکوت بار رسد بهم برشته روح رسد آینه را تقفیه حاصل
 آید عشق جبروت در و جلوه گر شود این ولد نوره انا اسد و انا الحی
 زند چون در یافت آید نشسته شود زیر تعجب شود و گوید که مادر من
 ز آید پدر خود را و انا طفل صغیرنی محو را المراضعات یعنی من طفل
 صغیرم که در اختیار من چیزی نیست که در کن ریشه دهنده کام نیی در بر
 اسما و صفات خودم کامی در اینجا و محو می کند که صفت محبت

میوه دکانی بخانی میوه دکانی که بصفت محبوب موصوف میوم دانست
 و فنی از کربان با سر بر زنده اینجا منی و مای پیدا اید تو
 و آوی آشکارا کرد و گوید دیدیم تو خویش را خود
 من بودی بخت ز دام که توان محبت ما دام که محبت
 شهو و جمال محبوب در این صورت روی نماید لذت
 الم صورت بند اندوه و شادی ظاهر کرد و خوف
 رجا کرد و مقص و بطن در من گیر و معنی و فنی که محبت را جمال
 محبوب در این صورت روی نماید در بخالت در وقت شهو
 و الم در وقت افادت بشن سالک آید و اندوه و شادی خوش
 و رجا مقص و بطن درین مرتبه که در آن سالک کرد که این جهان
 گفت عالم ملکوت است اما چون لباس صورت از خود برکنند
 و در بحر محیط احدیت غوطه خور و او را نه از عذاب جسم
 خبر بود و نه از نعم نیست میبود نه بیم شناسد و نه خوف
 و نه رجا چه لغلق خوف و رجا با منی و مقصیل بود و او در
 بحری غرق است که آنجا نه ماضی نه مستقبل ملک است
 حال است در حال یعنی چون سالک لباس کثرت و نقص بخار
 از خود برکنند در محیط احدیت الکثر است که دریای عالم جروت
 است غوطه خور و ارواح اضافی باید که قوله تعالی قل الروح
 من امر رقی گویند ازین روح کرده اند پس او را نه عذاب و نه

بود و نه ذوق وصال چرا که او در بحری غرق است که آنجا نه امنی است
 نه مستقبل ملک در همه اوقات وقت است مناسب حال وی که این
 سبکی کا نذر منک را و قد کم کرد و اندر روی من این
 دریای پر شور از ملک کمر نمیدانم و تیر غایت خوف
 ملک زار یا از حجاب بود یا از رفع حجاب و احوال از
 هر دو ایمین است یعنی آن سالک میگوید که در عالم ملکوت است
 او را در خوف پس آید یکی خوف حجاب که چون وقت از دست آید
 در افاقت آید سترسد که مبادا این وقت یازند بند و در حجاب
 مدارند و دوم خوف از رفع حجاب یعنی اگر این نقش یار برهنه شود
 و سده مشویم خط که کرده و بهره که یابد و در بخاک عالم جروت است
 ازین هر دو ایمین است چرا که این عالمیست که در حدت حق روی نهد
 و کجای حق ظاهر شده و ثبت روگنج از میان رفته و در بخاک است
 حق زیر آنکه حجاب میان دو چیز فرض نموده ان کرد
 و اینجا جز یکی نتواند بود که درین مرتبه ایگانی است و دوست
 را راه نیست و دخی را نیست ره در حضرت تو همه عالم
 توئی و قدرت توئی مع الله وقت کنایت ازین وقت است
 و چون در افاقت در آید تو حق پیش نظری نمایان کرد
 گوید سه در هر چه نظیر کردم عنید از تو نمی بینم عین از تو
 باشد حاکم محال است این و از رفع حجاب هم باک ندارد

چه از رفع حجاب کسی را پاک باشد که نرسد که از تابش
 سوخت که و یعنی چون نقش مجاز از میان برود و خود را بوجد
 حق تعالی بیاورد پس او از رفع حجاب نرسد چه از رفع حجاب کسی
 که او در عالم غفلت مانده باشد پس او را خودت نیست برسد که چون
 در عالم بیدار شد بر ایمان شود و او را خلل مارا بسوزد و مانده مانده
 پس حفظ و امن هونا را کیفیت تحقیق یعنی من عین نور شد پس
 نور نور را چگونه مورد و کسی که از خود نیست شد او را خوف از خود
 نبود پس هوایس و او را مناسب حال آن سالک این است
 نیست را کعب و گشت یکی است یعنی کسی که نیست شد او را
 نیست کعب که کنیت از وحدت است و گشت که کنیت از کثرت
 یکی گشت چرا که نیست او نماید که نرسد که کنیت کعب و گشت و میان
 این هر دو فارق همین هستی است سایه را در دوزخ و نیست یکی را
 چه عالم را در دوزخ و لذت از نعم نیست موجود را باشد و چون
 مجازش از میان برخاسته است الم و لذت یکا متصور شود
 شعرا اذا اطلع الصباح حجبم راح تا و بی غیبه
 سکران و صباح یعنی وقتی که طلوع کند صبح بنده نرسد یعنی چون
 آن بی کیفیت تجلی نماید نقد ایمان تابنده همه سالکان مساوی باشند
 در آن وقت چه هست چه هوشیار چه کسی که در کف ملکوت است
 او را است گویند و کسی که بهر تب کثرت ناموت بود او را هوشیار

مانند چون غلی جزو هست برود و واقع شود به شمار دست بهر ابرو
 سطراره می خیزد و هر ترا معلوم شود که واسطه حکم و ماله اول جنب
 دارد و چون از هر یک آن اضافت منقطع شود بود که در تپش نور را
 نور سوزد بلبک در و مندرج شود و باور و شن کردن پس بر
 باین رتبه رسد او موثر نمی شود و غلبه انسانی در
 ابو یزید را گفته که کیف است گفت لا صباح عندی ولا مساء
 یعنی چگونه بچ که دی گفت نیست بر من روز و شب انما الصبح
 و المساء لمن تعشید بالصفه الوجوه و انما الاصفی فی سنی
 جز این نیست که صفت وجود را در بحر غرق نموده اند آنجا روز و شب
 سب بزبان حال گوید آنجا که منم نه با دست نه شام
 فی جمیع مبدی فی حال مقام چون نیست مراد ذات صفت چون باشد
 بود چو نگیس بواه لا اله الا الله و ما از سبب بد آنکه میان صورت
 و آینه هیچ وجه نه اتحاد ممکن بود نه حلول ایضا مراد از صورت
 عالم صورت است که مجرب عبارت از صورت و از این عالم گوی و نه وجود
 چون مجرب از صورت برای ظهور در صورتی ظهور خود را بجای وجودی ظاهر
 ساخت وجود مجرب موجد گشت و نسبت فخری در بود آمد و چون مجرب
 رجوع باصل خود نماید و تفقه کند مرض جسم بر طوف شود و نسبت خودی از
 میان بر خیزد که یکی محض عیان کرد و درین معنی نه اتحاد مقصور باشد
 حلول در کوبید آنکس درین مقام مقبول که بجای نه انداز و حلول

محلی در بن تمام که در میان محلی و حلول را به نیز کم که دست فضول
 تر و قابل با تجاوز و حلول کرده و خود نداند که محلی است چه محلی است
 که محبوب خود را العفت محلی ظاهر کند و محبت در وقت خروج خود را
 عین صبر یا به هر چه روی دولت معصفا تر از نو محلی ترا
 مهیا تر یعنی هر قدری که محبت باطن خود را اخلاقی و صفای دهد محلی
 محبوب را ایمان تر پیدا کند و باینکه محسن روی نماید حصول و اتحاد
 و در دو ذات صورت بند و وجهش ظهور دهد و خود حقیقت
 جز یک ذات مشهور نیست و نتواند بود به این صورت و معنی محبوب
 محلی است که در جهان صورت است معنی دوست و در معنی نظم
 کنی خود است چنانچه که به در با معنی مجرب است اتم تر از یک کفیه اطلاق
 آید یعنی بی ریب خود را چگونه در از کشنده است سایه را در از ظل محبوب
 است که ایمان نماند باشد و استاد آن ظل نیست در میان ظل و استاد
 هیچ فاصله نیست بلکه یک کلیت و غیر را در جو نیست و هر دو یکی
 حافظ و حجت الله علی میو باشد بهر ما گفت خطا و حکم منع زلفش آفرین
 بر نظیر پاک خطا پوشش با وجود حق و اقیانوس اسرار این محلی است
 ذات که محبوب محلی است احکام و آثار مختلف نماید و العین
 و لاحق و اظهر مختلف و ذاک سر لا اهل العلم مختلف
 یعنی ذات محبوب یکی است و حکم و آثار آن در همه تدرج مختلف
 بنماید و این سر نیست که از اهل کشف مشهور نیست بلکه حقیقت

همه چیز آید یکی تواند در این بین گفت که اینها اظنه بر حقیقت
 چه عین عین لفظ بر تعین چه عین با عین در ذات آن است
 حقیقت چه تعیّنات یکپور میباشد اما در افاضت لفظ و تعیّنات
 در یکجا مختلف می باشد که هر عین غایبی ظاهر کرده صاحب حقیقت
 چون کثرت در احکام مینماید در ذات و این که تعیّن احکام
 در ذات و تعیّن احکام در افاضت مینماید در وقت داده
 بر تعیّن احکام ذات محبوب را مستعد میکند که اذات محبوب
 عوایدی است که در عین وقت قائل تعیّن و تاثیر نیست چون
 را اکت در افاضت آید آن نور را بر یکهای مختلف مینماید
 که نور بالوان آئینه منعرج نشود اما چنان نماید یعنی آن
 نور محبوب را یک منظر گیرد که محسوس است اما خود را بصورت محسوس
 نماید فی الحقیقه آن نوری است که عین مستعد شود و رنگ غیر گیرد
 اما چنان نماید چرا که فی الحقیقه غیر را وجود نیست لکن فی الوجود
 نفس فی الزجاج بد اشعاع قهری نیست الوان و احوال
 یعنی نیست رنگ در نور محسوس ذات آن نور و لیکن در زجاج
 ظاهر است تا بین آن نور پس در دیده میشود در این نور رنگها و کوهها
 مختلفه یعنی نیست رنگهای مختلفه در ذات محبوب که آنجا هر یک است
 چون در منظر است ظاهر شود اشعاع آن نور پس در دیده شود و در این
 رنگها و کوهها مختلفه بصورت محسوس و اگر ندانی که چه میگویم در سیم

من ای پس طبع کن تا بنی دیده حاصل کن تا عیان حسن
که جهان منظر است ظاهر دوست همه عالم پر از تجلی
دوست نسا این حال در باطن منور این در آفتاب در
زار این آینه نامنته پس برگی در کجی تاب و گردانند هست
چو بکند پس لیکن رنگهای مختلف اختلاف در میان این
و آن آینه است پس در آینه لا اله الا الله در آینه
درین آینه باین اصحاب است بر هر که محبت این در کجاست
در حلقه خانه ما بود و شنید و خود را و دوست خود را در آینه
چو بکند پس ازین سر نشد یعنی بر کجی در عقیق بکشد
محبوب آینه و محبت کند و کنیت از عالم هر دو است و نظر
باطن خود است و این محبت یا به نقش مجاز از میان رفع
شو و عقیق ماند و بر کجی باز در افتاد آید خود را بسفت
محبتی تا یک عالم کون و علل است است لکن محبوب در آینه است
ناظر آید محبت بطلت محبت محبت که دوست محبت بجان خود
پس اینجا محبت آینه محبوب آید نزد اصحاب ری پس ازین سر
نیست و موافق حال می آرند و میگویند که لا جوت بعد الفتح
یعنی ما در وقت گفت خدا را می بینم و چون در افتاد می آید و بکشد
کونی را بنور حق منور میبایم پس جوت ما بکشد و کونی را ازین برف
غیت این مرتب را دوام شود و کونی میباید آید صورت

از سفر و در دست کان پذیرا و صورتش از تو درست و معلوم
 شود و خود از این خلوتگاه سغرتو اندر دافین تذهبون یعنی بیکجا
 رود و تمام سوغات مقدس از اینجا غریب مکن و اگر و اضطراب و این
 غیر و همیشه سرور و ناز و دامن باشد و دلیل از حضرت بنده صلعم
 می آرند که لا مسیاحت فی اشی نیست سغرتو است من و قتی که
 نتایج شجرت مانند آه نام شده اینجا راه تپید شود و طلعت
 خلق بیاراید ترفی نام شود و اعتنا فیه نقطه و اشارت حاصل
 کرد و بعضی طلب منتقل گشت خلق بیارید و به نظر اب بقایوست و
 که از است ایشان نام شده و است معنی شان رست و حدیثی است و مجاز
 پس نظر شان جوده کری کرد اشارت من و تو معنی حاصل کرد و چون
 یار آمد در میان ما از ما بر سیم حکم من و الی طرح شود چه وجود را ابتدا
 و انتهایست تا ظرف نواند و این حکم اینجا تا اینجا نامیده صورت
 و معنی دوست یک است که آن وجود و وحدت تیره دوی را در و کجا
 نه و دوی را نیست راه در حضرت تو همه عالم نوری و قدرت
 اینجا زبان صاحب خلوت که از اصحاب ری باشد همان
 گوید من خلوت پس اهری فلم یک عیب نه و لو کان غیر
 لم یلیح وجود و خلوت کردم من با محبوبی که دوست میدارم ملاقات
 پس نبود و این غیر ما و اگر بودی اینجا غیر من درست نبود و آن
 خلوت نیز نبودیم ما در آن خلوت و اگر بودی آنجا معنی مادر است

مست
نمی یافت آن محبوب بلی بعد ازین اگر سفر بود و در و بود و در
نزد این یحیی و یحیی این است که هر یک بود در همان مرتبه و یک
هستند که آن مرتبه صفات او بود و در مرتبه ذات و دلیل می آید که شیخ
ابو یزید قدس سره این است شنید که یوم بخشنه التماس الی
الرحمن و خدا روزی که شش کعبه مایه کعبه کار را را ابوی حنین کرد که
نزد بود و گفت من بگویند عذره الی این بخشه اگر کسی که بود او با او
او بود و یکجا حشر شود و یکدیگر بشنید و گفت من اسم الجبار الی ارم
الرحمن و من الجبار الی اکسم می شنید است که ایشان نمیدند
کار ازین با و است که نه آنجا است محبت و نه آنجا است محبت و این
هر دو حجاب است آن مرتبه که گفت را و در این جهان نیست و این
در مرتبه چو که جهان را و عالم روحی در مرتبه است عارف میزد خدا را و
فی مرتبه خاص میباشد که ساکنان راه درین پرده صفات ممکن نشود و در
نزد باشند نه هستند که دنیا و از جهل تا زین دور افتاد صفات صفات و در
کار درست کرد در بخا و نمود و با بوم از کمزیر با الله الا هم منزه کفر
از شک و یقین نمایند و در مرتبه این که است برستان چکند با نیک
و مانده که در آن چکند و در مرتبه ای حجاب را درگاه که نخواهد که رسید
رخش و غریب رخ بایزید در مرتبه ذات غریب خود بود و در مرتبه صفات
نیز که در مرتبه و در مرتبه اسما و صفات بود و در مرتبه حال نفع و کجا
میرد و چون در مرتبه بی کسی رسید که در این اسما و صفات نمیدند که این

مژده سجای زمار بلبوبس قطع آن زمار با نیکم کرد و گفت قطع زمار عجا
 و خصل لا اله الا الله محمد رسول الله این عجب است که از نغمه پنج ای
 بی مدعای خود فهم کرده اند ملک مقصود از نغمه پنج مقصد من بکون
 عن ای این محبت است آنکس که با ساز زده است او کجا خسته کرده
 شود چنانچه حضرت علی ابن ابیطالب کرم الله وجهه میفرماید که گفت
 انطقوا ما از دست افتاد میوه اند که اگر گفتن کرده شود بر دایچه
 و اگر از نغمه یاد نیارده باشد شود و ماله آنست بر باغبان که در بغیر
 ازین زیاده نکرده و بهر چون جمال تویی برده ظاهر است
 در جسد هر که و عده نغمه ابرای صفت بود پس خدا لا اله الا
 الله شریف است محبوب افتاد و هزار حجاب از نور
 طلعت بر آن بر روی فرو گذاشته تا عاشق باین بر دای
 انش کرد تا محب خوی فرآکند و او را پس برده می بیند یعنی
 محبوب حقیقی که مرئیه ذات است افتاد و هزار برده نیات شیخ
 و اعیانی بر روی از هر آن و گذاشته تا عاشق باین بر دای
 ازین بر دای آن محبوب را پس برده بیند تا چون دیده ی کل
 درین بر دای با مشق نشان شود و حدیث معنی و اعیانی لغب
 عین او که در گوید حق حرفت نقد و حق سلسله
 شوق بچنان معنی با دقت و زیدن کیر و عاشق را در حرکت
 معنی در آرد و او را محبت خود مضطرب و بهر از که اندک دقت

و قوت فوق پر دما نور و ظلمت که کنایت از قیاس است
 اعیانیت بجان بیکان فروکش بدین وحدت در عالم ملکوت
 و در عالم بدوت روی نماید ایجا بهر تو سحاحات حلال و عربت
 موجوم را به زو و او بجار او شیند و بهکی عاشق شو و بنی افکار
 پیافیه است روح علوی سالک را آینه خود ساخت و حسن سنجی
 در وی مطالع نموده بردما می عینر غائی که در عالم جبروت و ملکوت
 بتقد طوره کری کرده بود و از نظر سالک به توقع گرداند و از سالک
 نیز هیچ نماند چه بچونی و چگونه با شدم را در دید و بشهود نماید
 بجز خدای چنانکه هر چه از او کرد از او بد و کسیر یعنی هر چه بیند
 آن محبت از محبوب بیند هر چه بخش از او بد و بخشه یعنی هر چه
 که محبوب صفت شده باشد پس دادن او از حق بود و نسبتی که دیگر
 کنند او را نیز از حق بیند هر چه از محبوب دهد محبوب را دهد
 هر چه چنین بود اما بهر حجاب در میان بود که من یا فاخته
 سیفا کنایت از دوست و معنی این حجاب از دیدن ذات
 حق مانع نیست چنانکه حضرت محمد در ابراهیم صلی الله علیه و سلم
 درین حدیث بیان اینچنین فرمود که است را بیت ربی عزوجل
 لیس بینی و بیند حجاب الا حجاب من یلقا خسته سیفا یعنی رفته
 خضر یا نام فدا می آید که معانی این حدیث را فهم کند
 بکرات است حضرت مصطفی صلی الله علیه و سلم بر همین لطیفه

و انچه که در مورد دانستن طهارت و طهارت است
 تواند بود و بعضی بگویند که توبه هرگز از خطا باز نماند و بعضی بگویند که
 درین مرتبه که می تواند باشد هرگز از خطا و عجز تو که با عفت تو با
 زیرا که تا توبه می توانی توبه باشی آن عفت و عجز از حجاب مد و آن بود
 چون توبه می توانی توبه باشی آن عفت و عجز از حجاب که موجب گردانیدن
 تا که از عفت تو در هر مرتبه با توبه او است چه در عالم ملکوت و چه
 حجاب در عالم جبروت آن عفت و عجز از حجاب که عجز است از عفت
 نورانی و طهارت یعنی عین و آفتاب هر چه بود عفت جوده که نرسد و راه صلیبه
 مستقیم تواند بود چون توبه است عفت و عجز از حجاب که عجز است از حجاب
 حجابها را نرسد و نگوید از طلب این حجابها نرسد و نگوید از حجاب
 که نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد
 راه حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد
 و هر بدست از حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد
 عین بیایم فان لم تکن ترا و بعضی اگر توبه باشی با عفت و عجز
 بیایی تو را و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد و حجاب را نرسد
 عین عفت بر پنج بر پنج عین معنی دارد بعضی معتقدین گفته اند که
 حجب صفات آدمی است و حجاب را می چنانکه علم و یقین و احوال و
 مقامات و جمله و خلق حمیده و ظلماتی چنانکه جهل و کتمان و سراف
 و عادات و همه اطلاق و میمه شمع رحمة الله برین قول هر حقی نرسد

و میزاید بر و تاسی نور و ظلمت را از عجز در معین و در گمان و شک
پیش نهانده معنی اینست چنین معلوم میشود که پروا و بار و نور و ظلمت را
که اینان باینسان نیست کرده اند از غایت عجز و بی ادراکی است
اما بقین و گمان خود دانسته اند لایزال چنین است لیکن اینجا قریب
اگر چنانکه محجب این صفات بودی سوخته گشتی یعنی اینجا شکل است
چه اگر محجب صفات آدمی بودی در وقت بجلی حق این حجابها سوخته
و منسحل میگشت زیرا که شمع رحمت الله موندن سخن خود می آرد زیرا که
لو که ~~لا~~ لا حرفت سجات وجه ما انتهى الیه بعد عاید بجلی
تواند بود یعنی اگر خلق را و اوصاف خلق را در آن سجات وجه
ما انتهى گشته باشند شوند و می بینیم که بار و است منورند و محجب
دایم و دل می یابیم بر محجب او اسما و صفات او تواند بود و بعضی
خلق را و اوصاف خلق را و او را ندیده اند که ناچار سوخته شوند و حال آنکه
من بینم که بفرمان حق رحمت نمی شود ملک است و صفات او خواهد
و محجب نورانی چنانکه ظهور لطافت و جمال در او از این عالم کن
و شهادت و ظلماتی چنانکه بظلم و فقر و جلال و مراد از اینها
ایمان نایب باشد که مطابق ملکات است که ما ستم را بجا الوجود
یعنی در خارج وجود گرفته است بلکه احکام و آثار او ظاهر شده
است نشانید که این اسما و صفات است که هر تعلق بود و اگر محجب
اسما و صفات است هر تعلق شود و احد نیست ذات از پس پرده غث

بنا بر اینست که شیاو متلاشی شود یعنی نباید که این پرده پاک است و صفات
 از میان طرح شوند اگر پرده پاک است و صفات اندر از میان برخیزند
 اصح است ذات را پس پرده غرضت باشد و سوال بر اینست که اینها طلعت نماید
 نقوشش شیاو با الكل منسحل و متلاشی که در عین انصاف آید
 موجود بود بواسطه اسما و صفات تواند بود هر چند وجود است یا تجلی
 ذات باشد یعنی هر که وجود در شیاو بواسطه اسما و صفات و صفات و صفات
 هر چند وجود تجلی ذاتی باشد اما تجلی ذات پس پرده اسما و صفات
 از کینه وجود و ادویه شده پس حجاب او اسما و صفات او آمد
 چنانکه صاحب قوت الغلوب فرمود و محجب لذات است با صفات
 و محجب صفات با الافعال یعنی پوشیده شده است ذات با صفات
 یعنی محجب ذات او صفات او آمد و محجب صفات او افعال او که عین
 کون و مهارت است و اگر تحقیق نظر کنی حجاب او هم نه اند
 بود بدست ظهور محجب است یعنی اگر بنظر شو دنگه کنی پرده ای
 ذات او عین و کبریا ی او تواند عین ظهور حجاب خود
 هم خود در دست چنانکه آفتاب که در کمال انوار و نور و ظاهر
 میشود همان نور را در بزم آفتاب که در عین او و هم جان
 ظهور حق که عین و کبریا ی او است حجاب ذات او که در دست
 و کمال که صفای منفرد و بطرات نور است یعنی بکر جسم
 از ان پی نیاز است که کسی را بخود راه دهد و بغلبه نور پوشیده

سده است چه که ظهور از دست هر که در مادر زمین شود تحت نظر او ظهور
 او افتد اما معنی دانند که چه می بیند و فنی که معرفت بآن نور حاصل آید نگاه
 بر اند که حجاب نیست که کمال ظهور را دست از لایحه لطیفت فلم نظم
 لذی بعد از کیفیت ید که من با العین مشته یعنی هر کس که
 باطن دستور شدی تو پس ظاهر نمی شوی تو خداوند بیانی را و چگونه در نا
 نه و کسی که جسم بنایان بیان شود می بینم و تمیذ اتم که چه می
 بینم لاجرم چنین میگویم حجاب روی تو اتم روی زنیست حال
 نهانی از همه عالم ز بس که پیدائی بهر که می نگریم صورت تو حقیم
 ازین بیان همه در شیم من تو می آیی ز رشک تا شایسته زانکه
 هر دم جمال خود بلباس دگر پیارا آئی نشاید که غیری ادراحت
 آید چه حجاب محمد و در اباش و او را احد نیست بی برای که
 او را حجاب دیگری آید مگر خود را خود بصورت حجاب نماید چه
 حجاب در د و چهره می شود اینجا کما کنی است جای که و کما کنی باشد
 اینجا حاد و د بود و او را احد و نهایت نیست هر چه در سببی
 بعالم صورت و معنی جو صورت اوست و او هیچ صورت
 مقیده یعنی هر چه بینی در عالم کون و عالم حقیقت عجمتی و نفس بند
 قدرت کمال اوست و او هیچ صفت مقیده که مگر تب تریه و اوست
 و هو الان کما کان بعد همت و اطلاق خود است که اینجا بقدر تبدیل
 راداه نیست چرا که غیر و تبدیل و حقیقت است نه دانستن

می شود از که این کثره از دست نمی چو به ششاه پهل اوست و
 قابلیت او میوه که هر شکل کنی جود واری . . . جو حسن نواز شل بر
 ولی . . . او می باشد آن چیز به می باشد در هر دو او می باشد آن
 چیز هم می باشد و جهانی لیک چون آتی بدید یعنی وقتی که نور را
 ظاهریت ظاهر کنی غیر مایه است و نام و بهمان است بعد حای
 لیک چون کردی بهمان یعنی به مجبوری وقتی که صفت ظاهر است
 خود را با صفت بدل کنی معنی بوم بدل الارض علیه الارض و
 از دست الارض بوزر بهادر ظهور آید نام مجبوری بر خوانی شود
 چون بدید آتی که بهمانی بدام یعنی چون ظاهر شوی نور صفت
 ظاهریت تو ظهور پذیرد بدست غلبه ظهور جز بهمانی مجرب
 نشود چون بهمان کردی جو جا ویدی عیان یعنی جود شوی
 شوی که همیشه صفت ظاهریت داری هم بهمانی هم عیان هم
 هر دو معنی بصفت منظر است که غیر مایه است و منظر نه
 که همه گیر کنی و کتابت این هر دو بصفت برتر است و در وقت
 لغات بصفت مجبوری ظاهر شوی و در وقت ظهور همه بصفت مجبوری
 بصفت مطلقه که همیشه غیر مایه باشد یا همیشه عین ما در دیده شود
 آتی کاسی بصفت مجبوری خود را ظاهر کنی کاسی بصفت مجبوری هم نه ای
 هم نه آن هم این و آن یعنی بر یک صفت و بر یک حسن و آن
 نیستی این هر دو بصفت از مسلم و زیاده و جا که بذری که بدید

بود از حسن و اظفار و ابله طین سه کیت درین کار که جانبار بود
 بر آن شوق جهان ناز بود بود بویس بود لاله لاله لاله لاله
 محبت و محبوب را یکدایره فرض کن که از احوطی
 نیم کند بر شکل و مکان ظاهر شود یعنی کیفیت این دایره چنان معلوم
 کن که چو ذات حق بجای صفاتی نرسد و اعیان ثابت موجود است
 اسم نمی آید و بداند است و محبت از و محقق و مسود بود یعنی در الحقیقه
 یک دایره بود چون ذات مطلق خواست که صفت محیی بر صفت ظهور
 آری که نظر در تین عین محبوب که صورت خود را در نظر آمده است
 صفت محیی ظاهر شد یعنی بدو صفت اعتبار گرفت یکی محیی و دیگر محبوب
 آن نظر ذات مطلق در میان محبت و محبت شد از نظر قاطع
 دو قوس در نمود آید یکی محبت دیگر محبت اگر این خط که میاید
 که است و کیت یعنی میاید که است به عبار محیی و منظریت و در
 و محبت نه کرد و در وقت نماز که از میان طرح
 یعنی آن خط بنظر شهو در تنفع شود و ایره چنان که هست
 نماید کیفیت نماز است و هر گاه که محبت بصفت محیی ظاهر شد
 بود که محبت و او در حسن معنوی حرکت در آورد و بصفت دیگر
 مشغول شد و از جای خود بجز چون رسته خود را تصنیف داد و نگاه
 محبوب در و انتفاع کرد و از جای خود پیش رفت و اندکی جنبش
 اینجا بن محبت شد و اندکی جنبش از طرف محبت در میان بود

ملاقات و وقوع شد که در اصلاح صوفیت این را میانه گذاشتند چون
 محبت بصفت محبوبی موصوف گشت خود را عین محبت پنداشتند و چون
 و توبه اول بود همچنان بسبب طبع محبت بیان نمودند و قاب و قوس
 بعد از توبه مراد ازین سررنگ یک رنگی و یکناهی است که رنگدای
 مختلفه در آن وقت مبطر شود و بردهشته شود یکی را بر سر سیدند ما
 از نهایت قائل الرجوع الی الیه است یعنی نهایت کرامت
 محبت گفت رجوع کردن بوی به است که اصل و حقیقت اوست
 چنانچه اول محبوب بود و در جهان بوی او برآمده است و خود را
 در محبت مفتی ساخت چنانچه دایره اول بود و الحال هم چنان
 بنمود و گشت ادراک من شئی حقیقه یعنی منستم من که در عالم
 از چیزی حقیقه آن چیز چه من بصفت منی نموده ام که او را در عالم
 و گشت ادراک و اتم و قیاس و جان من در عالم من او را حال آنکه شما
 که محبوبید در توبه مستید پس توبه را بر محقق بود و آن جاره شستنی
 چنانچه من در عالم ترا حالا آنکه چون در توبه ظاهر شود محبت نموده است
 پذیرد پس محبت در یاد دارد که بصفت محبوب یا موصوف شده است و الفی
 لا یحتاج الی الله این محبت و در اول دنیا بد که هست نیست
 جهان یعنی خطی میان آن فاسد و سایه که هیچ خط فاصل نیست که هیچ
 ندی باشد چون خطی در میان توبه و ظلم یعنی جهان غیر ناک
 نه غیر جز این حرف دیگر خیر اگر بخوانی تو این خط موهم

ششما سی حدوت را از قدیم یعنی اگر بدانی تو این خط مو هوم را
که هستی نیست که فاصله ناست میان محبت و محبوب پس شناس خوانین
خط را از شناسن آن وقتی است که محبوب در کینه محبت حسن خود مطلع
نزد محبت بوقت او موصوف کرده و نیز نای از پیش نظر او مرفوع شود
محبت و محب سببیکه نماید همه حدوت و یک نکی پیش آید المحدث از ا
فورن با القیم لم یق که اثر یعنی اثری ثمانه آن محدث را هرگاه که
که با قدیم متحد شود هر که این خط را اینجا که هست بخواند لعین نه بد
که هیچ اند اصح اوست که اوست یعنی هر که این خط مو هوم را بشناسد
جنازه است سر از نا الا شهادت کاهی اورا عیان شود پس لعین دانند که همه
صح اند هیچ نیست و افاضت خود به اوست که اوست فقط اما اینجا
مرفیت بیاید و است که اگر خط از میان طرح شود و صورت
دایره چنان شود که اول بود حکم خط را ایل شود و اگر خط
را ایل شود اثرش باقی ماند یعنی اینجا سبب بیاید و است که اگر
این خط از میان طرح شود و نظر شود و چنانچه دایره اول بود و چنان
نباشد اما چنان نماید چه حکم خط را ایل شود و اگر چه منقطع شود و ارتفاع
پذیرد لیکن اثرش باقی ماند موافق و موافق این در دشتن و سبب
خیال کج مبر اینجا و شناسن شهر انکو و در خدا که شد خط است
یعنی اینجا خیال کج مبر که چون آفتاب و محدث ترا پوشد و صفت
یکانی بر توطا هرگز نوعین یکانه شوی ملک در وقت نبود عین نما

کردی نه عین جوانی که در آن بصفت لایق موصوف شد عین بر آن گشت
 لایق صفت که بود در زیر آگاه هر دو حد آتی که از آنجا دور و کمالی حاصل
 آید خود پیشتر بگویم از آنکه که در هر از آنجا اخذ است که در عین
 هر دو حدی که سالک از آنجا دور و مرتبه حاصل آید بیانی مجرب است
 بدان از آنکه همیشه در وقت باشد ملک با آن روز را در افاحت و دراز
 دستی او را با بسیار و این بود الحسبهای معنی است غالباً بخامیان
 محال عالم ملکوت شد و همین جهت حد اما بدی معنی صفت نه یعنی بعد از این
 مرتبه چیزی است که باریکیت بیان آن و مانگنه احوطی که در یا حبل
 یعنی چیزی است که بپایان آن چهره منزه است از دیگران و حبل است
 احدیت است از روی اسما احدیت گزشت تواند بود و از آن
 برومی ذات احدیت عین ذات چون احدیت دانسته چنان
 بصفت اسما و صفات ظاهر که در نفوس عین ممکن است از آن ظاهر
 آید که سبب وجود ممکن است از این را احدیت گزشت گویند
 و چون احدیت دانسته در تنه اسما و صفات طاعت که در نفوس
 ممکن است از احدیت بود اگر که آن عالم شهادت است چون
 تجلی نمودی برین ممکن است ظاهر شود بر توان ذات را عین ذات
 پیدا و دلا و در حد حاکم که آن ذات منزه است از تعینات
 ممکنات تا ۱۲ عذر و نکت علی کبر ایضا و بر ترست از تعینات و
 تعینات که تعینات و تعینات جلوه او است این آیه تعینیه بود

که گمان و احدیت را چار و چوب اعتبار کردند اعتبار اول این
 روی مظهر است که این عالم ظهور احدیت است که جهان مظهر است
 ظاهر و دست خود عالم پر از تجلی اوست یا اعتبار مظهریت این را بکلی
 وجودی گویند که در پنج عین غایت هر صفت غیر غایت را ظهور
 احدیت است چه در غیر را وجه نیست اعتبار دوم تجلی مشهود است
 که چون بر مظهرت جلوه گوی کند در همه آفاق یک کجی ظاهر شود پس بر
 دست با احدیت روی نماید این گفت را عالم ملکوت نامند اعتبار سوم
 بعد از این گفت مرتبه است که یاد نموده است بیان کردن آن مرتبه
 که پوشیدن و سوار داشتن او بی ثواب و بهرست که این مرتبه بعد عالم
 جبروت کرده اند و احدیت اکثریت نیز نامند که این مرتبه است
 و صفات اوست اعتبار چهارم احدیت ذاتیه عین ذات است
 و اعتبارات و تعبدات در آن جا اثری نیست که مختص بکلی
 نظام پس برنگت یار و ملو ایدل قانع نشوی برنگت ناگاه
 ایدل اصلی همه رنگها از آن پی رنگی است من پس صبغه
 من اندای دل و در هر دو صورت از دو اسم احد آید چه
 احدیت ذات وجه احدیت کثرت احد در اشیا پی
 ساریت که و هستند در عباد این در بیان احدیت گفته
 است که حقایق ملکات اند یعنی مرتبه احدیت کثرت حضرت
 ربناست که در همه اشیا ساریت چنانچه در عباد اگر واحد

باشد ایمان اعداد ظاهر شود و اعداد را کسی خود یعنی اگر
 آن حقیقت نباشد مجازاً آواز دہند و اگر واحد باشد تو ظاهر
 شود بطریق متعارف و سالک محقق آن محض صفت است عدد در این ظاهر
 شود یعنی اگر آن حقیقت رنگ بود ظاهر کند ہم این رنگهای مختلفه
 و لغزش متغیر از نظر شود و سالک برداشت تواند چو رنگ است
 باین معنی که رنگی معانی که در سالک بحقیقت خود منعقد
 شد این هر رنگهای برین یک جسم و وحدت کد خود یک رنگ
 که بعد توئی همه جهان صفت یعنی همه اگر یک رنگی است پس این جهان یک
 در هیچ بیم پس این معانی صفت یعنی اگر من چیزی غیر من این آواز
 بهمان صفت هم علقه توئی و بیم بعد تو و آن صفت که غیرت آن
 صفت یعنی چون همه یک رنگی است این نفسیات که برضت خود ظاهر
 صفت بتو دارند و اول اول برالاسنه بود الظاهر ہوا باطن
 و آن چیز کہ غیرت آن صفت کہ جهان غیر غایت نہ غیر جز این
 حرف دیگر صفت چو آن است یقین کہ صفت جز تو آواز
 این ہر گمان صفت یعنی چون یقین شد کہ غیر را وجہ صفت پس
 آوازہ این آن خیال صفت توئی و توئی را صفت رہ صفت
 تو انعم عالم توئی و قدرت و حدت آواز وحدت تو توان
 شناخت زیرا کہ تو یکی ای و اوراندانی جز بدان یکی شئی کمالی
 اورا یکا کنی خود تو آن شناخت و فی کہ تو از ہستی خود بر د

ندی و یکا کنی ترا بخود روی نماید یکا کنی آن محبوب حاصل آید پس یکی
 نفس خود را شناخته باشد و تو و او در میان نه تو سید بدین حرف
 درست می شود یعنی یکی نفس خود را شناخت و صفتی خود را بر انداخت
 و نسبت مایه من از میان برداشت و صفت محبوبی از کسبست چون
 این نسبت درست آید انگاه او را توحید روی نماید و یکم کسی دانند
 این توحید را اگر آنکس که او را این صفت روی داده باشد سالان
 این گفت را با این تمیل و نموده اندید اگر اخرا و الا خدا
 فی الوجود واحد یکی اندر یکی یکی باشد نه فزون و نه آنده یکی
 باشد یعنی چون محبت یکانه در محبوب مندرج شود یکا کنی و محبوبی
 دیگر پیدا نیاید است که جهال تصور است معنی دوست و دشمن
 نظر کنی همه دوست بود پس سواه لا اله الا الله
 محبت ظل محبوب است هر جا که رود در پی او رود
 سایه از نور کی حب ابارتد و چون در پی او رود کثر زود
 یعنی محبت صورت است هر جا که رود صورت از وجدان و پس
 هر تعینی که ظهور محبوب است تابع خود اسم خود است که مری و پی
 چه مادی چه مفضل اگر اسم مادی و رجای کند بر او راست او را
 در بهشت رساند بهشتی که آن مدخله ایس فیما حور و قضاوت
 از دست و کار او بجای رسد که در نظر شود و بی غیر نماند و اگر
 اسم مفضل رجعی کند بر او راست او را بدو رخ بردم او از دوزخ

دوری و دورانی است چه درین جهان زندگانی با عیبیه کند و کندت شود
 و امن یزدان و از یکا کنی حق دور ماند و کند شود و حکم آن ربی علی
 صراط مستقیم ناصیه او بدست اوست یعنی موی پشانی هر منظره یی است
 اوست که هر اسم بر پی منظره تو دست ناصیه خود که بحر راه راست
 نتواند رفت ماس و دانه الا هو آخذ بناصبها این معنی دارد
 فلا عیب و الخلق لم یخلق بشه آئینی پس بت پیوده
 در خیر از محذورات و حال آنکه خلق آفریده از راه بت باطل و ضایع
 چرا که منظر حال و حوال و بت جای خلی فزاری ظاهر شود و جای خلی
 حجابی چون منظر مجنهر ظاهر شود باطل و ضایع نباشد پس چرا کار
 خلق را جوی اوست که فاعل صفتی هموست یعنی الله مان و حکم
 مایید و آن هم یکس از فعالهم یا الهیده یعنی اگر چه نیست کار باطل
 استوار و نیکو با اعتبار ظاهر شرع اما محکوم با اسم خودند علی کسبت
 الا سائر محبته ری امور هم یعنی بدخ و منه اسما اطلی جاری میشود
 کارای ایشان که تابع اسم خودند و حکمه و وصف الله است الخ
 اچرت یعنی حکم حکیم که وصف ذنبت حکم را جاری ساخته است
 بر تعینات عینی و اعیانی چون ذات بعلی شود یفسد مایده
 فیه با صفات و از صفات محصل و شکایت کردند و اوست
 از زبان برداشته شود مانند که هو از شیخ جسد رحمة الله علیه
 پرسیدند که ما التوحید جسد گفت از ره روی شنیدم که می
 بطای

و عیالی نمی یافتی یعنی سرود گفت از برای من محبوب من یعنی اسرار طاهر است
 برای آنکه زوی دل چون آن اسرار بر مانت نهاد و از ما بر انداخت و
 ما از میان برداشت و ما را بسبب محبوبی یار است و گفت من تو را دوست
 گما نهادم و من بر سر و دگفتم تنها بچ این شکستند نه آنچه اسرار با طاهر
 جهان پنج یال اسرار ما نیز گویا گشتم که من تو ام ادا اجا و هزار الله اعلی
 غریب تر از آن است باین گفت است و گنا حسرت ما کا تو بود و دعا
 آنجا که این بود نه یعنی در مرتبه بی کیف که با بهیال این انصا انصا
 کنایت از آنست که ما در وقت عروج بنظر مشهود و منجم بودیم در آن
 نوزحی چون باز با قاف آمدیم گفتیم و گنا تو حسرت ما گنا گشته
 این جای که ما بچرا اینجا رسیده ایم که این است که است در آن
 انصا با الله و رسول که درین واقع غامض و این مرتبه است که در وقت
 و بود الهوسسی را درین خدمت راه است شمع حین منصور را برید
 رحمت الله علیه بر چه نهی گفت بر نه حسب خدا یعنی شمع
 حین منصور رحمت الله گفت و است بخود که شمع او را باین
 ناز یانه آگاه کرد و گفت در آنکس که نه او عالم از رنگ
 رنگ نگاشت رنگ من و تو که باین دای نام داشت این
 رنگ همه بوس بود یا پیدا شد او بی رنگ است رنگ او
 با چو داشت و اگر از نامواری زمین در سایه کز می سی
 آن کز می عین است او و این یعنی هر نظری که تابع است

منحل است خلافت از خود و وجود می آید عین استعداد است که باطن
 آن منظر اسم منحل است که براه در است و در لایه و نقطه هلاکت می باشد
 چه را کسی که تری دوست یعنی رستی آن اسم در است که او را
 از راه به برای برود و در آن بی درامی او را قوی بود از کثرتی
 راستی که آن آید و الحقیقه که لکزه بی حقیقت بود که نیست
 دور هر جا که است متی حاق و سطر او باشد بهیات
 کجا افتادیم از زمین تمیل و مقصود این است که خدای یکی است
 اسم مادی و منحل هر دو صفت و فعل است چه فاعل حقیقی و
 در هر اسم است بهیات یکی افتادیم و وجه سیکویم که در اسم
 مادی و منحل را در سجایای ظهور آورده اند و دانست قول
 و فعل را هر چه دانسته فعل بدانند و حکم ما برید بدانند افتاد
 محبت که از منقرب محبت یافت محبوب را پرده سایه خود
 را به سجایای ظهور کشید انگاه محبت را گفت یعنی چون عشق
 از بند ذات محبت هونیت طلعت نمود و شعاع بر محبوب انداخت
 از محبوب نایب بداشت که آنرا عالم کون گویند و محبت نیز نایب
 انگاه و محبوب محبت را گفت از آخر نظری سایه من
 محبت محبت را گفت که سایه من تو را من سوی تو که انم تو
 چه الهوی من یعنی تگویی الم تر الی ربک کیف مد الی
 ربانی منی بودی رست خود که چگونه در آن کشیده است و رست

یعنی وقتی که محبوب در مرتبه اذطن نظر ان شود و صورت محبوب
 در مرتبه اذطن هویدا گردد پس محبوب محبت را آگاه میکند که در مرتبه
 اذطن مرا چو انمی بینم آن صاحب نظر چون در دهکشت و نظر شش رجال
 معشوق افتاد و حبس جمال معشوق در خود حسی ندید باین حال است
 چون یار آمد در میان و از میان برخاستیم و در خانه بکد حفا امان
 همه حسیست یعنی چون این منظر خانه دوست منع مانده صاحب خانه
 در آن خانه پیدا کرد که اصل کار حقیقت خود است قل کل لعل
 علی شاکله یعنی کجای محمد سید عالم علیه السلام که هر یکی کار میکند
 موافق استعداد و حقیقت خود بهر تخیلی که منظر مظهر را بخواند
 مظهر بهمان نور منور گردد و اعتبار نکنی که اگر حسد است
 شخص نباشد سایه محروک نشود و یعنی اگر حقیقت رنگی ریخته
 مجاز رنگ حقیقت نگیرد پس رنگ منظر مظهر است و لو شاد و بعد
 ساکن اگر خواستی هر این را دیدی ان سایه ساکن یعنی اگر حق
 نقای خواستی سایه را برنج و نسبت غیرت به الهی و اگر آفتاب
 احدیت ما را مطلع غرمت بنا به از سایه خود و اگر
 یعنی چون آفتاب حقیقت ما بر شیا طلعت نماید بخاک سپرد
 شیا محو و ملامت گردد و سایه را اندر نماید چه هر سایه که باشد
 آفتاب شود و آفتابش حکیم تم قبضه الهی قبضه الهی
 گیرد چه هر اینست که مقابل آفتاب شود آفتابش غلبه نور خود را

و نشین بجانب خود کش موافق حال این است پس سر آن طوطی
که بر آیه تا بدو خورشید آیت انا الله و الله یومد جلست و در روی
صواب چو بر نو و خورشید گوشت متواند نفس را به بدن آن عورت
چون آفتاب احد نور الهی است و الله من در آینه روح ما طاعت نماید
همه قیامی کوئی ما نفس و متواضعی نور بگری ظاهری شود که همه
بر یک یک قسم و حد کند همه یک رنگ عجب کار شایگان که آفتاب
تبا به سایه نماید یعنی وقتی که آفتاب احد نیست چنانچه دیو
سایه را از نماز بر زانده الو احد الغار باشد و سایه را خود
بی آفتاب وجود نیست یعنی عجب آیت که در حین تابش آفتاب
سایه نماید و در حین افانیت با عیان بخشی و در دی و خود سایه
هم بی آفتاب نیست این بوالعبای عشق است هر چیزی را دلی
است و سایه را ذات بر شخصیت حرکت سایه بخیزد
شخصیت یعنی ذات است بحث عین ذات محبوب است که هست
اوست وقتی که حقیقت رنگیزی که مجاز را بر یک خود مضاعف
کرد اندر نیست مجاز در میان نماید بگری عیان شود چنانچه مصنف
نماید ایچ درین سنوی بیان میکند تا جانشین دست است
ما دام سایه متوگست تا کام چون سایه زد دست است
سایه پس نیست خود اندر اصل سایه چری که وجود او
بوجود نیست پیش نهادن از حر و نیست هستی که بخشی

قوام دارد و او نیست ولیک نام دارد چون اسما و صفات
بصفت مظهر است خود ظاهر شود و حکم و تصرف خود میکند در مظهر و او را
بنوع مبارز پس فاعل حقیقی هست چه مظهر را بخود و جو نیست که خود
شود فعل فعل است که و الله خلقکم و ما تعلمون ظاهر با نیستی است
پرنیک و بدی که میدهد در عالم خود میکند و بهانه بر عالم ندارد
اندر آئینه جهان بیکر تا به نیستی این زمان روشن که همه است
هر چه هست یقین جان و جانان و دیر و دل شیخ الاسلام
گفت یعنی شیخ الاسلام عبدالعزیز بن یحیی که هرگاه که مخلوقی
بنا مخلوقی قایم کرد این مخلوق در آن نام مخلوق سلاشی
نشود یعنی هر محیی که محیی می شود به صفت محبوبی موصوف کرد
از محیی در آن وقت نماند همه محبوب شود که المحدث اذا قهرن
بالقديم لم یبق له اثر چون حقیقت صافی کرد و منی غایب
بود یعنی چون حقیقت طهر شود نیست مایه منی که صفت مجازی آن
سالك بود و حقیقت متحد شود که دید نیست الیک یعنی رجوع کردن
بوی تو که وجود تراست و غیر تو موجود نیست منی حسب حقیقت
من و تو و اگر تو بی حقیقت پس حق گو و اگر حق است
حق یکی بود نه دو و من و تو کرد آدمی را دو پی من و تو تو
من بودی و من و تو یعنی چون نسبت با هست من چیز نر نماست
چون نسبت ما از میان برخاست حقیقت و یکا کنی او برخاست بر

حال این مشتمل است بر جو که بی شکلی آبیری رنگ شده
 موسی و فرعون اندر جنگ شدند چون بیکدیگر رسیدی کان دشتی
 موسی و فرعون در دشتی بودند موسی و فرعون
 که در این زمان یک استاد از پس پرده و ظل و خیال حقیقت
 صور مختلفه و اشکال متضاده میباید یعنی یک ذرات
 که چندین پرده تعینات مختلفه و اشکال متضاده از حقیقت عین
 و اعیان بر روی خود انداخته و پس این پرده پنهان شد و فعل شود
 منتهی است و حرکات و سکات و احکام و تغییرات
 جمله کلام او و او پس پرده پنهان چون پرده بر اندازد و را
 معلوم که آن صورت و افعال آن صور حقیقت یعنی حرکاتی
 و سکاتی که از مخلوقات در وجود آید فی الحقیقه فاعل حقیقی او
 چون این پرده از میان برداشته شود ترا معلوم گردد که فعل فاعل است
 که آن فاعل نیست و حده لا شریک بی شکلی است قول شاعر بر این
 شاهد است و کل الذی شاهد به فعل و حده یعنی جدا که
 مشاهده کردی تو آنرا فعل از این یکی است و او را شریک نیست
 در افعال چه در حقیقت و چه مجازا بمفروضه و لکن تجبه الا که
 یعنی فعل فاعلی است که یکانه است بهنای خود و لیکن پوشیده است
 او را پوششها و پردای نواز که شدت غلبه ظهور و تحجب کرده است
 و اما زایل الست لم تره غیبه یعنی و متنی که در شود

برده نیستی تو غیر او را یعنی وقتی که شناسی تو این برده را نه منی
 تو هستی او را و حکم میق با الاشکال اشکال رسته یعنی باقی
 نماید بنگار هیچ اشکال موجب شبه و شک که در آن عمده نمایی باشد
 ملک هم و عدت اشکال او جلوه کری در وجه نگار چه اعنی وجه اعیانی
 شتران ربک و اوسع لمعصرة این اقتضا میکند جلوه کائنات
 حتر او باشد یعنی شتران آیت آن اقتضا میکند که ادراکی برده درین
 جهان کسی نمیدد و در دگرشناسی که جلوه کائنات شتر او اندیش او را
 بصفت حجاب میتوان دید که آفتاب است حضرتش که
 دوگون میشد او سایه بان الهی یا علم مراد ازین آفتاب
 آفتاب الله نور السموات و الارض است که شمس دی برده و کون
 را که عین و اعیان است برده می یابیم و او فاعل پس برده
 سایبان و هم لایعرون یعنی او فاعل است برده و سایبان
 بحرکات و سکات متصرف است و حال آنکه خلق نمیداند که درین
 برده فاعل حقیقی کیست اگر و الله خلقهم و ما لعلون
 بالشیان عمره زوی هم را حسب او فہر معلوم شدی
 یعنی اگر معنی این آیت برایشان جلوه کری کردی هم را معلوم گشت
 مبر او فہر که فاعل حقیقی جز یکی نیست و هیچ یکی را فعل در میان نه
 پس اینجا معلوم کند که خلقت ما و افعال ما با و منسوب میشود
 کی بود ما را جدا ما ندانیم و تو رفتم و خدا ما ندانیم این است مناسب

اینست مناسب این حال است چنانچه تسبیح رحمت الله موافق این
 نیز نماید نسبت فعل اقتدار بمانند هرگز از او و گوید که او
 باست و یعنی نسبت اعمال و توانایی ما از ان سبب بود که او باشد
 این خود را با دمی ستم موافق حال این مصراع میگویم و میگویم
 بنوع خویش را تو خود من بودی پس مفهوم گشتی که از آنکه خود
 وجود نبوده و فعل چگونه بود و اقتدار کی تواند بود و بود
 یعنی مفهوم آنکه که وجود نامحدود و بی است و توانایی با قدرت است
 هر که وجود نامحدود و بی است تا توانایی خود را باشد از آنکه وجود
 نبود توانایی از آنکه بود و در هر دو و آن که جان سجد و کند
 کار بر هم را اقتباس خود و کند یعنی مرپی این جان ساجد جسم ای
 او است که بر راه راست باصل می برد چنانچه بخشش ابراز است
 و کیفیت این نیست در حکمت مبسوط است اما معنی تصوف اینست
 که همون ساجد و مومن مسجود نیست نه اندام عجزه موجود
 اصل فعل یکی است الا آیت که در هر محلی رنگ دیگر نماید
 یعنی فاعل صفت یکی است که آنست مطلق است الا آنست که در هر
 مرتبه مناسب آن مرتبه رنگی دیگر نماید و در هر حالتی شکی دیگر باید
 و در هر جایی نام دیگر باید تا در هر حالتی و در جایی شکی و
 نام دیگر پیدا آید چنانچه گفته فراموشی برین مطلق است یقینی با وجود
 و تفصل بعضیها علی بعض فی الاکل یعنی آب یکی است چون

بدینسان داده شود و محبت استعداد آن در دست زر نمره تفاوت و نظم
 پیدا شود و جای تیرین و جای تلخ و جای زرش اگر لطف بر حقیقت کنی
 ملک است که در محل تفاوت میشود و اندر آیت جهان سبک
 تا پیوستی جهان زمان روشن که همه او است هر چه هست بقدر جان و
 جانان دهر و دل و دین هو و هو نیست سواه لا اله الا الله
 هر چه معشوق هر لحظه از در یک بهر صفتی با عاشق روی دیگر
 نماید یعنی معشوق حقیقی که مرتبه ذات است هر لحظه در هر مرتبه
 چه در عالم ناموست و چه در عالم جبروت و چه در عالم لا یستتاب
 آن مرتبه خود را بر هر رنگی با عاشق نمودن گیرد که جای رنگها مختلف
 نماید و جانشی یک رنگی ظاهر کند و جای پر رنگی عین عاشق از بر تو
 نور روی او هر لحظه روشنای دیگر یابد یعنی چشم عاشق را
 از پر تو نور جمال خود هر وقت روشنای دیگر دهد چنانچه اول
 عالم البین و ثانی البین مشاهد جمال دوست کند و هر
 نفس بنای دیگر کسب کند این اشارت بر مرتبه است که موجب
 ترقی از مراتب سافل است که آن مرتبه را حق البقیس گویند
 یعنی بنظر دل عالم باطن را مشاهده کند که حقیقت سالک است
 هر چند معشوق جمال پیش عرض کند عشق غالب تر آید
 یعنی هر چند معشوق جمال خود را بر اسطر آینه عالم روی نماید
 محبت عاشق با محبوب بفراید و هر چند و هر چند عشق غالب

آید جلالت خوب تر نماید یعنی هر چند عشق بهر اید محبت محبوب
 غالب تر آید و حسن معشوق زیاده نماید و یکا یکی معشوق با
 عاشق بیشتر شود یعنی محبت با محبوب متحد شود و یکا یکی از هر
 دو جدا گردد تا عاشق از جفای معشوق در پناه عشق بگریزد
 حسی که یکا یکی او از دو کا یکی حاصل است و عاشق را این
 یکا یکی جفا معشوق آید تا در پی آن شود که یکا یکی محض حاصل
 آرد که دو کا یکی را در روی اثری نماید فلنگه فوق الوصل
 و زرد و کا یکی و یکا یکی می آویند و حبیب بدانان عشق
 میزند که یکا یکی محض است و او را عشق بشیرت و حدت بیشتر
 سازد و باز نگذارد نسبت و اضافت آن سالک از میان
 بردارد و یکا یکی محض بر او کار و در این مرتبه است که درین
 مرتبه سکون و آرام حاصل آید که محمد رسول الله صلی الله علیه
 و سلم ازین مرتبه ایمانی لطیف کرده اند اللهم اجبنی سکیا
 و استی سکیا و حششی فی زمره المساکین گفته اند ظهور الوار
 بقدر استعداد است یعنی بعضی مغفوفین و نمودارند که ظاهرین
 اند از برسان ملک بقدر جد و جبهه دوست که این کسب اری خاصیت
 و فیض بقدر قابلیت است یعنی آنچه در نهاد او فیض نهاده اند
 یافت آن فیض همانقدر باشد که داده اند لایزال و لا یفوت
 پس هرگز خورشید بوم بی نور است از بی صفت خورشید از بی نور

معنی اگر کس قابلیت آن ندارد که طالب برحق شود و انکار در وجود
 او آید از نقصان قابلیت اوست نه از جانب نورانی بلکه هر چه در وی است
 معصفاً از زوایای تاریک و در نهایت در هر کس که این قابلیت نهاده اند
 او را قوی و حق کس خارجی نیز داده اند تا کسب و سلوک نفسی حاصل
 کنند و بآن نصیب تجلی محبوب را منت ده نمایند این خود هستی حق
 مطابق واقع است چه کسی که کسوف اخراجی کسب حاصل کند او را ربانی
 داده اند تجلی حق که در عالم کون واقع میشود و جناح حق تعالی
 میفرماید سوره هم آیات فی الافاق و فی البینات حتی یشهد لهم انهم الحق
 این آیت در پنج دو احتمال دارد یکی تجلی صفاتی دو م تجلی ذاتی
 چنانچه بر اهل صفا صفت نیست و لیکن یا مبدی النعم
 قبل استحقاقها بیان میکند یعنی ازین اسم معلوم میشود که پیش
 از استحقاق نعمت نیز عطا میشود که چون محبوب خواهد بود که حواری
 بر حسین عاشق جلوه دهد و محنت از پر توه جمال خود ببرد و عین نور
 نوری عاریت دهد تا بدان نور آن جمال پیدا آید هم
 چنین است که درین اسم مبین است که خود را چون محبوب خواهد بود
 خود را با عاشق نماید سوره نوره و در چشم عاشق کن عتبار که آن عاشق
 دیده بکنید نظرش بر جمال معنوی اوست و بدان نور جمال آن
 معنوی میند و او را نفع میکند و خطی است پس در چنانچه
 النعم قبل استحقاقها بیان معنی درست آید و چون بدان نور را

مشهور و حقیقی تمام هستند باز فرغ روی او عین عاشق را نوری
 دیگر بخشید تا بدان نور را حفظ نوزی روشن تر از اول
 کند یعنی سالک چون سر آمد آن نور که در چشم سالک کشیده اند سالک بدان نور
 بنظر نمود بخوبی و حده را بر افاق مشاهده میکند و حقیقی نام گرفت بار دیگر روشنی و
 آن محبوب دیده دل عاشق را نوری دیگر بخشید تا بدان نور را حفظ نوزی
 روشن تر از اول کند که آن عالم جبروت است آنجا سوفیست از نور
 غفل حاصل آید من عرف نفسه فقد عرف ربه و عرف ربه بر بی روی مایه
 و عای نه القیاس یعنی بر همین قیاس است مرتبه دیگر بر مثال
 شد که آب دریا خور و هر چند بیشتر خور و نشسته تر گردد
 یعنی غلبه آورد و اندک که عاشق حق تعالی هر چند در مرتبه ملکوت و جبروت و عبادت
 بنده او را سیری حاصل نیاید هر چند یافت مشرب طلبش
 حتی هر چند یافت بسیار طلب بسیار همه حبس را تا ناخوشی
 تا نیایی جز این دوست را تا نه جوئی نیایی اول
 مناسب بود کفایت که در سیر الی الله تعالی جبران و سرگردان
 و بهر سوی جوان و پویان و هم مناسب حال و اصلان که
 در سیر خدا سرگردانند چنانکه بدی میفرماید عجب نیست
 سرگشته بود طالب دوست عجب نیست که سن و اصل سرگردانم نیفت
 در سیر طلب الی الله و اصل شده بود جوان و نگر آن طرف محبوب
 بود چون این دولت انقب دیده وقت وی شد و اصل گشت

و درین وصال یسری او را حاصل نیاید پس کرد آن ویران شد و طلب
شوی مطلق و امن کبر و کشت این طالب یسری فی الله گویند ویران شد
مقطع شود و شد این آب هرگز یسری نشود یعنی طالب مرتبه ذات را
هرگز یسری نیاید در جلوه نقیصات و نقیصات چه ملکوت و چه جبروت که
این بن فیه و مقید نشود و برنگردد و با رجوع اطراف عند روبرو
یعنی نمیکند و کز این حشمت از محبوب زد و دیدن آن حتی صعود
اطراف الیه مشتاقان آنگاه میکند چشم بوی او مشتاقان
مرا و ازین نیست که درین مرتبه یسری حاصل شود و مشتاق بخلیق
مباشند بحشی معاذ را از یی با نسخ او یزید بسته که در
حشمت از یی عشق اچنانم که اگر نکلیج همه ازین پس حشمت
میست و نوم یعنی نسخ بحشی معاذ را از یی با نسخ او یزید بسته که
مرا یسری حق محبوب که عالم جبر و کثرت چنان حاصل شد است که اگر از این
نجا در کثمت نیست و اضاف ما منسحل ممتد است و بهر که کبر و حظ را
نصیب و نسخ با یزید و حشمت الله در جواب نشسته که لا اله الا الله
که تو میگوی متدین طریق اوصول لا تنقطع ابد لا بدین
نه حشمت از یی دارد نه معدی را سخن پایان نمید و نشسته و
در یایمچنان باقی شد شریعت الحب کاسا بعد کاسا فنا
لقد الشراب و مار و بیت نوشیدم شراب عشق را جام میرا جام
پس تاخر رسیدم شراب عشق و نیز گشتم بهی نظاره میکنم بخلی حق را و میر

ششم و طالب تجوی است می باشد بر کی می نماید سه نیز از آن
 غنم خدا می که تو داری به هر طریقی بر آنرا نهاده ای در کشت عیش
 باعث مرا بجای تو مشرف می نماید و خواهان در پی او هستم
 او را انقطاع باشد نه مار را انقطاع از عیش که بر وزی هزار
 بارت سپنم در آرزوی بار که خواهم بود یعنی اگر بار عذرا
 هزار بار که شستم بنو زنت ناماده و گزشت او بود و ان گزشت
 سیتی و پین ری فوق الا انی تلمت بالغبه و سبت
 یعنی سبت در میان من و پروردگار من فرقی نگذاشته که من پیش
 دستی کردم به بندگی یعنی سبب آوندین ماهین است که محتاج و
 که ای باشم همیشه بهی حسن او و او عطا حسن نماید حسن خود را
 نماید نه من فانی شوم و نه حسن او نهایت پذیرد پس قول محمی معاذ
 که بگو عدا از و بشن تو زم سبت شوم بعد تو صد و یکصد او است زیرا که
 سبت نه فی سبت بلکه ناما ابد الابدین سبت محج منقطع گردد و حنا که
 و آنی بین این معنی فاد که دنی او کم یاد کند مرا تا من نیز شمار
 یا دکنم یعنی لب نقای ما باشد تا ما نیز مشهود نقای خود را بشمار عطا
 و نامیم او و راق گفت افتقار و استعدا دمن مفتاح
 جو د او است یعنی احتیاج من کلید گشایش اوست و دیگری
 شنید گفت من اعدی الاول یعنی مفتاح جو گشایش
 چه بود و عنده مفتاح الغیب و زو یک است که غیب

یعنی اول حب بجانب است که و نمود ~~پس~~ ~~پس~~ ~~پس~~ بر توان حب
 بر دل مانفت افکاره بحسب افکار آمد چنانچه در قرآن و احادیث
 مجهم و مجبوز نسخ ابو الحسن خرقانی اینجا رسیده معنی باین
 اطلاع یافت و یاد بر آورد و گفت انا اقل من ربی
 السنین یعنی من کمترم از پروردگار خود و سال چه وجود ما درین
 دو مرتبه ملکوت و ناسوت با منسوب است که روح اعتباری و وجود حقیقی
 ما هر دو مخلوق اند ازین باب ما در سال از محض کمال آدم و اگر نه از مرتبه
 جبروت که روح انسانی است و در مرتبه لاهوت که روح غلوی است مساوی
 بودیم و با حق مثبت و کسبیم چون از مرتبه صفات نازل نموده در مرتبه
 ملکوت و ناسوت آدم بناچار لصفیت هستی نمود و موقوف گشتیم و بعضی بیکان
 چنین و نموده اند که انا اقل من ربی السنین ای السنین وجود نامه
 قیامنا به ابوطالب مکی گفت ابو الحسن رست گفت که هو
 خالق العدم کا هو خالق الوجود یعنی آنچه نیست که آفریدیم
 که اعیان ثابت است چنانچه آفرید وجود در آنکه عالم کون و شهادت
 ابوطالب که این معنی گفت بر خود داشتگاری آورد چرا گفت هو خالق
 الملكوت کا هو خالق الملک چه اگر اعیان ثابت را خالق باشد
 پس بر صفات خود خالق باشد لاجونیت چنانچه ذات باری تعالی قدیم
 و صفات او نیز قدیم است پس صفات حق مخلوق نباشد و هم برین معنیست
 که دیگری تسبیح و گفت مثبت در استعداد اثر نکند که مرتبه صفات

درست و حقیقت استعداده و دیگر شود یعنی تبدیل استنداد و آنکه
 مطابق لازم آید بل اثر او در تعیین محل خاص باشد هر استعداد
 خاص را یعنی اثر مثبت در محل فایده کند که حقیقت را بر مرتبه
 ظاهر کند که محل خاص باشد هر استعداد خاص را اما حقیقت بقر و تبدیل
 نکند چنانچه حقیقت آن که در مرتبه حقیقت است چنان در مرتبه
 آن ظاهر کند نه صورت حیدر آن اگر صورت بجز آن ظاهر شود
 قلب مطابق لازم آید و آن درست نیست حاصل این اشارت
 آنست که حق تعالی در عالم غیب که مرتب ذات است تجلی
 باطنی را که در باطن حق بود که آن شیون و قلبیات و حقیقت
 محده می باشد در حقیقت بنده که اعیان ثابت است بصورت
 استعداد و اسلی که عبارت از قابلیات و شبهات است که آن
 صفات حق اند ظاهر گردانند یعنی بصفی که در ذات بودند بهمان
 در حقیقت بنده ظاهر گردانند تا به آن تجلی یعنی تا بواسطه آن
 اعیان ثابت و وجودی قبول کند یعنی وجودی حاصل شود
 چون آن حقیقت حاصل شد یعنی چون این اعیان ثابت موجود
 گشت آنگاه بواسطه آن تجلی که اعیان ثابت باشد استعداد
 دیگر باید که عالم ملکوت وارد است در عالم متناهی است
 که به آن استعداد تجلی بنهادنی وجودی قبول کند بعد از
 این بعد از منزل مرتب حق وجود انسان که اتم المظاهر است

محبت قبول احوال مردم استعدادی دیگر یابد و بدان سبب که
 امری خارجی از وجود آید در تجلیات بی نهایت بر وی
 کشیده میشود چون **سلسله** را نهایت نیست کسب الیه را هم
 نهایت نباشد یعنی هر چه در مشاقه و ریاضت فقر و فاقه نفس
 خود را کوشش می دهند تا به آن کوشش این زانند حاصل شود و
 تعصب استعدادی دیگر کسب کند و بر این تجلی دیگر ظاهر شود
 هر تجلی مستند علمیت یعنی هر تجلی بتودی لازم گشته و عاقل
 به نالک راست هر کشتی که باور می نماید علم حق تجدید برود دیگر
 پس علم او را غایت بود و چون مشاهده او را نهایت نبود علم
 سلسله هم غایت نبود لاجرم مخاطب میکرد و با مرقل و ب
 زوئی علما بگو عارف ایچا ربی من زیادت کن در از روی
 علم مراد ازین امر نیست که هیچ جانه استند و فایز نشود و در طلب حق
 همیشه سعی نماید شرح عراقی علیه الرحمه بر قولی بچی معاذ را زی که گفت
 سبب مستازی عشق آنچنانم که اگر پیچیده از و پیش نور نیست
 شوم حرفی میزند و میگوید که از قول ایشان پری نظا هر میشود و میگوید
 که اصحاب ری بنده هستند که چون واسطه شده عرض حاصل
 شد و بغایت مراد رسیدند و بالیه تر حوون لبند و گشته
 یعنی فایز شده بهیات بهیات چه در و رافت ده اند مشاهده
 طریق الوصول لا تقطع ابد الا بدین یعنی بر و سلوک در

منزل انحصار نه یزد چرا که کلاست ذاتی او را نهایت نیست
 و چون کلاست او را نهایت نباشد پس طلب مدام غایت باشد
 و سیر بر طایف حق و معادراتی راه مونی مطلق حرام است
 و در منزل جهان جو امن و عیش چون مردم جرس نوباد
 میدارد که برسد به محالها چون رجوع نه بدانجا بود که صدور است
 سلوک کی منقطع شود راه کی باختر رسد اگر مرجع عین مقصد
 باشد پس آمدن چه فایده و بدین معنی اگر سیر و سلوک با بدانجا
 نرسد که تجلی باطنی است که مصدر اول است چنانچه بالانده کورش
 و رجوع مایان اصل نشود که تجلی ذات است سلوک کی منقطع شود و کی
 باختر رسد و چون مرجع عین مصدر دوم باشد که حقیقت است
 وصول مابدانجا شود و سیری حاصل آید پس آمدن مادی نیاید فایده
 نه که و اصل حقیقت خود شده و ایم که مرتب صفات است و اصل
 حق که تجلی ذات است شیخ ابو الحسن نوری از بی نهایتی و دور
 این راه چنین منسب داد یعنی شیخ حسن نوری از کمال بی نهایتی
 و دوری این راه چنین خبر کرد که حق تعالی غرض از این تصدیق
 و قبسات منزله است تعالی الله عن ذلك عواکرا چه او در هیئت
 غنی و اعیان جلوه و وحدت خود را ظاهر کرد و بنظر حقیقت او ازین جلوه
 وحدت که تقدیم مقدمه و میر است جلوه حسن نواز شکل و بر است
 ولی میباید که هر شکل کنی جلوه و ریختن این هو قیادت و تعینات

جلوه دوست و اوازمین جلوه مره که و هو الان کما کن صفات
 پس بری هم جار و هست شمس شدت و لم استند خطه تو
 حب لطافتنا بدین مشهد یعنی مناهده که هم من جمال محبوب
 و حال آنکه مناهده کند دم من نکرستی که نکرستی بودم من صبر و است
 نکرستی مناهده که غنیمت بودست یعنی بخلی حق هر وقت ~~بجای~~ ~~بجای~~
 میکند بخلی اول که مایه بودیم الحال ما از ان تجلی شد و برور
 نمی باشیم چرا که او بخلی صفاتی بودا حال بخلی ذراتی مرا مضیها نواح
 می بخش آرزوی تجلی اول مرا نموده است هر دم ز تو در دیده خج
 سیم در دیدن نازده جمالی سپیم چون جلوه توانست کمر حاشا
 بر دیدن تو بل بلالی سپیم اگر و اصلا ترا شوق باعث بود
 بر طلب او لی و اعلی بر انقدر که یافتند انقدر که مراد از وصلان
 اصحاب ری اند که در مرتبه صفات و حقیقت خود مانده اند و مقصد اصلیه
 خود را همین بخلی صفات پذیرفته اند و اصل حقیقت خود را نمی دانند
 و در مقام تصور هم رد و هم الی تصور هم مانند پس رد کنند شایدا
 بسوی نقصانهای ایشان که در انقضاست کرده اند اما عند ظل عی
 بی پس خالودین چهار دران حال که همیشه اند این دران نقصانها
 لا یخون عنها حولا طلب کنند از ان تصور باز گشتن را که سبب
 طلب است پس از اینست که آنکس که هزار عالم از رنگ نداشت

رنگ من و تو کجا برداری نداشت این رنگ چه پس بود
 یا نداشت او پی رنگت رنگ او باید داشت هر دو پس
 لا اله الا الله او هست و هم عاشق با بود و نا بود و خود آرمیده
 بود و مراد از عاشق مرتبه کون است که در مرتبه اعیان ثابت
 بود و گوید که وجود کونی نداشت اما وجود علمی داشت و فابلت
 آن داشت که فیض دیگر با او باقی شود بان فیض وجود غایبی
 یابد و هنوز روی معشوقی که وجود مطلق است ندیده
 بود که ناگاه همه قول او را از خواب عدم را بخت
 و از سماع آن نعمه اذرا و جدی حاصل شد و از آن
 وجود وجودی یافت یعنی قول کن او را متنبه ساخت
 و پیدا کرد تا خوانان فیض دیگر شد که آن فیض در خارج موجود بود
 آنگاه محبوب حقیقی که مرتبه ذات است حسن خود را در آغوش اعیان ثابت
 مطالعه فرمود فیض آن حسن در آینه جلوه گری کرد و عاشق که در علم
 هنوز وجود کونی نگرفت بود روی معشوق دید و از آن جبهه وجود
 یافت که عالم کون و بنیاد است و با اسم عاشق مسی شد و از
 و از ذوق آن نعمه شوری در سرش افتاد و گفت
 فیه عشق شوری در نهاد ما نهاد جان ما را در
 لطف عاشقان و یعنی کس را که سعادت نصیب وقت می شد

شور آن نغمه در برش ماند و آن شور و جود کونی او را در حرکت معنوی
 در آورد و آنگاه جذبه حق در رسید و طلب مولی و پیرا شود و از آن
 طلب بی قرار و آرام گشت و الاذن تعشق قبل العين
 احیانا کوششها عاشق میشوند پیش از دیدن چشم که با کمال
 می آید که کامی کوشش از شنیدن تعریف محبوب عاشق شود و کمال
 از دیدن حلق معنوی اینجا پان سیر و سلوک سالک است که به
 طریق راه حق رفته اند و محقق شده اند یکی آنکه ایشان را نیاید
 جذبه حق چون در رسد و پشیمانی ایشان و استواید نظر ایشان و
 شوند و بر حال حق هستند ایشان مجذوب الحاح گشتند چون ظهور
 آمدند باز تصفیه تزکیه مشغول شدند و محقق اصلی رسیدند
 و شایان شیخی شدند و فرقه دوم آنکه شنیده اند که حق سبحانه و تعالی بآن
 پاکی و تپان تراست و بکمال حسن و لطافت است ایشان را در دل
 حرکتی پیدا شد که بی دیدن آن حسن نباید زیست و در راه او جا را
 بذل باید کرد و عشق مستولی گشت یعنی محبوب غالب شد سکون
 ظاهر و باطن عاشق را بی متداری و بی آرام گشت
 و ترانه این المحدث لمن هواه زوال برقص و حرکت
 و تراور و یعنی بدستی عاشق بر کسی را دوست داشته است او را
 زیادت گشته است و رقص و حرکت باطن ایشان را در آورده تا ابد

الا بدین نه آن نغمه مفوضی شود و نه آن رقص منوعی گردد
 یعنی همیشه بودند آن نغمه تمام شد و نه آن رقص که طلب است منقطع
 کرد چه مطلوب نامتناهی است اینجا زمره عاشق به این باب
 یعنی مطلوب را نهایت نیست و طلب لغایت نه چون این طلب از وی
 نماید بر فردا از وی خود ملک بدو حسن معنوی بر ما جوده کردی که آواز
 عاشق است این بود که گوید شمس و ماه چشم باز کردم نور روح تو
 یا کوشش بر کشیدم او از تو کشیدم پس عاشق بدید در رقص
 حرکت معنویت اگر چه بصورت ساکن نماید یعنی عاشق
 همیشه بنظر واقع در جنبش معنوی است اگر چه بنظر هر صورت متحرک
 نمی نماید اما باطن او را از محبوب در حرکت مباد و خود چگونه
 نخواهد بود که هر ذره از ذرات کائنات محو است
 بجانب حق حیران در حرکت نیاید که در ذره نور حق نمایان
 می بیند چه هر ذره کلمه است و هر کلمه بسی و هر بسی را از با
 و هر زبانی را قوی و هر قوی را از محبت سمعی زیر است که
 از یک کلمه است که کلمات وجودی اند یعنی تعینات وجودی که
 بنظر اسم خود پس هر بسی را زبانی و قوی است ناچار منظر او را نیز زبانی
 و قوی باشد عاشق که نظر او و او باشد در هر منبری منظر را میند
 و کلام و بر دشمن و همیشه آن محبت در حرکت معنوی باشد و چون
 نیک بنگری قابل و سامع یکی یابی یعنی چون نیک نظر

گفتی گوینده و شنونده همون یکی بود و یکی نماید و یکی کنی حاصل آید این
 گفت بر ملکوت اعظمی گویند چه اسماع لطیف من الحق الی
 الحق یعنی اسماع غنیست که می برد از حق سوی حق چه مراد از اسماع شنیدن
 آواز است از حق سوی حق پس گوینده هم حق باشد و شنونده هم حق بود
 و است و نیست در میان خود و شنید بابتی غایب کرد و گفت
 شری که مادر سر ابرو و نه پنهان می گفتم تو بر منبر اشکارا کردی
 سخنهای ما را پنهان نداشتی شبی در جواب گفت انا قول
 و انا اسمع یعنی گوینده و شنونده منم که اسماع لطیف من الحق الی الحق
 ایضاً دارد و خود میگوید در از خود می شنود از ما و ما بهانه بر
 ساخته اند سخن حق بجانب حق می رود و نه بر عینه و اهل فی الایار
 عیسای آیه است در هر دو برای عیسای من لا اله الا الله در هر دو
 بر یقین تدبیرم بخیر دوست معلوم چنین شد که که نیست مکر است
 بر تویی که از مشک قلعه شنوی از شن نه آن زلف چو بلبل
 شنوی چون افقه بلبل زلفی کل شنوی هم کل گوید که جیه ز
 بلبل شنوی یعنی از هر تعیین مجاز که بوی وحدت می بوی از حقیقت
 است چرا که مجاز است نه آن زلف است و زلف عبارت از حقیقت
 چون فواید عاشق که از هر معشوق می شنوی هم فواید معشوق است
 که از عاشق می شنوی یعنی همان فاعل حقیقت است که در پرده فعل جلوه
 می کند پس شنیده از شن و عاشق و معشوق باطلت شرط است که باید

طبعکار آمده عشق در پرده می نوارد ساز عاشقی کو که بشود آواز
 که همون باشد و همون مشهود لیس فی الدار عینیه موجود بود
 لیس هوا لا اله الا الله لم یولد و لم یکن عاقل را دلی است
 مژه از تعین که محجیم قباب عورت است یعنی عاشق را دلی است
 مژه از حجاب غیر نمایی که خیمه گاه قیامهای عورت است که گنبد
 از وحدت ملکوتی و سید و دل باشد و مجمع بحرین عیب و شهاد
 و این دل را همی است یعنی آن دل است که جمع شوند دل
 دل دو دریا عالم کون و اعیان ناسبت و هر چند جمع شوند اما آن
 دل را بری حاصل نشود و حکمی هست وی عیان باشد
 اگر بسا عز دریا هزار باره کشد هنوز هست او با ده
 بکشد لا حسم سعت او بملا به است ناچار از اخی آن دل
 نه بر تبار است که آنکه در همه عالم یکجدا ملک عالم در قیام
 او تا پدید شود یعنی آن حق سبحانه که در همه عالم یکجدا عالم درید
 قدرت او تا پدید شود سر ابرده و ذاتیت در ساحت
 وحدانیت او زند یعنی سر ابرده و ذاتیت خودان فرد مطلق
 در محن وحدانیت دل سالک که از صفت حق کاندیش است زند
 بارگاه سلطنت آنجا نشاند و کارگاه مملکت آنجا بر دارد
 حل و عقد قبض وابطال و ملکن همه آنجا ظاهر کرد و الله
 یعنی سلطنت و تصرفات خود در آن دل بر زو کار و بار

خدای خود در آن دل پرور و کنون و بس و سگی و فرخی است
 و اینها همه اینها در آن دل ظاهر گردانند که آن دل تحکام سلطنت است
 که قلب بدست عرش آمده غایب گشته است ازین دل است و ارحم
 العرش است و نیر همین حسن دارد و قاف و اقبض اخفی ما بعد
 و اذ ابطاعا دما اخفی پس چون قبض کند پوشیده گرداند
 چیزی را که ظاهر گردانیدست به ببط و چون ببط کند باز گرداند چیزی را
 که پوشیده است به قبض یعنی چون حق سبحانه و تعالی خواهد که در دل
 عارف قبض پیدا کند پس چیزی را که در مشاهده او را نموده بود و
 چون ببط کند مرثع گرداند آن حجاب را که پوشیده بودند بدو او را
 پس این هر دو حالت در دل عارف پیدا شود و فنی که گفت شود
 آن حالت را ببط گویند و چون در افافت آید آن حالت را
 برآیند پس این وقت را قبض گویند حق سبحانه و تعالی در دل عارف
 باین تصرف مقدر است لا یغنی ارضی و لا سمی و لکن یغنی فی قلب
 عبد المومنه چون شاه است چنانکه صاحب خیال حیرت زده نتواند
 در دینی از حسن در عالم نمی که بحد عجب دارم که دایم در دل
 عاشق چگونه خال و مان سازد و آفریند از سعه و ابرو در
 خود چنین حسنه داد و گفت که اگر عرش و صد هزار عرش
 و آنچه در دست در گوشه دل عارف که زیاده عارف از این
 چرا که همه احوال چند و تنبیه را در و اثر فی مراد ازین دل نیست که

به صفت قدم موصوف زنده است پس هر محدث که بان ^{دل} خود
 شود صفت قدم گیرد و حد و ث را در و اثر نماید چنانکه گفت چگونه
 خبر یابد که الحدث اذا هو رن با القدریم لم یبق له اثر
 یعنی حادث چون مقرون بقدریم شود باقی نماند مران حادث
 اثری و چون مجاز بحقیقت متحد شود همه مجاز صفت کرد و البور
 چون نظر در چنین دلی کند که محدث را در و اثر نبود و همه
 قدیم بیند یعنی عاشق را دل است که محدث را در و کذب نبود و اگر گذر
 بود همه نوار شود و قدیم کرد و لا حبرم سجانی کوید یکی از پنج کوزه
 ساخت و پراک کرد چون آفتاب تابست کوزه را
 عین آفتاب یافت گفت لیس فی الدار غیبه ما در
 یعنی سالک که از عالم با کثرت بگذرد و عالم حقیقت خود برسد در جای
 نقین حقیقی خود را کوزه یا بد یا چون نذر اند با ملاحظه و واسطه
 مشغول شود و لطافت که هو حاصل کند و عکس ذات مطلق بران طلقه
 آن سالک خود را عین ذات پندارد هر چند چنین بود اما از قید صفات
 برون نبود بزبان حال و غلبه وقت که به نسبت در دیار و مملکت
 بزم کرد و در کافیه حور سرای عالم جردت که عالم معینیت در بجا مجاز
 و حقیقت یکی کرد و در غلبه حال شیطانی از زبان او براید و گوید
 شاید همون مسید همون دانه همون سحری و می و حریف
 چانه همون مشاط همون زلف همون شانه همون شمع و لکهن و

انش پدانه هون چون سالک برتب حقیقت خود برسد
 مجازا حقیقت یابد چنان ترانه میزنم شود عجب کاری است
 و معنی قلب عبدالمومن و القلب بین الاصبغین من اصابع
 الرحمن بقیها کیفیت را او در دل و دل و قفسه او
 یعنی طر فو کاری است که بگنجد در دل بنده مومن که مومن است و حالا
 آنکه دل بیان دو انگشت از انگشتان حق است میگرداند آن دل را
 هرچون که میگرداند چه عجب امنیت که او در دل بنده و دل در قفسه است
 غار فی این معنی را بر من و اشارت میگوید است او در دل من است
 دل من است او چون آینه است من و من در سینه مراد از
 دو انگشت و دو صفت بود صفت ظاهریت و صفت باطنیت که هر دو
 آن دل را بصفت ظاهریت که افقت باث و کاصحی صفت باطنیت
 که وقت نبودست مگر بزبان ترجمه بیان این معنی است
 در هر چه در سینه زلف است و لطم در میان دل حیا
 می نماید آنی که از لطافت خویش هم تو در سینه است
 خویشی مراد زلف معنی و حقیقت است که عالم جموت باشد اگرچه
 دل من مبتلا و در بند زلف است لیکن مرتبه بطون تو که عالم بی کفایتی است
 در دل من است چون نظر بظرافت صرف و یکا کنی خود کنی بدانی که
 هم تو مقید به خود نیستی یعنی بیگنی خود را بصفت ظاهری که او هم در سینه
 خود بود و پروای عین ندارد یعنی عاشق بود و حسن خود بدو

دیگری ندارد و مع که خود نا طری و خود منظور لیس فی العسیر
 مذکور است عاشق حسن خود است آن بی نظیر حسن خود را خود
 تمام میکند جز آن خود و نیکو یگانگی حسنه و ریگانگی قرار
 نمیدارد یعنی یگانگی در چنانگی نیکو و توانست جز در وحدت
 آرام نیاید یعنی چون سالد که حسنی خود میبرد شود و منف یگانگی
 بروی عیان کرده و ذات است محبوب در وحدت است محبت آرام کرد این
 حرف حقیقت دل معلوم توان کرد و تو کم که فهم کند
 مگر کسی که لب و لسانش از بیان رخاست باشد و مطلع بر این
 کرد صاحب دلی از مناجات خود چنین جز و او چون حجاب
 دل در یافت آید از خود و محبوب حقیقی چنان ایمانی لطیف نماید
 و گوید و گفتیم که گرای تو بدین زیباترین گفتا خود را که
 خود منم کیانی هم عشقم و هم عاشق و هم معشوق هم آئینم
 جمال هم پناهی یعنی عاشق سوال کرد که بین زیبای خود را که پناهی
 معشوق در جواب گفت خود را که خود منم پناهی یعنی خود را خود
 بنمایم جای که نباشد عین پناهی هم عشقم که مرتبه ذات است و هم
 عاشق که مرتبه صفات که صورت محبوب حقیقی هم معشوقم که مرتبه
 از است یعنی چون مرتبه ذات صورت خود را در مرتبه معشوق که عالم
 کون است مشاهده کند همه یک یکی ظاهر شود که همه یک یکی کرد و هم آئین
 هم جمال هم پناهی این معنی دارد و هو هو لیس سوا لا اله الا الله

این عشق و سلطنت استغنا معشوق داد و مدلت
 و افتقار بعاقل نیست عشق که مرتبه ذات است تجلی محبوبی و محیی بر خود
 عرض کرد تجلی محبوبی عالم صفات است و تجلی محیی که عالم کون و شهادت
 پس عشق استغنا حسن محبوب را داد و مدلت و افتقار محبت عاشق
 ندانست از عزت عشق که نه از عزت معشوق یعنی محبت
 که ندانست کند از غلبه محبت که نه از غلبه حسن محبوب چرا که اگر غلبه
 محبت عاشق را باشد پسندار معشوق کمال حسن دارد عاشق را با آن حسن
 معشوق ندانست و افتقار بود و به نشاء افتقار و ندانست محبت است از
 هر جانب که باشد خواه از جانب معشوق خواه از جانب عاشق چه بسیار
 باشد که معشوق بنده بود و چنانچه درین حدیث قدسی وارد است
 یا عبادی اشتغلت الیکم یعنی ای بندهگان من مشغولم بوی شما
 پس معلوم شد که عشق از هر دو جانب است کما صحت محبت منیه مجرب و کما
 محبوب آینه محبت و علی کل حال غنا و صفت معشوق آمد یعنی
 بهر حال غنا و صفت معشوق آمد هر معشوق که باشد خواه معشوق حقیقی
 معشوق مجازی و فقر صفت عاشق هر عاشق که بود پس عاشق
 فقری بود که محتاج الی کل شیء و لا یحتاج الیه شیء و در اینجا
 بیان محبت محبوب است و قتی که معشوق ضعیف عاشق خود را که عالم کون
 و شهادت است دوست دارد و ناچار به شیا محتاج باشد و شیا با محتاج
 نه چرا که از دستغنی شده است از عمر آنکه هرگاه محبوب در آینه محبت حجاب

خود را مطلع نماید عکس آن محبوب در آینه اشیا ظاهر شود لاچار اشیا
 خود را معشوق ندارد و باو محتاج نشود پس بر او معلوم شود که احتیاج
 محبت و احتیاج بجانب معشوق آمد که محبت را آینه خود ذکر و جمال
 خود را در او دید عکس آن جمال در آینه منعکس شد و از آن عکس
 اشیا را استغنا حاصل آمد و احتیاجش بجانب معشوق نماند و بگوید
 استغنا و انا الله و انا الحق گوید و ان لم یکن فی قلبه آن لحظه که بر آینه تابید
 خویشید اینها انا النفس بنویسد حکایت او بهمه اشیا محتاج
 و هیچ خصم نیست بدو محتاج نه اما آنکه او بهمه اشیا محتاج بود
 آنست که نظر محقق بر حقیقت اشیا آید چه در هر چه نظر کند
 روح او بیند لاجرم همه اشیا محتاج باشد یعنی آن محبوب
 بجانب محبت محتاج بود و محبت بجانب او محتاج بود و دلیل بر این است
 که چون بر نوع حقیقت بر اشیا ظاهر شود اشیا موزن بر او گردد
 چه را که آینه اوست هر سالکی که نظر او داشته باشد عکس آن
 حقیقت بر اشیا در نظر او جلوه گری کند در هر چه نظر کند روح
 دوست بیند چه در عالم و چه در خود از اینجا معلوم شد که محبوب
 دلیل است باین اشیا که الفقره احتیاج ذاتی من غنیه نفس
 حاجت یعنی عاشق را که محبوب است احتیاج ذاتی است بصورت
 خود که محبت صورت اوست پس حسن حقیقی خود را در آینه تصور
 نمود مطلع میکند نه تعیین دیگر که غنی او بود ملک خود و بخود محتاج

بود نه غیره را درین امتیاز بود اما آنکه هیچ چیز به و محتاج نبود
 که احتیاج بموجود تواند نمود و عاشق در حال تحریر و مقام
 تعریف خلقت هستی و توابع آن که نزد امانت بود حکیم
 ان الله یا مریکم ان تو الامانات الی اهلها معشوق باز
 که است یعنی چون محبوب حقیقی عاشق مجاز را که شایسته است
 سازد و در وی نظر کند عکس آن محبوب در آینه عاشق هویدا گردد
 عاشق خود را معشوق و آن محبوب حقیقی محتاج نبوده که احتیاج
 بموجود تواند نمود و عاشق درین حال از هستی خود مجبور باشد به مقام
 تعریف او را روی نمود و هستی و توابع آن که پیش او است
 بود که از محبوب حقیقی غایت گرفت بود و حکیم کریم قرآنی از کس
 که امانت گرفته بود باز با و سپرد پس عاشق بصفت عاشقی نمود و ناماند
 که محتاج شود چنانچه خواهد بود این معنی میفرماید است این جان غایت
 که بجای سپرد دوست هر روزی خوش بپیم و تسلیم دهی کم تر عاشق
 نیستی خود متاعی که داشت با و سپرد حال او چنین شد که یوم تبدیل الارض
 غیر الارض و اشرق الارض بنور برها چنانچه مصنف گوید و کبر
 خرقه نایافت خود باز رفت و هو الان مع الله
 هو فی الازل صفت حال او آمد و در چنین حال
 هیچ چیز به و محتاج نتواند بود یعنی ان عاشق از هر هستی
 خود برخاسته و بانا بود خود بیست بود و یی با بود و حق با

و هو بدو است و او الحال با خدا چنان باشد که در ازل بود و هر که در ازل
محبوب بود و محبت نبود و الحال هم چنان محبت خود را عین محبوب
می یابد و در چنین حال هیچ چیز به آن محبوب یعنی محتاج ندارد و این
پایان عالم ملکوت بود که محبت است و محبوب ناله و در فقر مقامی است
که فقر نیز هیچ چیز محتاج نباشد و چنانکه آن فقیر گفت انفق
من لا یحتاج الی الله در اینجا چنان محبت میکند و فقی که محبت
خواهد که محبوب را است و خود سازد و در هر و سلوک چندان
جهت که نقش مجاز خود را از میان بردارد و چنانکه آن
معشوق زنند و معشوق او را در خود جاد دهد و بیفتد خود را به
که در اندیشه آن گفته اند محبت خود را معشوق یابد و تعلیه حال گوید
که الفقیر من لا یحتاج الی الله زیرا که احتیاج صفت موجود
بود و چون فقیر در بحر نیستی غوطه خورد و احتیاجش نماند و
چون احتیاجش نماند فقرش تمام شد یعنی احتیاج صفت غایب
بود و چون نسبت عاتقی در میان نماند و در بحسب نیستی غوطه خورد و بود
او با بود حق میوند و مستغنی با استغنائی حق شود تا به کلی حال
و ی این باشد که اذا تم الفقر فهو الله زیرا که الهی
اذا جا وزحده العکس ضده و فقی که بخا و زکند عاشق از
نقش مجاز خود بفریزد و متحد کفایت خود شود که محل غناست
و الله سبحانه تعالی در هیچ چیز محتاج نیست

یعنی فقیر مرتب رسد که غنائی حقیقی اور پیش آید درین وقت این
 بیخجالت بی اندازده از زبان او براید و گوید فقری و هیچ
 باشی جو فقرت و فردمی تو همه باشی جو هیچ کردی و
 یعنی و فقری که یگانگی تو با و کائناتی حاصل آید این یگانگی بوجه
 هر آنکه اصناف مجاز در میان دارد چون نسبت و امتیاز
 تو از میان بر نیز حسنی تو سبیل حسنی او شود همچو او باشی
 و تو در میان نه پس مرتب فقری که لا یحتاج الی الله تعالی
 عالی تر آمد از منزلت فقری که یحتاج الی کلشی و لا
 یحتاج الیه شیئی یعنی از مرتبه فقری که بالذات حق مستغنی
 شده است چه آنکه محتاجت به همه اشیا محبوب را پس کرده
 می بیند یعنی محبوب را در تعینات مجاز مشاهده نماید و هنوز
 از شرکت مجاز برخاسته تا جمال محبوب را بی پرده اشیا
 مشاهده کند ازین تمزادی آمد از مرتبه فقر اول که مشاهده حروف
 و آنکه در خلوتخانه بود و نا بود با یافت نایافت حیات
 یعنی آنکه در خلوتخانه عالم حروف بود و وجود کونی را نا بود حیات
 یعنی یافت خود را که در مرتبه ملکوت مشاهده کرده بود در عالم
 حقیقت کم کرد قهوقی قال الخبید رضی الله عنه النفیر
 یعنی لا یحتاج الی الله و الی رب یعنی شمع خبید رضی الله
 تعریف مرتبه این فقیر را میزاید که فقیر بزدن کسی است که محتاج

نه بر عالم ملکوت باشد و نه بعالم جبروت چرا که او از عالم ملکوت
 گذشته و در عالم جبروت بعین محبوب بوده و کما قال النبی
 علی الحریری العقیر عذی من لا قلب له ولا رب له
 یعنی رود من غیر کسی است که نه دل دارد و نه رب است که گنایت از
 عالم ملکوت است و نه رب که گنایت از عالم جبروت ربش دارد
 که او محبوب بود و این سالک از مرتبه ربوبیت برخاسته است
 که خود را در همین وقت رب یافته است پس او محتاج چگونه بود که بقیه
 محبوب موصوف کنند و صفات عاشقی نمانده است درین
 حال که فقیه از سر وجود خود برخاست و با عدم
 اگر بچشم خود نظر بر جمال محبوب کند عکس ظلمت
 ما بود و خودش در لظنه آید یعنی این فقیه که انقیاد وجود کوئی
 خود برخاسته و بچشم خود مشاهده اگر بنظر باطن خود عالم
 حقیقت را مشاهده کند عکس نابود می شود و در آن حقیقت متجلی
 نور حق یا بدین فقیه خود را میند بر قعه الفقر و اوالوجه
 فی الدارین بر روی افکنده نه در سرای وجود خود را
 نوری میند که بدان نور رسیده روی کرده و نه در سر
 عدم ظهوری که از سیه روی خلاصی یا بدین فقیه در هر دو
 سرائی که اشارت بعالم ملکوت و عالم جبروت است خود را سیه روی
 میند چه که درین دوسه سرائی حق را بعینه می بیند که سیه روی

اشارت از او باشد و در اضطراب طلب ارقی میکند
 برای وجوه و خود را نورانی می بیند که آن مرتبه لاهوت و عالم
 است و نیز در برای عدم ظهوری که آن اشارت از مرتبه
 غیب العین است و از آن سبب روی خلاص یافته سید و مردم
 پس عارف کامل بشارت میدهد که کلام الفقران کمون
 لغیر العینی این فیه که از حرارت شوق ذات و طلب مضطرب
 نزدیک است که در نور ذات پوشیده شود و سید و مردم
 در نهیب سواد عظم است که لباس فقر در پوشد
 یعنی شج غیری رحمت است میفرماید که نزد سواد عظم
 آن بود که وقتی که صوفی بغیا از اتم الفقر هوا کند مستغنی
 شود و باز در طلب ترقی در آید و خواهد که خود را در نور ذات
 پوشاند سواد عظم مراد از این است که درین سواد عظم
 سید روی حاصل آید تو فکر غالباً در غایت قرب
 و در ویش در غایت بعد قرب است یعنی صوفی که در
 مرتبه صفات که عالم جبر و کسب بغیا هوا شد محقق شده
 بود و در غایت قرب از ذات حق در ویت و سالک که بغیا
 هوا شد مستغنی شده و خود را در بعد پنداشته در طلب ترقی
 در آمده در غایت بعد از ذات حق قرب است
 مستی عصف ریح الولا و صفت اخا یعنی وقتیکه

با و عشق که مرتب ذات است در هم شکند خداوند غفار غنا و لویا
 الفقر است رجا و ذکر برود ویشی و زود انصاف و ثلثات رسته
 باشد بر این سه پروردگار یعنی وقتی که الثقات از جاست ذات سبیه
 در هم شکند غنا صوفی را که در مرتبه جبروت به هوایند مستغنی اند
 بود و او را فقیه سازد و در طلب ذات مطلق در آرد که آن فی کمال
 و اگر بر رویه که در مرتبه جبروت به هوایند مستغنی اند بود این
 الثقات آید انصاف او را با لکلیه بوزد و او را بر ملک خود گرداند
 که بی رنگی است بر حکم انما عندا المنکرات فلو بهم الاجلی یعنی
 نزدیک آن که انیم است شکسته دارند دلهای خود را از جهت من
 چه حق جل و علا سینه نایه که من بر آنکس استیم که از جهت من
 دلهای خود را شکسته دارند و در دریافت من منطبق و حیرانند
 و از احوال ایشان این منجربست بر دند شکستان ازین
 میدان گوئی حسن اول شکسته باس که اوج سر بر ملک یوسف
 پس از حجاب دست قرچاه یافت زان شد نبغش بهم نفس
 زلف و بدان که کرمش مال حادثه پشت و تار یافت مراد ازین
 قطع آنست که در طلب موی چند آن جد و جهد باید کرد که هفت و عشق و عرفان
 شکسته باشد از نایافت محبوب مطلق تا محبوب و پندار الثقات خود را
 و از حسن خود را در تشریف دهد و بنور خود او را بنور کرد و نه که بی رنگی است
 علم همت آنم که زیر پرچم که در هر چه رنگ لعل پذیرد و آزاد است

چون صوفی باین مرتبه رسد حفظ مراتب را در کسب بود و از احکام سیرت
 نبوی علیه الصلوات و السلام ذره تجاوز نکند و در نماز و روزه مستحکم بود که
 الهیاست بجز از جوع الی الهی است همین معنی دارد چنانچه اولی است حکم
 از عیت به آخر نیز هم چنان و دو اسلام علامت اتبع الهی بود پس
 سوره لا اله الا الله تعالی است حکم عاشق باید که سیرض با معشوق
 صحبت دارد یعنی سالک باید که سیرض با محبوب صحبت دارد و دوست
 خود را از میان بردارد یعنی مراد خود را در میان نهند هر چه باشد
 فرض محبوب باشد و هر چه رود و بر او رود و از ناکانی خود بگذرد
 هر دو رضای محبوب باشد هر چه باشد خواه او را نشدی برسد خواه
 علم هم مراد محبوب داند و کار و بار بر مراد او گذارد و ترک طلب
 خود گیرد و یعنی طلب مراد نکند و خود را تسلیم رضای او دهد هر چه از مراد
 آید مراد و مقصود خود را بخارد چه طلب او سدره راه او است
 یعنی در طلب مقصود خود بوده مراد محبوب اگر مراد محبوب نبود ترک
 اولی بود ترک طلب باید کرد تا مراد دست حاصل آید و اگر طلب از
 خود است چند مراد محبوب ظاهر شود پس آن چند سدره راه او بود
 زیرا که هر مظلومی که پس از طلب او یافت شود
 بقدر حوصله طلب باشد یعنی از طریق ترک طلب مراد
 خود بگیرد و یعنی هر مقصودی که پس از خواست خود حاصل آید بر قدر
 حوصله خود حاصل آید نه بر عطا و محبوب که عطا را و نهایت است نجات

ترک طلب و مراد خود باید کرد و هر چه در عالم واقع شود خیر
 مراد خود انکار و تا آسوده و شادمان باشد قلب از
 میان برخیزد یعنی آنچه در عالم واقع شود چه از نیک و چه از بد
 بر مراد محبوب رود پس آنرا مقصود و مطلوب خود دانست که این همه
 مراد ای حق مراد نیست تا آرام و جمعیت خاطر باشد اضطراب و لغزش
 از میان بطرف شود تا ترک مراد خود و تکیه بی حد باز نکند
 مراد و رکن است نماید و اگر واقع نامرضی باشد در
 دفع و تقصیر آن چندان که تواند جهد کند شاید که واقع
 تغییر آن بود که محبوب خواسته باشد یعنی اگر در خاطر سزاوارک
 خطره نامرضی حضور کند چندان سعی کند که آن خطره از خاطر سر دفع
 شود و باز کرد او نگردد و بداند که خواست محبوب شاید که در انواع
 این خطره باشد و اگر محبت مکاشف باشد چنانکه در هر صورتی
 روی دوست عیان بند که در صورت نامرضی رضا
 ندهد چه وجه او در نامرضی است که راضی نیست یعنی اگر مکاشف
 مکاشف باشد در هر تعلق که نظر کند وجه دوست عیان پسند چه محال
 و جلال جمال است که در آن مرضی دوست باشد که موافق شایسته
 و مشروعات است و جلال آن بود که در راضی نیست که بندگان
 من مکتب شوند و آن نامشروعات است یا در وقت کشف بهر یک
 ندرت بنده چون در افلاک آید جای که محال مشروع است آنجا از محال

نماید و حاجی که جلال و نامزد و است از اینجا بر نیز کند چرا که خود فرموده است
 و لا یرحمی لعباد التکفر یعنی راضی نمیشود خدای تعالی مریدان
 خود را بکفر محیی که حق را بحق بیند و عالم را بهم حق بیند یعنی
 هر محیی که مکاشف باشد و تجلی حق بر ذات وی جلوه گری کند و منتصف نصف
 حق شود و حق را بحق بیند که این تجلی نفس است خود را بهم حق بیند و عالم را
 بهم حق بخلاف تجلی آفاقی اگر بر آفاق تجلی شود همه عالم را بحق بیند
 نه خود را باید که بر منکرات انگار کند بحق بر حق برای حق
 یعنی چون سالک بشرف تجلی آفاقی و انفس مترق شود و عکرم ستر بهم
 آیات نامی آفاقی و فی انفسهم در هر تعیینی که نظر کند رخ دوست بیند
 پدید در خود و چه در عالم فانی تا تو لوفتم وجه الله او را روی نماید و چون
 در افاقه آید بر منکرات که تجلی جلای است باید که انگار کند اگر چه در
 وقت کشف جمال و جلال در نظری یکسان بوده است و دماست عالم
 او را روی نموده الحال انگار کند بحق که خود را بهم در آن وقت
 غیر ندیده است بر حق که تجلی جلای است که او را بهم در وقت کشف نور
 حق ندیده است نه غیر و حجتش قایم بود بحق که و لا یرحمی
 لعباده الکفر خود فرموده است زیرا که هر چه ستر عالم
 است حسد ام حق بیند لا جسم از ان اجتناب کند ملکات
 و در ان طبعاً رغبتش نبود برای حق که او فرموده است که من
 راضی نیستم بر کسی که تجلی جلای منکب شود و در مغربیت و مان بدارد

گردنت و طریقت آنست که حق را بیند و بشناسد پس حق تعالی بود
 که اگر چه در حلال هم روزی است اما از آن اجتناب کن که حق او نیست
 پس در خود و او را باید کرد و اگر تابع معاند خود باشد که در وقت
 دیده بود و گوید من در وقت مجبورید هم چگونه اجتناب نمایم پس
 آنکه مردود نیست است شود چنانکه ابلیس دعوی علی خدای کرد و
 گفت من مالم ذاتم آدم را سجده چون کنم چون بی فرمانی کردی
 شد همچنانست حال کسی که دعوی طلب خدای کند و بفراوان برادر
 او سر نهند و او شش در او منبت شود که در نامرئی طبع رغبت نمود
 اینجا شبیهی رحمت و هدیه که چون او محکوم بجایی است
 و بجایی همه اشیا را شامل است بجایی را از نظر خود جلوه
 و قیاس تواند کرد یعنی اینجا حریم است که چون سالک تابع بجایی است
 که او را و همه اشیا را در پوشیده است در هر چه ظاهر است همه نور حق در
 چشم او نمایان گردد پس چگونه دفع تواند کرد و در وقت خود گوئیم
 تجلی بر دو نوع است تجلی ذاتی و تجلی اسمای و صفای
 تجلی ذاتی را ارفع نتواند کرد و تجلی ذاتی آن وقت رای
 گویند که نظر ایشان در همه اشیا بعین الیقین حاصل میزند در آن وقت
 مغلوب بجایی اند که عین وقت است که در آن وقت تجلی ذات میسر شود
 ایشان شود و بر مظهر کونی که عین نیست نه عین این گفت را عالم ملکوت
 آنچه خواست و در وقت گفت چگونه دفع تواند کرد که وقت است که احلا

از خود و نه از آنچه در اوقات و شعور آید نظر ایشان بر اسماء و صفات
رفته که نقیسات عالم ممکنات اند اما تجلی اسماء و صفات توان
که تجلی قهری را تجلی لطفی دفع کند یعنی درین حین تجلی جلا
که نامشرذغات است بتجلی جمالی که کلمه تجدد است و واسطه مرئوس است دفع
تواند کرد و در هر چه نامرعی بود نشان قهر و جلال آید
و در هر چه مرضی بود نشان لطف و جمال یابد یعنی آنچه گفته
بود که آن نامشرذغ است از آن پرست کند تجلی جمالی و کوی لا حول و لا
قوة الا بالله العلی العظیم پس در آن نامشرذغ نشان قهر و جلال
محبوب بیند که در اینجا محبب بعفت قهر و غضب ظاهر است پس از
او نباید رفت که بفرمانش شود و آنچه در مشرذغات است نشان لطف
و جمال حق بیند در آن غنی کند و فایده کرد و شکر حق بجا آرد اینجا
گوید اعدو بر صناک من سخطک پناه میجویم برضا تو آید
تو در تجلی ذات کوید اعدو و یک منک یعنی پناه میجویم
بتو از تقوی یعنی دینی که جلوه وحدت بر مظاهر شود در آن وقت
ما در میان نمیند پس در آن وقت هم محافظ و نگهبان و اتوبی از
طغیان نفس نیانند گفتند ان شاء الله لو لا الله بحیث عارین
لها الم العارفون بكل وادار از تو بتو که در زکرم
حکمت پیش که در دم حضرت بدست که دهم هو بولیس بود
لا اله الا الله در این مشروط عاشق است که هر چه را

دوست دارد او نیز دوست دارد شرط محبت محبت نیست
 که آنچه را محبوب دوست دارد محبت نیز او را دوست دارد و خواه
 عشق خود از میان بردارد اگر چه همه بعدد فراق بود یعنی
 اگر چه خواهش محبوب بر آن بود که محبت از من جدا شود و در فراق
 بماند اگر چه در فراق کار است چون محبت از فراق شود و آتش فراق
 در دل او شعله زند از محبت محبوب بخواهد که در پس در آن بخواهد
 سزاست و غالباً محبوب فراق و بعد محبت خواهد تا از
 جفا او پناه بفرستد می آرد یعنی غالباً معشوق حقیق فراق و بهر آن
 عاشق از جهت آن میخواهد که آتش محبت در دلش افتد و
 افاضتش را بر او و کمال حسن باطنی او را که مرتبه بی کفایت
 من به کند تا عاشق از جفا و جور آن و دوری در پناه بفرستد
 در آن آرام گیرد اللهم رسو یوق اهل الله الی الله
 اشارت بچنین چیزی تواند بود یعنی آتش محبت تا زیاده
 است که میراند محبت را بوی محبوب ایامی بچنین سزای تواند
 بود که در جدایی محبت سزایست که خواهش زیاده شود تا محبوب
 او را بخشد پس محبت را بعد دوست باید داشت
 یعنی در فراق آتش خود را باید داشت یعنی محبت را دوری از
 دوست باید داشت و بهر فراق من و در باید داد و یعنی در فراق
 آتش خود را باید گذاشت تا آتش محبت دوی من و نوم بشریت را

بوزد و معنی این است راز اسرار الال خود سار و یعنی معنی
 این بیت را سرمایه خود سازد و گوید سوارید وصاله و یرید
 معنای قاترک ما آید بایرید یعنی من میخواهم وصال محبوب
 و محبوب میخواهد فراق مرا پس ترک کدام من خواهمش خود را
 به سبب خواهمش محبوب و مراد محبوب را اجرای خود سازد یعنی
 مراد محبوب در اینجا فراق است آن فراق سرمایه خود دانند
 اما فراق را بعینه دوست ندارد بلکه از آن رو
 که محبوب محبوب است دوست دارد و یعنی از خواهمش خود
 محض فراق را دوست ندارد چرا که در فراق دوست نیست
 و عاشق را نباید که دوری معشوق را دوست دارد و اگر دوست
 دارد بر معنی دوست دارد که محبوب محبوب است و کلمه ما
 لعل الالمحبوب محبوب میکن چکنه حسنه گوید یعنی هر
 چیزی که میکند محبوب محبوب است و سالک میکن چکنه حسنه
 آنکه خود را تسلیم رضای دوست نکند و گوید فراق خواهی فراق
 گوشش خواهی توصال من فارغم از هر دو مرا عشق تو بس بیل
 باید که فراق را دوستتر از وصال دارد و بعدش خوش
 تر از ورتب آید چرا که در وصال اسقاط اصافت است چون
 اصافت ساقط شود محبت چندان حط یعنی یا بد چنانچه در فراق
 آن محبوب می باید از بهر این فراق را از وصال دوست

عبد الله و مراد محبوب هم درین است که محبت که از ما حاصل کرد
 جوان داند که دوست آزاد دوست میدارد یعنی چون
 محبت داند که محبوب فراق را دوست میدارد و ناچار محبت
 نیز آزاد دوست دارد و نه او خوشتر از وصال آید و باضا خود
 بنویسد که مراد محبوب است و خود ایدش مقرب تر از قرب
 آید و جوشش سودمند تر از وصال حسد است در فراق آتش
 شوق از سر بلند میزند و حسن محبوب زیاده از اول در نظر آید
 و نیز فراق محبوب مقید تر از وصال داند زیرا که در قرب
 و وصال مراد خوب است و در بعد و فراق مراد محبوب یعنی
 در وصال مراد نفس است که بمقتضای بجای مستغنی میگردد و در
 فراق مراد محبوب موند این معنی این فرشته است بهیچیک که بود مراد
 و بر از وصال هزار بار خوشتر لانی فی الوصال
 عید نفسی و فی الجوان مولی للموالی بدیستی که در وصال
 نه از آن نفس خودم که مراد نفس حاصل است و در فراق بنده
 از آن بندگان صاحب خودم که مراد او مسیر و اگر نفس
 مایل بوی وصال است اما درین محظوظ است که بنده از آن بندگان
 او باشم و شعلی با الحیب بکل وجه احب الی من شعلی
 بحالی یعنی متعول شدن من بدوست هر چه که باشد خواه در فراق
 و خواه در وصال دوست است بوی من از متعول شدن من بحال خود

اگر محبی بود که محبوب صفت او شده باشد یا که اگر بعد از دوست
 در آن محبوب را محبوب دوست داشته باشد پس اگر محب
 هیچ بود که نصیحت معنوی فی موصوف شده باشد اگر نفس خود را دوست
 دوست دارد و بعد از دوست داشته باشد بعد صفت محب است چون
 چون محبوب آینه محبت را دوست دارد و صفت محب بی در آینه محبت
 ظاهر شود پس با محبت خود را دوست گیرد که محبوب محبت است و این
 وصل بود و در عین نفی رنج چون محبت آینه شود و محبوب در وی
 نظر کند نسبت به محبوبی و در عین طلب ظاهر شود پس آن محب
 محبت علی آینه شد که در آن چه خود را دوست دارد در آن است
 بعد است اما محبوب دور و جلوه گرفت هر چند فداست اما غایتش
 بود در عین بعد و فهم هر کس اینجا راه نبرد به آنکه محبت
 بعد او صاف محبت است یعنی معلوم تر از آنکه محبت صورت
 محبوب است و او صاف محبت عین احکام و آثار محبوب است
 فی الحقیقت اگر لطف کنی محبت عین صورت محبوب است که کنایت
 از بعد کرده اند از روی مظهر است چون محبوب صورت خود را
 آینه کند که محبت است و حقیقت خود را که اسما و صفات اند از آن
 مطاع نماید عکس آن حقیقت در آینه جلوه گری کند و صفت محبت
 محبوبی مبدل گردد پس محبت خود را محبوب پندارد و بر زبان حال گوید
 که جهان صورت است مغرور است و در عین نظر کنی همه او است

مبینهای کشت سمعه و بعد پس اعونو یک منک کوی
 یعنی محبت که محبوب صفت شده باشد که حق تعالی در ماده او میفرماید
 که شد من بشنوا ای او و بنای او پس آن سالک باین مناجات
 مشغول شود که ای پنا دهمیم بگو از تو هر چند در بند برز یک تو شیم
 اما چون بعد مرا در حجاب معده و اما از تجلی مزانت اعلی تا بدانی را
 در پیش چون بدست بگر فتم دست او اندر آستین دیدم
 بهی چون دامن محبوب دست خود گرفت دست محبوب در آستین
 خود دیدم که در بایست شناس این راه را که در پس پوشانده
 شده است چگونه باشد پس کوی لا اخصی تنها و علیک است
 گفتا آیت علی لعلک یعنی اگر در خاطر کسی خطره راه ده که بگفت
 چگونه محبوب کرد و تا آنکه محبت بصفت محبوب کرد و این عهده هر حلقه
 نشود پس کوی که من اخصار تنها بر نه توانم کردن بر زبان خود چنانکه
 نوشتا و سیکوی بر نفس خود یعنی که من بشنم موصوف بصفت بفرست
 صفت تو در احاطه ادراک من نمی آید مگر بر تو وصف کنم چون ما را بجانب
 گشتی عظم ثم عینا و الینا قبضه پیرا در برگیری الخاه لب مالز میان بر
 داری چون من غایم احصاار تنها خود را خود کنی چون یار آمد در میان
 ما از میان برخاستم هو هو لیس سواه لا اله الا الله
 سیم عشق آتشی است که چون در دل فند هر چه در دل
 یا بد همه را بسوزد یعنی محبت آتشی است چون در دل محبت پیدا

خود هر چه در دل بندد دست بود پند را پاک بود و تا حدی که شود
 معشوق را نیز از دل محو کند یعنی کار نا بجای رسد که عاشق قوت
 محبوب از دل و آموشش کند مجنون بگردن سوزش بود و گشتند
 لیلی آمد گفت من خود لیلی ام و سر بگر بیان فرغت بر دلی
 گفت سر بردار که منم محبوبه تو پس چنانچه احوال مجنون خوانده
 لیلی بر مجنون افتاد خود را لیلی پنداشت و از لیلی بی نیاز شد
 گشت و سر بفرغت و خود بر دلیل گفت سر بردار و بجانب زنگ
 که من محبوبه تو ام آتش بگر که از که میمانی باز یعنی لیلی نم
 که از پرتوه من بی تاب و چو دگشت زبنت من بجانب خود میکنی
 آتش لیلی پند زبنت من هوشش دارد که از که میمانی باز این
 تمثیل در مجاز نموده اند اما فی الحقیقه بیان کشف عالم ملکوت است
 چون محبت بعلب محبت تصفیه باطن خود حاصل کند پرتو عالم حققت
 را در خود یابد و عوی معشوق بر خود بندد و محبوب را در آغوش
 کند چنانچه احوال شرح مضمون بود و گفت ای لیک عینی قال
 حبک قد شغلنی عنک یعنی دور باش از من که دوستی تو
 از تو مرا فارغ گردانیده است یعنی چون نظر معشوق بر عاشق رفته
 عاشق در خود صوم محبوب یا بدنا چار خود را دوست گیرد و نا
 اند و انا الحق کرد دست آن شد که بدیدار تو می بودم
 شاه از عشق تو پروای تو ام نیست کنون یعنی آن وقت

رفت که طالب آن بودم که بشا ده محبوب خوشحالی میکردم الی
 آن نسبت در خود می یابم و در زود مستغنی گشته ام در دهان مصطفی
 صلوات الله علیه و سلم ازین مقام چنین خبر داد اللهم
 اجعل حبک احب الی من سمعی و بصری ای بار خدایا
 بگردان محبت خود را محبوب تر بوی من از سمع من و بصیر من یعنی
 بتو شنوم و بتو بینم و از شنوای و بینای خود بی نیاز گردم گفت
 ای آنکه شنوای و بینای من تویی من خواهم که چنان
 گفنی بغیر من مغلون که عشق تو بهم با تو پیرد از من سبب
 یعنی حبسه استغفار این مرتبه را چنین بیان فرمود که منو الله اگر
 نظر بالا ترا کنی اشارت فیهم با تو نماید که محبوب
 مغلوب عشق چگونه گردد یعنی و فقی که محبوب حقیقی آید شود
 و محبوب مجازی در وی نظر کند نقش مجاز خود را در آن
 محبوب محو کند نسبت منسیم با تو ظاهر شود یعنی و اموش کرد
 محبوب اشارت را چه اگر نقش مجازش با الکل مرتفع
 گشت فهم من فهم و من لم یفقه لم یدر فهم که کسی که فهم کرد
 و هر که بخشد در نیاید یعنی فهم کند انکس که این معاد را حاصل کرده
 باشد جلای شریح این رموز است که محبت عشق سبب از
 کرپان عاشقی بر زنده یعنی آنچه بالا مذکور شد که منو الله منسیم
 تفصیل این هر دو معاد شریح رحمه الله بصریح بیان میکند یعنی نخست

محبت معشوق بجانب عاشق نباید در وجود عاشق صورت محبوب عیان
 شود ای نگاه بدار من معشوق در او پیر و یعنی آنجا دست بدین
 معشوق زند و خود را محبوب بدار پس صفت الله در وی پیدا شود
 خود را الله بدار و گویند یا الله که در درین حالت او را یاد حق
 فراموش کرد چون هر روز اسمت دوی و کثرت موهوم
 یاد محبت روی هر یکی از او گیری بگرداند یعنی چون در زمین معاد
 هر دو عاشق و معشوق را بطلیق دوی و کثرت موهوم یاد یعنی
 آنکه نسبت است بجانب عاشق و الله که نسبت است بجانب معشوق پس آنکه
 گفتن عاشق را آنحضرتی شرکت دوی میکند پس محبوب چنانچه از غیرت
 شرکت در عاشق که نگران بود روی خود را از نگرانش روی بگرداند
 و عاشق از دیدن عکس معشوق در همیشه خویش روی خود را از نگرانش
 روی بگرداند و در آن عکس معشوق معشوق بودم چه اگر عکس
 شده بکنم آنجا لباس کثرت از هر دو برگشته هر دو را بر یک
 خود که یکا یکی صرف است بر همه چنانچه وقتی که لباس کثرت از
 بر تنه معشوق و قید عاشق برگشته و هر دو را یکا یکی خود متحقق
 گرداند و رنگهای مختلفه از میان بردارد و رنگ خود را بر و کمانه
 همه یک رنگی و حقیقت مکنات ظاهر شود پس این همه رنگهای پیر
 خشم و حدت که اندک بیکر گشت پس ترا آنجا منبسم روی نماید
 کی بود ما ز ما جدا مانده من و تو رفت و خدا مانده هو و هو

لا اله الا الله هو است هر کس طلب و محبت و حقیقی عاشق نموده
 طلب معشوق است یعنی اولاً طلب کائنات معشوق حقیقی آمد با نیایش
 گفت که از محضاً فاضلت و جای دیگر نیز گفت بجهنم و بجهنم محبوب حقیقی
 خوانست که اجمال خود را بنظر تفصیل جلوه دهد و کلمات خود را خود را
 که ظهور خود به نقیسات اشیائی و عینی که چون این را بطور خود در خود
 آورده و شاید که بعد از آن خوانست که بدید و تفصیل جمال اجمالی خود
 را اینست که کند پس عالم تفصیل را که عاشق می نامند در جوش و حرکت
 معنوی در آورده حکم بخوبی چنانچه قایل می گوید پس قاری عشق نور
 انگیخته شد و نوری فلکند در عالم هو شود عشق است که در عالم ظاهر است
 و بقیه اظهاری شده و این نمونه طلب معشوق است که در عالم ظاهر شده است
 اصلاً عاشق را وجودی نیست که بخود قائم شود اما اعتباری داشته اند
 که نسبت این را در بیان آورده اند فی الحقیقه هیچ دومی نیست چرا که
 محبت صورت محبوب است و دومی را نیست و در حضرت تو
 مع عالم توئی وحدت تو خود هر صفت که عاشق بدان متصف
 است چون محبت و شوق و فرح و ذوق و ضحک یعنی چون عاشق
 بغير نای متصف شده است فی الحقیقه غیر نیست که جهان غیر نایست
 نه غیر جز این حرف دیگر خیر بل هر صفت که محبت بدان
 محبوب است با صالت صفت محبوب تواند بود پس محبت است
 است یعنی بلکه هر صفتی که محبت بدان مخلوق است فی الحقیقه صفت

محبوب تواند بود پیش و بی عارست نماند او را در آن بی عارست
 نیست چه مشارکت در صفات دلیل کند بر مباحث ذات است
 چنین شود و در وجود و حقیقت جز یک ذات موجود نه یعنی
 شرکت حقیقی دلیل میکند بر دو وجود و اینجا جز یک وجود دیگر موجود نیست
 اگر چه دو اعتبار نمایند اما فی الحقیقه منطبق شود جز یک شود و شش
 و نه در اعتبار اگر صد است و اگر صد هزار شش جمله یکی است
 چون حقیقت نظر کنی یعنی اگر چه اشیا در نمود متعدد نمایند
 الحقیقه صورت محبوب و جلوه اوست جلوه حسن تو از شکل میراست
 ولی می توانی که بهر شکل کنی جلوه کری پس صفات جلوه محسوس
 باشد محبت را از خود هیچ صفتی وجودی تواند عدم را صفت
 وجودی چگونه تواند یعنی همه صفات محبوب را با آن که محبت ظهور
 اوست و لوازم است وجود وجودی ندارد که صفت وجودی ندارد
 که در صفت وجودی تواند گفت پس محبت نمونه موهبت اوست
 چنانچه حدیث قدسی برین ناطق است که ان الله خلق آدم علی
 صورته پس محبت صورت و مظهر اوست که بخیله وجودی بمنزله غایب است
 اما اگر محبوب از راه کرم خدمت در خانه محبت نهد و خانه را
 بحال خود منور کند و صاحب خانه را بکسوت صورت خود
 ترفند کرد اندین اگر محبوب بخیله شودی از راه کرم خانه محبت
 را منور خود منور کند هم یکی ظاهر شود و در نغمای مختلف از پیش نظر

سالک برداشته شد و تعیین محبت را بقلب صورت پیوسته بود
 و او را با این تشریف شرف کرد اند و خود را اورا لباس محبت
 جلوه دهد محبت را در خود و بعلط بناید اقبال یعنی محبوب خود را
 در محبت جلوه کری بر خود کند محبت را در دانش خود و غلط نماید
 خود را آنچه در وقت خود دید بود در وقت منزل همان وقت را
 بقلب العین خود سازد و دانند که همه چیز است که
 اوست که همه هست باز هستی اوست موزون حال این معانی
 بدل خود گوید و لا تومن خدا دیده غلط کنی که در جان اینان
 جلوه که هست به من شیخ الاسلام گفته حق تعالی خواست
 که خود را بنمود نماید بختی از مهال آدم پارس است و بدان
 خود را جلوه نموده و روان با سجده و در او همه را حال
 روزی شد مکر ابلیس جلالت حق تعالی خواست که خود را بنمود
 نماید خود را بمظهر ان نشان ظاهر کرد که وجود آدم هست به تشریف
 تجلی ذاتی شرف ساخت و فرشتگان را او نمود و اسحق کین پس
 همه را حال روزی شد مکر ابلیس جلالت که سجده نکرد و ملعون گشت
 پس ناله ملون اینست که آدم میگوید ای پادشاه بهر نام
 بر من وی رحمت دیگرند ای بر من تو نبی شیخ الاسلام گفت که
 حق تعالی خواست من خود را ظاهر کند عالم را آفرید و چون
 خواست که خود را ظاهر کند آدم را آفرید یعنی خدا استغاثی که مظهر

ظاهر کند مطلقاً هر مخلوق عالم با وید که حال دنیا و صفات او نیست و چون
 او است که تجلی ذاتی خود را اظهار کند آدم را با نفسی که حال او است و صفات
 او پیدا کنند لقد خلقنا الانسان في احسن تقويم یعنی هر آینه مخلوق
 شد اگر آدم را آدم را در نیکوترین صورت تا آئینه ذات نمای من کرد
 نیست چو آدم را از ستادیم بیرون جمال خویش در حور احوال
 و چون آدم را در وجود آوردم روح آدم را آئینه خود خسته تا جمال
 ذاتی خود را در و مطالع غایم چون آن با و ستاد عظمه حال خود را
 در آئینه روح دید و نکستین آن جمال در آئینه پیدا شد و آئینه برنگ
 پرنیکی از کسسته که او هم آدم را با این تشریف مرفت که آئینه و این
 اسرار بزرگ است که بر کیفیت این اسرار حسن محمد الاول السلام
 و دیگر را اطلاع نمود مگر تا بحال آنحضرت را می رسد اما او را احسان
 و این را تبعاً چنانچه سرور انبیا که ایان است خود را با این فرمود که در آن
 و و نمود که انی لاعرفن افوا اما من امتی منتهی منتهی مع الله
 هو یسوا اه لا اله الا الله هو یسوا بدانکه این لمعه در بیان
 معنی علم البعین و عین البعین و حق البعین است و احوال مخلوق
 از این معلوم میشود که هر کس از مرتبه معرفت خود خسته میسرید هر روز از
 خود آشکارا میکند و اما لا اله الا الله مقام معلوم یعنی هر کس را نهایت
 در معرفت معین چون محبت از مرتبه علم که بدالات آیات معلوم
 کرده است که صغیر اصدا یعنی هست خواست که بعین البعین

حکیم سرزمین آیا تانی الا فاق و فی نفسهم حال دوست
 عمری درین طلب کشته یکتا حتی بیند بهمانه الحق
 ناطق هر نو در این تراقی چون بدین بخت رسند معلوم وی کرد
 که جهان مظهر است و ظاهر دوست چه عالم پر از بجای اوست
 که هر که دوست هر چه هست بعین جان و جانان و بدول
 و دین نزد اسطیفا یعنی بعین البقین اینست زیرا که این دلستن
 بدین بود نه بخود اینست ناگاه و هیچ نمی آید کمال
 چشمه که در خضر حور و احیاست در منزلت لیکن
 استیافته یعنی الهام بگوشت جانش رسید که آن چشمه
 شد و که خضر شارب آن بود و بدان صفت موصوف
 بود در قالب است لیکن بسبب هستی خود پوشیده تحول
 بعین البقین در خود و نظر کرد خود را کم یافت
 ایگاه دوست را باز یافت و چون نیکی نیک
 کرد یعنی چون محبت شود و نظر در خود کرد خود را منور نور
 حق یافت و مستی خود را در میان نه چو نیکی نیک کرد
 خود و عین او بود یعنی عین خود را عین یافت گفت
 ای دوست ترا بهر مکان می بستم هر دم جرات
 از این آن می چشم یعنی بعین البقین است و بدین تو چون
 را تو بمن بودی محبت زده ام که تو نشانی می بستم

یعنی حق البقین اکثر می از عوفا درین مقام خالق را در خلق مشاهده
منوره متوقف گشته اند و گفته اند پیشتره ازین استلاکت حصول
مراتبیت این دیده هر دیده وری را حاصل است
اما آنست که نمیدانند که چه می بیند یعنی عوفا دیگر که
ازین مرتبه بالا تر رفته اند ایشان این حق البقین را
ببند نمی کنند که این حق البقین ایشان نزد اینها عین البقین است
پس این دیده بر صاحب بقین را حاصل است اما آنست که نمیدانند
که چه می بیند چون آفتاب حقیقت بر ایشان تابد و عکس آن
در آینه ایشان پیدا گردد و ناچار خود را آفتاب بنمایند
و نمیدانند که عکس است یا معکوس است هر دوزه که از خانه
به صحرای شود و بضرورت آفتاب را بیند اما نمیدانند
که چه می بیند یعنی هر عارفی که از خانه بشیریت بیرون آید
بضرورت بر توه حقیقت را بیند بقلب حال منورده از این
آفتاب پندارد و چندین هزار دوزه سر اسیمه میروند
در آفتاب غافل از آن آفتاب چیست یعنی چندین بار
سالک بر توه حقیقت مغرور شده به پندار خود میروند حال
آنکه از آفتاب غافل و دورند عجب کاری می بیند البقین
جمال اومی بیند اما نمیدانند که زیگ یک دوزه سواد
زاه است ولی در چشم تو عالم سیاه است یعنی چون بین البقین

حال مطهر را در مطهر بنده نیندازند که هر تعینتی مطهر حال اوست و در لیل
 بر آن مدلول است و تواند لیل را راه لول پنداشت و خود را از معنی خود جدا
 دانست لایه جن است چه در حقیقت جز احدیت مجرد نیست یعنی
 چون بر مرتبه حقیقت احدیت برسی آنگاه ترا از عین مجرد و حال
 ما خلقکم ولا العتکم الاکمفس و احده یعنی نیست مبدای شما
 که در آن مستند که انوار است بعین العین است که وجود شما به بر توه
 حقیقت منور شدن است و اگر پیشتر ازین فکری واقع نبود و در آن
 قوا بقا محسوسه و فی حاصل آید که بعثت کنایت از دست این
 وحدت هر دو مرتبه چنانست که عجز ذاتی و آمدن بهین وجه
 که صفت عینه در مرتبه احدیت ذاتیه خواهد شد اما نمی دانست
 که چه می بیند چرا که ایشان بر پر توه حقیقت مغرور شده اند نه در
 عین حقیقت بر توه و فاکل این عین الیقین ایشان حال اند
 عالم الیقین است که هستی لای علم در شیم ایشان متولی شده است
 که غلبه آن خالق را در خلق می بیند لا جرم کدشت محی یا سید
 زیرا که چون ازین وقت در یافت آیند همه عسیر نمایی در دیده
 ایشان ظاهر شود و اگر علم با فی مانند کدشت آن دم یا سید
 که بحق الیقین بد است یعنی کدشت آن وقت یا سید که نمی
 الیقین بر این بطله باطن خود عالم جبروت را نشانه می کنند
 که آن حقیقت ایشان است چون از آن وقت نمرل نایند

و بشعور خود آید بر توه صفت را در حقانیت ممکنات جلوه
 گریا بند و بان خط بر نه صد میسه این مرتبه را دوام شود می باشد
 هم در وقت خدایا پسند هم در افاقت پس این حق الیقین عرفا
 مؤسس را بود که چه می پسند و چه می پسند و بهر چه می پسند
 یعنی حق را می پسند و بخوبی می پسند و برای حق می پسند یعنی مغفیل احوال
 پسند و لکن لیطمین قلبی و لیکن از جهت آنکه قرار گیرد
 دل من بکرا اشارت بخین نقیبتی بود اطمینان قلب
 سکون نفس جز بحق الیقین درین مرتبه حاصل نیاید که حق
 الیقین متوسطین است که در وقت هم خدایا پسند و در افاقت
 نیز خدایا پسند از عبد الله که سهل تسهلی رحمة الله بر سیدند
 که ما الیقین گفت الیقین هو الله مکاشفان حق الیقین که در عالم
 جبروت بوده اند عبد الله را بر سیدند که یقین صفت گفت یقین تسبیح
 ذات الله است پس حق الیقین شما که در مرتبه صفات است پس این
 طایفه است که حق الیقین عرفا اول بود پس تو نیز سیکوی
 و عبد رب یک حق یا تنیک الیقین یعنی تو نیز عبادت کن
 پروردگار خود را تا بیاید از الیقین که حق الیقین است و از غایب
 لاهوت است تا آن زمان که این یقین ترا حاصل شود از عرفا
 ممل باشد تا آنکه شایسته حقیقت تو در میان است ترا درین
 راه که زنده اند سه سر موی ز تو تا با تو باقی است

درین ره که برک جان نمویی یقین کردد ترا کو تو د تو لوی
 یعنی اگر سه موی لب خفیه تو با تو باقی ماند که عالم صفات است
 که آنرا روح اضافی گویند درین ره نه آنکدی نه هند تا آنکه این
 روح اضافی را که کنایت از جان در نه بازی یقین تراکی شود
 که تو او باش و تو در میان نه هو هو لیس و اهلا اله لا اله الا
 محبت چون خواهد که مراقب محبوب باشد چاره او
 آن بود که محبوب را هر چشم مراقبت باشد و هر نظر
 ناطقه یعنی چون محبوب خواهد که ناطقه محبوب باشد عکاشش
 آن بود که محبوب را هر نظری ملاحظه کند خواه مظهر
 بهر خواه بنظر بصیرت تا معنوی در چشم او عیان شود و چه او را
 در هر عالم صورتیت و در هر صورتی وجهی و در هر وجهی
 جمالی و جلالی یعنی محبوب را در هر عالم از عوالم اعلیٰ به ملکوت
 و چه جبروت صورتیت مناسب آن عالم و در هر صورتی او را وحدت
 و در هر حدی او را جمالی و جلالی با اعتباریت و جمال باعتبار صوبه
 وحدت پس در همه اشیا ظهور او را هر آفتاب است یعنی در همه
 بمشهوری روحانیه باشد تا اطمینان قلب حاصل آید چه ظاهر همه
 اشیا است چنانکه باطن اشیا است ظاهر از روی صورت
 و باطن از روی حقیقت و هو الظاهر و الباطن هیچ چیز
 نه پسند مزج چیز نه پسند که او را پیش از ان یقینی مید

هیچ چیز را که آنکه پیش از آن حسی حق را پسند بدیده
 نظیر او بر نفسش نیست نقش را غیب تجلی کم بیند که ماریست
 شما الا و راست است بعد همین معنی دارد یا در آن حکم و معنی
 بنظر باطن خود و حقیقت کشی حق را مانت بداند که آن عالم جبروت است
 ماریست شما الا و راست است الله صیغی در رویا بان حکم و هو معکم
 اینجا کنت معنی و وقتی که از عالم جبروت تنزل نماید کشی را به معیت خود
 گوید ماریست شما الا و راست است الله مع این بیان دوام شهود است
 محبت اینجا پیش در خلوت نتواند لشت و غلظت نتواند
 کرد چه او را عین کشی می بیند این بیان اصحاب ری است
 که چون در باطن خود نظر کنند حقیقت کشی را حق بیند چون در
 افانیت آیند کشی با کونی را نیز به معیت حق یا بند و فنی که پیش
 نظر این سالک عین نماید و کشی را حق بیند پس خلوت از که کند
 خلوت از اغیار می باید نه از یار و کوشه از که گزیند که کشی را
 عین حق می بیند مقام بر مقام نگزینند از هیچ چیز عزلت
 نتواند کرد چه غایت عزلت آن بود که در خلوتخانه نتواند
 خود بشیند و از جمله اسما و صفات حق و خلق عزلت گزیند
 یعنی اصحاب ری کشی را حق بیند حقیقت را هم بشد در خفا صفت
 بشود و گویند بیشتر از بنفام چه خواهد بود که طلب کنیم و حال آنکه حقیقت
 کار را ندانند که در بنام شوق شد و اند به غایت عزلت آن بود که کشی

ایشان با الفکیه زایل شود و ثبوت به مجاز و حقیقت فایده و لیکن ایشان را
این غزلت حاصل شد که خود ناظر است و خود منظور یعنی از آن
که ناظر بی او خود و برای منظوری دوست آمد یعنی اگر
آن نسبت ایشان را بودی که در آن مرتبه خود ناظر است و خود منظوری
پس نسبت خود در میان نیاید و ندی معلوم شد که ناظر بی ایشان
و برای منظوری دوست است و دالالت که مرتبه معشوق
را با عاشق او و علق کونه نسبت غزلت چگونه کند
پس دانستند اصحاب رقی که معشوق را عاشقی باید تا معشوق حسن
نموده را با عاشق نماید پس علق معشوق با عاشق نوعی است چون
الغایت معشوق به عاشق آید عاشق چگونه غزلت نماید و برخود
نارزد و گوید نه حسن ترا شرف زبازار است یعنی اگر من
نباشم حسن ترا که خریدار باشد و که حسن را اگر بویست بغیر
العبودیه محال یعنی صفت معشوقی بغیر عاشق محال است اگر عاشق
بنور معشوقی که باشد اینجا عاشق هم بحساب درمی آید چه اگر
عاشق گر شده معشوقی را قابل نباشد ضایع و منی مانند آن نگیرد
به لوطه لطله الربوبیه یعنی به رستی که مرربوبیت را شرف اگر بدید
آرد هر آینه باطل شود و ربوبیت یعنی عاشق و معشوق بطون ربوبیت
اگر این بطون را چنانچه اولاً بود و بنظر شود و عارف نماید جزو حد
حق چیزی نمایند پس او را رب که گوید چون آن سر بر عفا ظاهراً که در

آن عرفا حوزر است بچ کسند چنانکه مضمون حسین انا الحقی گفت و شرح
 سبحانی این ترا که از ایشان ظاهر شد اگر این سطر بر خلق ظاهر
 او را رب که گوید هر چند معشوق را حسن و طاعت بر کمال است
 از روی کمال هیچ چیز در معنی یابد یعنی هر چند معشوق مطلق
 حسن و طاعت ذاتی بر کمال است که ان الله لعنی عن العالمین
 صفت اوست که او را هیچ حسن در معنی یابد موافق این است این
 است بت را چه زیان جویت بر حسن شود حیر که در بخا
 جبر مطلق است و استغفار بر کمال اما از روی معشوقی نظار
 عاشقی در یابد یعنی اما چون معشوق بجانب حسن خود نظر کرد کمال
 حسن خود را دید خواست که این حسن عاشقی باید پس عاشق در
 آورد و بحکم حدیث حدیث که گفت کنز المحسنات فاحصیت ان العز
 خلقت الخلق لاعرف از سهل پرسیدند که ما مراد الحق من
 الخلق گفت ما هم علیه یعنی از سهل پرسیدند که چه عزت را حق
 از بد کردن خلق گفت جزای که ایشان پرسید که بحکم و بگویند
 حریت اینها از جانبین از جانبین مقدر میباشد هر جا که است
 عاشقی و معشوقی آمد حریت رفت یعنی در بخا از او کی جانبین ممکن
 و هر جا که است عاشقی و معشوقی آمد از او کی رفت معشوق مقید است
 بجانش که حسن را بپند و عاشق مقید است بحسن او که حسن او را
 مشاهده کند پس جانبین مقید آمد حریت از میان رفت

آزادی

آزاد می و عشق چون نمی آید راست - بنده شدم و
 نهادم از کیو خواست یعنی بندگی و آزادگی راست نمی آید پس
 باید شدن و خواست خود کیو باید نهادن که هر دو جمع نشوند صاف
 لا یجتمعا عیان است حریت مطلق در مقام غنا و مطلق است
 یعنی آزادی محض در مرتبه ذات مطلق است که مرتبه ذات
 طریقت است که مستغنی است از همه که ان الله فی عن العالمین
 لغت است و الا از روی معنوی همچنانکه پیاز و بجز
 عشق را ناز و کرشمه در باید هم چنین کرشمه و ناز و اورا طلب
 و نیاز عاشق بکار آید ایگار یکدیگر راست نیاید یعنی عاقل
 را معشوق و معشوق را عاشق باید تا ایگار بجهت کرد و در نهان
 شکار شود اینجا صفات معنوی با لغت عاشقی همه این
 صفات معنوی که اعیان نام است با صفات عاشق
 عالم که این است همه این گویند که بحسن فی اکمال سرور و لکن
 فی الاکملیم تیمم شد و معنی این شعر این است که معشوق
 میگوید که مادر کمال سروریم و لیکن نیست که آن سرور تمام
 شود مگر بشما که عاشق باید پس عاشق اندکی خود غای اظهار
 میکند و میگوید بهر امکش که نیاز منست بکار آید
 چون من باشم حسن تو که ناز کند دانی چگونه گفت
 و شنید میرود یعنی دانی که ناز و فحش در میان عشق و معشوق

چگونه مسرود عاشق کوید سه نشه ایست دست سلطان
 جوگان برد و لیکن فی کوی روز میدان جوگان چه کار
 دارد و مراد از سلطان عشق است که مرتبه ذات است و از
 جوگان معشوق که مرتبه صفات است و مراد از کوی عاشق بیکان
 کون و شهادت است یعنی اگر چه معشوق نشه ایست دست سلطان
 دارد زیرا که او صورت عشق است که بحسن کمال است کمال
 الله خلق آدم علی صورته بیان اوست لیکن این معشوق را
 باید که حکومت و سلطنت او را بشاید و حسد بیداری حسن او
 اینجا سری نهانیت که چون بآن نه واقف نشود نیست عجب
 از میان رود همه عشق ظاهر شد و غیر نماید فی عطا ائیم
 که اینجا عاشق و معشوق اوست لالا نه چنین است که به نفع
 کند میان عاشق و معشوق ملک هر دو تجلی اویند که عشق
 با خود مبارز و با عسری نه بردار و عاشق کوید
 که چه طراز عشق او اندر جهان آینه ائیم در هوای روی
 و مولیش ابرو دیوانه ائیم یعنی اگر چه نسبت ماکه تجلی عاشق
 است در عالم شمه هنده است ازین سبب که در محبت روی
 که مرتبه ذات است و مومی او که مرتبه صفات است ابرو
 و دیوانه کنش ائیم ماکه ائیم از ماکه آینه تان بیداری
 که ماکه روی او را آینه یا زلف او را آینه ائیم یعنی ماکه

و از دست ما جایز تا کمان نبری که ماروی او را آینه بشم
 چنانکه شهید می بازلف او را نشان که اجمال او را تفصیل بشم
 که کهیم که ظهور او از است ملک این هر دو تخیلی از دست و او
 خود بخود است نسبت مانی و مینی بر مینی پیش نیست
 اندر آینه جهان بگریز تا بهیسی همین زمان روشن که عجب است
 هر چه است بین جان و جانمان دلبر و دل و دین هو بهو پس و او
 لا اله الا الله در چشم عاشق را طلب شهود و هر نفس
 ز وجود قدم در عدم برای آن زن که در حال عدم است
 بود هم شاه بود و او هم شهود یعنی عاشق که طلب شهود میکند
 از هر آنکه وجود او فانی شود و با حقیقت خود متحد گردد و چنانکه
 اول در حقیقت تحقیقی بود احوال همچنان میخواهد که شود چیدران
 حال که آسوده بود که نمودن و همچون شهود پس فی الله
 عند نبره موجود مناسب این وقت این است همچنان شهود
 زان قبل بود و در شهود که نیز دیگر خویش هیچ
 یعنی پیش از ظهور عالم همچون شاه بود و همچون شهود که در آن وقت
 نفوذ نبود میان شاه و شهود چون موجود شد وجود عطا و بصر
 خود گشت و از شهود محروم ماند یعنی چون آن محبوب حقیقی
 خود را بعینت محیی ظاهر کرد و جان صفت مبی بر بصر او عطا شد
 تا از شهود آن محبوب محروم ماند و اگر نه در آن مرتبه هیچ نفوذ

و محو نیست نبود بمن وجود عاشق بر عاشق حجاب آمد چه بصر و حکم
 گشت همه و بصر عین محبوب آمد نه بر آنکه بصر آن محبت
 و سمع او باعتباری کان عین محبوب بود که محبتی دید و محبتی شنید و
 ادوی او عطاء این بصر یعنی وجود عاشق حجاب آمد و هستم
 بصر باطنی را که است الغامه علی شک فاعرف حقیقه
 لغت یعنی تویی ابر بر افاب حقیقت خود که از معرفت نفس
 معرفت حق حاصل آید اگر این عطا که تویی است از پیش
 بصر گشت شود و محبوب محبوب را بیند و تو در میان نه
 یعنی اگر برده وجود تو که هستی است از پیش نظر تو بر خیزد و
 خود را محبوب خود مایلی و محبوب را بینی و تو در میان نه آنگاه
 بشمع ستر تو این مذا اید یعنی بکوش ایهام شود و بک
 ستر طالع غلظت اکساره یعنی ظاهر شد بر تو ستری که دراز
 کشیده بود از تو پوشیدگی این ستر یعنی آن نیست و وی که هستی تو
 بود از میان برخاست و آن ستر که هستی تو پنهان بود اکنون آشکارا
 شد و لاج صباح گشت است طلوع یعنی روشن صبح و کلام
 که هستی گشت تو تاریکی او بود فانت حجاب القلوب
 عن سر عینه یعنی پس تویی برده دل خود از ستر ذات محبوب
 که حقیقت است و لولا که لم یطیع علی خاشع و اگر تو
 نمی بودی مهر تعین و هستی تو بر محبوب مطیع و منفش نمی گشتی

وانشاء الله بود و این سرچشمه نیاوردی به روز آن بود
 و عید است شب که خودم و محمد استم طعن بود و مرا بمن گشت
 جمله من جمله بودم و محمد استم یعنی روز دست با تو نیست
 استم و عید استم زیرا که نسبت من بر من قوی بود چون آن است
 من مغلوب شد و بر او آن محسوب بر من ظاهر گشت پس
 معلوم شد که قوی و من در میان نه اینجا دعاء عاشق احمد است
 بواللهم اجعلنی نوراً یعنی خدا یا ترا در مقام شهید و بدر
 نایبم که من تو ام یعنی اینجا دعاء عاشق این بود که ای بار
 خدا یا ترا در آن نور مستقامت بخش تا بعد از این است مادر میان
 نماید انگاه گویم من را فی فقد رعی الخ و من لطیف ال
 سول فقد اطاع الله یعنی اگر درین حال کسی مرا آید
 خدا را دیده باشد و کسی که اطاعت کند رسول را یعنی کسی که
 که او عت کند و از طرفه را که بآن جلوه وحدت ظاهر است
 پس او اطاعت کرده باشد خدا را و رسول خدا را فهم من فهم
 اگر من من باشم ترانه سپتم یعنی وقتی که ما بهیستی خودیم
 ترا چگونه فهم که گفت داریم و تو لطیف زری لا احسرم گویم
 نورانی از راه خلق را روی کی نماید او در کدام
 آید و را یید او یعنی آنکه نور است لطیف خلق را چگونه رو
 نماید که طوشت بکثرت نه سوتی اندو او در کدام تعین جلوه کند و در

نو پس گو و ما قدر الله حق قدره یعنی چون هستی با او
 شد چگونه بود و در این راه به کیم چون کثرت با او با بر خیزد و شیط
 در میان نماند محمد حق ماند پس بود پس سوا لا اله الا الله
 در این راه محبوب چون خواهد که عاشق را برکت
 محبت هر لباس که از هر عالمی با او همراه شده باشد او
 برکت بدی چون محبوب حقیقی که آن رتب اطلاق است خواه که
 عاشق را بطور جذب بخود کشد او لا لباس هر لغتی از لغیات
 هر عالم چنانست و وجه ملکوت وجه حرمت که با او همراه بود او را
 از خود جدا کند و روح عاشق را بصفه اطلاق موصوف گرداند
 و بدل آن خلعت صفات خود کشد و پوشش بد یعنی نگاه
 بعضی آن خلعت تجلی ذاتی او را عطا فرماید و باین ترتیب
 او را معرفت گرداند پس همه نامهای خود کشد بگوید و
 بصفه مخلوق با حلاق الله موصوف گرداند و حاجی
 خود حق بنماید و حلیفه خود کشد خواند یعنی است او را
 نماید اینجا یا در موقت المواقف موقوف گرداند
 یا بعالمش بهر تکمیل ناقصان باز گرداند یعنی اینجا که محل
 استلاک در نشود او را در اینجا بماند که همیشه در جذب باشد
 یا برای رحمت عالمیان او را باز گردانند تا جهانیان از او
 فایده گیرند و چون بعالمش مرجعت فرماید یعنی چون

آن سالک از وقت خود بافت آید آن رنگهای عالم گرازی
 برگشیده بود اکنون برنگ خود در وی پوشانده آن
 پیر کمیت کسی با نیز نبه رسید ایمانی ترک در حاصل کرد
 و چون بافت خود را به معیت ذاتی یا بدوست در خیال دین
 آید و اگر نلاف و کداف است عاشق چون در کوی
 خود نکرده خود را برنگ دیگر بیند خود اشم منک
 یثبات اعرفه یعنی من می بودم از تو ای زمین بوی می بینم
 من که بشناسم آن بوی را یعنی من آن بوی را می بویم ای ارض الله
 که پیش ازین نه بوی ام این بوی را این معیتند اشم که اکنون
 می یابم اظن که حیرت خیزد از دانه یعنی کانی می برم که بوی
 کشیده است در تو استین را یعنی بی می برم از بن سخنان که آن محو
 حقیق تر لباس خود پوشانیده است و لبست تو از میان رفته و رنگها
 دیگر ترا آراسته کرده اند پس این دشت ترا از یاد اهل الذین
 آمنوا منو با الله و رسوله نشان میدهد پس این مانند
 این چه رنگت بدین زینتی چه لباس است بدین بخت
 از خود بوی دیگر باید بیاورد در خود نکرده یکی خود را
 یا بد یعنی چون امنو با الله نصیب وقت وی رسد اکنون
 در بافت آید رتب و رسوم او را روی نماید چه در عالم وجه و چه در
 خود یکی خود او را باید یعنی نقش خود را برنگ برنگی یا بد گوید

و تا من اهوئی و من اهوئی اما نحن روحانی خلقتا
چون تا یعنی من که ام که دوست میدارم من آنکس را که دوست
میدارم آنکس منم ما دور گوسیم و یکدیگر یعنی ما و فراتریم و یکدیگر
که هست و دوست من که امی جلوه محبوب ظاهر شود که آیمو یا اصد عبارت
از دوست و کامی بسیار است محبت که به سوره اشارت به دوست فهم هر سخن
را به نزد ملک معارفانی که در عالم ملکوت و هر دو دست خدا را مشاهده
کرده باشند ایشان هم درین دوستی بر نند و بیکر آن که در پی گفت
و شنود اند اینها کی راه بر نند ملک از غایت بیغمی خود دیگر از
طاعت کنند و غلط نپذیرند اما قاسمی را اهدا در دو کناه افتاد است
می نوشید و که طعنه زنند من را تو در پی این باش اگر مرد خدا
که با کان طریقت در پی این جانها با حقه و جهان تا خفته اند
بسیار است درین راه که جانب زود و بر سر آن شوق جهان
بود و هو کسی دیگر عاشقی دیگر است و مردان خدا با این خط محظوظ اند
در هر چه که کند وجه دوست پسند متعجب ماند
اگر افسند الا است بدم ام شمس محبت بعام ایا
کامی است که روشن شده اند بنزد اب و جدیت یا افتا به است
که بوسند شده اند با بر یعنی آیا این قیاس اند که روشن شده اند
بنزد اب و جدت صرف یا عین ذات است که بوسند شده است
قدما است از صفای می اطافت تمام در هم است

ز ملک جهانم به نام این نکته را نقطه با پس از میان بگردان
 فهم و صفاست ازین جافهم کن چه هر که لطیف بیان نموده است و درین باب
 برین سریر سبزه آتش عشق بر کاف کلاه گل کلاه آمده و عشق بر میم نمک ملک
 با قاعده عشق با این همه کینه زداده آمده عشق این معلوم کند که کل شی
 مالک الا وجهه چه وجه دارد پس آن بد که ما وجه عاید نشسته
 باشد چه هر شی از روی صورت مالک نیست یعنی هر چیزی از
 روی صورت هلاکت و از روی معنی باقی است یعنی وقتی تعین
 در مرتبه و رسول منجلی شوند مانع و حدت صرف را نباشند چنانچه
 دایره کرد آب که آب را مانع نباشد چون سالک را کشف عالم کلاه
 و عالم جبروت روی نماید حق را عقب راند که هر دو عالم بصورت
 درگاه اند به تمیز هیچ که وقت این را مسلم این مینود و بفهماند که این
 چنین آب است این در آن وقت نوزد زنده شود که بهر آب
 دیده ام و ندانم که هیچ مانع است دیرن آب چون هیچ که خسته شود آب
 شود پس چون صوفی بقیه عالم جبروت حق را میند چه حقیقت عالم
 چه حقیقت خود آن وقت حق را در قیه جاب میند چون این معنی
 شود و هیچ که خسته شود آن وقت بی شکر خدا را ایمان آرند و چون
 در آن وقت در آیند انجا که نماند که تعینات مرتبه و رسول بعینت
 ذات او به نیست بهت فهم من فهم و من لم یذوق لم یعرف بحبه
 بلکه آن منینی وجه ظهور حق است چرا که روی خود را بقیه

رسول مودود است و وجه خود را با این روی ظهور فرموده است پس تو
 میگوی و بقی وجه رنگ اسمعیلی دارد ای دوست چو دای
 که معنی و حقیقت اشیا و جدا است یعنی ای دوست چون ترا معلوم
 که هو الظاهر هو الباطن او است پس از نا الاشباه و کما صی میگوی
 تا عیان هستی تو بر دیده درست آر که هر ذره ز خاک جامی است
 جهان نای چون دگر که قفی کل شئی له آیت مثل علی انه
 واحد پس در هر چیزی را و اثنان وحدت است که دلالت میکند
 برین برستی که وی یکی است قل لمن الارض و من فیها ان کنت تعلمون
 بگو ای محمد مر که است زمین و کس که در زمین است اگر میدنما که
 میداند یعنی بگو ای محمد مر که است زمین و کس که در زمین است اگر مید
 نما میداند یعنی بگو ای محمد ان کامل مر که است این مظهر و دران
 مظهر کیت اگر واقف اسرار صمد شهادت میدهند بطو کون الله یزود
 باشد که بگویند مر خدا بر است که جهان مظهر است ظاهر و در است
 همه عالم بر از تجلی او است فاما نحن که و به معنی برستی که ما برای
 اظهار وحدت او هستیم که تجلی نشود و لبست و وجود ما مظهر تجلی او است
 او است پس که تنه بان صورت است معنی دوست و در معنی نظر کن
 همه او است چون مظهر شهو و مظهر و مظهر را یکی دیدیم در هر جا که رو
 آرم ترا بنم فاینها تو لوفتم و حب الله جلوه کری کسد سبحان الله
 سخن منانه میرود مودود را در شعر من کل معنی لطیف است

قد حائینی از هر معنی لطیف بر میگم قدح را یعنی از هر معنی قدح
این تعینات کوئی را بر میگم معنی اول بطلر سینه که گفت بگوشت
اطعی است که خالق برادر خلق مناده کرده بر دم معنی دیگر چون در اوقات
جبروت این تعینات کوئی را برده ام نهود مناده نموده ام یعنی
در وقت بواسطه آفتاب حسبت را مطلع کرده ام که آفاق عالم
جبروت است چون تنزل آن وقت در اوقات آدم باز این
قدح را حملوبه و ام شهود یافته ام معنی دیگر بحر شبه لا هوت رسیدم
که آمو با الله کنایت از دوست که در آن مرتب هیچ شائبه نیست
نیت در رعد او چون از آن وقت تنزل در اوقات آدمیم
پس این ذات پرافتم که در رسول کنایت ازین است چنانکه گفته
قرآنی برین ناطق است یا لها الذین امنوا امنوا بالله ورسوله
پس این ایمان ایماست که موحدان هرگاه از جمیع مراتب گذر
کرده باین ایمان رسند مومن حقیقی گردند و قدح یقین خود را
بوز این ایمان بر کنند انگاه وحدت وجه و معیت حق را بیکه
زیر و جوه در یابند به سلام علی من اتبع الهدی پس اینها تابع
شعیت نبوی باشند که صاحب تمکین اند که ایشانرا افعی گویند
و کل ناطقة فی الکوون لطفی یعنی هر ناطقی حالی و متحالی
که در کون است در طرب می آرد در این هر منظرهای ناطق و هر
منظرهای صامت که در کون است مراد از ذوق وستی می آرد

آری چنانکه آن کرد که مراد در بوده اندیت بر احوال بحال
 می کنند هر دم بگرد اهل مناجات ز هر چه که تم یعنی چون دل
 من عالم وحدت می کنند به پیشانی را بی وحدت بر می یابم ز به
 خشک که در معرفت حق نباشد چگونه کرد وی که دم در بر می
 افتاده ام که اگر پیش پدید نیست یعنی در بحر وحدت افتاده ام
 و بی نهایتی خدا را مشاهده کرده ام که در انجالت مایه دنی نیست
 اگر نیست مایه دنی باشد خدا را حد و نهایت لازم آید و فنی که من
 نباشم آنجا حد و نهایت نباشد اگر کریم درین چهره عجب نیست
 که ز چشم دارم و هر هم ندارم اگر از عدم ادراک نیست
 که یکم عجب نیست که طالب آن تر چشم که شفا نمی یابم نیست
 حسری یعنی میگویم یا هفت دریای اگر چه زو زیت نم ندارم
 یعنی سیاحت میگویم یا هفت دریا که هر شب سلوک سالکانند چنانچه
 علم الیقین و عین الیقین و حق الیقین و حقیقت الحق و حق الحقیقه
 و حق و مرتبه هفتم که در انجاء حق بکنجد و لیکن طافت ادراک
 و احاطه کینه او نداریم اگر معانی این کلمات به نسبت بعضی
 فهم مکرر نماید معذور دار که هر چند میخواهم که خود را این
 محسوس بیکران با جل اندازم ساحل یافت نمیشود
 ناچار که موجب در ر بود و است یعنی اگر مضامین این
 کلمات در فهم بعضی مردم مکرر نمایند اما نیز وحدت هر مرتبه

تصریح آورده شده است که هر مرتبه وحدت را احسنی و نظری و یکیت
 اگر تیزتر مرتبه بیان کرده شود حفظ مراتب منحل الوجه ادا
 نگردد است. هر مرتبه از وجود حکم دارد که حفظ مراتب نمکین از دست
 میزدور و از این فهم که میرسد هر چند بخواسم که ازین دریا وحدت
 خود را بکنایه اندازم که کنایه بدانست اگر بداند و او را صدی لازم است
 ناچار بجای هر مرتبه مراد فانی و منی و یکدیده که بار ابا نجاست آن
 نمیده و هر وقت مراد بر بی عرفی میگردد و بداند و دریا در افکنده
 الحمد لله علی انی کشفه عن شکن فی الیم یعنی حدست مراد
 آنکه مرا چون صفت غوکی دارم و وطن کرده در دریا یعنی در آب
 وحدت غوطه خورده ام و در باطن آن دریا متوطن شده ام ان
 حجی فاحت طامت فاما ماء اگر آن غوک دمان بکشد بداند
 را نام آب بگوید یعنی اگر سخن نگفت سخنان وحدت از دمان من
 برآید و آن سگت داشت من القم اگر خاموش کرد و بر
 از اندوه یعنی این اسرار را مقصودش است که نمی توانم که
 گویم که باز جانب حق عطا شده اند اگر در مغال میارم و
 از غوطه گیرم ناچار از عنیم او میرم مشکل عنیت عشق
 که گفتن نمیتوان و این مشکلی در که هفتش نمیتوان و حیدر
 که خود را طامت میکنم میشو و یعنی هر چند خود را طامت
 میکنم از افشار این اسرار میسر نمیشود و است آنجا که بحر نامتایا

موج بزین استاید که شبنمی کند قطره تشنه یعنی باطن من
 که مملو با سرار الهی است در یابی است موج زن که موجهای زنده ناچار
 آن موج بزبان برمی آید معذور در استاید که این هستی بودم و ما که مانند
 شبنم است تصرف خود را ظاهر نکند تا آن دریا، وحدت هر وقتی
 که تشنه تشنه گزاف شود و بعضی هرگاه که خواهم که افشا را بر کنم در
 دریای وحدت غرق شوم طالبا نه ظاهر شود نسبت هستی با دان
 وقت مغلوب شود می ترسم که مبادا سخنان مخالفت نصرت
 از نا ظهور آید باز هست میگوید که نا امیدی شرط نیست
 من استاید که بر سببه تمکین برسم استاید زین بحر میگردانم چو
 حرکت دست و پای می بزین چه دانی تو که یعنی درین
 دریای سیرانه اشارت است بدریای وحدت مانند غوغای است
 بانی منم غم بود که تمکین حاصل شود دل نیز در بحر امید است
 و پای می زند و با جان بلب رسیده خطاب مینماید
 بنفس خود استاید که ساحل دریای بسیم که مراد از آن تمکین است
 باز میگوید که هنوز آرا ده من در میان است مباد که ازین در
 گذرم و خواهش که میکنم نیست کی بود و ما ز ما جدا مانده
 من تو رفته و جدا مانده بود و نیست سوا اله الا الله
 محمد الرسول الله صلی الله علیه و سلم نام گشت شرح لغات من تعجب است
 شیخ محمد العارفین شیخ نظام الدین تهرانی است حدیث و تفسیر

و الله اعلم بالصواب

نام و تاریخ و نام نویسنده

در خط و کتابت

944

منطقه آزاد تجاره
حکومت آزاد تجاره
مجلس شورای تجاره

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله

بنیاد و اساس

۱۰۰

برکت و جلاله

موت خدایا

این کتب در دسترس است و در دسترس است

ان کی تعلیم کے لیے

روزگار منم که در عالم و در دین

المصلح في الخواص في معرفة

تہا کی سزا سزا کی

کرم و کرم است

بسم الله الرحمن الرحيم

125

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
موسى بن جعفر الطوسي

رابعاً: من أجل ما سبق
 من أجل ما سبق
 من أجل ما سبق
 من أجل ما سبق

ویندازد و خود را در میان
دو حالت معیار قرار دهد

دین و مکتب

پیارے بھائی جان تو
 کبھی ادا کاغذ تو نہ لیا تو
 نہ تو دیا جس کا تو

546

مکتبہ اسلامیہ دارالعلوم دیوبند

بسم الله الرحمن الرحيم

[illegible]

دوروزی از دو جوانی که
از کوهستان می آمدند

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
سازمان اسناد و کتابخانه ملی
کتابخانه ملی ایران
کتابخانه مرکزی
کتابخانه تخصصی
کتابخانه عمومی
کتابخانه شخصی
کتابخانه خانگی
کتابخانه مدرسه
کتابخانه دانشگاه
کتابخانه بیمارستان
کتابخانه اداره
کتابخانه شرکت
کتابخانه کارخانه
کتابخانه فروشگاه
کتابخانه رستوران
کتابخانه هتل
کتابخانه بانک
کتابخانه اداره پست
کتابخانه اداره برق
کتابخانه اداره گاز
کتابخانه اداره آب
کتابخانه اداره ترابری
کتابخانه اداره هواپیمایی
کتابخانه اداره دریایی
کتابخانه اداره فضایی
کتابخانه اداره هسته ای
کتابخانه اداره انرژی
کتابخانه اداره محیط زیست
کتابخانه اداره بهداشت
کتابخانه اداره ورزش و تفریح
کتابخانه اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی
کتابخانه اداره آموزش و پرورش
کتابخانه اداره علوم و فناوری
کتابخانه اداره صنایع و معادن
کتابخانه اداره کشاورزی
کتابخانه اداره دامپزشکی
کتابخانه اداره دامپروری
کتابخانه اداره دامداری
کتابخانه اداره دامپزشکی
کتابخانه اداره دامپروری
کتابخانه اداره دامداری

۱۰۰

خداوند منم و خداوند منم
آدم و حوا و نوح و موسی
قابلم و یونس و صدای خداوندی
گفت بدیدار ای مسلم
فانوشی نیست جز از روی

سید
سید غم غم غم غم
نوزی دل را زده کس را ندانند
غری با کس بلیغ کس را
این دولت کس را ندانند

کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
بنو است خوار رخ نهاری
سنت کس را نیست کس را
نکونام شری
اودین کس را نیست کس را

خان بخت بیجا در تار و پود
که انت بهایی نوزده خنجر بر خنجر
خان بخت بیجا در تار و پود
که انت بهایی نوزده خنجر بر خنجر

بجان دولت لغم کس را ندانند
کس که ز غم غم غم غم
بجان دولت لغم کس را ندانند
کس که ز غم غم غم غم

کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم

کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم

کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم

کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم
کس که ز غم غم غم غم

بسم الله الرحمن الرحيم

خود را بنام خدا که این برده مستور را
بر این ضامن است که در قیامت او را

...

100

در طایفه دیباچه‌ها
در جایی باز هم می‌آید

انجمن اسلامی دانشجویان

[illegible]

ان

ان کے لئے یہ ہے

100

١٠٠

از این کار در دسترس است

مقامہ جامعہ اسلامیہ

974

المستفادة المتبر
شرف الدين يحيى بن زكري

٩٨٦

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين والتسلوا على رسول محمد وآله
اما بعد اين چند مکتوب مرعوب که به تحرير مونس قصه است که در دست
ميسبت و حج سال که شيخ الاسلام شيخ شريف الطي والد بن همام صاحب
ملايم عرائض شيخ مظفر مرقوم جواب عرائض ارسال مي فرموده و در دل لطف
مکتوب مبطور بود که مکتوبات من حل مشکلات و معالجات آن برادر است
بايد که کسی را نماند که موجب افتخار و سرور و بخت گردد و بنا بر آن مردمان
هر بار التماس مي کرد که اقتضای کتب مناسب تفاديت کرده از کمال
رفت کچه نمی نمودند و مقرر کرده ارسال به شت آن ملاطعات محرم
این مقرر مشاهده کرده که موازنه دوست مکتوب بزيادت بود
که حکام رحمت شيخ مظفر مرقوم وصيت کرده بود که درون کفن من
بنهند ب و فاد صيت جلد در کفن نهاده شد تا آن اسرار پوشیده
آن بزرگوار پوشیده رفت بک لطف محض میان خراطه مانده بود

شماره

بسم الله الرحمن الرحيم

بخط شیخ الاسلام قدس الله سره که پیش دعا گوشت این چند کتوب
 از این نقل کرده شد تا حوضه و شنونده را بسبب نفع دین گردد
 پس بعد از آنکه از جمیع کتب مستخرج گردید و در این کتاب
 نوم را حق داده است تا از آن کتب کرم بنهاده است در هر یک از این
 البتة الانبیاء آید و لیس برادر اعز مولانا می نظر ملام و دعا از کتاب
 حروف ملاحظه کنند و بایه که در کار خود برداشته بود از شکر اید امور و از
 و ابتداء از انجمن کونان کون که در راه سالک است نباید که در کار خود
 و قوری را باید ای برادر در عصمت الانبیاء آورده است صلوات الله
 که کار خسته او نذجل و غلبه بر یکسب نظم نیست و عنوان و نیست که اقبال و نوح
 حق سبحان و تعالی بنده را از که ام راه پیدا آید از راه نعمت یا از راه محنت
 یا از راه عذاب یا از راه با موسی بنیامبر را صلوات الله علیه بعد از آن
 اول در تنور تپش افکند ندیس در تابوت افکند ندیس در دریا انداختند پس
 در دست دشمن افکند ندیس در دست او موت فبطی را ندید پس از خوف
 کشتن در غربت افکند ندیس ده سال در شبانی افکند ندی چون باز
 بمهر باز و فرزند روان گردید در بادیه خو نخواست از افکند ندی شب تاریک
 شد و ابر تیره آمد و برفی بستن گرفت کو چند آن رسیدن گرفت و
 نرکان در رسیدند و راه کم کرد و زن را و در زادن گرفت سر بخت
 زد گرفت و کشش نه بر چند که حقیق نزد هیچ تنش بر نیامد چون بهر وجه

در آمد و عا جرت ناکاه فتح باب از غیب بید آمدنا گفت ای کاش
 ناز و بد چون بطلب آتش آنجا رسید کلی دیگر شکفته بود که ای ناز دیگر
 فاطمه لعنک انک بالواد المقدس طوی و ناز خرنک فاطمه کلاو
 موسی صلوات الله علیه در بطوفج افاد زبان حال گفت
 منم این کر نومی بیسم و صایه از هی خوش اتفاق طره حال می گوی
 ازین بهر چه باشد که باید بشیر سلطان عجایب هنوز نمیت باور کنند
 مکر در خواب می بینم جایزه مکر من در هشتم زانکه دنیا نه از دست
 بود در زمان اگر خوان خردن از روز وصل یک ساعت بر از حال
 که خوان دانست که فتح باب طالب از راه نعت بود بار از نعت
 یا از راه عطا بود یا از ملا و از انبویه غیر معقولیه که حجت الاصل که علی علیه
 علیه سنین و احب لا حاط علم الغیب علی الرکوبیه و الله تعالی بعفایه خبر
 محاط بهر چه در خلق شوری و سازیت اندران مرعد از باران
 عاقبت و حاکمیت ما و جمله مسلمانان بخیر باد و السلام بهر چه
 امام مظهر اند که این قسم از علم معاملات نیست از علم مکاشفات
 و علم مکاشفات در علم آوردن خصیت اما مفذاری که می نوبت است
 موجودات محسوس را عالم ملک میگویند و موجودات معقول را عالم
 ملکوت میگویند و موجودات بالقوه را عالم جبروت میگویند و بدین
 عبارت هم میگویند که ملک عالم شهادت و ملکوت عالم غیب است
 و جبروت عالم غیب غیب است و خداوند جل و علا غیب غیب است

و غیر معقول

و هر چه در ای است
از علم غیب میگویند

بعده تفرز

بعد و تقریر می کند که لطافت عالم ملک چه نسبت ندارد با لطافت عالم ملکوت که ملکوت که ~~مستحق~~ عالم ملکوت نیست لطافت است و لطافت عالم جبروت
همچو نسبت ندارد با لطافت ذات پاک خداوند جل و علا که ذات
پاک خداوند جل و علا لطافت لطیفیت با این همه هیچ ذره از ذات عالم
ملک نیست که ملکوت بآن نیست و بدان محیط نیست و هیچ ذره از ذات
ملکوت نیست که جبروت بآن نیست و بدان محیط نیست و هیچ ذره از
ذات ملک و ملکوت و جبروت نیست که خداوند جل و علا بآن
نیست و بدان محیط و از آن آگاه نیست و هو لطیف الجبروت است که
لطیف مطلق است چون لطیف مطلق بود هر چند لطافت بیشتر
مخیط مطلق بود بیشتر از اینجا فهم می کند و هو معکم ایما کتم و حقن اوب
ایله من اجل الوریه نیست که گفت آنچه نو کم کرده بود که کرده
است اندر نو نو خود را کرده که کنجی که فلک برای آن سرگردان
آن کنج بقین تراد و درین حالت و از بجاست که میگویند ملک
و ملکوت با نیست و جبروت با نیست و خداوند جل و علا با نیست و
از اینجا است که میگویند حقیقت با نیست که مظهر و آینه اسرار
الوہیت است چنانکه گفت میگویند تا نیاید جان آدم آشکار
ره ندانند سوسنی کرد کار ره بدید آدم جو آدم شدند پدر
ز و کلید هر دو عالم شدند پدر و زیادت ازین روشن توان
کردار با نیست و در کار است که زینهار کم نور بر سر جمع

که عاشق صادق رسیده و بدیدی که بشک عشق رمزی علاج میگفت و
 رفت برادر را مارادروقت خویش بدعا یاد آر و سلام نامه
 (این حدیث) در سوره عنکبوت در زیر این آیه و وَجَّهْنَا لِلْإِنْسَانِ
 بَوَالِدِهِ رَبِّسَافَا مَرَدَّدًا لِّعَادِيبِطَاعَتِهِ الْوَالِدَيْنِ فِي الْوَأَجَابَاتِ حَمْدًا
 فِي الْإِنْفِصَاتِ نَدَاءَهُ وَنَهَاهُ عَنْ طَاعَتِهِمَا فِي التَّحْطُّوْرَاتِ عَادِی رَاد
 آنکه در مکس بطریق نقصان می گردد آن از نقصان است صنعت صنایع حکیم کامل است
 و در آفرینش جمله چیزهاست نقاشی چو کاملست در صنعت خود انحصار
 نبود هر چه او بکار دارد هر چه تو بینی رسید و سیاه بر سر کار است
 درین کار کاغذ چون علم او بر وجود موجودات سابق است و آن
 ادراک معلومات کند قبل وجود ما چون در علم او نقصان نبود و در
 او نقصان نبود است که نو خونی بسوی نیست بخواری منکر کاغذ
 ملک چو طایر و سبکبارست مکس عادی ای برادر آدمی زاده مورچه است
 در فلوات نهاد امکان سر کردن مانده میخواهد که در زمانی لطیف بکشد
 و چون رسد بحال است بحال عزیز گفته است در داکه غنیم
 کوه بکاه افتاده است معشوق دل مورچه ماه افتاده است این لغو
 طره براه افتاده است در دیش عشق بادشا افتاده است ای
 برادر عاشق باید که نوعی از انواع معشوق را بشاید اگر شایسته
 لطف بود مراد او از معشوق بر آید و اگر سر او از قهر بود مراد معشوق

جميع الامثال لا شغل لغير الدنيا والآخرة فاما من اشغله دنياه او على قلبه حديث
 عنياه فليس له نصيب من خلقت مولاه وبقال اصحاب الدنيا مشغولون
 بدنياهم وارباب القبي مشغولون بعقباهم واهل الدنيا مشغولون بما ينالون
 من باو جسم فمن الذي له الدنيا والآخرة عن مولاه غير الله عز وجل
 لطائف قوله تعالى وانا على ان نريك ما تريد من العلم ان الله عز وجل
 على بصيرة قد ربه على خلاف ما علم فانه اجراؤه فادر على تعجيل عقوبتهم ثم
 لم يفعل ذلك فكان ولي الله الحق القدرة على خلاف المعلوم
 والله اعلم والسلام
 وهو معكم ايما كنتم اهل تصوف ابن معيت راميت العلم كونه
 جزآن ثم معيت كالمعلوم ومفهوم متكامل انت وحققت في الدنيا
 ويكون حق تعالى باهم ذرة ذرة وجود ذرات موجودات اما معيت او
 چون معيت اجسام است باجسام كه او جسم نيت و چون معيت جواهر
 با اجسام كه او جوهر نيت و چون معيت عرضت با جواهر و اجسام كه
 عرض نيت آري اي برا و معيت روح جسد مثال معيت حشيت
 باكل كائنات زير آيه روح نه درون قالب است و نه برون قالب
 متصل است بقالب نه منفصل است از قالب بلك روح از عالم دگر
 و هم روح از عوالم و اجسام و اجزاء و دخول و خروج و اتصال و انفصال
 و انفصال و جزآن هم نيت و بالين هم بهيچ ذرة از ذرات قالب

مشهد
سلام خیر

صحة

وقال بن عاصم

و قال بن عاصم

لكن

که از روح با او بحقیقت موجود نیست معیت حق بجا از لغایه با ذرات عالم
 هب این مثال است من عرف نفسه فقد عرف ربه اشارت بدین اثر است
 سوال چنان وارد میکنند بر ایشان که از بجا لازم آید که حق تجاوز لغایه
 در همه مواضع قدر هم باشد و این شنید و منکر است جواب میگویند
 اتفاق بخلاف اصل مسلم است که همه انواع نجاسات و فسادات
 می آوند و نگاه میدارد که بیه حفظ ضبط او بجا محالست و اندرین هیچ
 عیب و نقصانی لازم نمی آید ازین معیت نیز هیچ عیبی لازم نمی آید و آنکه
 معادست فعل بجا فاعل و صفت بجا موصوف برگزینود و دیگر میگویند
 روح که مستند است در همه اجزا قالب و موجود است باین ذره با قالب
 و ذره که هم بودست و با این همه از چیز نازک در باطن قالب است از خون
 و ذرات هیچ خلط و غصه یا در طهارت و پاکیزگی روح نه پاک اگر هیچ
 نه از سال با قالب صحبت کند همچنانکه پیش از تعلق با قالب بود
 پاک و مطهر یعنی آن باشد و مستقیم معیت با ذرات اجزائی باین ذرات
 نامشایی فهم نتوانست کرد بی تقدیر و تجزئی و تقسیم و خلط و در آنکه
 لاجرم تا دلیل کرد و اندکها دی الی القلوب است گفت
 که دیدی آن رخ را چشم مجنون باینکه آن دیدار را با تانیاید
 عشق مجنونی پدید آید کی شود لبس بخانومی پدید آید که حکیم
 بر بینی زوئی او تو بسازی ز خاک گوی او سبب غم و اندوه
 در صورت او است که با او مطلق سلام خواند از اصل همه عاشقی زودیدار
 از کتب و تصانیف

چون دیده بدید و انگلی کار نیست و الحمد لله چه آن برادری بنید یا شی نشود
 در علامت صحت کار و فتح باب استراحت فاطمه جمع دارد و از جایگاه
 و محله به بهر بیت نشود و در شمار شمار که رنج و مشقت طالب بر مقدار
 مطلوبست نظر تجدید دارد تا قبض و خزن بیط و فرج بدل کرد و رنج و مشقت
 روح و رحمت نماید و در این کار رنج غنی نماید یا شکر باشد که گزیده
 و الذین جاهد و فیما لکنهم سبیلنا نام است خوانند فیض و حسب الوجود
 از هیچ وجود ممکن نیست و در رحمتی و مست کل شی عبارت ازین است
 و اگر تغییر یابد و در رحمت نافرمانیست تا آینه نابل بود صورتی
 در وی کی پدید آید و سعدی حجاب نیست تو آینه او نه در این
 زنگار خورده که بنماید جمال و است جواب دیگر اگر در وی کسی را
 مغلوب کردند و در این حال فریاد و شور و حرکات و سکناست
 غیر معبود از وی در وجود آید معبود و بود که تکلیفات شرع بر عاقلان
 جاریست نه بر دیوانگان العلق بنون و الهی ازین است که گوید العلق
 لایق نیست و ن با صد کینه است گوید که چون بهود و سخن از سخن بود
 از منان بکیر جواب و دیگر کار است که درین ملوک صبر و احتمال است
 نه قلق و اضطراب استعدا هر یک چنانکه هست آوی داند چون
 معطل تواند هست و محمل قابل بود و غیض خود در سعد الله است که
 محمل رساند هر چند از فضل قابل زینکم اعون استجرت لکم منده را خود
 آن نیلوز که ادب نگاها دارد و بر بختش بود بر افکنده و از آنجا

ممنوع

مکن

ناید

مجز

انند

فرمیده: آنجب که نوی من آمدن توانم من خود چه کنم که بش من می
 ای برادر دران مکوش که نماز بسیار چون بکارم یار زره بسیار چون
 در آن کوش که این نفس کاغذ را از راه بردارم که راه کجی بکار
 ز در آسمان و ز یزیدین است ز در عرب است و نه در مشرق است راه کجی
 و قیام در درون منت اول از قرآن بشنو و فی تفهیم اعلای بصر و
 پس ازین طایفه بشنو: ای آنکه همیشه در جهان می بویستی این
 سعی ترا چه سود دارد کوی: چیزی که کوی جای نشان آدمی است می
 تو جای دیگر جوئی: و آن حقیقت است که منظر آینه سر حقیقت
 آینه است: آینه گفت: تا نباید جان آدم آشکارا ره نشیند
 سوئی رد کار: ره بدید آدم جو آدم ندید زو کلبه هر دو عالمند
 نشسته از دریا جدا می کنند: بر سر کنجی که ای میکی معلومست که
 یک عالم به زشته تقدس و مطهر خاک نیره را چون سجده کند و خاک
 منظم و مملو شود خلق چون بود آن الله خلق آدم علی صوریه چون
 شود این عذوق کرد دست که خود در قمر جایش است کرد: خاک
 نیاز دست کرد: آسمان و عرش حضرت پوست خاک اتقی
 جمله را مغزی میگوشت: دل باده است یکار در ملک وجود
 تقدیرت همین ز کجها میگوید: دل کعبه جنت در راه صفا را
 در عالم دل در آئی که خواهی بود: حق سبحانه و تعالی این دولت برادر
 میر گرداند و توفیق رفیق گرداند و سلام بر سر گرداند و توفیق

و گفت فیض ازین

بها

در وقت

بهر چه نیست صوفی نشود صافی نادر نکند جای بسیار نماید تا بخت نشود
 ای برادر اگر آن معاینه و احوال که بر آن برادری گذرد و در عین لازم داشت
 او شود خام نماید و بخت نکرد و نمودن و در بودن و حال مختلف باشد تا روز
 روز بر و ز بخت کرد و چنانکه میوه را نادر و حال مختلف نبود بخت نکرد و که
 آنوقت و سابقه که قبض و بطن جمع و تفرقه غیبت و حضور و دوکان و دوکان
 حکمت اینست و دیگر دارد و در دل عین از آن هنوز تا بنیام صفات بشریت
 اینست و صفات بشریت صفاتی حقانیت است پس تا صفات بشریت
 خلاصه اینست پس تا صفات بشریت باقی بود و در اوقات نبود زیرا که بقای
 و در دفع المنا فی محال بود از اینجا این میشود تمام باشد ای را در
 هل فیہ اما الاسلام و اما الیقین این معنی است که زنا را بنده نیست نه است
 طالبان را گفتند پس کدام ظاهر یا کفر یا طین نفاق بود و بدتر از کفر است بدین
 معنی مغلوب شدند زنا را بر میان بستند بحکم حال نه بحکم اعتقاد و این بکینه
 نگاه دارند و نادرین مقام غلط غور و تفتیش پیش آید و نیست انکار و من خرج
 من تیرمهاجر الی الله و رسولہ ثم یذکر الموت نقد وقع اجرہ علی الله قد
 و من قلته فانما دیتہ حاصل شد (و یا بر عجز و بیچارگی طالب بخشید نیست
 و غالب نیست انکار او را از میان برداشتن است و حال خوشتر بود
 کشف کردن و حده لا شریک له دولت اوست ابد الا با د راسه لطیف کن ادر
 وجودم برادر تا زحمت من ز راه تو کم گردد ای برادر اگر چه حجاب از حد
 پروت اما از روی تحقیق همین نفس کافر است که راه بگرفته است و همه طالبان

مشید
 بل

بکن ای از راهم برود

دالان

و سلطان حاتم از دست نفس کا خون خورده اند و بنور زنده و خوشتر از خود (خوردند)
 زن بگویند صاحب النفس ایله سبیل چون سلطان العارفین قدس الله شریعته العزیز
 در مناجات خود گفت اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَتُوبُ اِلَیْکَ اَطِیْبُ اِلَیْکَ اَوَّلُ اَوَّلِیْنَ اَبَدِیْنَ اَبَدِیْنَ اَبَدِیْنَ اَبَدِیْنَ
 سبب ازین کا که ما را در نهادت : سلمان در جهان کس را نیست
 ای برادر جدم مجاهد است در باضات که ضعیف کرده اند و تنهایی و کسکی و
 نشخو که نهاده اند مقصود ازین برداشتن این نفس کس نیست از
 که تا این نفس کا فزرا را بر بخیزد و بجای طالب مطلوب مقصود رسد
 و حال لا اله الا الله نبیند از اینجا است که درویشان بگویند یک قدم به خود
 نه و آن در درگویی دوست : هر چه بیند دوست من با این دانت
 و نه بیند من نفس الله و توفیق این کا فزرا را برداشتن عمیق کنند
 است معشوق عیان بود غنی دلبسته : با من میان بود غنی دلبسته : کفتم
 بطلب کربا می برستم خود تفرقه آن بود غنی دلبسته : اهل اشارت دین
 است که سخن از لب الیه من جل الوریه میگویند هر چه جسم بر آن رسد
 عقل آنرا صورت کند و خیال آنرا بکشد و فهم آنرا در یاد ذات پاک حق
 از آن منزله و مقدس است با این همه از رک کردن تو بتو زدیک است
 که قرب مخلوقات به یکدیگر جزی مجازی نبود که بعد از مدخل بود بصورت
 با معنی که قرب حقیقی آن بود که هیچ وجه از وجوده قابل نبود
 که گفت من او شوم ولیک : و الله که نیم بقیم نیست
 و الله گفت : ایجا در طلب که کشتی مرده : با وصل نزد از جدای مرده

ای برب بخت نشسته در خاک نده : وی بر سه کچه از کد ای مرده ازین نغز بر
 جمد معلوم گشت که نفس کا فر او گرفته است پس طالب را هر چه افتاده است
 بانفس کا و افتاده است بد آنچه این نفس کا فر از راه بر خیزد بر طالب
 عین است حکم حال درین چه کعبه و چه بخانه و چه دستار و چه زمار چه صومعه
 و چه خرابات هر چه مثل این شود ازینجا بوده است اهل عادت و عفت را
 ازین چه خبر گفته ایشانست سست و شکسته که خیال نموده است : نفین
 بطواف کعبه از عفل خطاست : سر کعبه از و بوی نذر از کشتن
 بابوی وصال از کشتن کعبه است : حدیث کا را افتاد کان و کار اهل
 و عفت دیگر هر چه در حق ایشان گفته اند و گویند همه از عفت و افلاس
 خود است و سخت خداوند با طالبان خود چوین رفته است : دانه و شمره
 و برادران خود را دعا و کتاب رساند عاقبت بخیر یافتند : این
 مولانا فی مظهر بداند چون کور خانه شد و کورانی مرکب خود
 امید است که موقوف قبل آن نمائند و اجمال خود نمایند و من مات فقد مات
 قیامت نقد گشت و آنچه درین قیامت گفت شود نزد یک طالب
 غربت حقیقی است که در شهر خود و کمالش غریب گردد و آن غریب
 عالمی است این غریب نبود مگر تالک است دور از شهر و در آنجا
 و بیگانه و از فرابت بنا و است و از شهر نه شهر و از خلق بی خلق و از
 کس بی کس این روشش رونده کان و راه رفقا گشت ای برادر
 شکسته هم قیمت ندارد و مکر دل هر چه شکسته تا قیمت ز موسی علیه السلام

دیگر است

در عادت

در قضاوت

خود گفت ای ابن اطلبک زمان شد اما عند التکلیف فلو بهم لا یجانی
علمان علم باللسان و علم بالقلب و علم این علم است که از دل است
و عالم و عارف اوست که علم این و ازین در و کمون است هر چند
مصحف از سوره زمر مفهوم او و حق و لطیف تر است می بین حدیث که
من عقل با علم و در تفسیر عالم یفهم خاطر خود جمع دارد است و در کار
کل باطن کل باطن است هر که کل باطن کل یافت که فیض الی الامس انقطع
عن الكل و اینها که می شنود درین باب ترغیب است بزرگ کل و
بشارت است که درین کار توفیق یابد است اما بعد از این که او را هر چیزی را
حالی و وقتی است که بدان حال و بدان وقت رست آید و این کار
نتیجه و غرض کمال عشقت که او را منع و عطا و رد و قبول و رحمت
و لعنت یکی که در دو و در کمال فی الشوق و اینها در کمال ناز و نیکو
ناقص است کمال انجاست که فرق نماید برین معنی است که کسی در باب
آن مبهور و مراد و می گوید خدا که گفت است از عالم که عالمیان
از حال من آن بس که تو عالم دینی بهر آن تو خوشتر وصال
من کن شدنت به لذت رضائی و آن که کوبند او را ازین لعنت جان
فخر است که دیگر از این رحمت کسی ادراک است این کلام بسیار لعنت در از
دشمنند از بی گفت می فروشم کلیم می فروشم که فروشم
بر من مانده و دشمن اما این معنی در کار خانه عقل نیست ازین معنی عقل
مفلس مادر است از جمیع از عالم عشقت آنگاه ازین معنی باشد

الی کل الی الامس انقطع

شبه

آن برین دل است

اعشق الهی کار بود انکسار دگر است و کار عافیات دگر جوابی دگر که در عین
نموده بود و اول اهل این سوال اشارت بر هدایت خاص دارد چنانکه در این
چاره فایده اینده نهم سبب در فایده بعضی را چنین پیش می آید چنانکه در این
نقد و ابداک شمعین درین هر دو کاف خطاب بر خلوه است اصحاب
خلوت را ازین نوع بسیار باشد زیرا در سخت تر ازین بوده است این
زمان گذشته است هر چه نصیب و حظ تو از کار تو ساقط گشت نماند که
حق حق خالصا بقدرت تانصیبی خطی باقی است خالصا نماند در باقی است
خواجه بید رحمة الله علیه را رسیده چه نوی در حق کسی که از کونین
گذشته دفا نده بود او را در ملک او که خسته نگردد و نوی فرما گفت
الکتاب عبودان بقی علیهم در حتم الغرض بر چه در راه شش آید
بر آن نرسد هر چند نعمت و کرامت کونان بود خاطر جمع دارد و هر چه می
یابی شنود همیشه نشان و علامت بر اصل است و در کار خود جدید
باید نمود بنده را همین است الفضل لمن فضل الله لا بالجزاه و لا بال
باین همه از عمل و بندگی چاره نیست چنانچه از مرکب چاره نیست پیش
ازین جواب مکتوبات و نیز نوشته شده است مطالع فراموش کرد و اسم
سید محمد حسن را در اعزام مطهر سلام و دعا از کاتب
حروف شریف نیز می مطالع کند غرض آنکه مکتوبی که از آن را در رسیده
بود در آن نوشته که حجاب همین وجود است همین است آنکه گفت
اذا قلت ما اوثقت فالت محبة و هو ذک رب الیاس شانه

محبته

نام کرده است

تمام کرده است اگر چه می بایست که دوستی لیکن هر را اصل است
 و همیشه برین است خوابه عطار رحمه الله علیه گفته است
 آنکه تو کم کرده کج کرده هست اندر تو خود را پرده هر که با
 پرده خود نه هست و در پرده خود بخت نه اگر این پرده بر خیزد هر که
 بر خاست از بخت است که بگویند دوست او از دشمنی خود خیزد هر که بخت
 خود نیست در بخت او صادق نیست تمامی گویند در عرصات نیست چون
 علم عشاق نصیب کند بعضی خواص حضرت را ادب کند و گویند شما او را را
 خود دوست داشته آید و درین عالم آنکه نظر بر خود دارد بهر جور بود و در
 ولایت دور بود آنکه او را برای او دوست دارد و زاهد است او را
 قبول و وصل و بهر یکسان بود اگر وفی میکند نافص بود زیرا که او را
 نظر بر ما محبوب بود نه بر ما خود عزیز میگوید اگر عاشق در بر آید کار
 خود گویند هر که خلعت وصل نه پوشد عاشق را باید که صفت در آید
 در دوستی بود پس عزیز دیگر میگوید مدد که محبوب را برای خود دوست
 خلص نیست زیرا که خود است او را در نظر است و در آنکه خودی و در نظر او
 و آنرا که خدای بود در نظر او را عالم اخلاص چه خبر بود و در ظاهر اخلاص
 او را تعظیماً محله دوست داشتن او خود را به کلی نابود چند کشن است خلص
 ناز تو و در نوب جزئی نیست آن برادر دل نومی دارد و مگر خلص است
 بدست کشد و امید صادق که ظهور این دولت از محلی می باشد که عقول ملکی در
 در ادراک آن عاجز اند بنی بزم دوری شعیب بنیامر علیه السلام را نهی

و با آنکه برای او دوست دارد

در آن خلص در باقی است

مردی

از برای ترویج مصالح ده سال شبانی کرده در طلب تشش قدم زده نور فیدم نظر
 آنی آفت نالاسن جانب الله را که مشرعه عاقبت با خلعت ثبوت اشراف
 رسالت در رسیده این را عقل از کجی ادراک کند عاقبت و خاتم بخداد
 والسلام سمعنا و اطعنا امام مظهر بعد سلام و دعا این ارباب مطلع
 نیست اوصاف ذمه چون بدل شد بهر عفت که در نوب و حل شد
 چون نیست نوبه محقق خبر بد غصه زنا الحق با همت علامه طریقت
 اینجا است نهایت طریقت هر که آن افق ابجابان و انچه آنجا در بود
 اینجا یافت اینک ملکان اینک ملکائی اینک ایمان اینک مومن
 اینک توحید اینک موحدا بر آید مطلوب در بر آید و این کوس دولت
 او زده آنگاه شیت ام ایست انت فی شیت ام ایست هیت که گفت
 سه رویت است و چنین باشد وصال دوستا ز با حال ذوالجلال و دیگران
 بشنو آنکه گفت ای خواننده خدا بر ابعاد است در
 از حقیقت شهادت تا کی بزبان خدا پرستی این شیت
 مکر هو ابرسیه توحید نه کاراب و خاکست آن در دل
 صاف و جان پاک است خود را بر کارب رهبری بند تا باز ماند
 ازین بند مکتوب شبلی برده است خضر چون میرفت این رفته نشسته
 والسلام سمعنا و اطعنا این بار مکتوب آن برادر طرزی دیگر بود
 و ذاتی دیگر داشت علامت فتح باب مناجات مبارک باد چون کار بخت
 نه باستحقاق این چه عجب شجره فرعون باشد و در کفر ساحری غرق برخاسته
 شجره

حقیقت

دور فہر و کدیب موسیٰ صلوات اللہ علیہ کربستہ یغریب آن طعون الماخذ
 الغالبون کوکت خورده و ساقی بکشد نشہ بود کہ باج معروف بر سرشان ^{نمودہ}
 و بر بخت تو جہان نازدہ و از عارفان حضرت خود کردہ پندار تارست از
 دنیا و آخرت بیکبار کہ در کد نشہ نشوند اورد عالم خورشید وادہ کہ داند غیر الہی
 ایتن کہ گفت است روی را کہ خدا را یاد کردست مشاطہ بر شد
 اگر نفس کا فزان برادر زبان کرداند و از حیات جنت کہ عارف را
 مرکب بھض بہت بکشد از طوطی و بجات جنتی کہ ابدیت زندہ کرداند و جانی
 قمر من شاد و صفت دوست دور نبود و بل جیبا و عذر ہم اشارت
 دین حیات است بہت با چوینہ آید ہم اول دین کاخ فنا بہا بر آخر دین
 و جوی کہ اول آمدہ جان از ما بر کبر ما را بی دل و جان زندہ دارد بہت
 سر مکتب اصل را ماکل آمدہ کویند بزرگی از پس مرکب و بختیہ گفتند
 عجیب چند بدن است بعد از مرکب گفت عجیب از آن کہان کہ دوستان
 خدا بر امر وہ بندارند بخت الہی کہ من زندہ ام و بعد و سستار نہای زندہ
 و این حدیث ہم دین متغیہ است الا ان اولیاء اللہ لا یملون و لیکن یغفلون
 من داریالی دارد و ہمچنین ہر کہ علایق این عالم فانی از خود قطع کند
 کشن او عالم قدس فستہ و رستہ بہت حتی جہل و علم شود و طہر حیات
 باطل کرد و بیک این حیات محوس اورا بھض مرکب نمایا بھجب آن سبب
 ایتن معنی آنکہ گفتہ اند من کان فنا و بعد کان بقا و با اللہ
 با سوز درای روشناسی اینک با فقر در آئی بادشاہی اینک

قول بشر عظام شریعت و مشکلات آن است که روح جسم لطیف است در این
 در جسم کثیف و آن من مردم است و دلیل برین قول آیت قرآن و این است که
 عن الروح من امر ربي و اخبار پیغمبر صلی الله علیه و سلم الا انکم کفیت
 جسم لطیف مانند این که حق تعالی بدان ماز با خبر کرده است لیکن در کتب
 که از اهل عظیم است نامست آورده است که خواص بدان مخصوص باشند
 و بر ایشان واجب که از ابا غیر کما اهل ~~مکمل~~ مکتوبند که موجب نیت شود بقیه تصور
 فیما و یوشید پیغمبر صلی الله علیه و سلم مروج را ازین قسم است اما
 او را مکتوب بود هر که روح را شناسد خود را شناسد و هر که خود را شناسد
 برورد کار خود را چگونه شناسد بعضی اولیاء و اصفیاء و علماء و حکما را نیز مکتوب است
 اما مکتوبند ساکت باشند از آنکه حضرت رسالت ساکت بود نگذاشت است او
 شریعت را است ستانی زبان از زبانان راز که تا راز سلطان مکتوبند باز
 تا به بزرگان گفته اند که گوید احد که حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم
 در حق او فرموده احد جیل یحیی و یحیی فرود ابراهیم سنبله از ظاهر وی برشته
 و صورت آدمی در صفت مدیقان بابستانند که صفت مدیقان در دو عالم است
 لا جرم هر آن صورتش گردانند اینجا می آید که کسی گوید که گوید احد جماعت است
 و از جماعت محبت و عدالت درست نیاید که دلستان محبت و عدالت لازم
 حیاست جواب است که احد جیل یحیی و یحیی این اخبار است از صاحب طبعی
 حضرت رسالت صلی الله علیه و سلم و اصحاب قلوب از جماعت چیزی دانند
 و چیزی شنوند که دیگر از ازان خبر نباشد و محبوب را از هیچ جری احب است

آورده اند که اهل کثرت تسبیح جدا تسبیح می خوانند و در تسبیح تسبیح می خوانند و تسبیح تسبیح
 و مانع الارض سماها دارند و نیست که گفت تسبیح نو این کتاب بزرگ است
 پیش محتاج و مناطق است و در عصه الانبیا و در کمر سبلان بنام علی السلام
 آورده است که کل قلم با جبراء انور بر عالم خود حاشی الله و طالع این زمین
 می گفت اندک صد هزاران راز در موردی نهند و در نفس از غنی خود بودی
 ذره ذره عاشقانت در هوا پر شده از بر تو عشق حسد است بخود است
 پیدا و نهان لفظه عشقت در در جهان است و در این عالم است
 دوستی را نیست زده در هفت تو به هم عالم قوی و قدرت تو وجود
 کون و ظل حضرت نیست همه است از وضع قدرت نیست نوشته بود
 که کفر و شرک و بت و زنا را می گفت و غنی و مستم که جنت اکنون دانستم
 که جنت این ترافوتی بس بزرگ پیدا آمد است که ترافوتی و لذت است
 و تعالی بعد از این حال ایمان بر منی نیست که گفت تسبیحی دیده و فکری
 نتوان رفت و از دیده بگوئی مدبری نتوان رفت که کفر اندر خود
 فاعده ایمان است آسان آسان بکافری نتوان رفت اگر بزرگی
 روزی نماز میکرد و در وقت شروع گفت کافروندم و زنا را بخود دانستم
 اندک این فهم کرده است ناگفته که تعالی این الله بری مافراش کون حاصل
 نشود جمال اتی و جنت دجی لکذی جلوه قائم و ناسرشته و عشق مجمل الله
 جمعا زنا را باطن کرده و زنا را بری هرگز شکسته نشود این فهم بزرگ عالم بعیر نیست
 و دلیل است بران هزاران طرف نصیبی پیدا آید دل خوشی دارد و در کار

نماز

قطر بسواست و الارض

تا نزد پذیرد و آنکه نوشته بود مرار مری بنمایند که کفر و این را در صفت همین می
 که تا کفر را از حاصل نشود بحال اَللّٰه هرگز جلوه ندهد و این نظر نیز از حساب برابر
 این راه است و در تاقی این کار هر چند دل مصفا نظر را درست تر
 و آنکه نوشته بود که این نیز فهم میگم که بعضی معانی را که ترکان ذکر میکنند
 بزللف و خال و کفر است و در بار ضرورت آن صورت معانی خردین
 عبارت نیاید ای برادر اصحاب سلوک را در راه چندین معانی پیش می آید
 و آن همه از عالم ملکوت است چنانچه خواهد بود که درین عالم در عبارت است
 جز بعبادت کفر و شرک در بار دین و بت پرست درستی نیاید
 این خاصه از باب بعید است بر میان کویا را اولی تجار است هر چه
 بنمایند از معانی و احوال صادقان و در انب و منازل ساکنان
 خاطر جمع دارد که کربان چون محتاجان را میباید حاجت ایشان نمایند از کفر و
 که نه اند پس هر چه بنمایند دلیل است که نخواهند داد و تو در کار پیش
 رفت نمودن دیگر است و وقت دادن دیگر و آنکه نوشته بود از خودی
 خود چون خلاص یابم ای برادر اگر از خودی خود خلاص باشی و ده
 تا شریک له بود همه روند کانی را راه را این نماسد تا بخت کز بود
 که اگر در دست آنکه نوشته بود حال غلبه کرده بود همچین کمان بر دم
 که کوئی این سخن کسی بگوید سبحان الله اعظم شانی بحرف و صوت
 نمی شنوم ای برادر اینجا حرف و صوت چه که جواب این سبک نام
 از خودی عطا ریشتمو که گفته است اگر شاید در خنی مخرشودانی تا ابد
 پروان باشد که منصور علاج مخرشود تا الحق را اما آقا هست چون صفایا بد

محرر

در مجرای

فایز

نه روا باشد اما الله از درجته * چرا بنور دوازده یک چنین به چشم
می نماند باسیم چون همه هم دوست آخر من کیم آنکه نوشته بود
که خضر فیض و سخن همه نارنج شد لاجرم هر با که سلطان خضر ز غوغا
نماند عمامه را نه نور کار پیش است عشق را از مرد ز فردا کی بود
کفر و دین اینجا و آنجا که بود ای برادر سعادت اگر هست که در این
نماند پس گویند که بختانه و کفر و شرک و بدی اکنون چنگ و دامن
من بکفر با القافوت زن تا بدلت و بوسن با القدر سحر و جال این
پیش است اما فرشتی عشق فریدار تو نیست و آنکه نوشته بود
خاطر میکند که چه مرید باشد که نام پیر بزد بان آورد نام خردم نمی
نوانیم گفت جواب ازین حدیث فهم خواهد کردن که لم افضل ابوبکر
بکثرة صلواته و لا بکثرة صومهم اما افضل بشیخه و فرقی مصدر هر چه ابوبکر
بود ازین معنی بود دو گانه شکر و بنویزد از دوا این کلمات که می شنود که
ای کار و ای شرک و ای بت برست و ای زنا زار و ای سک تو مارا
نشانی این را در عالم محبت ناز و دلال مجرب بگویند با محبت ظاهر
در شنیدن این کلمات آن دو نیست که در تحریک بیا بد من لم یذق لم یدر
ست که ناز که کرشمه که خشم که عتاب سکین دلم چرا شو دین همه چرا
آنکه نوشته بود در باب شانه که هر چه در مکتوب باید خواند و شانه
فرد خواندم کوی این شانه در پیش دل من چیزی می بینم می بیند
نشانها و مردم آنچه غصه ها بمن میرسد نوشتن چه حاجت جواب یک

مست
المنور به یوسف

اسمع جبراک ما صلی اللہ تعالیٰ علیہ و آلہ و سلم و قد صلیت فی صبر الی بکر و این صفت از دل
 بدل بود زبان از غیر نه چون دل برید را بدل پر مجاہد افتد بر قدر مغایر از ان دل بر دل
 صفت شود اگر چه نوشتن در زبان در میان نبود چه زبان و کسند او مدید از اجابت
 عزت است و این که غیبت که بخورم که همه یک دوزانم کل من علیها کان منی تمام
 شود تا بدین تو جبر یک جمال نماید ای برادر مقصود جمله طالبان عالم و سالکان روی
 زمین همین است و این را عالم وحدت گویند همه جا کثرت و دوئی است مگر اینجا
 اگر از نه از روزه یکی یاد و بدین دولت رسد بسیار بود درستان می نماید انوار
 کار باش تا وقت آید خوابم عطار گویند رحمت الله علیہ تا چه تو کم کرده کز کرده
 هست اندر تو تو خود را پرده هر چه در توحید مطلق آمده است آن همه در تو
 محقق آمده است آدم اول سوی بر ذره شافت تا بخور او بر ذره
 دور انبیا نیست آنکه نوشتند بود که عورتی صاحب حال و کمال من النعم
 والیقظة جانب رکعتا من اینا ده بود ای برادر در راه سالکان چنین
 چیز را منعی ناچیز بطریق الصادق عن الکاتب بسیار است اما چون برست خواب
 عالم کار میکند که ما راجع البصر و ما طلع سلامت میکند روتا این الی رنگ انفسی
 میرسد نیست سبب جزو اصل تو ام حرام باد اما حاجت که بخوام از خدا من و نه
 نوشته بود از روی فقر حقیقی و غریب حقیقی سخت می باشد چنانکه کسی را
 مجوس کرده نمایند چنین دل برای نمایند اما نمی دهند اگر نمی دانند می نمودند
 اما الاسور مژگونه باوقیتهاست جاری برین بسته بود که بعضی وقت
 مستقیمه امینود چنین چه چیز آن زمان ترتیب نگاه نمی توانم داشت

اما آنکه برین موآل چون برادر را نظر برسد هم اهلست خودی زنا شایستگی خود آقا و خود
 و از کار خود نماید شمول بر ملک خود نماید اگر وقت نمی داند کار کند و کرده عجب
 مبارک باد مبارک باد و السلام بعد از این که از این احادیث آن برادر نظر
 کرده شد هر چه شی شوری و غوغا و بکراشت تا ازین شور و غوغای که بکراشت تا ازین
 شور و غوغا که چه پدید آید ان شاء الله تعالی ختم کار جمله این بود است من کبی
 زید و نقوی من کبی ای خالق الله ما فی با و ده بد و شش به من پیشینه را
 حدیث که هر یکی از این مشارق نوشته بود آن خدا که بیاض و سواد او بود و مطلع
 کرده شد موافق خاطر بود و معاینه بسیار داشت از هر نویسنده حالی در آن مشغول
 نشود که علم مشغول کننده است و شش دار ادر کار با مغلطه افشا و است علم را گوشه نمند
 قایت بخت بجز باد و السلام پس بعد از آنکه از این مکتوب آن برادر رسید
 مطلع کرده شد جواب غوغا و شور هر چه باشد بجز بیرون و آروغ نازدن راه
 نیست تا عزیزی گفته است اما الحق گفتن منصور از ناگنجایی بود و هر آنکه قصد
 چون و چو بود در و همه بکند و اگر ننگ بود ننگ برود اند و این نکته درین
 باب اصلی نویست خاطر جمع دار حق تعالی مبارک گرداند و سلام
 برادر را و از این مکتوب سلام و دعا از کاتب حروف شرف
 میری مطالعه عرض آنکه ازین مبش مکتوب زیستاده شده و در آن ناگید بسیار
 کرده مع ذلک ناگید و بیکر کرده میشود که در حقیقت رسالت صلی الله علیه و آله زید درین
 حق تعالی اخبار کرده است و مخفی آن اس و الله اعلم ان تخشیه و بارون بیغایر علیهم
 با جلال نبوت گفته است فلا تخشیه بی الغیب او و مریم مادر عیسی علیه السلام
 باد و دلالت و زد یک بعضی خود پیغمبر و فردان و زمری بنو هر گفته است

منش

بایستی گفت قبل از آنکه بگویم این کتاب را که در این باب است
 که مولانا ابی حمزه الدین ناکوری است رحمه الله علیه
 است گفت و گوئی که در این کتاب است که هر که گوید از نفس بنویسد حاصل اندر
 زبان استغراق باشد و چون جزئی بنویسد چون سالک را این آیت کل
 علیها فان ورجع ربک ذو الجلال و الاکرام کشف و عطا شریک که بر وی عطا
 کرد جز آنکه بگویند که آید اما چون ششیم عبرت دار باشد نصب کرده است
 و بگوید من خرج با شویعه نقد اولی من اخبار غیره حکمت که لب بر بند
 است زبانی که گوید بر غرضی جز اینست طاعت در اینست
 ای برادر اخلاص اگر گفته اند درین باب است که این اولی ما ذکر الله
 فیکره علی تحقیق آقا و بانی الا و کما که هایل جمیع کلام العالم حق صحت است
 بلکه الکلمه حق آقا ما ام الکلام سمع من باطنه لا اله الا الله او خود است او
 ای پسیم کان هو جده علی سمع القدر فاذا سمع انما و کم تقدیر علی و غیر هو ذکر آن
 و اما آنچه شنوید خدایه و تعالی سالک را از لفظ من ملک لفظ جمیع عبادات و آفات
 و حیوانات را اینجا ببیند که اگر می شنود از ایشان همان ذکر را که خود میگوید پس
 آن ذکر صد بود و هر ذکر ترا و این کشف خیالی بود و تحقیق و اگر می شنود از ایشان
 ذکر حق که مخصوص است بر هر چه پس آن کشف صحیح بود و تحقیق بود بدین
 دو اصل تا مل کند این قسم که نوشته بود جمله حل خواهد شد آن و الله اعلم
 است باده ای برادر آنچه از ضم خانه و حدت ترا می خوانند هیچ دفع غرض
 بخور و بدین مکن است و میگوید است بر بند زبان که عاقلش

برادر اخلاص
 اگر که عین حق می باشد

منش

نویس

آورا

آورا

در عشق نمی فروخت کفاری دیدی که لبش ز غری تصور گفت رفت در دار
هر که آن افتاب اینجا یافت خوش باد اما مبارک باد اهر روز نشسته تریاذا
ت هست دریایی محبت بر کنار لاجرم یک تشنگی نه صد هزار اینجا کار
بر قد و است هست در چند بهمت بلند ز نشسته تر است هر که صاحب هست آن
مردند بهم خوشید از بلندی فرود شد هر که از محبت دین ره افتاد
که که ای میکشاید اندک ای را در بار و رفت باید کشید درنده
چاره نیست و در نهی و لطف پرورده باید شد و اگر خام ماند آخر کار تلک
همین هست نه تنها ز هست تا مگر دی نقطه در دای پیر کی ترا خوان
ترا مردای پیر کرم سر ز ماند ناخورده ترست بر در سر پرده ای
برادر این همه که با سالک رود برای روشن غیر میرود از زبان ناز و زبور
پنجشنبه که در بهر ملاک وی خاطر جمع در دیشته که بگوید در محبت
تا که غیری ماندت در محبت تا که غیری ماندت در درون که به دریایی
چون نماند در دل از اغیار ناویم برده از محبوب بر خیزد تمام احوال را
که محبت نظر بکوی که غیر کجاست غیر مجازی خواسته اند نه محبت ای را در
مکاشفات را نهایت نیست چون از عالم بی نهایت هست در هر چون کند
و در عبارت چون آید چنانکه گفت شرح دادن حال عاشق جاودان
از عبارت برتر است و از بیان که زبان کرد در کیست سالها نام
و از شرح این عالم ای را در هر چند از دریای بی نهایت خود دان
و خود بردن و لب پاک کردن دشوار دشوار است که بهادرم خود و بهادرم

که می باشد بکن چون به بود دریا نظر بود از نجات گرفت امام شعیبی رحمه الله علیه
 زدن بیخ چون مست ندانسته نشد هر چند خود توانا نیست گرفت
 مست مست خواب دید خرقه هم که ام نایب و هید که بخت ذره بیدار شود
 کوه از بر دای اریا شود چون کی بالا نمر گرفت بلای عیش او گشت بدین
 هست می تواند که در بار زد بر دراز جای خنبد از نجات گرفت
 هر بلای که جان گو نماید زود در یکی در هزار شاید زود ای برادره
 نوحه کردن مرده است در بای بخت است آنجا که قسم و عقل غرقه نوشتن از
 کجا و گفتن از کجا هر که درین دریا است در عالم حیرت افتاد نیست که گفت
 قطره کو غرقه دریا بود هر دو کوشش هر چند اریا بود و غری
 دیگر خوش گفته است شش در خود نکه کردم جای که یاد بدم پس از
 خود چون برون رفتم به ملک دیدم مراد عالم ناسوت چشم عقل بود آنکه
 جو در لاهوت بوسم هر کویم ناچار دیدم تحلیلی باقیم گزینی کی قطره است
 نفس کل شدم و در حفره گنجایشان که دیدم بخلی کردن قدسین
 از دیده باطن نظر در هر چه میکردم همه عالم خدا دیدم من بل او نه اولی
 خود او را من و چون گویم که در دین یکی کو یان و گفتن نارد و دیدم
 انما حق گفتیم آنجا من طبعی شد جو گوید و ای با آن بهسم خود را طبعی مصطفی
 بگو ما من چه دین داری خوش نام دین گوید حسن دین بر صواب آمد کردنها
 حلق دیدم اما ای برادر هر چند از نفس در جنت و صلب در حق
 واجب الوجود

شعر

من و او

نیم

در حق نویسنش بیشتر مبنی بر خود نیاز و خواری استصاف و مضاعف کنی و هم از احوالی بی نیاز
از کار خویش بر بدید که داری ای درویش آن هر بدی نمی گذرد که بد خویش است
مرد را شاید بی هیچ سنگ ای سالک در کون و مکان بار اجر خود را بیاید بود و
دیگری نیز گفته است است آنکس که دلیل کرد خود را اندر نظرش همه خلیل است
عاشق ز برای حسن معشوق در دنی و آخرت دلیل است یک شرطین
کار قناعت است هر کار قناعت نبود اورا باز را باید گرفت اورا باین حد
چه کار چنانکه گفت هیچ کس را در میان کس و دهره از حق نیست سنگی
هر که در راه قناعت مرد شد ملک دنیا بدل او شد و رعایت حقوق بر قدر امکان
شرط است تا سلامت بگذرد تا او طوطی گفت راست یقین است و درست یقین
بی شبهه مزید بود نه نقصان نه مبنی هر که راست می رود بمنزل میرسد نیست که گفت

است هر که در راه محمد ره نیافت تا امید کردی نزلان در که نیافت
دولت آنجا بودین از آنجا طلب مرجع اهل یقین آنجا طلب آبی برادران
از بعضی منقول است که از شکری و غلبه چیزی افتاده است ایشان در آن معذور
انسانندیده روشنی میان این طایفه است که میگویند استقامت علی الرغبه
مع کتمان سر التوحید و مالا یجل کشفه فوله تعالی فل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی
تجیکم الله موبد این عود است و درین معنی عربی گفته است و ادبیل
نوبس نوزاه بجو از زمان نوبس تو یاده گوی هر چه او گفت را مطلق
دان هر چه او کرد که در حق دان خاک و باش بادشاهی کن آن او
باش هر چه خواهی کن هر که چون خاک نیست بر داورا که دوشنه است خاک بر او

از شما معلوم شود که بعضی با اهل و فضل کجایان فاسد بود و او چهل خود را از راه محمد میرود
 تا آخر ازین حدیث یعنی نصیب اینان در است رفتن بی راهی نکاست ازجا گفت
 است که هرگز نمی تواند رفت سبب بی عطا گشتن کار رفتن خسارت
 راه دور است و پرفتن با طبع راه دور می بیاید را بهر در مکتوب آن نزد
 احادیث بسیار بود چون رفیق در است بیابان کارمند است شب رفتن
 بیابان رسید شب را چه کند حدیث مابود در ازین برین معنی که نوشته شد
 است و الله تعالی عرض حاصل خواهد شد چنانکه گفتند است هر جا که است و بی
 است و حاصل تمام شد و برین مکتوب برادر اعظام مظهر سلام و دعا از
 فقر کاتب مراد شرف میری عطا کند و نمود آن برادر کرد که خاطر جانب آن
 برادر متعلق بود نباید که در کار آن برادر خالی نهند و مانعی و ممانعتی در میان آید
 چون مکتوب آن برادر کیف و منبر رسید مطلق آنرا و مجدداً خبر می بود و چون
 خاطر این فقر بود و احادیث که در حق باب شنیدن و دیدن خود نوشته بود و همه
 مقدمات و معانی آن برین طریق روزگان و سالکان بود و الحمد علی
 امید است که کارهای آن برادر و برین راه طاهر است رود و روز بر روز میرود
 و از دهنه این راه را این انواع امتیازات بود که آن را گفت و کرامات نمودند
 زیرا که آن حدیث در تاج هدایت خود بیشتر از جلاله و طبع فرستادن نمکند و راه
 ذکر بر آن برادر گشته است الحمد لله حجاب و غرایب از عالم ملکوت بدید
 که آسمان و زمین بار آن ننوازد کسبه کرد دل بر آینه پرستم را هم خوشی رستم
 قوی دل باشد بر منم بر دلی منم فریفته زند کار طالب است و در آن سجده

کند اگر چه غالب آید که مغلوب بود بلکه خود آنچه انوار از جانب زمین ظاهر گردد
 صغیر و ملکی است بنی که شش است از مغلی و ملکی و آنچه از جانب آسمان ظاهر گردد
 علوی و ملکوتی است یعنی رقیبت از ملک ملکوت و آنچه از جانب آسمان ظاهر
 دیده است آن دل است که منور شده است دو کانه شکر بگذارد و از ظلمات
 بیشتر است که از انشا الله تعالی بگذرد و در صحرا دل فتنه گردانند
 شود و در دشتی شیش آید و آنکه غسل میکند قوی کاری داند و آید آن مشاهده
 شده باشد و در ذکر گفتن نوعی و در چپ نقیض نبود و اگر از شغل ذکر مذکور حاصل
 کرد و دولتی داند و غنچه شمر و ذکر را اصل کار گزیند است هر چند
 حکم خالی بر توفیق تو فواید ذکر بیشتر و غالب از ظاهر که یک روز به علی تو آید که
 نقیض گفت و از ضعیف شدن نه رسد که حضرت نجو اهر کرد ای برادر فواید سنگی
 در خیر و تو بر بناید و این کاری که سنگی دست ندید معانی خواهد کرد و آنکه نوشته بود
 این زمان مطالع شرح ادب المریین طاقت ندادم زاید را همین شیش ماه است
 نزد یکست که ملاک شود ای برادر این زمان مطالعه دیگر است انشا الله تعالی
 بعد از این مطالع دیگر خواهد شد و معهود دیگر خواهد شد و نه جزو دیگر محقق گردد
 انشا الله تعالی برسد و آنکه خواهد حضرت را دیده است که کوی بالاکت من دو کانه
 گزارش است شکر ما که از وجهی است که آن بنا رست که این کار مرآن برادر را
 رست کرد و انشا الله تعالی و آنچه از خوف شیطان و مکر نفس نوشته بود اما
 این زمان آن برادر را رسد که درین علم و معنی کارم شش ماه را طی
 شیطان و مکر نفس شناخت انشا الله تعالی توشیح خواهد بود و این

خواندن عادت کند و آنکه نوشته بود و آنچه طبعی با هم کرد عالم هر نسبت ای
 برادرین ملکوتیت آزاد ملک مانند مثال که باشد بهنجیل نوشته شده است بدان
 شرح کرده اند و السلام و الله اعلم بالصواب و الله اعلم بالظنون و الله اعلم
 چون نیست نوشته محقق و غیر مبرهنه و فالحق ایضا است نه است طاعت
 اینت علامه نسبت احادیث آن برادر جمله طالع افه و قاضی زاده هم حاضر بود و
 نیز طالع که ای برادر هشیار باش و بعد از باش اگر درین تا شام تا شام گاهی را
 توفیق افتد و اینست من بعد از آنکه آه از آتش آید و در دایره لادریه دربان
 الامجد که در دربان الادی کیست آزاد که ایست نوشته و نوشته گویند که
 مشرف مرا گفت بن برادر من که در درون هر که در دست من ای برادر
 بعد از غیبت در زمانی عالم ملکوت بسیار که از راه آمده شده است و ایشان را
 کمان آنکه مقصود را یافتیم نیست که گفت که آنکه دلم خست بمنزل گاهی
 که آنجا نبرد و بعد دلیل آن را ای چون من دو هزار عاشق اندر می ای گشته توفیق
 که برین آید ای اما در باب محبت این نخست را در مکتب مازع البقره ماطنی درست
 کرده اند ملک و ملکوت ایشان را ای که تواند کرد منزل محبت بعالم مدس که
 قدم که جبرئیل بود سبحان الله محبت کی در کار آن سر مجور آن نظر کن و بشنو که در
 زود الارواح آورده است قال و ذهب بن نیشه رضی الله عنه قرأت بعض الکتاب
 ان فیس یقول موسی علیه السلام عند الطور فقال موسی علیه السلام لا یلین فیس یقول
 ان لا تمجد لادم فقال ایس ما اردت ان ارجع عن دعوی المحبة فاکون من ملک
 انی اذ قیت محبة فلم ارا ان یجد لکم اه فاحترت العقوبة علی کربی و انت اذ قیت

الکثر و الاغیر که خود بینی
 این در غایت نیست که در این

مغفبت

بخت قال لك النظر الى الجبل فان استقر مكانه فوفت ترابيا قطرت و
 صغيت لرائحة اهل محبت و ذوق را ايجا کار ماو ستر است و برین نظر است که
 عین القضاة رحمه الله عیب میگوید توجردانی که اهل کسیت جبریل صبیغه ندارد دیده
 در کار او نظری کنند از نیکی گفته است ~~و سر بیاورد~~ و سر بیاورد و سر بیاورد
 که در دره اوئی کم تر نشناید بود و عاقل یکی وقتی از اهل حیرت طلب دل خود در
 او فرو خواند ای مدعی که آب دل را طلبت یا ما را یک در و درون بدن طریقی
 یکیک بر خوان اگر حرفی آید را در آنکه گفته اند من منع عن الطریقه بالارآن عالی
 بیاید که محبوب غیبت پذیر گوید نظر بر اثر اینها چنان بود چنانکه گفت است چون بود
 دیدار بوسف ماضی در نیاید هیچ بودندی درک، اصحاب محبت پیش دانند که
 در عالم محبت چه است چون بوسف علیه السلام از پیش محبوب علیه السلام رفت
 یعقوب را دیده نیز رفت تا جایی که او را ندید برادر از ابریزند چون بوی بر این
 یوسف علیه السلام باز آمد دیده نیز باز آمد اندرین می گفت است که او چون بود
 کم کرده نیست لا کرجه ایمان آورد آورده نیست جواب اشاره برین است در عرصه
 مذکور بود که در حاجت خانه سید غفر الدین مشغول بودم چنین و چنین از تحلیات
 انوار مکاشفه گشت و این جواب پیش مخاطب نیک مفهوم است اگر چه دیگر از
 مغلق می نماید ~~بر دست فرالدین نوشته بود~~ قال البی صلی الله علیه وسلم
 خلق الله الخلق من خلقه ثم رشح علیهم من نوره بحکم ابن حدیث ای برادر
 جمله مخلوقات را از طمعت بود چون ثم رشح علیهم من نوره شد بر یکی بر قدر قابلیت
 خود نور آقباس کرد و منور شد و بر سبیل اشعیه تا مایت مخلوقات در ذات نور حال اند

باید

تا چون محبوب بریزد

کنند

مستفاد

و هر نوری که در مخلوقات است شعاع نور جمال الهی است که نور السموات و الارض را جمیع
 کر می کند و همان نور است که ماه رویان جهان از حسن ما در دیده حسن ما
 در دیده اندازد و از حسن ما از احسان ما عاقبت این ماه رویان کا و رویان کجا
 حال در آن این بود در حضرت سلطان ما روز شد ای خاکبان در دیده باز کنید
 خاک را روزا که حسن از کجا ای جان من نیست مگر ای دیگر هست و صلمان دیگر جان من
 همه منافقان و رطاهر مسلمان بودند و بی چون مسلمان می شدند با کافران برابر آنکه در دست
 گرفتند مسلمانها اسلام گراسان بودی که هر کسی چون بشنید و ادب شدی
 نمی کردی تو مسلمان از درون که نمی توانی باشد سلطان از برون که روزی ای ایس
 منصور علاج سوال کرد که با منصور ای ایس یک نام گفت مرد و گشت منصور از آن
 بار هر روز آنجا می گشت و مغرب می کرد و فرق چیست میان این انا و میان انا
 انا مسلمان این انا منصور جواب گفت ای ایس انا را با خود اضافه کرد و منصور انا را
 با حق اضافه کرد و لا جرم منصور از این انا مغرب گشت و ایس از آن انا مردود شد
 گفت فرعون انا الحق گشت است گفت مصوری انا الحق از دست است
 آن انا لعنت الله در غضب و این انا را رحمة الله از جیب است سخاوتی
 عظیم دان که عاشق خود را در عشق کم کند هر چه گوید زبان دوست گوید
 و هر چه شنود بگویش دوست شنود و کرده او کرده حق باشد است کار می گشت
 تو در میان نه آن کرده حق بود یعنی دان ای ایس ای ایس ای ایس ای ایس
 از هم برادر اعزاز و افاضه از کاتب حروف مطلع کند و به حدیث کان بر
 رسیده مطالعه انا و ای برادر نوشتن و گفتن هم برون پرده است
 درون پرده نیست بشود چون شرا ذل طعه ابدال شود این جمله

اشک

جان

مستصری

تفتیب

نبل و بال شود هم معنی شمع را بگرفتن کرده هم خواجیه عقل را زبان لال شود
 و دیگر آن برادر بر قانون اصل این کار مطلع گشته است این جانب حاجت
 نوشتن گفته ماند است چنانکه گفت است بهرست اول رجه باد بود
 رسد اینجا که باد باد بود مع بد از کار بار خورشید رجه فاضل باشد
 مکدر این باب چیزی احتیاج اند نوشته آید از کتاب وصیت این مقدار است
 که اجبت فالتم و السلام سه سوره از سوره ها احادیث حواصط است و
 بخیر و مبارک باد اما پیشبار باید بود که از خواجیه بارید قدس العدره
 تعلیم که انکسرت نفی که استخارج حقیه من جلد نام نظرت فاذا انما هو ما
 ای کانه هو لا انه هو تحقیقا و فرق بین قولنا هو و قولنا کانه هو
 کما ان ات و سوره ناره یقول کافی منزه ای و ناره یقول انما من هو ی
 و ناره منزه قدیم فای من ایست که قدیم را هیچ در المعقولات ربنا لا یموت احدنا
 عن الاغریظ الی الخ و قدترین باینجه به خطه الحق و طبع انما هو یقول انما الحق
 و هو عقل الانصاری حیث را و ذلک به دامت عیسی علیهم السلام فای هو الله
 و حیرت لطاق الانا یقول هو هو لا یكون الا بطریق التوح و النور اللامین بشار
 الشوقیه و اشرف افاضتهم لاجل تحسین موضع الکلام من الانهم لیس لکون سبل الان
 کما یقول انما هو انما من هو ی و من انما هو ای انما الکماول عذرا ان عفاة لا ینج
 به انه هو تحقیقا بل کانه هو فانه مستغرق الهمم به کما یكون مستغرق الهمم بقیه
 فیعتبر من ان الی الله بالالتحار علی سبیل النور و التوح خواجیه شایع است علیه
 الرحمة والعرفان است وصف او زیر علم نیر نیست هر چه صفت آید آن

نیست نسبت آنچه نزد تو پیش از آن زده نیست و عیانت و هم نسبت اندیش
 این جمله از تفسیر امام علیه السلام نوشته شده است نقل از تفسیر اسما و الطیبه
 امام غزالی رحمه الله علیه بگوید لفظی ^{موجبی} مقابله با باطل و الاشیاء یقیناً باطله
 و کل ما غیره فاما باطل مطلقا و اما حق مطلقا و اما حق من وجه و باطل من وجه اما
 اما الحق بذاته هو الباطل مطلقا و الواجب بذاته هو الحق مطلقا و الممكن هو حق
 من وجه و باطل من وجه و غیره و من حيث ذاته لا وجود له فهو باطل و من حيث ^{وجود}
^{ذاته} وجوده مستغنی الوجود فهو باطل من وجه و من وجهه لا یكون مستغنی الوجود
 موجوده فهو من ذلك الوجه حق و من جهة نفسه باطل و هو که الیک از اول
 و من حيث ذاته لا یستغنی الوجود و من جهة غیره یستغنی فهو باطل بذاته حق الوجود
 و عند هذا یعرف ان الحق المطلق هو الوجود الحقیقی بذاته الذي هو کل حق متبینه
 حظ العبد من هذا ان یرى نفسه باطلا و یرى غیره ^{ذاته} و لا یرى غیر الله و خدا و العبد
 ان کان حقا فلیس حقا بنفسه بل هو حق بالله فانه موجود به بل هو بذاته باطل
 لولا ایجاد الحق له چون آن برادر را این نوع پیش آید نسبت من عرض الله طاهر
 که باید که گفت و شنید بر قانون و اصل بود از قانون و اصل که بگوید که تا علم
 و اصل باقی است بنابراین این همه نوشته شده است مطالعه کند و السلام
 برادر را که مکتوب است برادر را عرض مولانا می مظهر بنفس کاذب مظفر باد
 با انبی و اولیای السلام و دعا از کاتب حروف شرف میری مطالع کند و معز
 برادر باد که مکتوب آن برادر مشتمل بر احادیث بعد از زلفتن مولانا فی الدین
 رسیده بود مطالع افتاد و کیفیت به تمام معلوم گشت ای در چون بگوشت حشر

دعوی نفس جلالت که حضرت عزت اورا شاخاید در عالم مانع الوجود است پس
 یقین باید نیست که باکی از ثبوت حدوث یا عدم است یا در عدم است از اینجا
 همان نظر می آید که آن عارف گفته است عدلا وجود که محدث را چون تقدیم
راست راه نیست عدم نه به عزیزی میگویند به است چون نفس خدا بی اثر است
 پس دم زدن بی کرامت است . دعوی کمال رتبه را در عالم قدس
 محال است . بالوث حدوث و عوی و ذین هر کس که گذارد و صلاست
 پس هر آینه بشیر را بذر استعدا و فایده نیست از نیست از نیست از بی و
 کوشش بنده را آن مقدار ظاهر شود که نیست شده است چه پیش نیست آنچه حاره
 ای برادر دعا بر زبان نیست اللهم لا مانع لما أعطیت اگر بزرگوار عالم جمع شود
 چون خداوند جل و علا بنده را مرتبه و تجلی در دنیا و بعضی بناده بود کسی باز نتواند نیست
 اتفاقا درین محکم کن و باک در اگر چه کونین بر در تو را خود چه باشد و بعد از اوست
 جمله بی و نیست از آنچه در بسم در کار خود باید که صادق بود در نسخ و کاشتن محکم شرع
 جد و جهد نماید و برین آیه تامل کند قال الله تعالی ان کنتم تحبون الله فاتبعونی بحکمکم
 و یقصر لکم ذنوبکم عزیزی میگویند . خیال است این که بی شرع و طریقت گنایند
 همی راه حقیقت . طریقت بی شریعت نیست حاصل . حقیقت بطریقت
 و اصل بلکه یک تعلق به دارد . کسی شان تفرقه کردن بنیاد را عاقبت و عاقبت
 بخیر باد انشا و الله تعالی و السلام پس همه را همه گفته است .
 برادر اعزام مولانا ی مظهر از الله بحسنه سلام و دعا از کاتب حروف مطاع کند غرض آنکه
 مکتوب آن برادر شکر با جاویدت رسید مطاع کرده شد و بمقتود اطلاع یافت بجز الله بر آن

دو بیت خوشترند
 بود و استعدا و نیست

استعدا
 او ده
 شش

وئی

آن برادر چنانکه اوست بدو نموده تا از خود بجای ببرد و بنابر شد و دشمن گرفت و بر بدن
از خود و دشمن گرفت نفس خود بتارفت بخت حق سجاد و نهاده و دلیل است بر کلاه
شدن کار و بار مردان که هر مقدمه نفع باب همین بوده است که او را چنانکه اوست
(و یکی) تا از خود بریده است و بدو پوسته و انگ نوشته بود یکی سنج میگوید و یکی میگوید
میگوید و یکی مردی میگوید برکت قدم فخرین و چنین ای در چون زانجا که نو بودی نو نموده
اگر از این بگویند و بنویسند هرگز زان زلفه نمانی پس اگر کمال العالیه این و عاوان
محل خواند اللهم صل علی خیر ما یصلون و لا تأخذه فی بایقون و انقر علی ما لا یغنی عنک
از حق و قبح خلق چه زبان که نزدیک بشان مدح و قبح خلق هر دو یکست نه خلق و نه حق
نه مذموم خلق نه مذموم مدح و نه مذموم حق نه مذموم پس خاطر از این قسم
دارد و در کار خود هوشیار باشد تا روز بروز غریب بود و بنهار کافیه کردن و سبب کردن
نشاید در محبت آن برادر چنین که آن فرموده به زبان دارد آنچه حق نخواهد و نسبت آن
برادر کرده است همانست که لا یقصر دلائر چون چنین کسان نسبت آن برادر در این کار در آمد
باید نسبت ایشان که آنچه کند و نسبت ایشان بگوید و بشنود و آنچه خود با حق تعالی و از چنان
عزیزی گفته است بسیار و با حق دوازده و از خواججه علی میمناور
نبره موقت که گفته است در ملاکوم ای خدا و من در ملاکوم ابدوست من هر دو طرف
میرود این طریق پندیده است و حصول تبه است و در باب معرفت و آفتاب بعیت بر این گفته
که هر شاهی که بر سب و بهر مرتبه که رانی باید که مقید شش باشد و بگوید که مقید شش است
بود و رساله تفرستاده که در خلوت نوشته ام بود و رساله نیز و رساله حادان در کمال
هوشیار باید کرد و این قسم این زمان مشهور است چنانکه می شنود و حالت بخواب
بود و در این بر شد باید کرد

سجده

که عمل

والسلام علیکم وعلیٰ آئالتہم وعلیٰٰ جمیع المسلمین
الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی محمد وعلیٰ آئالتہم

بیت پناه قلم پشت طبع نه خاتم نه بنده خلق بهشم نه ارسی به اسم امرغ
کناده با لم رگ نهض نه دارم نه کتوب آن را در منو از میرسد و حالو کرده بشود یک
مواثق خاطر قبول دل می آید مزید باد بنده حتی آن برادر عزیز احوال و تقریر این قول
خود معلوم شده است نه نامیکه او خواصا بطلب از یاد نه نوشته می آید ای برادر عزیز
اگر مرد و عالم را بر در قو از نه دو کینه ز کس نه تعریف نه خواهی کن استیاد باش نه دارم
نونی را نهید و آقا خست محجوب کرده قطع طریق نشود و همان گوید که عارفان گفته اند
نه دنیا است بلا خانه و عقیقه ایس با نه حاصل این بر دو یک نه ششم

در تجلیات که خواجه بارید که سلطان عارفان محمد بود فاسل العسره العزیز و موده
لوا عطاک روحانی یعنی و تجوی موسی و صفت ابراهیم صلوات الله علیهم فاطلب
فاویرا ذالک فاقا لیه عزیزه عظیمه فاویرا ذالک کبریم اکبره هرگز نه چون عظیم
ناشای بود طلب و ناشای بود پیش مرید قوت بیاید نه است نماز مرتبه که در
برتر آید و بر نه که فوق است اندر آید غیری اینجا گفته است فرمان قل رب
علما حضرت رسالت اعلیٰ الله علیه و سلم اشارت بر محبت اینجا عقل خواهد که در
در راه زند گوید محدث را بر در ده ایچ قدیم بر آمدن و ممکن را در سر برده
و اسب الوجود در آمدن راه نیست الخدر الخدر بالاله والدر آخر نشینده

در جام نه بادی به سر که روضه محرم که شیار است اما عنی مگوشت جان
می گوید تا نقطه میر رحمة الله علیین اظهار عشق در وجود اوست را بعضی فالتا بقه
التا بقه انت بقه و انت سلطون در دل نبایان امر است را بطلب اینجا گفته است

بکبار

رونده را که بقیه
نمای میر و در بر
زمانی

لازم که الخدر الخدر
یا ایها الکافر والکافر

فالتا بقه انت بقه

فرموده است

باری باری که در حدیقه معجزه الهیه در حق رکذ الک لوقته ما به مجاوزة حد القدر
 تحت القدر معوض و بوصف القدر بالحق بهذا المعنی و بوصف القدر بکمال
 حاصل ازین نظر بر این می آید که تجاوز از جانب بنده است که بنده چون خداوند را در
 داشت بنده از مقام بندگی تجاوز کرد و مقام محی رسید و چون در مقام محی بنده را در
 داشت بنده را از مقام بندگی تجاوز نمود و مقام محی رسید و چون در مقام محی بنده را در
 نامحسوس بیستم و بیستم را عشق نام گفته است نزدیک محققان است حروف
 اشارت با شفقت و در شرح اشارتین مولانا سید الدین ناواری رحمه الله همین آورده
 و در کتابی آورده است که در کتب نه زبانت که لا يزال القدر یزکری حتی غلبت غفلة عاقل
 و حاکمت بجا و در کتب نه زبانت که لا يزال القدر یزکری حتی غلبت غفلة عاقل
 و دعای این ابیات خواهد بود غفار رحمه الله علیه انکرک
 در بیان این راه همیشه روح آمد بعد دل غدر خود انکرک ریگی نمی خورد شد
 رتوی از آفتاب لا يزال هر چه در توبه مطلق است آن همه در توبه مطلق است
 چون برونی نوز عقل و معرفت بی نورش آید و در معرفت نیست
 مخلوقی در نیست برونی نوز معنوی در که در نازل شایه کند و در نوز در اشارت
 این بیتها بر قانون هم گفته تا بداند که بیرون نوبت هر چه است درت برین
 طلب در و طلب و اگر برین شاهد خواهی از قرآن است و نوز نفی افلا تهمرون
 و ازین بیت نیز این است آدم اول سوگنا در و شافت تا نا بخود او در
 او را یافت و آن نیز همین گفته است این نیز تو کم کرده کرده است اندر
 تو تو خود را پرده چاک که در کلام مجید خبر میدهد و سخن آوید از هر چه جلالت و بزرگواری

مجموعی

حقیقی و حقیقی

نوع

گفته

اما انگش را که اهل حق است اهل صورت را درین کوی کز نیست نیست که گفت
 این هر علم جسم مخفی است و علم نفس بر او حق دیگر است و دیگر نزد یکس را از
 برده هزار عالم گفت و گفت نیز جزو زوئی که او در (الکرام) که از ان مستر و مجرب است
 و غایت خلقت است و اگر آنست و حاکم این مرتبه را با از نیست گفت
 حاکم را چون کار با پاک اوفق و نامش آوم عرش و خاک و اود آسمان
 عرش و عرش نیست پست حاکم الحق جود را معنی میگوید از اینجا علم مشتق میماند
 شد که راه بیجا نیست چنانکه گفت جرح بود که آن سستی بود و او بر کرد
 این سر کرد و آنچه خود در عرش باشد پست کرد تا کی اینجا بار دست کرد
 غرضی عذر خود نوشته است ای در بار هر چه گفتن هیچ بود دیده که در او هیچ
 هیچ بود عاقبت و عاقبت غیر با دست نام است از آن تقدر لطافت تعالی
 العباد یوزن به براه و انکار است که در با الجنة عبره و الیز من لا یطلب فی الحق ما یصلیه
 سیمانه که در دنیا می آید و المال و لا فی الجنة من الاثقال و کلا من الصا ذر فی الاثقال
 و الا و الی و الا و الی که در کتب الفقهین یکن لفظ کل و سیع و جامع و جیب و علم
 مراد جیب علی محبوب و کتب (فی علم) یوزن محبوب و جیب علی محبوب و الفقهین و جیب و من
 خلاصه حجت الله و دفع فی الیه و الا و الی ای برادر چون حق تعالی است
 آنچه خبر است باطل بود حاصل الا و منست و جیب حق است و عدم باطل و امکان کرد
 بیان وجود عدم است از وجهی که نیست که لایق عدم دارد باطل است و از وجهی که نیست
 که وجود دارد و جیب است و اگر بی تو ای آتش غربت بر آتش و آن از او جبین را بسوزاند
 از دوشی باز روی آتی برادر منم از برای تا که محبت را بود یعنی چون محبت بیان

کران سستی بود

سبقت

در چاهان ران مایه

حق است

عشق

لا در دلت هست
وجود عاشق با کس عشق سیر نشود

نمیکنند که در خود

الار و او که بگوید

درد و دست موی که بود در عالم و داد بیکدیکم بود بخت نام کنی بخت اولم
 بزنی در نه سب قاشی غره لم بزنی رست نه من نام کنی را آنچه بخت را از بخت است
 منت میکند و نام کنی را در بخت میکند پس پس بخت بخت میکند تا از بخت میکند
 و بخود نماند میکند و بگوید اما نامی سیر این معنی است ای برادر ملک حاصل را خود
 عاشق نیست زیرا که معنوق را که بر نقد زد نازل و تنوع لازم عاشق پس عشق سیر نشود
 در این نیست در او صفات عشق که بگوید و بود صفت در عالم اوصاف بود و آنکه سیر
 است بجا ره دلم کرد نمای وصال است به سینه از عالم غر و طلال کاشی عاشق دل
 شکست بگوید جلالت در نه سب ناکشش نواست طلال نام ای برادر وصل کاری
 عظیم است و موعود اما نام غیرت عاشق او را در خزان قلب نهان میدارد و یا غیرت معنوق
 عقل بگوید از شبنمی که در آن معنی است عاشقان از خود شش نهان نمیهند عاشق عشق
 میکند و نو نوزد بجز نیک غیرت از طاعت عزت آن مرزا در جوف خود میدارد
 نهان ای برادر جلا خسیم زبا و آخرت بدو هست حاصل شود و کس که بخت
 حاصل شود پس زیرا که عشق خود کام است هر که اطلب آورد بشیر غرضش بگوید که در خود
 مراد بر سرفست شکست افند در راه رحمت گویند تا آنکه در این معنی را عقل بریت بد
 در مضطبه فادامه عاشق نازش با محنت بینار و در بسیار با کوه که در دنیا بداند و نیک
 ناکه بر رفت دی آمد در راه به نادر بگوید و وصل بدو هست عاشق سیر شود و بدو سیر
 او میباشد اگر بدو هست میرش ی جواب کن ترانی نیامدی و اگر میر فاست میباشد
 اگر در کبر نای در میان بودی حاصل مراد معنوق باید که از خود عاشق حاصل شود چه حکما
 در دوز است با چه جای بخت است نه در زمان اگر علم محبوب این خطاب بر طالع

هر که از این

این حدیث است که از حضرت سالت علیه السلام نقل است که آن الله تعالی
 العشق بخاصه میهم آنچه از عاشق در وجود آید بهی بکند که عاشق در دل به
 نده اختیار و آنچه کند بی اختیار آید و در وجود آید و بخواهد او محار و شود و بکشد
 است کار عاشق اضطراری او قادر و آن زو در دست و آری در
 لاجرم دیوانه را که به خطاست هر چه میگوید بکستنی روست هر چه از دیوانه
 آید در وجود عفو نمایند از دیوانه زود این جمله تعزیر که رفت توانی
 و هم زبان علم است هیچ ایه منقوض نمیشود و هیچ خطی در فردی نمی افتد اما
 از اینجا که این معنی دقیق است و ظاهرش منکر مینماید اصل ظاهر قبول کند و لیکن
 بر اصل بصیرت هیچ پوشیده نیست بغایت کنده است پس اگر شیخ کوران
 فهم نکند ایشان را از آن چه قهر خا که گفت است مورد شک و تحقیر و محین
 نور خورشید از زمینند کومین و السلام الله اعلم و آنرا که
 چنان جمال باشد که ناز کند حلال باشد در علم خویش عاشق را که
 در محال باشد و خور وضع جمال خوب و الله انقصان بود محال باشد
 برادر اعز مولانای مظفر که در الله بحمد سلام و دعا از کاتب شریف تبریزی
 مطالعه کند عرض آنکه مکتوب آن برادر درین وقت رسید مطالع کرده شد
 شور و غوغای بسیار بود ای برادر چون امام شمس را رحمة الله علیه بر رسیدند
 مایه العارف گفت هم که علم می پس ما را ازین شور و غوغا چه سود کند
 بر باد است و در اندوه این حدیث باید سوخت و نام و مصیبت خود باید داشت روشن
 خداوندان این فقیه همین است تا در دنیا بوده اند در اندوه و نام این بود

تا در وجود

کود

کرار

بوده اند و چون از دنیا ببردن رفته اند باین آمده اند و باین حدیث رفته اند
 امروز که در کوفه رفته اند و فرمود که اگر که در بفرزند باین آمده و باین حدیث رفته اند
 نشسته اند در چون در موسی علیه السلام نه و چون موسی علیه السلام در بفرزند
 چون شوق موسی علیه السلام و دعا چون دعا موسی علیه السلام جواب بن ترابی از کوفه
 گفته اند است چون عاشق خاص از حضرت موسی علیه السلام جواب بن ترابی است
 این دست بدانکه در خبر ما حونی در جانی و شبانی است چون آنکه دست موسی
 علیه السلام را با جلالت سال و با شرف ثبوت منیر نشسته ضرورت این نوع دیگر
 در این باید کرد با آمده و ما تم خود باید ساخت ای برادر آنکه گفته است در دما که است
 چه پند را بر هر غزه است از اینجا گفت به است در در بین عمه بران ده راه و اما شما ریش
 چون اهل خلافت همه مردان دین را در این مصیبت و بیکار مانده اهل این
 ای برادر چوئی محدث را این بود که در حضرت او چون راه باید از اینجا
 که عقل میگوید در جام نباید ای بس که در دوشه محمد کی شمار است اله
 یا ایها لاد و الله را میگوید و کبش جای دوسر از ماده غنی از بن و شب
 معشوق با است در یکم و بخت این شریک است اگر که در عالم عشق نبوده است
 از اینجا است که در شب گفت این این مقدمه مزایم شفت که مفهوم از این است
مقدمه مزایم شفت اهل علم و صورا اگر که محبت است نجات است از عذاب دفع
 این مفهوم اهل عشق و بیکر تماشق است ای برادر چون خلفی بهم و بختی با دمی رسانده
 بر این آدمی خسر و عالم گویند و پادشاه جهان امکان است این گفت
 اینک که میاف و صل او را در هر دو جهان بکام باشد سلطان بود او

دری و غیره

عشق

ن

نیکش در عرف می بنام شد دست ملزوم و نظر در صورت افتاده بر او ای این
 نوشته شده است و اسلام شد ^{که می شناسد} برادر او غلامان کاظم نظام
 و دوازده گانه حرف مطالع کند عرض اگر کتب آن برادر مولودین بسیار است
 افتاد زیرا بسیار بود ای برادر در شهری که قدم نهاده مردان در آن منزل فرماید
 آنرا شنیده ^{قد بخیر است} نیک خد بگری ^{یا و لکن} بخیر ^{و آنکه خواهد بود}
 رحمة الله علیه ^{است} هر که ترا شناخت و ما را از جان خود بر آورد چنین فرماید
 ای برادر بچ دینی بوده است که از محبت چندان فرماید که که در خیابان اری
 رحم آید بر تو و بهشتی را هم رسم نماید است چنین اضطراب چیست ای برادر
 تشنه دین من بنور دلتش غرق جان بنور دوشمیر غازیان با جان کاوان
 آن گاه گفت که تسبیح با جان می جان کند خاکی از مردم مانند باد کار و در
 وجود هاشمیان ^{که گسترده} چون سنت این حدیث چنین رفته است البیاب
 سوخت و خاکستری باید شد بفریاد نوحه دهند که هست جز رضا و نسیم راه دیگر نیست
 و در سوختن و خاکستر شدن روانه که الحینه لایبی و ناله زد و اسلام
^{که} ^{را} ^{مطهر} ^{بشما} ^{این} ^{حدیث} ^{هر} ^{یک} ^{را} ^{که} ^{نور} ^{خود} ^{نور} ^{کروا}
 آن دل حق عین کشت خلوت و عزلت او را مسلم شدی تفرقه خداوند جل و جلی
 صفات بی شبهه عادت اما از آن صفت مطهر طلبه مستعدی که مقتضای شایسته است
 تا از آنجا ظاهر گردد و دل آن برادر مطهر مستعد شده بود ظاهر شد صفت موعود خفیه
 آنست که در جمیع امور اعلی و کثیر موجه او را پیش آید رجوع او کنی بود و که نقد و
 و کثرت نابت شود موسی پیامبر را صلوات الله علیه زمان بود اگر علف ^{نظر}

این حدیث در
 کتاب جامع
 الترمذی
 و در
 کتاب
 المستدرک
 و در
 کتاب
 المعجم
 و در
 کتاب
 التلخیص
 و در
 کتاب
 التلخیص
 و در
 کتاب
 التلخیص

کسیان و صفت

با ملک و یک طلبی از من طلب ادا در صفت طرف آورده اند که امام شنبلی که جمعه است
 طلب گفته از خان صیت گفت هم کلمه علی آورد گفتند و اضافه الکا وین فقال الکا
 هم عن سماع الی یکنم عن قول الحق علی عن ربه الحق قال العار فوفی هم هم هم
 علی عن غیر الحق نماز روز و فرموده من است الهام و فرموده حق است کی شبیه و فرموده
 حق منم بود صورتی چنانکه و طیفه قدیم شده است زینهار آنرا نگذارد و هر چه از
 شود از حضرت عزت از برکت آن دانند که نفس کا فردمان در عینه
 زینهار ترا ملک مردانرا نیست که گفت بسند ما رسید در بان در کرده است
 آن شریک به شرم شاهان در نور و شرفون بگذرند این باب و مکر نه چنان است
 هم چنانست که در دنیا نیست بود اما قسری رحمه الله علیه آورده است در
 اشارات زمان آنچه مونس از او خواهد بود در شست چهارم و اول بار حاصل است
 شریکین است حق توبه دهنده اول آنکه بر نسبت این عصر و توبه کنندگان با
 الله مسلم اول باید که شریعت و طریقت بداند و تائب بوده و مهر و آنکه توبه میکند
 حق او این باشد الله مسلم که بعد از استعدا او را ارشاد کند در شریعت و طریقت
 مال و ماعلیه بیان کند اما در دنیا اهل آنجا باشد توبه دهنده و شریعت چنان بود
 که بیجا بر سر الله علیه مسلم و در حق و محابه بر معنی الله عنهم چون امروز اعلی
 اگر اسمی و رسمی است تحقیقت بدین نسبت آنچه بود اما در دنیا اهل آنکه باشد
 انباط اصل در و است که آن بزرگ گفته است با خدا دیوار باشد
 ما شریعت هو شیاء این همه که نوشته بود خود میداند من چه خواهم
 با این هم جذبه سطرین نوشته شده است این زمان در نظر قصور و فتور افتاد

این

نوشته نمی توانم سخن در قوه نوشته شده است کوی کاغذ چشم را خواهد
 دیدن کاغذ همین بیکریذ را می آید مولانا تقی الدین کاغذ نوشته بود لفظ در
 حق عفت بی بیجاده چند کاهی خون خورده است استعداد بسیار که آن به صلاح
 شود اورا نگه دارند در کارمانی که خود دارند اورا دارند معلومت برای دست طایفه
 مالیه طلبیده بود و مستاده شده است عاقبت بخیر باد والسلام و کلام ام

آن

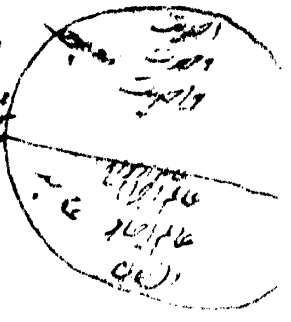
مست تمام شد مکتوب حضرت محمد
 همان شاه شرف القون محی میری
 قدس الله سره والو

بسم الله الرحمن الرحیم
 مدتی عاقبت آن فاطر حکیم را که آثار انوار هیچ وجود از تقسیم عاقبت آباد
 برآورده و نشانی به نماند آن قادر عظیم را که به نقصانی به و شجره وجود
 برکت نفس را به بسیر آورده و به بی که به سنگاری قدرت چگونه نوع
 از انواع نقصان این شجره سر بر آورد و عزیزی که هویت ذات او به ظاهر
 انوار شمس صفات و اسرار بخوم اسرار احوال غدا قاف بشری سر بر آورد و حکمی
 که کمال حکمش اعیان ثابت موجودات را اعیان که نسبت بر می که به احوال کوش
 طایران هم اهل عرفان را با وج ملک اسرار معانی رسانید قد بری که ظهور ذات خود
 در مظاهر پرده جمال خود ساخت خبری که در عین بطون به صفت مظاهر اعیان
 ظاهر پرداخت غبطی که غیرت بلاش جمال ذات خود را بطورات عظمت مجسم کرد

نکته

نامر خیمه نقد جناب سرادفات کبریا تسبی او خواندند بی که تسبیح عبادت رواج
اطلاعت اسرار مبینم بنام جان مشتاقان رسانید تا هر بنی راه جز بلا طاعت
اسرار و جلالش ندانند سرهای که خاتمه انوار تشریفش انجمن طایران استقام اودام
الو القبول بود خفیه مقدس که صورت اسرار تقدیمش بهایر کرد و باز از لحاظ
انوار لطافت حال برداشت و صلوة محمد انوار و محمد و مرئی شجره ایان را
عالم عرفان کج خوابی اسرار و معانی انوار اخبار ربانی سید انبیا و امام صفیا
محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم و اهل بیت اصحاب و کما کان کسان اسرار عالم
صیفت انذار ابله چون مغرور است که امتیاز شرف و تربیت نوع است
از دیگر حیوانات بواسطه علم است و از شرف علوم علم نوید است که موضوع این است
حضرت الوهیت است و اسرار صفات از لایحه و حصول تداوت ابدی ممکن است
که باقی اسرار آن و نور بدو جرات سرمدی میسر نمیکرد الا باخبار انوار
و خواصی که در زبان بی این جبر بیکران و استخراج کمالی خفایان و معانی اسرار
این دریای بی پایان ممکن گشت که با عیان ثابتات تا اثرات انبیا علیهم السلام
که علامه اهل عالم از بعد از انبیا علیهم السلام علامه که با ایشان مطبوع انوار
الهی است و دلای ایشان مخزن اسرار ذات نامتناهی است و در این انوار
شما غل نیزان محبت و جام ایشان مجمع کمالات انوار لغات الفاس غایت
حقو ما الشیخ هو اصل الاصل امام الموحدين قطب المحققين مطبوع انوار تقدیم
کاشفت اسرار لایحه می الحی و الدین محمد علی الاعرابی الحامی الاندلسی رحمه الله
و چون کتاب قصه من طهرک غام مصنفات این بزرگ است از ان جمله است

که گاهی گمان به اگر با قطع توجه و تبیین پیش نیاید عریس انکار امر از آن فضا
 نیست به طبع معانی و خفای آن حال نماید و معنی محققان رحمتم احمد در شرح
 این کتاب به بیضا نموده اند و حصار محکم بنیان را لغوت بازوی خود اگر اند
 و تطویل در شرح مشکلات آن لازم دانستند و بعضی از معنی طلبی و کلام
 و تصور انهام خفای و زوکر کتاب است که مطلوب ضبط نموده اند که در این
 سلب بجهت افعال مشکلات این در محلی محتاج بود و بلکه حید که خلاص است
 بر سبیل ایجاز و غرر افشا و نامتجاج بود ابواب خفای و معانی از آن چون این طالع
 مخصوص اند با صلاطی و اشاراتی خاصه و اطلاع بر خفای کلام این نوم
 سوفیست بر معرفت آن اصطلاحات احتیاج افشا و مقدمه و ذکر بعضی
 از اصول آن اشارات و الله الموفق و الموفقین و بعد از آن عریس
 و تفکرات و بیجا نکشت الخفای که بزبان اهل کشف و تحقیق وجود در این
 هو و هو طالع است اسم از آنکه با تعلق آن قیدی اغیار کنند هویت غیب
 خرمین و حق گویند و همین الفاظ نیز گویند و تحقیق الخفای نامند و از بجای با
 هم کردند که قل هو الله احد و آن وجود را ظهورات در روزات است
 کاه در کثرت فیود و کاه مجرد از صفات و فیود کاه ظهور آن در کثرت
 فیود ایجابی بود که احد الصد و کاه سبلی چنانکه لم یلد و لم یولد و کاه تجسد و از فیود
 فیود و کاه که کاه و احد و چون مجرد از صفات زایده بر ذات است بار کینه
 مقام انرا احدیت و التبیان و عاریه گویند و این مرتبه لا اله الا الله است و چون
 ذات را با صفات اصلیه اعتبار کینه انرا حضرت و احدیت گویند و آخرت را

عالم جبروت نامند و چون ذات را با صفات مصلیه اغیار کی انصرت را عالم ملکوت
 گویند و صفات که منصف بلطف و رحمت بود صفات جلای خویشند و اگر منصف
 بظهور و صفات جلای دهند و اگر صفات و الهیات را با جمیع نظام خلقیه اغیار
 از انعام ذوق و کرامت خویشند و آن عالم را ملک شهادت گویند و اگر ظاهر خلقیه را
 در ذات متمسک بای از انعام جمیع دین آتی عزیز را که زده اهل کشف و تحقیق
 شود وجود مطلق کی پیش نیست و آن وجود نیست و وجود جمیع موجودات است
 حضرت منتهی می شود و آن حضرت منتهای است و این وجود را که عالمی از عالمها
 ظهور مختلف ظهور قیامت و حضرت کلیه شیخ است که از اضرار غیب گویند
 و هر چه فی را از ان حضرت عالمی نامند حضرت اول بود غیب مطلقیت
 که از حقیقه الهایین حوسند و آن حضرت مطابق بر بریت و از ان حضرت
 هیچ نوع عبارت نتوان کرد و انعام و عقول و انعام مخلوقات را بر این
 سرادقات که بای آن حضرت را نیست بلکه این مقدار بنور کشف تحقیق گفته
 که حضرت مهدی عراسمه درین عالم از ذات خود بذات خود تجسّس فرموده و آن
 کتب از حضرت احدیت بوده از امر خارج باقیچه زاید بر ذات خود بخوبی که آن
 اکا ای الهیه است در خود نفس را حایط ظاهر کرد که آن کلیه است و این عالم است
 بنانه و هر چه در است و این طالبه او را نقیب اول گویند و جمیع غیبان نامیده در
 حضرت این علم بصورت نقل هویدا شد که اول مطلق الله العقل و عمل و دانش
 صورت این عقل اند و چون ذات بار تعالی را جل جلاله با این معنای است و است
 به صفات این ذات باشد و ذات متغایره را چون با هر یک از این صفات

نسبت اخبار کینه اسمی از اسامی ظاهر کرده و این ظهور در تنزّل از حضرت است
 بحضرت و احدیت باشد که حضرت دوم است و از حضرت اولیت نیز خشنود و این عالم
 بر دست گویند و این حضرت مبداء اکثر است و حضرت اسماء اول صبیحه که در این
 حضرت از بطون ظهور رسوست علم بود یعنی جمیع اعیان و درین حضرت ظاهر
 شد که بجهت جلای ظاهر شد پس انفضای حکمت الهی را جلالت عظمت ترجیح وجود
 اعیان نماند و مردم ارادت جویند و اسم میریدی از اینجا مفهوم گشت بر مسمی
 با استوار و استیلای قرین شد برای ایجاد اعیان از احوال عدم و این صفت
 قدرت گفتند و اسم قدری بودید اندک بس و اعظم باشد و حق و اعیان را قبل الوجود
 الحار جی اسم قدری بود آمد پس اطلاق حق بر ملسمات اعیان بر زبان آید و او که ما را
 از هر مظهر و مظهر آئیم بطور سالن و قبول حق آن ملسمات را جمیع حوالت و اسم
 جمیع انحاء افکار شد پس ارادت حق با جمال منقسم گشت و متعلق بود و اعیان
 شد کاف نمون بیوست تا با هر کنز انوار فکون شد و اعیان این حال را کلام
 و اسم منقسم درین محل بطور رسیده و چون این شش صفت مذکور مرتب بر صفت
 حیوانیت پس مسمی مقدم اسما آمد و آخرین اسما منقسم گشت و این سبعة اسماء
 خوانند و این اسما را هم امامی است بعضی امامان میخوانند و بعضی علمای
 حون این اسما بهیچ حال از ذات منفک نیستند این اسما را اسمی ذاتی
 که منقسم را که مقتضی اثبات است میان مخاطب و مخاطب معمول و جمیع معانی
 دارد از امر و نهی و اخبار و غیره و لکن بعضی از اسما و صفات شمرند پس
 که کثرت افزاید تنزّل افزاید و هر تنزلی را فراتر آن عالمی باید که وجود دارد

عالم مناسب آن تعیین و ذکر ظهور کرده و خود را بنحو دنیا بدین پس از حضرت در این است که
 آن عالم جبروت بود و منزلت و نمود بجهت روح المعنوی که آن نفس نامیده و عالم افعال
 از آنست و عالم او را عالم ملکوت خوانند و چون نفس نامی از یک نوری عالم
 عقل است که با عباد را در اک کلمات و تجزایی که داشت از عقل بنحویست
 و با اعتبار در اک ضربات و تعلیق کلمه تبسم همای دارد از آن نفس است
 چنان شد که صور آن کلمات غنیه یعنی صور اسما سبعة منطبعة ظاهر کرد و در
 هر بیت نفس منطبعة بصورت ضربات ظهور کنند و ضربات باین کلمات
 محصور کرد و کلمات در عالم شهادت بجهت انطباق ماند و لغو پس خیریه منطبعة
 چون مجوز از نفس منطبعة اعتبار کنی از عالم مثال گویند که در آن عالم هر موجودی را از
 موجود است مجزوده و غیر مجزوده مثالی است که بگوئیم باطن ادراک آن توان کرد
 و گفت از باب کثرت در آن عالم است و وجود حق تعالی متغیری در آن نیست در
 عالم ملکوت عالم ملک آن ظهور می یابد است و در ظاهر صور مجسّمه این را آن
 از عرض و در سبب و ابراهیم است عنقری و صور مرکبات از عبادان و نبات و حیوان
 که اینها عالم ملک است پس وجود حق را جلالت قدره منزلی و بیکر است عالم افعال
 و آن از مرتب منزلت است و ازین واضح تر نمونان گفت و غرت حق گفت
 نمی که از دو اکار بطرفیت ازین زیادت رحمت نه داده اند پس ازین بعد
 هزار و شش گفت که عالم کلیه و حضرات اصلیه پنج است اول غنیه معلق که
 اینها عالم اعیان ثابت است و بعد از آن عالم جبروت و دیگر عالم ملکوت و دیگر
 عالم ملکوت و دیگر عالم لایزال کامل و منزلت چهار است یکی عقل اول و باب

انکه عقول محوره باشد و دیگر نفوس منطبه و در تب آن از حیالاتی کلیه است تا بصورت
 عنصریه و دیگر صور مرکبات و در تب آن از معادن تا آخر حیوانات و دیگر صور
 که از غیر نبات است و چنانچه از منقده را بدینست که انکه اصل فواید این علم را گفتند مظهر
 هویت و وجود ذاتیه میباشند اما در بعضی ظهور اسما غالب و در بعضی ظهور صفات
 غالب و برین معانی و لغت کردیم که ایشان کامل که ایشان ناقص و عاریت
 در مرتبه حیوان مانده است بلکه حیوان بر روی شرف دارد و در آنکه حیوان و نبات
 و جاد و تحت اطاعت شیطان در یکی آید و ایشان ناقص و در یکی آید اما ایشان
 کامل مظهر هویت ذاتیه است با جمیع اقسام صفات لاجرم جز از حال او این آید که
 ما ربیت او ربیت و لکن الله می آن الدین بیا یقول ملک انما یابا یعون الله
 لا یزال العبد یقرب الی بارئ الوافل حتی یجبه فاذ انقضت کنت سمعه و بصره
 و لسانه و قده و در جلای شرف و جمع و بی بصره که ایشان و این جمله از آیات و اقا
 و بسیار دیگر مثل این دلیل است این طایفه را که همه از دست و پدوست بلکه
 همه است و هر ای که حدوث و قدمت است همه را به شادی و عمت است و همه
 فواید نداری که بخود در نگری و در نه سر یا قدمت است همه بدان ای حسرت
 که حد حق در مقام محیی الهی ذات ناقصا بی خود را برست نعمت فرموده فانی و
 نفعی و حایه فانی خاک که در کتب سماوی تریف نفس خود فرمود
 فیله جانچه کمال است خالی و جلالی را از عیب شهادت و از مظهر اظهار
 حای خاک خرم بخود در ذات خود متجلی شد بغض نفس او با و مظهر نور ازلی
 بمقتضیات تخلیات و حد حق ذات خود را در مقام تفصیل که مظهر عبارت

بعلمی و علمی و علم ادراک خفا یافت و دوزم آن و معرفت ادراک خفا یافت و دوزم آن
 آن و معرفت ادراک خفا یافت و دوزم آن و معرفت ادراک خفا یافت و دوزم آن
 باشد از علم و معرفت و آیین موجودات همه کلمات الله اند همی که بواسطه
 نفس انسانی از در مکرر خارج کلمات موجود می شود حق است و ملاحتی از مرتبه
 احدیت که اربعین است تنزل فرمود بر مرتبه واحدیت بواسطه نفس رحمانی
 اثبات صیغ موجودات فرمود و یا از آن بسبب که ایجاد هر یک بواسطه کلمه کن
 فرموده پس موجودات همه کلمات الله اند و صولات از حق حقیقت است
 و از ملک استغفار و از انسان دعا و لکن از حق تعالی است که در بسبب اشخاص
 بر عاصیان عفو بود بر مطیعان تحصیل درجات بر عارفان لغت و علوم و معارف
 بر محققان لغات و تجلیات اسماء و صفات بر اهل دوام تجلیات ذاتی
 هست توجه قلب است به جمیع نواهی روحانی بجانب جناب ربانی به تحصیل کمال
 و استمداد مردم هست را از انفس کماله کمالی را جمیع دارد و ذاتی
 میان خود و کرم بد که جو صغیفه است ذاتی مرئود را بی سابقه سوال و استجنان
 و کرم صغیفه است کرم را که موقوف باشد با استغفار و طلب عفو و عافیت
 در اطاعت رسول و اولاد از آن جهت در هر نظری مشاهده می است و جمیع
 حکما که تقدیر رسالت کند از آن بود که توحید ذاتی و عرفان صغیفه بد استند
 و امر رسول از امر و خبری بد استند و ندانستند که امر در نظری تفصیل همان در نظر
 جمعیت و من لطف الرسول فطاعة الله فطاعة الله فطاعة الله فطاعة الله فطاعة الله
 دروغ و لغت نفس در اصطلاح قوم روح آن روحی است که از نفس
 بحکمت دل متوجه است و از اصد رخ نمیشد و القاء است در خواطر

در قسم است در زمانی و بیجا بود هر یک از آن بر دو قسمت باشد - اما زمانی با یو
 بود که عرفان را شرح دهند یا با یو وسط از حق اسفل کل و از علل با روح قدسیه و از ایشان
 بنویسند قطبیه شبیهانی هم دو قسم است یا با یو وسط از اسم عقل شود که در من
 بعدی الله فلا عقل در من عقل فلا یادی را با یو وسط عقل و شکران رحیم ارجو
 من نیست و نه همان دارد که شی رهم و شست و او مظهر عقل و ان مظهر وادی
 و ان مظهر قلب کسی را که بیدار بود از الوهیت متحقق گردد و در اطرار وجود
 منقلب شود و به تمام جمع رسد و باز آید و کمال این را ولادت ثانیه گویند
 که باطل ملکوت الشوائب من لم یولد مغرین علیه و در شست و دو نوع است در
 علم با حکام و در شست و علم با الله علامه را از ظاهر نبوت بشری بحکم و
 راست علم با الله علامه را از ظاهر نبوت بشری بحکم و در شست و علم است که
 شریعت با است بیان کند و علامه با ان را که اولی را الله انداز باطن بحکم و در
 هم نصیبی است که اسرار الهی و معانی غیبی با ساکنان بودی طلب در میدان نبیند
 حقه علمای ظاهر تحصیل درجات و مقامات و مقصود علامه باطن نیست و الله و
 با الله است و در فوق بیان شسته و ارادت شسته و خسته باشد که نشان
 آن ذات بود و با یجاد معدومی و با الله ام موجودی و ارادت خود است
 با یجاد معدوم نقطه ندارد حتی سجایه و تقایب بذات خود مشاهده ذات و
 صفات و افعال خود بود بحکم اولیست و باطنیت پس خود است تا علم
 ظاهریه و اخیریته مشاهده و نماید و در ظاهرنا اول و جسم و ظاهر باطن رسد
 و مظهر این جلوه و مراتب این ایشان بود که محله نسبت صفت و هوای است و این

یعنی دست که بودی شرفی بر حق ظاهر کرد و عین و مطلق در مشاهده شهادت
 مطلقه عیان کرد پس ایجاد وجود الهی از برای این معانی فرمود تا این
 جمال نماید پس آنرا از ابرسند که بعد از این پیش از امتش عالم داد
 بهر لوه چگونه چیرا که میدید خواست تا بیند جواب بدین چیزی خود را
 بخود در خود چنان نباشد که بدن نفس خود در چیزی دیگر که آن چیز مانند این باشد
 او را و چاکه آینه را خاصه است که ظاهر میکرد آن مرئوسه را نفس او چاکه او
 در صورتی که محل منظور فیه که این است نماینده آن صورت چاکه او است
 ظاهر شدی و اگر خود آن محل منظور فیه بودی و حق و نه هیچ صورت نیز
 نیکی کردی بان محل و اگر کسی کو بر بنابر آن تقدیر لازم آید که جسمانی حق فرموده
 گویم که مرآه که مظهر و محیی است مطلقا عدم است و ازین سبب گفتیم
 همو مرآه و نه گفتیم که مرآه زیرا که مرآت بخودی خود وجودی متعین ندارد
 بلکه اصل جمیع نقیضات وجود مطلق است تا بهر حق محل و جلاله اعیان ثانیه
 عالم را وجود حقیقی موصود کرد و بند چون کابله بی که درونی هیچ روح نباشد و نیست
 الهی چنان رفته که هر چیزی که وجود موصود گشت دردی قابلیت روح الهی باشد یا حیث
 و کمال آن چنان با آن روح بود و نفیست نه من روحی جبارت در است و انشای
 نیست که محیی از حق آن کابله را محیی قبول کردن و فیض مقدس که آن محیی
 دایمی است از حضرت است و صفات پس هیچ محب استعداد مانند موجودات را و
 خود فاعلی شش نیست و این نیز بخود موصود نیست بلکه سبب فیض تقدس که از عین
 ذات حقست موصود گشت و این نیز بخود موصود نیست بلکه اولیت چاکه او

یعنی

است مرجع و معاد و آخر همه است و حکایت که از بعضی معتمدین طوطی بجهت نشود و بجهت
 ظهور دولت و ایجاد معجزات است و این سر در علم است چه تمام شود و می شود و می شود
 ملکوتی و کائنات کلی است و در هر مرتبه منصف شده و بعضی و آثار آن در دی ظاهر و باطن
 دایره وجود تمام میگردد و باز چون قطع مراتب اخربت کند اقتضای بطون کند
 تا دایره دایره تمام شود و اول باخورد ظاهر بیاطن رسد و بعضی که در مرتبه نصف
 دایره اول گرفته است و در نصف رجوع از آن مسلح گردد با سلاح معنوی
 ستری که سر مغرب از آن در نقطه اشکده سینه است و هر قوی
 از قوای روحانی محو نیست و معنی خود را می بیند که در آن اسباب چرب است که
 دعوی اهلیت و منصب عالی میکند و در جمیع کائنات را حاصل است از این
 جهت است اول از این جهت که راجع است بحجاب الهی که اخربت و احد
 اول از این جهت که راجع است به حضرت بعضی خاص است به واسطه دوم از این
 جهت که راجع است بحضرت انکشاف که جامع حقایق حکمت است و عارف است
 مان ربوبیت و عبودیت و این را حضرت جامع جمیع وجود هستند و آن مرتبه
 انسان کامل است سیوم از آن جهت که راجع است به طبیعت کلیه که مبدأ آن فعل
 و بالفعل است در جمیع جواهر و قابل جمله نیرات اسمائیت است و اینست که
 صورت عالم قابل اردا است طریقت و رای طویر عقل و این معنی را ادراک
 باید از عین کشف الهی نه کشف صوری و ملک و دینی و خاطری و فیزی تا بدان
 معلوم کند که اصل صور عالم که قابل ارواح است چیست و ظاهر درین مظهر است
 تا عقل حکم بر صدف و کذب ثنی بعد از ترکیب معجزات و ترتیب قیاسات

تواند کرد و اگر تعریف می کند لابد اجزای آن می باشد پیش از آن تعریف را بداند
 که معلوم باشد و اگر محدود مرکب باشد و اگر بسیط باشد خود را اجزای نهانند
 در عقل و نه در خارج تعریف ممکن نکرد و الا بلوازم بیکدیگر چون لوازم منتهی باشد
 حقایق بجمول باشد و از ابو نعیم در حالت که در حالت وفات گفته است بگو
 و بیس نیست حاصل سوی علم از ما علم و هر یک گفت الهی مشاهده کرده که ذات الهیت
 است غرض آنکه بصورت عالم ظاهر شد و عالم مظهر آن حقیقت گفت فایده ی کون
 جامع الانسان و خلیفه نام شد از دو وجه یکی مرتبه اش را و شغل بود بر سر آب
 عالم و صیرورت حقایق مفصله او کرد و جمیع اسما و مظاهر و حاکم و جهانی
 در وی دیده شد ازین جهت است که یا همه چیز در ظاهرش میگرداند و همه دویم
 آنکه حق جل جلاله آن رز ذات بذات خود نیکی فرمود و جمیع احوال و صفات
 خود را در ذات خود مشاهده خواست تا مجموع در حقیقت حق را مشاهده فرماید
 حقیقت محمدی که انسان کامل بود ایجاد کرد و در حضرت علم خود و بنظر لطف
 در وی تکلیف و حقایق عالم را بطریق اجمال برید و باز در حضرت عین که
 عالم مشهود است او را و آنچه شمع وجود است از حقایق عالم وجودی مقصد
 بخشید پس جلای عیان تابنده کشند و خود محمد عین اول بود که اولی خلق
 نوری از جلاله انبی که بر انسان کامل همچو انسان عین آمد که همه بدو دیده شد
 او سبب وجود همه گشت انسان ازلیت انسان باعتبار وجود علی است که
 از لا در ذات حق بود و لکن ازلیت حق را صغیرت بیست است که نفی اولی
 کند که از وجود حق معنی وجود را و از انقیاد هر ستم نیست و ازلیت مراد و اوج

هست اینجا کی فایده دوام وجود آن دهد و دوام حق و اما کلمه فایده را
 آنکه او را نام است در مرتبه بعثت کجا کی موصوفت و در مرتبه سمیت کثرت
 موصوف و اما کلمه جامع با اعتبار آنکه محیط است بر جمیع خدایان علی و سنی و غیره
 که آن جامع که انسانست چون در خارج موجود است عالم بود و او نامش دین
 است از او حال است یکی آنکه جزوی از عالم است که عالم با او تمام میشود و نیم
 دایره وجود عینی است و اگر آنکه او خود سر خود عالم است که محل نفوس است
 الهی است و تحقیق گویند و باین سلب او را خلافت مسلم است حق عزت
 انسان را حتم و جلیفه که نمیدارد در صورت ایت بود از اسماء و صفات در
 است بذات بر کثرت و این کلمات بالفعل در وی پیدا شد پس وجود عینی را در
 و منزه است جمعیت را جامع شد و بدین جمعیت ظهوری بر ملا که حتی شد یا ادم انهم
 با سبایهم و نزد علماء اطلاق است صورت بر محوسات حقیقت و معمولات مجاز
 که نزد این طایفه چون علم با سوره مظهر و صورت الهی است مقصود است
 کامل مظهر و صورت الهی است محلا بس اطلاق آن اینجا تحقیقت بود و در مابقی مجاز
 و لا سوی عهد هم با حق که نشاء مسیح یکی از بندگان از اسماء و صفات حق
 که بدان مقداری که ذات آن بنده مستعد بود حال آنکه ملائکه را جمع آسمانی
 که ادم را بود و بنود چرا که ملائکه عبادت حق از جهت آن یک اسم خاص میکنند که
 حق تعالی این نوع را باین اسم عارف و عالم که در اسم است و از آن تجاوز
 نمی نویسند که و ادم عبادت حق را بر جمیع اسماء میکنند زیرا که عارف جمیع است
 لا حوم در یک مقام نه ایست و ملائکه بنده هستند که بجز این اسم که ایشان

بدستند اسمی دیگر نیست و بدستند که اسما و تعالی شایسته بسیار است به انکه در مختص
 آنست که طاعنان در شان آدم ملک ملک بود از جن و شاطین و ملائکه
 که ملکوتی و جبروتی و در آینه انی جاعل فی الارض ملک است و شایسته است که
 طاعنان در شان آدم ملک ملک ارضی بودند نه علوی زیرا که طعن و مضاد است از
 کسی صادر شود که در معرض ان منصب باشد فانهم ذکر انکه شهود و منصب نفوس
 حکیم و ملک اند از ملائکه ارضی که بر نفس طاع غلبه شده اند و در ابر فعل خود کرده
 تعصفت اماره بابوی بر آورده و بیکت الدما و شایسته است که از انوای حمایت
 از و صادر میشود و شایسته است که در ملک و مافعل آن دو ملک ارضی اند و
 در عین انست و نمیدانند و اما اگر ملائکه ذات و حقیقت خود را بشناسند بی
 و آنچه لازم ذات اینست از کمال نقصان عین است که این را مرتبه شایسته
 انان بیک انی نیست و چون ان علم این را حاصل شدی معصوم مادی از
 جرح کردن آدم و میجرح نمیشود مادی تا بیکه عین در مقابل طعن آدمی ترکب خود
 نکرد مادی آدم را از اسما الهی ان حاصل بود که ملائکه ارضی را بنود و ملائکه
 نتوانستند که پروردگار خود را بآن اسما تسبیح گویند و تقدیس کنند چاک آدم
 حق را بآن اسما تسبیح و تقدیس خاص است که از ان تجاوز نمیشود و این
 تشریف خاص نیست تراست که بدو ذکر کرد و هر امت تسبیح ذکر و هر زمان
 تقدیس ذکر کنند و اگر او شمل است بر جمع مقامات حق جل و علاصفت میکند تا
 از آنچه رفت بر ملائکه تا بار کنیم در عایت ادب ما حضرت فرست با نوریم
 و هر چه مقبض قسم باشد باشد از محل دعوی ساری بیکتف انکه در دعوی ملائکه

و بسته فداوند پسند را محل دعوی سازیم و این حال این باشد و ندانیم که کونیم که می
 که بخیر و نوبانی از عین دعوی بخیر و نوبانی باشد که امور کلیه که آن صفات لازم طبع
 موجوده در خارجیت مثل حیات و علم و قدرت و ارادت از امور غریبه
 که عین نداشت یعنی اشارت حسی بوی رسد تا توان گفت که این
 حیات است و این علم است بلکه وجود ایشان و جوهری است بلکه
 صفت باطنیت دارد و این معقول باطن از جوهر صفت و خارج هیچ الفکای
 ندارد و چرا که از جمله لوازم اینها لازم و مضمحل است و محال است
 است که نفس تصور او باطن از دفعی شرکت نباشد این کلیات مثل
 حیوانه و علم من حیث هی مع قطع النظر عن تفاوتهای فی الخی و الی الخی
 حیاتی که کلیه که اخلاق آن هر که متصف بآن صفت باشد توان کرد
 لایزال باطن نباشد و شخص کرده و یا این صفت باطن که لازم حقیقت
 اوست هیچ الفکای از وجودات عین نداشت و گفته شد که امور کلیه را در
 اعیان خارجیه حکم و اثر است پس میگوئیم که این خارجی وجود عینی دارد
 خود عین آن امور کلیه اند نه غیر مثلاً اگر سوال کنند که حیوان چیست میگوئیم
 حی است حیاس متحرک بالارادت و جسم نیست که او را طول و عرض
 و عمق باشد و همین ذات حیوان چون اواس و کمر با او متقسم کرده
 مثل نطق و ارادت آن خود را با جهال او را فوس خوانی پس دانسته
 که هر یک ذات باغبار صفات جوهر منکثره میشود و باغبار ذات حقیقت
 و احد و همچنین حقیقت الحقایق که آن ذات الهیت غرورانه حقیقت

چه شمس است از انقیاد و احدیت که عدد را باور نیست و باعتبار تجلیات متکثره
 و لغات متعدد و در مراتب تنزلات تازه جوهر متبوع است و تازه عرض تابع
 پس ذات واحد باعتبار صفات متکثره جوهر محض و من حیث الحقیقه است
 این امور کلیه معقوله که گفتیم که در خارج عین اعیان موجود است بحسب در نفس
 خود از امر معقوله است و او را صفت بطون و کس است پس این امور کلیه باعتبار
 آنکه عین اعیان موجود است باعتبار آثار ظاهر و بی ظاهر است و از آن
 روی که امور معقوله است و در خارج عین ندارد از ماطن جوهر الظاهر و باطن
 میدان باید حقیقت کلیه در عقل نه آنها موجود است و در هر موصوفی
 و متعدد موصوفات متعدد نمیکند و همچون حقیقت نهانی که در هر فردی از
 افراد موجود است و قطعاً متعدد و متکثر میشود پس آن حقیقت کلیه همیشه
 در عقل موجود است نهانی فایده استناد حادث بواجب محقق گشت این
 استناد تقاضای آن میکند که این حادث بصورت واجب باشد یعنی متصف
 بود باصفات واجب که آنکه اسما و صفات لازم ذات واجب است و این
 حادث حسیه وجود دارد از واجب باید که از لوازم وجود او را هم حسیه بود و الا
 تخلف لازم مطلق لازم آید اما از وجوب ذاتی او واجب نبود لاشک
 باین صفت فرمود ذات خود را برای ما باصفات ماننا آینه او کس و او
 آینه مانا اگر ما و اگر کنیم خود در کسیم و اگر او را ببیند خود را دیده باشد
 هیچ شک نداریم که ما محسب اشخاص و افراد که آن صورت و مرکب است و اشخاص
 انواع که اجزای ترکیب ما است بسیاریم و در آن جسم شک نداریم که ما مستقیم یک

که جامع است و آن عبارت از مبدء و مبداء است که در آن حقیقت دارد که هست که نیز میان آنها
بأن حاصل میشود و آن خصوصیت از اوست و اگر آن بودی نیز میان خود و دیگر
توانستی کرد و گرنه در واحد چگونه تصور شدی باید که حقیقت تجلی جبار اوست
او عبارت از بود اوست و در مقام تفسیر حلی که او بود مسیح با او بود و آخرت
اگر او باشد و هیچ با او نباشد و چون حق خود حق بخلی و از هر سادگ محلی شود
حق در مرتبه مساوی صفات ظهور کرده بند و اعتبار کثرت گویند و مظاهر وجود
توان که در اما این سادگی جهان بند که خداوند است و حده با وی مسیح است
چون اوست و تقابلان عارث از افتاح وجود در علم نیست آخرت خود
تأست که در هو الاول و الآخر که اگر اوست او چون اوست موجود است مفید
بودی یعنی مفعول از دست بودی اطلاق مستم آخر و دست نیامدی زیرا که
آخرت هر چه مثل اوست آنچه لو پس اگر اوست وجود مفید بودی
آخرت آنها موجود است مفید بودی و غیرت همه اندکی مفعول شود و ظهور
مظاهر اعیان از ایشان دیوئی بنابر اخروی و آخرت حق عبارت بود
فنا موجود است و زنا و صفات و فعل و ذات و صفات افعال حق غرض است
رجوع امر با حضرت یکدل و البه رجوع الامر که شرح آخرین و آن همه افعال
صفات با صالت حق حضرت حق است و نیست وجود اما او چون رجوع
با حضرت شد همه باصل خود با رکشت که الهی بحر و الاما بار و القدر رسم و تکیه است
انسان به رجوع و خوف که لا ارم رضا و غضب است پدید گردانده شود و بنا که از باط

ارتباط میان حق و عالم هستی که هر یک از صفات فعلیه و اشعاعیه
 آن ذکر است چون در حق و صفات گفت که فعل است در میان آن راجع
 که انفعال است پس به این عالم را اشعاع است از آن جهت که اشعاع
 که دیده میشود آن را راجع از آن سبب گفت که از وی خبر
 ندی که آن نیز از اجزای عالم است و دیده میشود و این سبب
 نمیتوان دید و از روح بر اسم از عالم کبر است و همه را مشاهده
 گفت زیرا که بر فقیه که از ذات اشعاعیه بر روح فایز
 و بواسطه حقیقت آن است که اول باطل و اولی است
 مراد از صورت عالم حقایق که به است و از صورت حق
 اسما و صفات است و ابلیس منظر مفضل است و اسم
 مفضل و اعلی است در تحت اسم اند که آدم منظر است پس آدم
 خلیفه و رب عالم است و ابلیس از عالم پس ربوب باشد
 و چون ابلیس ربوب آدم باشد چگونه اضلال آدم
 توانست کرد جواب گوئیم هم چنانکه در نزد و ترکیب آدم
 طبایع و خواص که ماده اقامت بدن آدم چون بمقتضای
 تعذب مزاج بینی ازین طبایع و خواص غالب میشود و هم
 اسم مفضل بود که بر آدم غلبه کرد و سبب اضلال او شد و در
 شیطانی فلان نمونی و لو موافقکم تا هر جهت است
 مراد از صورت ظاهر آدم ابداع جسم است که مرکب است

از عناصر اربعه چنانکه ترکیب عالم کون و فاعل است و مراد از
باطنه نوعی روحانی یا مراد از صورت ظاهر جسم و روح آدم با
که آن صورت موجوده ویت و در خارج و عالم عبارت از ملکوت
و ملکوت و عرض از صورت باطن صورت موجوده ویت
در عالم حق که عین ثابت باشد عبارت از ایت و نصف است
یا سما و صفات با خود ویت و صورت باطن آدم بر صورت
باطنه حق تعالی بود شانه که از خالق اسماء الهیت و چون ظهور
حقیقت در خارج بواسطه صورت است اطلاق صورت
بر اسماء و صفات بجا می توان کرد که حق تعالی با اسماء و صفات
در خارج ظهور می نماید و حضرت حق عز و علا جانکه هست
ذاتیه ساریت در آدم و عین خالق او شده در صیغ موجود
با سرام و نه کل و احد با نفس تازه همین سرایان و ظهور است و
اما بعد از اسفند او آن فرموده قابلیت آن وسیع یکی از موجودات
چندین استعداد قابلیت ظهور میست و اسماء و صفات نبود که
این جمله را ظاهر اگر نه سرایان ویت حق بودی در سراسر
موجودات عالم از کسوت وجود و ظهور عاری بودی
زیرا که عالم بذات مجرد و معدوم است و بعد خود معلوم
و موجود است هم چنانکه اگر این خالق کلیه که در قدیم قدیم
و در حادث حادث بودی هیچ حکم از احکام اسماء و صفات
در موجودات عینه ظاهر نشده پس عالم و ربط است با اسماء
و صفات با اوست پس یک از هر دو یکدیگر مستحق باشند اما

اما انفقار عالم حق از جهت وجود است و از بنا طاقی تعالیم که از جنه
ظهور و الا ذات متعالیه من حیث هی مستغنی است از عالم و عیان
والله اعلم بالصواب و انتم تعلمون و اما صفات و افعال و آثار و
خواص راجع بذات حق است که و الیه یرجع الامور کلّه و وجود عالم
حقایق افعال است پس احتیاج خود بخود بود و این احتیاج از قبل
احتیاج بر باشد و کفایت از احتیاج خود نیست و این بدانکه
در خلقت آدم سه حکمت است اول نشاء بعد آدم که صورت
ظاهر آدمیت از برای ظهور احکام و صفات است دوم نشاء روحیه
آدم که صورت باطنی است از برای ترتیب کردن است عالم را
و احکام خلافت را با مصالح رسانیدن میوتم حکمت نشاء تخریب
بسته محو جنة آدم و آنست که مستحق خلافت است یابن یمنه محمد علیه
نات که روحانی از حق می ستاند و نشاء طبعی از راه متابعت
خلق میرساند و از آن جهت که منظور اسما و صفات حق است و از
مرتب خلافت ترتیب عالم میکند حق و رب است و با اعتبار آنکه
او بر مروب است و بصفت عبودیت موصوف خلق باشد و با
بدانکه نزد اهل کثف مراد از آدم عقل اول است که آن روح
محمّد است و آن روح را در هر عالمی منظر است در عالم جبروت هم
عقل اول هستند و روح کلی هم بخوبند و خوانند ایشان درین عالم
نفس کلین و اولاد و عقول و نفوس مجرد و در عالم ملکوت
هم منظر می در و و آن نفس کلّیه است که در عالم جبروت زاده
و درین عالم خود منظر شد و حواء درین مرتبه طبعیت کلّیه است و

و اولاد نفوس مطبوعه و قوای روحانیه و در ملک ابوالبرز و دوم
 وقت برآوردند و اکبر بشارت از روح محمد و از والد اکبر ادم این
 قائم بدانکه سوا سبب و عطایا حق جل و علا که در عالم محسوس ظاهر
 علی ابد العباد و علی خسته ابد بهم زد و قسم است بافتن آن پشته
 و از ان فیض از نفس و نهشته چنانکه در مقام احدیت ذات خود
 بدات خود فیض فرستاد که اعیان و هستند اوست باقی اصل
 شد نیکو با امرنا الا و احدی و قسم دوم را اسماء گویند که بعد از
 آن اسمی با صفتی باشد مثال آنکه سهم منعم یا مستقیم از حضرت خود
 نفیجه یا نفیج یکست که مستوجب آن باشد پس آن و نیز همان این دو
 عطا اهل ذوق را باشد که آنچه در مقام قلب و روح بر ایشان میخیزد
 شود و این بهر وقت نافذ و در مقام نفس منزل تو باشد و این
 متعلق حاجات و در قسم از نفسی استعجال غیبی که در ایشان و اگر
 باعث میشود ایشان را پیش از وقت موانع کنند و از سر راه
 فرموده با وفا تا خبر ندارند و نمی دیگر دانسته اند که در فراموشی
 حق روز برای تو چه چیزی که مدخر است که خواست بظهور خواهد
 رسید برو که این خواست از قبل مدخر باشد این علم باشد ایشان
 میکرد و سوال و این سوال را هیچ ط کویند زیرا که در مکان
 بهکان و طریقی الوجود و العدم آراست و نسبت که اگر او را
 قبول آن بود موجود و در دولا فلا دانستن مافی علم الله و حق
 در هر زمان معین باشند و شخص در این زمان از مشکلترین معطوف

اصل کشف است و مع هذا است بر سوال هر سائل پس بعد از این
 بر آنکه اجابت بر دو نوع است یکی بریکت من الله تعالى و آن بر
 مقابل باریت بود یکی بر این حاجات که در معرفت از اوست
 گویند اول وجهی که توحید است بحسب تاخیر وقت و اینهم
 اجابت است که در رسیدن این عین معرفت است و بنده نمیدان
 نماید غایت اندر دو نوع است و بر دو قسم است یکی آنکه
 عین نبیند نه غرضی آن کند و آن فیض او حس است دوم
 عین نبیند را ظاهر بگرداند از عدم و او را استعداد می بخشد و آن
 فیض مقدس گویند و دلیل بر آنکه علم بنده پس نبیند خود از عین
 حق است که در وسیع مخلوق نیست که حق حق او را مطلع گرداند
 بر احوال عین نبیند و بی که در خارج کوهست و خود را در اطلاع
 وی ازین حال چون اطلاع حق باشد برین آیان زیرا که اطلاع
 بنده بر آن بحسب علم است و اطلاع حق شود بی پس ممکن نبود که
 اطلاع خلق چون اطلاع خالق باشد و بدین مقدار که هر دو را
 اطلاع میجوئیم مگر نیم که غایت سابق مساوی بنده شد تا برین
 حال مطلع گشت تا بداند و علی حقیقت آنست که محقق عالم و معلوم است
 و لابد است از آنکه عالم و معلوم مقدم باشند بر علم اما باین وجه که
 محجوبان توهم کرده اند که برین تقدیر علم حق حادث باشد بلکه
 چنانچه نزد تحقیق ثابت است که تعلق علم معلوم از بی و است
 و تقدم عالم و معلوم بر علم ثابت نه زمانی تا بلکه هم حدوث زمان

کرده و نهایت قول منزله که متکلم است در منزله نیست که گوید علم ندیده
 و لیکن تعلیق او پیشیا حادث است و عرض او ازین نیست که حدوث
 صفت نباشد و این قول متکلم و معنی بگوست و منظر فکری ازین حکم
 نثر آن گفت و کرد آن بودی که متکلم اجابت آن بگوید که علم صفت
 نداید و هست تردد است با گوید که تعلیق صفت است و علم را نه بلکه
 صفت را عین ذات میداند و با غیر ری غیر پس که سر بیان قول
 مراتب وجود مشاهده میکند و میداند که در کثرت مثبت و صفت
 اعتبار است هم نیست که در مظاهر متعدد و منتهی گشت و در حق
 چون از ذات خود به منتهی که مشاهده ازین بود و بر این شخص
 چنانچه صورتش شخص بود از خوبی و از بدی در این نمود و شود و
 حق را ندیده و ممکن نیست که بیند ما دام که قید تعین او نیست
 اگر چه تعلق با خلق الهی کشته باشد و درین حال بنده را ممکن است
 که صورت چنانچه خود است ندیده و در مراد حق چون آینه که در برابر
 شخص دارند خود را در آن بیند و آینه را نه بیند با آنکه بعد از
 که صورت خود را ندیده و لا در این صورت سلطان المتعین شرح
 محیی الملک و الدین عیسی بنی قدس الله سره در باب نصرت و تبیین
 فو حات فرموده است که برنج حافری معقولیت میان دنیا و آخر
 حون خطی فاصل میان سایه و انقباب که خطی موهوم نیلایت چنانچه
 آدمی صورت خود را در آینه بیند و تعین درند که آن صورت
 اوست و از آن جهت که در آینه خود صورت خود را خود بیند
 و در آینه بزرگ صورت خود را بزرگ بیند بگوید این صورت من

2

و ولایت است و اصالت و نظم کسب جامع است و در هر عالمی ظهور می نماید
 چنانکه در عالم غیب فیض نبوت از وی کجی انبیا و رسل میرسد و کلام
 او بایان از وی مستفاد می گیرند و باز چون بعالم غیب رفت از
 عالم غیب بصورت خاتم الانبیا بخیال کند و ختم ولایت گذر بر او کند
 جمیع انبیا و اولیا فاضلان نبوت و ولایت و بند و این مثال
 نیست که سلطان مال خود بخیرین و در سپاه رود و او را فرماند که
 مال بعضی بکندم و بندگان من خدمت کن و بعضی بمصالح خاصه
 نگاهدار تا چون او بخواهد و در هر کس بیستی پس وقت مطلق
 بسلطان رساند و درین حال ویدار بر سلطان فصول نباشد و بساطت
 هیچ نقصان واقع نشود و هم چنین خاتم الانبیا و رسل است
 و جمیع انبیا و اولیا تابع و محشی که او را من و او را تحت و او را بیرون
 و رسل من را از آنکه خاتم الانبیا بیند و هر یکی را از ولایت مصلحت
 و صاحب جمیع حصص خاتم الانبیا است و او را بندگان نبوت و
 رسالت و وقت است که خلق تشریع دارد که آن او را و کلام
 از حق بر خلق بواسطه انبیا و آن انقطاع پذیر است و قوی و یک
 خبر دادن از حقایق و کسر از غیب و اظهار کسر از عالم ملکوت
 و کشف کسر از ربوبیت است و آن منقطع نیست و از او کلام
 گویند و باید که نبوت مثال خشت نقره است و ولایت
 مثال خشت زر که آن ظاهر و این باطن است و موضع این دو خشت
 بود و خاتم الانبیا خاتم میکرد و هر که او بخواهد شایع شریع محمد

و آخرین متابعان است و بعد از وی متابعت شریعت می کنند و مثل
 نبوت بحث نغمه و ولایت بحث زکات که در نغمه بیاض است
 ثمرت بر سواد بیاض مثال از ریت حقیقه است و سواد مثال ظلمت
 و نبوت را طر فی با حق است و طر فی با خلق اما در زیر جزو زبده
 صفائیت چنانکه ولی غیر حق مشغول نیست تا بدیهه خاتم ولایت
 تابع شریعت بود و بظاهر اگر چه آن احکام را بیاطن از حق فرستاده
 زیرا که خاتم ولایت مطلع است بر آنچه در عالم است از احکام
 الهی و از احکام الهی یکی شریعت محمدیت پس خاتم اولیا باطن
 آن احکام را از آن معدن ستاند که جبرئیل می ستاند و محمد می آورد
 و لیکن بظاهر از رسول ستاند و شرح بی الملت و الدین قدس سره
 که اگر نعم کتی بدانی که خاتم اولیا بعینه خاتم رسل است که ظاهر میکند
 نه بر سبیل تاسخ بلکه بر سبیل نزول است محل از جهت لطافت
 شهباح انسان که سدا هم از دوا هم که تا خلق را از سهرارو خفایان
 الهی آگاه کند در حسی چنانکه در اول اسلام احکام الهی کرده و در میان
 بود که چون جبرئیل علیه السلام رسول نازل شد پیش از او ای سالت
 رسول صلی الله علیه و سلم بسم حق میگرفت و آن احکام سخا اندر آن
 بیاض مطلع بود و در علم الله تا خطاب رسید و لا تقبل بالقرآن من
 قبل ان یقضی الیک وجهه یعنی وقتی اظهار ولایت نیست حالا
 نبوت باز نشد بداند که اعیان انبیا اگر چه در علم الله بود
 استعداد خود طالب ظهور نبوت بودند اما با وجود نور محمدی که بر

مثال انقباض بود و این بر مثال کواکب در تحت اشعه انوار و سیاه
 مخفی بودند و سیح ظهور نداشتند تا آنکه که در مقام خلقت آبادت
 جمیع قرار گرفته اند و برین نشاء و بنوی چون نور ماه و ستاره
 که در شب ظهور نمایند کردید باشند و حال تمام در بار بار و بار
 هم بنین میدانند و این حدیث و نصیحت که در هر
 سطره ظاهر شده و این مراتب رویت است و هر کس که
 خاص است و در موجودی در مرتبه خود تقدیم و سیاهی در
 مثال انقباض الرحمن است که بسبب رحمت و جود و جهان
 گشته است و بمن کسب الرحمن بود که در مرتبه مفهم ظهور کند
 و رفاه است تا فرامای عاصیان را و در بار خلقت رحمت خلق
 و بر وجه عفو و تیران شاید این معنی است که یا ایست الی الله
 ان یجعل عذابک من الرحمن نعم لصوره منقذ بر اید و تیرا
 عذاب کند و الا الرحمن در حالت تجلی دی بر جانیت عذاب کند
 اما بحقی که شیخ المشایخ شیخ محقق محی الله توالدین است الی الله
 سره در بیان ولایت مطلقه و ولایت معده بیان کرد است
 در باب ثالث عشر و رابع عشر و خامس عشر از فتوحات کبریه
 مضمون آن است که ولایت در قسم مطلقه و مفیده و ولایت
 مطلقه صفت از صفات الهی است که هو الولی الحمید و مظهر آن حضرت
 علیه السلام که ختم ولایت بود و او را خربت با ولایت بودند
 و صفت و موصوف حقیقی خاص شود و ولایت مفیده هم صفت
 الهی است از آن روی که مفیده و مستند است با اولیا و انبیاء

خواهند و توأم این مقیده بان مطلقه است بواسطه فیض که از مطلق
 ولایت احدیت با شفاعت علی نبیا میرسد و آن مطلقه کلیه است و مقیده
 جریبه بوجهی جزو بی ظهور میکند ظهور آن در مقیده محب مرئیه
 صاحب آنست پس ولایت مقیده محمدی آلم و الحکل بعد از مرئیه که
 او مقید و بهتر سایر انبیا و مرسل بود و ولایت انبیا در تحت نبوت
 و ولایت محمدیست و ولایت اولیا در تحت ولایت انبیاست
 زیرا که اینان الحکل اند از اولیا پس ولایت محمدی بنیت اولیا
 دیگر انبیا مطلقه بود و ولایت انبیا نسبت با ولایت اولیا مطلقه
 و هر یک ازین ولایت مطلقه و مقیده محمدی دیگر انبیا مقیده که
 ختم آن مطلق در مصلی مقیده در آن مظهر بود در عالم ملکوت
 شیخ میگوید من خاتم ولایت مقیده محمدی ام و مهدی که از
 فصل رسول است خاتم ولایت مطلقه محمدی باشد مفهوم سخن
 این بود که شیخ در ولایت بمرتبه قلب محمدی رسیده باشد و بعد
 از وی کس دیگر را ممکن نبود که بدین مرتبه رسیده اما در ولایت
 بمرتبه دیگر انبیا رسیده باشد و مهدی بمرتبه روح باشد و احق
 مشارب انبیا در ولایت با ظهور عیسی علیه السلام هستند و بعد از
 بد آنکه هر اسمی از اسماء اقدس چون منجی گردد و آنچه لازم وی باشد
 از حوائص وی عطا کند و اول عطای که از حضرت بوی رسد نفق
 وجود و حرمت حیوة است پس رزق لذیذ طبیب بخیه صلاح
 علم و معرفت که مفتاح نعیم اخرویست پس بعد از هر اسمی از اسماء اقدس
 علمی و فعلی و اثری حاصل است و کاینات را نهایت و حصر نیست

و هر یک مستند با سبی است پس اسما را نهایت نباشد و این اسما را متساویه
 در تحت جبط اسماء سما بود و اتصال عطا بردست خادمی از مقام
 اسما باشد زیرا که هر عطیة منسوب با سبی است که مقتضی آنست مثلا
 رزق که سهم از رزاق و آمرزش از غفور و پوشش از راز و
 انواع نعیم که از مغم میرسد بواسطه اسما میرسد و جبار و جبار است
 استعمال گفته یعنی قدر کنند و شیران و هم معنی جبر شکسان پس اسم
 جبار نظر بر حال شخص بود بدینک عطا دهنده حق است و چون
 عطا نماید از سهم خاص بود که آن سهم موکل خوانند از آن کس
 تا بقدر وقت معلوم از خواننده عطا شد دست می آید و مستحق آن
 میرسد پس آنچه حق بر بنده میرسد آنست که بعضای عین
 آن مخلوق است که بدست سهم عدل و اخوان است که عطا و
 حکم است میرسد و سبب اقیانوس در عطایای اقیانوس است
 که اختلاف در معلومات مستند باشد بر اختلاف علل و ارجح
 که اسمی را عطا بدین اسم سهم باشد مثلا آنچه نخند است بهیم الخانی
 غیر آنست که با سهم از رزاق مختص است پس در حضرت الهیت هیچ
 چیز مکرر نباشد چرا که اسم نامتناهی است اگر چه اسما نامتناهی است
 با جزئیات حقیقت نیست که قابل این نیست و از صفات و
 آن ذات و تحقیق تعاضای آن میکند که هر که اسمی را اختصاص
 که غیر آن اسم باشد از غیر آن سهم و آن حقیقت مجرّد عین آن
 که ذات را با آن اعتبار میکند پس اسمی که نیست لکن عین نیست
 و صفات است و ذات مشترک بود میان اسما و صفات نه اسم

بدانکه حق جل و علا بمحصل کرم وجود از فیض اقدس خود عید را وجود
 بخشید پس هر وجودی را با فاعلی و استعداد خاص و ادوات هر یک مقتضای
 ذات خود مستعد و طالب منفرد عطا یا کمشد بقدر آن با ایشان رسد
 پس واسطه درین مقام همه ذات ایشان باشد پس اعتبار افعال
 وجودی و قاعده کلیه آنها ابتدا اولیه آنها و با اعتبار استعداد و قابلیت
 که تابع وجود است هماغه احد من استعدی و لا یخالف احد من استعداد
 شئی و اینها را از شئی عطا یا باشد که مانع وجود و اندک وجود است
 بعد از هزار سال بیسج ولی رسد از آسمان فیض برین ساکن ستاره
 و استعدی را که هر چه بر صاحب کشف مکشوف شود از صورت
 آن مکشوف معانی و حقایق بوی رسد که پیش از آن بوی شنیده
 باشد و آن معانی عین ثابته وی بوی می نماید چرا که هر چه در سبج
 که بوی نموده می شود و انصورت استعداد او است که در عالم او را
 مثل عین ثابت وی گشته باشد یا در مثال مطلق یا در مثال معین
 که از اخیال گویند و از اینجا بوی الفکرده میشود پس اگر نیک
 نامی کنی بسج چیز از خارج بوی نرسیده باشد بلکه مبدء علم
 و حقایق بطریق کشف از درخت استعداد خود شنیده باشد و
 ازین جهت است که در عالم خیال و مثال صورت محسن برین
 بدر بنمایند و صورت ظلم برینت سبج و پوشیده نیست که در آن
 روحانیات جهات نیست بلکه صورت تصور نیست که در حضرت
 خیال و مثال اما حضرت روح و سر و خفی و غیره است در صورت
 و جهات پس این و اما با الوجود و اما با القدم و اما وجوب صفی

ظاهر ذات متعالیه را امکان ممکنات را و امتناع امتناعات را و این
 حضرات گمانه را مخاصم جست بپوشند اما حضرت امکان فرین است
 که هر چه در دست از اعیان ثابت طلب آن میکند که از حق که از او
 از وجود علی بوجو و عینیه که محل ولایت و تصرف است است
 بیرون آورد و آن متعالیها را ممکن الوجود و گویند اما حضرت امتناع
 فرین است که در هر چه در دست از حق طلب آن میکند که او را در
 ذات خود یا در عین علم خود باقی میدارد و در وجود و حارجه
 موجد و دیگر و اندک هیچ ای را اما ظاهر بر ایشان سلطنت و ولایت
 نبود و تمام آن طایق آن که در بن نهاده اند منع الوجوه اند اما
 و حوسب فرین است که منع انصاف است و جمع حضرات متعالیه
 مطالب از آنحضرت بکنند پس ممکنات را و این ظاهره فوق حق
 در عین ذات و اسما حق باشد در عین ذات و کسب غیر نه ممکنات
 از حق یعنی آن اطلاق کنند و از این سبب که محتاج است به ظهور
 در خارج موجد و را غیر گویند و همان ممکن چون نصف بعینه و
 جود عینیه شود نام او و سبب با الیغیر بود که هرگز معدوم نشود بل
 تبدیل گردد و عجب طریقان صور مختلفه ببرد و متغیر شود و سبب
 عوالم ظهور خود پس معلوم شد که وجود با الیغیر بعد از انصاف
 بوجود عین باشد و امکان بیش و امکان بیش از وجود و عین
 وجود ثابت است و کفایت این بنور کشف میسر شود و من الم یحکم
 لربور افاله من نور انوار است و بداند که اول مولد بی که حق تعالی
 بادم بخشید شیت بود و علمه الهام خواست تا در مقابل مراد بی

آخری مناسب آن اول بجهت ارتباط اولیبت روشن گرداند و مرتبه
 ختم که آخرین است مثل اول بود لاجرم ازین نوع آخرین مولا بود
 که باشد ولی باشد که حامل سهرار شیت و خازن علوم او باشد
 و هر چه از علم اسمانی بر شیت علیه السلام مکتوف بودی بود
 نیز مکتوف بود و این مقام از حضرت بوی مویشی باشد که
 واسطه در میان نبود و الشخص خاتم ولایت عامه کرد و بعد از وی
 شد باریب ولایت باشد و ولایت بوی ختم شود و جمیع اولیا هم در
 ولایت اولاد وی اند و بعد از وی وندی دیگر درین نوع پسندید
 موجود نشود و این خاتم از عجم باشد و شیخ حق القلت والدین
 قدس الله تعالی سره در عفا و مغرب با این لفظ تصریح کرده است
 هو الی ثم من العجم لا من العرب و فرموده است که باری نام
 در وجود آید غرض ازین سخن آن بود که حسنین ولایت نمید
 او باشد چنانکه از منشش حوا با آدم بود و از دل سوختگی مذکری
 و منشش بود و حسنین مولدی مذکری و منشش باشد و این قیامت
 گیری عبارت از روزیست که در آن روز همه عالم در حق فانی گرد
 و فنا ایشان سبب وصال ایشان گردد اما نسبت با عالم صغیری آدم
 روح کلی است و همه ارواح اولاد وی اند و شیت روح جزئیست
 که متعلق به بدنت و مراد از مولود حسنین قلب است که حامل سهرار
 روح است و او است که مظهر مرتبه جمع است که درای آن هیچ مرتبه
 نیست و این جمعیت در آخر مقامات سالک حاصل میشود و مراد از
 خواهر وی درین نشانی نیست نفس صوابه است که پیش از قلب

متوجه در ولادت وی که اول طور رویت مطیع نفس است سبب خوشه
 و غضب که هر دو بمثابة دو قدم اند نفس را که در مبادی لذات
 و فلوکات استیفا و شهوات با آن بنوازد چون دل بترک
 روح کلی در سیر عالم لدنی نشود و خاک گرفت و پس از تیر میان ظاهر و
 باطن برسید و کذب و معارف حقیقه انکشاف در مدیانه نفس
 داعی به بد و شرارت و لذات نفسانی و دواعی نفس گردد و بعد از آن
 خفا بین و معانی و چون زمان استعدا و با غریبید و اول آن است
 شفق شود و نفس اثر احیای آن پیدا آید و علت غفیم در حال
 و شب افق و ای فاعله و منتقله است که در صبح موجود در ایشان
 در و در بناید که مرتبه دل برسد و چون حق غرض غلبه نفس این دل
 که در خجسته زانی در رخت شده بکلی جمال فانی گردد و در میان زمان
 وی که قوای روحانی و قلبی اند در آن تنگی فانی شود قوای
 انسانی و صور جهانی مانند ظهورها بنماید اصطلاح او زنی در آن
 مانند غلظت از نور و آفتاب غم در رسم و رشاد مجر و شهوت مجنون
 استیفا و لذات بهی مشغول گردد و فارغ از حد شریع تا قیامت
 صغری در برسد و استقامت کند و بداند که بعد از مرتبه مبدیه مرتبه
 عالم ارواح است و در دل و راه هر چند جمیع کمالات با فعل حاصل
 و با طاعت و نوریت و طهارت لازم وجود و نبات اما بجهت امکان
 ایشان نیز در نفس خریل محتاج و منصرف اند و احتیاج و اتفاق است
 نقصان است و هر منبری که حضرت حق تبارک و تعالی میکند از آن خبر نبرد
 و بعد پس میکند که از او در حق و نقصان مبدیه پس تبارک و تعالی از آن

حق را عبادت از آنکه گویند که حضرت احدیت پاک و منزله آن
 از نفا بقی امکانیه و نفی کنند البیت را از هر چه اطلاق اسم
 غیریت بر آن توان کرد و از تسبیح ملائکه است و تسبیح بندگان
 المنزه عن صفات نقصان المقدس عن صفات الامكان الله
 التوبکیه الطاهره العلویه والارواح الموحده النوریه کلکف
 یکون الیهما الله کتاب الحمائیة والکشفاح الثقلیه بجان وفعال علیه
 عایضون علو اکبر احسانه بدو که شیت علیه السلام مطهر فیض
 روحانی بود و در حانیت مقفیه است و هست بر عرش پس بر فیضی که
 از کسب رحمت یا از اسمای که در تخت اسم رحمن است فایض کرد
 و مقفیه قوایل که بمنزل عرش اند و چون حکمت شبنیه عطیات
 و مواهب متعدده بود و هر ایند اسماء او به متعدده باشد و کجب
 هر موهبتی کسی خواهد و هر کسی قابل خواهد که محل موهبت
 گردد و اصل قابلیت طبیعت جمائی است پس حکم نقد و قرار
 بر قوم شیت چنان غلبه کرد که از نبوت شیت هر چند دور
 میمانند و زبان فنور در از ترمی کشت ایشان در آن تخت
 می نشاند تا بکدی که اسماء را حجاب نمیدهند و بان معانی صور
 احصاء تکاششند و در آن پندار چنان کشند اند که معاد را نیز
 جمائی محض می دانستند پس غلبه این برشان مستعدی آن گشت
 که این ترا تزیین دعوت کند و از ارواح با خبر گرداند و معاد را
 با ایشان تفریک کند پس نوح را که شیخ الکشاف و شیخ المجلین بودند
 فرمود و حکمت بهو حیرت ایشان را دعوت تزیین کند و منع کند از

تشبیه بسیار بدید که کلام الهی را اگر چه مفهوم عام نیست که هر که از
 بشود و از عباد و من و من تمام باشد فهم کردن آن مفهوم اما خواص
 که علم با الله اند از هر لفظی نیز از معنی جدا گیرند و از هر معنی هر آنکه
 بردارند بلکه هر لفظی از کلام الهی با هر شخص کسب استعداده
 مفهومی دیگر باشد متغایر مفهوم آن ذکر که انزل من السماء و ما
 فالت او دبت بعد ما کلام الله هر وضع که بود هر زبان که باشد
 مفهومات آن متغایر بود و آن همه تخیلات است در کلام رصدا
 فهم کلام حق در هر زبان که باشد دلالت میکند بر آنکه حکم بآن
 کلام حق است که او متجلی است بر عباد کسب استعداد این حق را
 در هر غفیه ظهوری خاص بود و آن ظهوری کلی وی باشد و در هر
 چنانچه او را ظهوری مستبطونی و خفای است از هر فهمی چرا که از
 هر نفسی و در آن ظهورات و تجلیات وی نبیند که الا از یکتفهم
 خاص و آن آنست که بدانند بوجدان و کشف که عالم صورت حق
 و مظهر هویت او داین دانش کسب بجای بود و نه تفصیل که
 احاطت به تفصیل محالست و عالم با صره عبارت از اسم الظاهر
 حقیقت چنانکه حق من حیث الحقیقه روح عالم است عبارت از
 اسم الباطن است چنانچه چون دانست که عالم صورت حق است
 و حق روح عالم است پس نسبت حق با هر چیز ظاهر شود در صورت
 عالم نسبت روح جزوی بدردان در صورت معینه راه را در عالم
 عالم بزرده کانه است که آن عقلیه در روحیه و نفسیه و طبعیه و جسمیه
 و غفیه و مثالیه و خیالیه و برزخیه و عجزیه و جانیه و مهنیه و صور

و صور کسبت و الروین و صور رب و تخیلات جماله و جلالت و
 و از حد انان اعتبار کن که معروف است بحسب ان مطلق حیوان
 ظاهر او مطلق باطن او پس حد حق با عالم حین اما چون صور
 عالم ظاهر نه حق است و هویت عالم با حق لازم آید که حد کامل
 هر چیز حد ظاهر و باطن انجا باشد و حق باطن هر چیزیست پس
 اگر او نقایذ مذکور نباشد و در هر حد محدودی حد آن محدود کامل
 نباشد و که محدود گفته شود و کسب حد گفته شود نه بر حد رسمی که آن
 در عرف منطق است پس چون حق متعین در هر محدوده متعین
 بر حسب قدر آن محدود و منحرف گردد و وحدت او در جمیع حدود
 محدود و شیا که منحرف باشد و لیکن شیا منحرف نیست این هر کس حق را
 حد نباشد و اوست که حد هر چیزی است یعنی هر چیز با او شناخته
 شود و او بهیچ چیزی شناخته نشود و حد باطن است و حق را نسبت
 حد نیست و عین ترا جانی حد تو صورت عین نسبت چنان دان
 که عین تو صورت تو تویی است و نسبت حق با تو چون نسبت روح نسبت
 با جد تو چنانکه شیخ حمی اللطیف و الدین قدس سره در خصوص
 میگوید الحد يشمل الظاهر و الباطن ملک فان الصورة الباقية
 از روال عنها الروح الدائم بها لم يتبق لها و لیکن بقا فیها
 انها صورت بشبه صورت الانسان فلا فرق بينهما و بین صورت
 من خشب او چاروا و لا بطلق علیها اسم انسان اما با الحجاز
 لا بالتحقیق و صورت العالم لا لیکن روال الحق عنها اصلا و حد
 الا و نسبت که بالتحقیق لا با الحجاز کما هو حدالات ان اذ ان

صا و شیخ موبد میگوید دلیل علی آن الحد کجب آن یکن ثمالا المطاهر
 و الباطن آن صورت انسانیته اذ ازال عنها الروح لا یصح ان یقال
 فیما انان بل صورت انانیته فایده قال الله تعالی یس کشف
 شیخی و هو السبع البهر یعنی مخفیان برنشد که کاف زیاد است پس
 میگوید و یمنسربه باشد زیرا که از قول یس کشف شیخی لازم آید
 که او را مثل به سبع و چه از وجود نبوت و هو السبع البهر نشسته
 زیرا که اطلاق سبع و بقر مالک و عهد کند و بعضی برنشد که
 کاف در و کارا ید نبوت پس کای مثل باشد یعنی یس مثل مشی
 شنی و نفس مثل از مثل خود که بپاشید و اثبات مثل و این عین
 تشبیه است و تنسیر برین قول بود و هو السبع البهر یعنی است
 که سبع است و البهر است در جمع و البهر هم یعنی جمع تشبیه و تنسیر در
 نصف آیه از قول مخفی که میگوید کاف را کشف از اید نبوت است
 که سبع چیز از خود مائل اولف بی نبوت پس چون مثل او تنسیر
 باشد از مثل بطریق اولی که منزه بود و در کفین منسربه مثل
 اثبات مثل است تشبیه است و در عین منسربه نفس که کای نامیده
 تشبیه است بدو که فایزگان بفرقان و قرآن سه قسم اند با منزه
 چون نوح علیه السلام یا مشبه چون قوم وی یا جامع بیان تشبیه
 و تنسیر چون محمد علیه السلام و امت وی و درین جهت
 نوح علیه السلام از مقام خویش فرود آمد که مرا مقام فرقا نیست
 نه مقام قرآن اگر مقام جمع که آن قرآن است عارفان اما
 مورد که امت خود را بمقام تفصیل که آن فرقا نیست و عود کنیم

و مرتبه من در دعوت اینست پس باید که حق تعالی در عده
 مجازات عباد با اعمال صالحی فرمود و جزا را اعمال عیب نیاست
 کسی بود که نظر او در عمل حسد بود، باشد که عمل او در راه باشد
 حاصل و حق جزا و این مخلص بود که من کائنات کائنات الله و من
 قلته فانا دینه یا خود کو نیم که در هر لحظه که از حق به بنده میرسد
 تابع الهی و جود اوست که قیام هر شیء بوی است بلکه وجود است
 بلکه وجود که متعین شده بر سبیل تشریل و ظهور در مظاہر متکثره
 بس عارف کامل در هر حد تصرف نماید از مال و اولاد و نعم دانه
 که هم تصرف و هم تصرف فیه بگوید عدم محض اند و انحراف اطلاق
 اسم و جود بان میتوان کرد آن حضرت پس داین سوال حکیم
 نرند نسبت قدس سراره که از شیخ محی الملت والدین پرسید
 مالک الملک قال هو الحق فی حال مجازاة العبد علی ما کان منه مما
 امر به فسیا به بدانکه چون نوشت دعوت بجهاد صلی الله علیه
 و سلم رسید و انت که دعوت کنی نه از جهت موبده حق است
 چرا که نویته احدیت یا عمه کلمات و در هر موجودی هست و
 دعوت از اسامی حنیات کلیات و از کلیات باسم جامع باشد
 یعنی دعوت از اسم مصلی بهادی و از خافض برافع و از ضار
 بنافع و از رحمن با الله پس شناسا که و بنید ما را که عالم را الله
 و جمله در تحت ضبط اسم جامع اند که الله است پس واجب که بنید
 بر اهل عالم که پر این کنند از آنکه عبادت یک اسم از
 اسما مقیم باشند و عبودیت حق جمیع اسما کنند تا عبودیت الله

که هم جامع است برشان صادق آید و با هر حکمت درین که تو
 توح بکند که را و صیت میکرد اند که اله خود را کند از بد کو با این
 بود که تا توح علیه السلام ازین سخن متعجب شود و دعا برایشان زود
 ترکند تا از قید نقیض خویش نجات یابند و همانی باز روند و یکا که اگر
 ترک کردیدی بنان خود را بفند ترک خویش من جا بل بودی
 بمطهری از مطا بر حق زیرا که حق محقق کامل است که هیچ نیست
 مگر که منظر وجود او است و بی وجود او هیچ موجود نیست و اله
 حقیقی را که اسما حقیقی می نهایت است و جمیع کمالات بجای او
 آن اسماست و در هر مطهری که ظهور کنند بندگی وی کنند نه
 ای مطهری را الهی دهند و لهذا حضرت محمدی خطاب آمد که
 ای محمد شریعت و شکستان بادیه ریاضت را که تا طبیعت
 و هوای نفس لایسته فروت نبندد اند و دل بتجلیات انوار
 الهی زنده گرداند و هر کس که علی صادر میشود و مستند میگردد اند حضرت
 نه چون محو بان از طبیعت اضافه یافت کند و گویند خلقت فعلت
 و فعلا اگر چه طبیعت نیز مطهری از مطا بر حق است اما از هست
 حدوث و رقی عبودیت متخلص نیست قوله و قد خلقوا کثیرا
 کس از اهل عالم در بنه حیرت گرفتند اند که واحد حقیقی را
 بحسب نسبت و اضافات متعدد چه کنند بداند که آنچه در این
 علم او کتاب الدین الصغیرا من عبادنا مذکور است و
 از ظلم انجا ازت که بر نفس خود ظلم کرده باشد بمنزله از هوای
 نفسانی و استغناء از لذت جسمانی و رفقای خود در مشاهدات

انوار سبحانی در تبیین تقدیم ازین جهت یافت که سابق کثرت در
 وحدت مشاهده میکند و مقصد هم کثرت در وحدت می بیند و هم
 وحدت حدوث در کثرت و ظالم در فانی ذات جود احد خفیه
 نمی بیند و او است که داریم در جبروت مشاهده بعد از آنکه چون بکار
 رحمت احد و تبه که آن خاص بکائنات است چون تسلط نمود ظهور
 او بصورت نمار باشد که معنی نفوس اغیار بذات ملک جبار است
 و مشاهده بدان اید که احد که صحت ترقی و تحصیل درجات
 ممکن نیست مگر ثبوت مقام نلوین چرا که اگر مقام ممکن باشد
 تقاضای و قوت کند و عروج بدرجات عالیة ممکن نگردد و
 خلاص از عالم ظلمانی حمالی که محاب عالم روحانیت در اول
 بعین وحدت حقیقت درین مقام ممکن است مراد از اصل
 غیب عارفان با الغیب اند که مستغرق طلالی بشری است
 که اولیای تحت فبالی لا بعرفهم غیری و معنی مملکت فانی یعنی
 فنا فانی و معنی فانی منظر و معنی فانی است و معنی فانی
 عرش و کرسی ممالی فلک اطلس است و شیخ رضویات گفته است
 که فلک اطلس عرش نلوین است یعنی عالم کون و فساد و بواسطه
 طابع اربعه از وی پیدا شده اما عرش عظیم نیست که مستوی
 رحمن است و بالای او هیچ حمالی نیست و مستوی که سیه که بم
 و ظاهر آنست که مراد از فلک عرش و فلک کرسی خصل کل
 و نفس کله است و عقل کل معتبر است روح عظیم و این هر دو
 در وجود عظیم از مراتب افلاک است روح روح خفایست

نفس لوح قدر و نسبه آن بفلک بر سبیل بجا است
 علو و درسم است فلک مکان است و علو مکانی که منزل
 شمس است اودس است و رتبه مکانها علوا و اعلو مکانست که آن
 وصول است بقا فی الله و بقا با الله اودس را دست بزداد
 و آن مارا که محمد یا نیم میرشد که دانشم الا علون و شمس و رتبه
 یکدیگر اعلو نسبتان علو مکان فعله مکان و رتبه مکانها
 علیها و اعلی الا مکانه مکان الذي مدور علیه روحی عالم الافلاک
 و هو فلک الشمس و فیه مقام روحانی اودس علیه السلام و رتبه
 سبعة الافلاک و فیه سبعة الافلاک و هو الخمس عشرة فالله یقول
 فلک الاحمر و فلک المشتري و فلک الکبوان و فلک المنار و فلک
 الاطلس و فلک الراج و فلک الکرمیه و فلک البرش و الذي هو
 فلک الزهرة و فلک النبی بنی عطار و فلک النور و ذکره الاثر
 و کثر الیوار و ذکر و الی و کثر الزاب هو قطب الافلاک
 هو رتبه مکان مدا که صاحب علم را علو مکانست و صاحب
 علم را علو مکان و احاطت ذات جامع است مراتب علمی و علمی را
 و علو خفیفی حق راست عز و جل و علی چه که که علو مکانست حق
 مطلق است ذاتی اوست و رتبه مکانها و رتبه مکانست در
 و صفات است و صفات نسبت معقولات و هر چه نسبت معقولات
 و خارج وجود ندارد و اثر امور عادی شمرند پس وجود کثرت
 اسمی بود و کمر عین ذات و نمایندگی کثرت از جهت شبون
 مختلفه ذات است که بصورت اعیان ثابت ظهور کرده اگر چه عالم با

من حیث اللاحد بیت علو بالذات دار و لیکن در وجود که
 مظاهر مختلفه است از حمت علم بالعد و عدم آن و اعمال حسنه
 و عدم آن فاصل واقع شود و عارت چون نیک نظر کند یک حقیقه
 بیند که مظاهر مختلفه منکثره ظهور کرده است در کل واحد مظاهر
 گاه بجمعه مواظات که هو هو است که بد که عین خسته باز چون بقید
 معین بیند گوید که لا هو چرا که حق مطلق است نه مقید
 بدانکه حق را نتوان شناخت مگر بجمع بین الاضداد که در عین
 ظهور بطون دانی و در عین بطون ظاهری معنی و حد عقل نیست که
 اثبات امور مختلفه باشد و احد را جز بعوالم مختلفه بداند این عارف
 داند که جز او در وجود هیچ نیست پس اگر ظاهر است بعضی خود ظاهر است
 چون ظهور او در عارف و اگر باطن است از نفس خود باطن است
 چون بطون او در محجوب و عارف محجوب هر دو جز بزم مظهر از مظاهر
 او نیستند و سخن شیخ محی الملک و الدین اینجا محقق گردد و می بیند
 کهسم محدثات ~~مستند~~ بر او که باید بداند کان ما به او باشد
 و که تو سایه منی بداند کان ما به من باشم تحت بداند این است
 که نفس را حدیثی است که خود بداند متکلم است و خود سامع آن و
 خود عالم بآنچه خود گفت و خود شنید و کسی را بران اطلاع نه پس
 درین مثال که پر کس پوشیده نیست چون دانسته که عین واحد
 و واحد و احد می یابیم یعنی نفس که احکام مختلفه از وی صادر میشود
 و این کثرت احکام قاطع در وحدت او نیست و این است نسبت
 که بحکم خلق آدم علی صورت ظاهر است هم عین بدانکه حق متکلمی

بمیان باطن و ظاهر جمع اسما متقابل و متقابل نقض را در واحد است که
 بر وحدت حقیقی است از لا و اید است انداد بطور واحد
 مراتب معلومه از احاد و عقده است و اما به و الوت ظاهر میکند
 و واحد در مرتبه همان واحد است پس واحد موجود اعداد است و
 اعداد مفصل مراتب واحد دیگر که در هر مرتبه از عدد معین
 چیزی است که با بجز عدد معین از نامعین جدا نمیشود چنانچه از
 نفعه و مادون آن و از عقده است و مافوق آن و از بجز است
 که ایشان با بجز ایشان شده اند و آن مرتبه نه مجموعه احاد باشد
 فقط درین مراتب بلکه امری دیگر بان میفرماید تا آن عدد
 در آن مرتبه از غیر عدد جدا نمیکرد و آن بسته اجتماع آن
 مرتبه است از عدد و و اسم حج احاد خود از روی منفک است
 زیرا که آن بمابزه جنس است این مراتب را پس در حقیقت
 واحد است مختار از همه و سه حقیقی و احد مختار از چهار را بی غیر
 نهایت پس لا یزال تو در مرتبه از مراتب اثبات عین
 بچیز میکی که آن قدرت نزد تو منع است در مرتبه دیگر چنانکه
 واحد که او از عینیت با آنکه عین عدد خود است زیرا که
 واحد است که بیک از خویش وجود اعداد و پیدا میکنند پس
 ازین نفعه بر که که در یکم که عدد و عبارت است از ظهور واحد
 در مرتبه متعدد و نفی عدد کردن از واحد عین اثبات
 عددیه است و احد را هر که اعداد در مجموع احاد نیست از این
 مثال بدانند که حق منزله است از نقایص امکان و مقدس از

از کمال اکوان جن خلق است مشبه شده با مکان و کر چه خلق
از خالق جداست لصف حدوث و امکان پس نسبه بحسب مراتب
باشد تا همان مرتبه که خلق است یعنی در مرتبه تعین که خلقیه است
مسمی مخلوق باشد و همان مرتبه که مخلوق است در مرتبه در حکم ظهور
حق در وی و از اخلق گویند بلکه این وجود خلقیه جن آن
و حدیث است که در مراتب متعدد ظهور کرده و عین واحد که در
وجود مطلق است همانست که عین کثر است باعتبار مظاهر متکثره
و این سخن بشارت است بدانکه خلیل در صورت و محاسن
نمی دید چرا که خود را خواهند گشت و این صورت افغانی
امانت است و آنکه صورت آدم ظاهر شد همانست که بصورت
حواء آمد آنجا که آنکه بصورت ابراهیم بر آید ظاهر شد بصورت
اسحق و آلهی ظهور کرد و آنکه بصورت اسمعیل ظاهر شد همانست
که بصورت کعبه ظهور کرد و هم چنانکه ابراهیم نزد جبرئیل
که می باید گشت که اوم علیه السلام رجسته نفس خود را نکاح نکرد
پس صاحب که خواست از اوم باشد و ولد که ابراهیم است
بگشت با اوم است و بدست است با اسمعیل حق از این روایت
که در مظاهر خلقیه ظهور کرده است و در مراتب اعیان متجلی شده
خلق باشد و از این روایتی که اعیان متکثره در مراتب و حدیث
خبر نمایند که می کنند حق خلق نباشد باید که منزله ذات محبت
مخفی باشد و آنچه مخلوق بیند خلق باشد بصورت بکروی دیده
نزد ابراهیم و یک لطف و صد هزار شانه شانه بداند که حضرت

ابراهیم را صلوات الله الرحمن علیه خلیل از ان جهت نام شد که او در ظاهر
 الهی و صفاتش شریفه بریان کرد و متخلق با صفات الهی گشت بنا بر آنکه خلل
 موسیت حق از جهت اسم الطیف در ذات ابراهیم بریان کرد
 و بر بیان عقلی و حسی دانند و اول عقلی عند تجلی الحق بکلام و جهل
 با ابراهیم غالب شد و ذات مایع صفات و نعمت کمال برین
 حالی نمود و حجاب انانیت ابراهیم که بقیه قابلیت از بود خلقت
 که عبارت از خلل محبوب است از اثرات باین بقیه قابلیت
 که در ابراهیم باقی بود و خواست از جهات نفس آن نور
 نداشت در یابد از غایت همان کاه سوی ستار پشانت
 کاه سوی مادران شاگاه روی بخورشید آورد تا بعد از
 چنین تردد و دیرت توجه حق کرد که انی و صفت و صهی در ان
 حدیث من یکی بوم الغنم ابراهیم و اشارت بقیه قابلیت
 او که مانع است از تحقیق و اصل شدن مقام احدیت لاجرم
 در آخرت اول کسی که یکی کرد او باشد هر جا که لقیقت قابلیت
 نباشد همان نباشد و انکه در و در حشر خلق عظیم از وی هستند
 شفاعت کنند بواسطه رتبت خلقت در جواب گوید انما کنست خلیل
 من و را و را و اشارت است بمعین میخ و جهل است خلیل علیه السلام
 چنان محقق و متخلل شد در حق و منصف صفات حق که محال است
 لون متلون را نه چون خلل جسم در جسم با مکان و متمکن علی محو صفات
 عند تجلی الصفات الالهیه ^{خداوند} بدانکه معرفت ذات الهی
 مع جمیع الالهیه و الصفات ممکن کرد و الا بهر آنکه هسته لایزال کند

بعبودیت در معبودیت و چون جن بصیرت کشیده شود در عالم
 کشف بداند که اعیان وجود مظاهر هویت ذات اند و ظهور
 هویت مطلقه است که ظاهر کشنده در همین کثرت پس خود دلیل بود
 بر ذات و مراد از این کشف مقام فرق بعد الطبع است که از جمیع
 الطبیع نیز خورشید منور بداند که چون قبول بدست در آید
 همه بود مشیت است همه را نبود که مشیت تابع علم است و علم
 حاصل بود که همه نفوس را استعداد قبول بدست و علم نیست و
 عقل محسوس و عاقل است از درک حقیقت اما صاحب کشف اند
 که اعیان با همه مأمور است با فکر الهیه و مظاهر اسما اند و علم
 بل عین اسما و صفات اند قایم بدست قدیم بل من حیث الحقیقه
 و الهیة عین درست از لا و ابد و اعلی و ابعاد متعلق او است
 چنانکه فنا و عدم هرگز این عین مطرقت نشود و چنانکه کسی را
 نرسد که اگر بدینرا کلب را جنس العین آرد بدو پس از اطلاق
 هم چنانکه نرسد کسی را که بدینرا عین مهند بر قابل بدست
 ضال را قابل صلات کرد و ایندیشد بر او که بدست حقیقت
 تحصیل علم بقیع اعیانی است یا نه واقع است در ذات عاقل
 و لاین چون نخواهد است بقیع و بدست همه در سابق در لا حق
 نیز نخواهد از بر اک شیون حق منصف هدایت و صلات است
 که بفضل من است و در هدایت من است و انوار و غلظت رهنه اگر
 نخواهد بدست رسد و اگر نخواهد هیچ مثبت متعلق نشود
 هدایت همه چرا که از حکمت نیست و دیگر بداند مثبت حق

محسوس دارد که چون بدان تجلی کند هر عینی از اعیان نصیب خود
 بحسب استعداد و قابلیت از آن نیست بلکه در چون نیست تا به علم
 و علم تابع معلوم پس معلوم را اثر باشد در عالم و آن فضا
 طلب او بود از عالم و قافا در که ایجاد او بر وجهی کند که متعلق عین
 دوست و چون اکثر اشخاص نهالی غفلت و اصحاب نفوذی و سکر
 اند و ادراک حقایق علی مانی علیها خبر صاحب کشف مستعدگان
 نمواند کرد لا جرم خطابت الی تجب آنچه بران متعلق بود و در
 مقتضیات عقل است و در او شد مذ بر مقتضای کشف ازین حجت
 علماء بسیار شدند و از باب کثوت عرفان اندک بود که سیر
 به آنکه حق گاه آینه عالم است و گاه عالم آینه حق است پس اگر
 آینه حق باشد حکم نرایی باشد و رانجامی که زبرک ظهور حق در
 توجیب محالیت نبود و اگر حق مرآت تو باشد حکم ترا باشد
 در آینه خود را و استعداد خود را مشاهده کنی و اگر گوئی من
 موجودی ام باین اعتبار که وجود حق من فایز شد و
 من بآن وجود پیدا شدم حکم نرایی باشد و درین وجود اگر چه
 حق فایز است و حاکم است اما بجز افاضت وجود نمی نماید
 و آن نسبت بحسب استعداد تو بموجب اقتضای عین تو باشد پس
 حضرت هویت غیب مطلق مدرك چکس نیست و هر کس عاجز اند
 از ادراک آن و غنا حق اگر چه نزد ما من حجت الذرات و الوجود
 حاصل است و اما من حجت الاما و الصفات از کجاست زیرا که
 اتمام صفی ظاهر ندانایان را نشان بطور رسد و نسبت اما به چون

را بطور معارف کتب اعمده است چون غریبان از اغفال دور
 لازم معرفت هیچ نوع بطله ریابد و در باطن ماند و مغرور است
 که هر چه حسن و یا کنه است فضول حکم دهم در وی و ظلمت است
 که سبب اصحاب است کنه اما سبب نشان بر سه قسم است بعضی منبسط
 جزوی و بعضی بوجهات افلاک فاعله و بعضی در فناء زمان
 تعلیمی باز ماند و بعضی مکرر و بقوت ریاضت دفع جمع حجب
 کرده اند و در فناء نفس منع مجاهد و برداشته و از صفات
 و ذات خود بر خوگشته و در میدان تخلیق با خلاق الله علم
 بر آورشته و منت ای ضیق رفته است که طالبان کمال در
 فنا خود کوشند تا خلوت یفا در بوشند و سخن مایه و بطله
 که هر دو گرفتار ظهور ره چای بند منت نشو و حبط بقیه و قابض
 که غلظت اوجان از ریاضت خفایق در زمین شوره کورلان حجاب
 غفلت بیند از کاینان ارشیدن اسرار حق کراند و انوار
 حق کنگ و از دیدن آیات حق کور شود بلکه مراد از نام
 احسان مقام شایسته و کشف است که درای مقام زبان است
 کمال الله تعالی لم یکنوا یؤمنونهم انعموا و یستوفوا قال علیه السلام
 الاخوان یقعد الله کائنات را و یستوفوا و یستوفوا و یستوفوا
 حضرت قیاض بروی از اروج نازل شود و در آن روح
 عکس از آن بعضی ظاهر گردد و باز عکس بقوت خیالی بد
 که در دماغ است و در حسن ظهور رسد و بعضی در عالم خیال و بعضی
 ظهور رسد در عالمین و چون صور رحمن مخلف است پس از آن

وعدت ظاهر و مظهر کنی و گوئی که حق نیست هم صادق باشی و اگر
بامتناب قابل شوی که مزی غیر حق نیست هم صادق باشی چون آنکه
حکیم هویت حق را نسبت در جمع موطن و مقامات و مراتب
خلفیه سران دانی و چون حق میخواهی که در صورت مثالی با
حسن عقل مجرب بهمان فکر و آن کند اما نواظر میخواهی
اول گفت را معلوم است که حق در محل مثالی عقل نیست بهر وجه
نیشیه موصوف است بقول ابو یزید نه هذا المقام لا اله الا الله
و اما قوله فانه الحق الف مرة یا را نوشته من زوایای قلب العارف
ما احسن بها یعنی آنچه در هر دو جهان کمند در دل تنگ عارف کمند
و دلی از وی پر شد که اگر پرسیدی بر آیدی و نوره اهل من فرست
نزدی دل عارف چون لطف اطلاق موصوف است در مجاز
حق مطلق پس با فضا ای است و با آن فضا ای بود و درجه در جبر است
است منای است و اما لا فضا ای لا یحس بالمتناهی و این اشارت
بمقام فنا فی الله و چون حق است که در مظاهر خلق ظهور کرده و کسب
نجلیات اسما و صفات پس با عباری خلق عین حق باشد و حکم
حدیث ابو یزید چون حق در دل کند همه خلق با و در کمند بهر وجه
عالمه بداند که نوع خلق در قدرت و غرق عادت برد و قسم است
فسمی نهند که تو همسم نتوانند کرد آنچه در خیال موجود است از فواید
متخیل و قدرت خالق بوجود خارجی رسانند چرا که آن همیشه را
در خیال وجود ممکن نیست مثل معالی جرئیه و این عام است و قسم
و اگر خواص اند که تصرف اند در وجود که بهمت و انهد که آن معالی

در حس پیدا کنند و ایراد جوئی دهند چون سایر موجودات خاکی از
 بود یا نبود نیست بلکه هر چه در خارج موجودی گردد
 لابد او را در حضرت غفله و در حجابات صورت مناسب آن بود
 و در حضرت ملک هم صورتی بود و در حضرت غفله هم چنین پس
 ما دام که عارف صاحب محبت در حضرتی از حضرات این حضرات
 نفس حافظ الهی که آن شش غلغله هم محفوظ ماند و غفلت از جمیع
 حضرات ممکن نیست کامل و بر کامل را در حفظ حق قطعاً غفلت نیست
 و در ایام آخر است الا بعد از آن نشان و در حضرتی که عارف
 ادب الهی است بجای آورد و حق آن که از دست یابان معرفت
 کند برار باقی حضرات از آن دور معلوم شود و پس از آن حضرت ویرا
 بنام کتاب مبین و لوح محفوظ گردد که هر چه در وی بخوبی بیان
 در آنک تقوی را مراتب است تقوی عام و تقوی خاص
 بود و التقای خواص از استقامت افعال بنفس بود و التقای خاص
 از اثبات وجود غیر مع الحی و این فرقانی که زاده این تقویت
 از رفع فرقان است پس هر کس منجلی باین تقوی شود و فارغ
 است من الحی و الباطل و این تقایم فرق بعد الطبیع است که مرتبه
 کمال معرفت است و این بدین که از شدت اعتقاد نماید که صد گاه
 بود که بصفت الوهیت و ربوبیت ظاهر شود و باطلها زودست
 و تصرف کما بصور حدیث و ضعف و عجز موصوف گردد چون
 بصفت عجز و نقص ظاهر شد در سعت است که حول و نفوذ وی
 بالذات و نفس خود را عاقل و عرصه امان خود را بالذات و حق و ارفع

و کسی را از وی مطالبه نیست و چون قدرت ربوبیت و تصرف
 از وی موجود آید در طلب و ضیق مطالبه مانده که هر وقت از وی
 توقع دارند چرا که خلیفه حق است باید که حقوق رعایا بحسب احتیاج
 هر یک بستاند و حال آنست که آن ذاتی وی نیست که هرگاه خواهد
 تواند که آنچه خواهد شد تعلل فرموده شد پس راهی است که عجز
 عدله است نگاه دارد و بصفت ربوبیت ظاهر شود که قدرت ابدی
 بتو پروردگار در این نار قبال و کبریا اندازد که عظیم بدین العباد
 نماید که در یک اگر چه همه موجودات در تحت ربوبیت او اند
 که رب الارباب است اما مرضی و نوعی و شخصی را حده خاصیت
 از مطلق که او مربی و مقدم اوست و لازم نیست که بود وی
 که نزد رب خود مرضی بود نزد رب موجود و که مرضی باشد مثلا
 عبد المفضل نزد رب خود که از مفضل است مرضی است لازم نیست
 که نزد رب اسم عبد الهادی مرضی است لازم نیست که آن اسم الهادی
 بود چرا که گویا مرصیا کجاست که قیام بر حق رب خویش نموده
 و مظهر نام او شده و این معنی بالبیان الی رب عبد اسم حاصل
 و مرعوب بسبب لطفا و مقتضیات رب خود الغای ربوبیت رب
 او ظهور رسیده پس نزد رب خود مرضی باشد و سبقت الهی و اگر کسی
 از این سخن نفی تفاوت لازم می آید بدلیل تفاوت و تفاوت
 و صفت اند متعلق بعلم و عدم علم هر که دانست که او جز آنست
 ظهور نیست در هر چه ظاهر میشود از وی بقیض رب اوست او را
 بعد که بند و کرازشین معرفت مجر و عاری مانده و تصویر میکند

که انچه از وی صادر میشود از افعال است فقط این حمل شقاوت
 خواهند و چون احدیته ذاتیه منقسم و مبغض و متجزی نباشد و پس
 جمیع ربوبیات در جمیع مربوبین از جمیع صفات البتة در احدیته
 توجیه دارد و در ربنا جلالت و کبریا اندازد که علیکم برین المعنی
 ظاهر بود اما اگر چه همه موجودات در تحت ربوبیت اعدا اند که
 رب الارباب است اما مرضی و نفعی را و شخص را حسیه خاصه است
 از مطلق ربوبیت که او مرضی و مفقوم اوست و لازم نیست که خود
 که نزد رب خود مرضی بود نزد رب موجود دیگر مرضی باشد مثلا علی
 المفضل نزد خود که اسبه فضل است مرضی است لازم نیست که نزد
 رب اسم عبد الباقی مرضی بود که ان اسم الهی بود چرا که
 کو یا مد فیما یحمد آنست که نیامد بر حق رب خویش مگر در مظهر
 تمام او شده و این معنی با النسبت الی رب بعدا ضر حاصل است
 و مربوب بسبب اظهار صفیات رب خود و القابیه ربوبیت است
 خود کرده است چرا که بواسطه ربوبیت رب او بطور ریسبه پس
 نزد رب خود مرضی باشد و عبید البتة و اگر گویی ازین سخن نفی
 شقاوت لازم می آید بدو یک سعادت و شقاوت و دو صفت است
 متعلق بعلم و عدم علم هر که است که او بجز آنست ظهور نیست و
 هر مظاهر می شود از وی بمقتضی رب اوست و او پسد گویند و
 اگر ازین معرفت مجرد و عاری مانند انصوری کند که ای از وی
 صادر میشود از افعال اوست فقط این حمل را شقاوت خواهند
 و چون احدیته ذاتیه منقسم و مبغض و متجزی نباشد و پس جمیع

ربوبیات در جمیع مرئوسین از جمیع حضرات الهیه در احدیته و ذات
 باله و لا یزال است که در جمیع موجودات جمیع اسما و معانی کثرت
 بالفعل و بدانکه عین ثابته را امکان زوال نیست و عین خارج
 منتقل میشود از آن زوال نشاء بحسب مراد رب و کل مرئی محبوب و کل با
 بفعل المحبوب المحبوب پس هم چنان مرتبه رضا رسیده نفس که بسبب
 ترک لذت فانی بصفت الطمان موصوف کشته و با مورا امر
 رجعی و مدعو بدعا رب مطلق کشت تا مظهر کمال است و محل تجلیات
 کرد و در رب خود را از ذکر او بابت شهادت و از وی راضی و
 ترم و وی مرضی شود و کند بدانکه چنانچه جناب عباد موطن طیب است
 که کثره اعمال حسنه ایشانست و ذات حق را هم سه جنت است اول آن
 اعیان ثابته است که حق بدان مستتر میشود و اگر عالم ادوار و سبوم
 عالم ثبات چون تو بجنبت حق در آمدی و مشا هده اسرار حق در
 خود پس نفس خود را معرفت اخضر از معرفت اول شناخته چرا
 اول معرفت تو این بود که محمد ثقم و حق محدث بعد ازین بدانی که عالم
 مظهر حق است و تو مظهری در آن حد که نیستی فی الوجود غیره و بار
 شهادت چون حق شصت بصفت نظایر است و باطن است و
 ربوبیه هر دو صفت را ثابت پس چنانچه باطن مرئی ظاهر است
 باضافت انوار و اظهار اسرارها ظاهر نیز مرئی باطن است
 مستغفقه انوار و قبول اسرار پس عبد نیز از این روی که
 اسم رب حاکم و مصرف است در وی عید است و باعتبار آنکه
 مظهر آن اسم است و اظهار مافیه بوجود عبد است عبد مرئی آن

اسم دایره بدانکه دو حضرت که مقابل باشند که عبارت از
 ربوبیت و عبودیت است هر دو را دو اعتبار است یکی خفیت
 جامع بینها و کراختیار تغییر بینها پس چون نظر کنیم بر وجه جمیع
 حکم کنیم بعدم تماثل و تضاد و اعتبار عبودیت و ربوبیت کنیم
 چون نظر کنیم بتغایر بینها که آن ناشی از نفی این اطلاق است
 حکم کنیم بتماثل و تضاد اینجا عبودیت و ربوبیت مغایر است
 بطوری که بدان در تذکره الله که عرفا میگویند که تمامی از منی
 بظهور میروند و در مقابل احسان و انعام و امداد از منی عید است
 نه در مقابل عقوبات و مضار و تنویر و امداد از وی و هر وقت که
 شخص انکس بهم عذاب دهد آن شخص انکس را شکر و ثنا گوید
 اگر چه وی مشق آن عذاب باشد بود مگر از آن عید در گذشت
 باسخفاق و عفو کند انکار و آن عفو منتهی نشاند و چون چنانچه
 جائی در قرآن مکرر شد و گردنما و از عن سبائهم و بقره آن کثیر
 ان الله یغفر الذنوب حیثما ان الله الیقر آن یکبار و بقره
 ما دون ذلک من بشا و این جمله از حق و عده باشد و فرمود
 که ان الله یجلف المینا و بسج حمد و ثناء لطیف معنی را بود
 از آن جهت که صادق التوحید بر سبیل و جوب نه بر سبیل امکان
 حق است و گفتیم که ثنائی موجود و عیدیت و حق طالب و سخی ثنائی
 و فرمود و ما ترسل بالآیات التحویلیا یعنی آیات و عید از برای
 تحویل است نه از برای ابقاع و عید پس امکان و وقوع و عید
 از صادق التوحید زایل شد اما تعذیب شرک هم از انجا زد و

و عده است چرا که استعداد مشرک مستفیض از سهم معذب است
 و عده بدالک و اخلاق و در شقاوت لدنی دارند که آن مبین
 لذات و ارسادات است زیرا که چنانچه تلذذ و تنعم نفس
 طیبیه از طبایات است هم چنین تلذذ و تنعم نفس خبیثه از خبیات
 باشد اعلم ان اهل ان رفقا علی ثلثة احوال فالاولی بطرفها اندک
 علی طهور ابرسم و بواطمهم فیکفر بعضهم بعضا و یمن بعضهم بعضا
 و الحال الثانیة لا یسئلون کحرف عنهم رفقا بها و طهور الفهم
 علی البصر فاراج الله تعالی عنده ذالک بواطمهم عن عذاب النار
 التوقد التي تطلع علی الاقبیه و الحال الثانیة بعد فی الاغصان
 انهم یتمتعون بالقدس حتی لا ینحسون بخدب و یلقی الله
 علی اعصابهم الخدر ثم یزد و ما یفهم بذالک ینتعد بون بها
 و لا ینتعد بون بل بعذب لهم عذابا فلیتذذ من محبت کوب
 لهم نفحة لهم من صوب الجنة لیتذذ بون و ما یلهو کما العجل بریح
 و اما که دین بحسب شرع دین موضوع است مع عبد الله
 و از روی اعتد بر سه چیز اطلاق کنند اقیاد و عادت و جزا
 و دین بر سه را شامل است زیرا که صاحب دین تا منقاد احکام
 الهی نشود و عبادت عادت نتواند کرد تا بعبادت عادت نکند
 مستحق جزا نکند و اما دین عند الله بعضی را بتعرفت حق حاصل
 است چنانچه انبیاء و بعضی بتعرفت انبیاء چنانچه علماء و اولیاء و اما
 دین و عند الخلق آن طریق خاص اویاست که آنچه حق تعالی بر
 ایشان فرض فرموده بود از انواع مجاہدات و نوافل

بر نفس خود لازم داشته اند و این دین خلیفه خلق ایشان گشت
 و حق از زبان پسنده داشت و سبب قربت ایشان گردانید
 و توفیق یافت آن الدین خداوند اسلام و موالایا و حقیقت
 انبیا داشت که می ترسد و نفکر نفس نبلیم حکم خداوند خود پس
 قبولی شرح را از طرف عهد وین خوانند و آن حکم الهی را شرح
 و ناموس کو بند و هر یکی مستفاد شریعت که بطریق ربانیه نماید
 و شرح آن باصالت که خویش متفاد و اولی از پنداری که
 رضای او و آن بود و در نیل در جاست زیرا که امر الهی تعالی
 انبیا و مکتب است پس انبیا و رسل و حکام انبیا را و روح نفوس
 اند از امر اصل نفسانی پس در حقیقت تمام باشند و عجب است
 که از طرف نفسی و ولی اند خادم نادان و عیبی هستند که
 بد آنک جهانک منامات ایشان را بغیر جت است و هر
 از صورت از این معنی در است هر چه از در مقام ایام دنیا
 می بیند آن نیز تنبیه از خودی مخارج است که چگونه نریز
 عشق عالم طوفان است یک نعل در غنای کوی نوحان
 اعیان و کون چون جانند عیب و ما را از خیال عشق عقل متفاد
 هر چه در عالم محسوس است از این حقیقت که عالم مثال است و هر چه
 در عالم مثال است صورت است که در عالم ارواح که عالم مثال
 و آن در عالم ارواح است مثال است که در عالم است که از
 جبروت نامند و در این صورت حقیقت است از صفات احدی هر
 و حی است مژدات مضایقه را اس هر چه در عالم محسوس ظاهر میگردد

و صورت میخی است یعنی که تعبیر محتاج است و هر چه در عالم است
 از آن قبیل است که محتاج تغییر است و هر چه بصورتی دیده میشود
 بصورتی دیگر ظاهر خواهد شد و اینست که اندک صاحب کشف را
 از نامیم نمونند زیرا که نوم نامیم را عرضی مرصفت که بواسطه
 تصاعد اجزای لطیفه از معدن بدماغ میرسد و کثرت امر است
 روحانی که در دل فانی میگرد و در آن زمان صاحب کشفی
 در عالم شهادت عالم غیب میکند و این قول عارف علی السلام
 انی بربوبیت احد عشر کوه میگویم و الشمس و القمر را بنهم می سازد
 زیرا که شمس و قمر را در صورت روح و طبیعت است که در
 میزان انصاف بر دو صورت انسان غفیری منزه میشود و گویند
 صمدی قوای روحانیت و طبیعتی بوسیله اسماء و صورت است
 جمیع جمال و کمال است و مراد از سجد و دخول قوای روحانی
 و طبیعتی است در تحت حکم ربوبیت الهی آنست که جسم تقویم میشود
 است و اسماء را که هر جا ظل را اضافه است بسم الله جامع است
 کرده اند زیرا که هر یکی از موجودات مظهر اسمی اند از اسمی که
 در خلقت در تحت حیطه اسم الله و عالم عبارت است از جمیع
 موجودات پس اضافه است ظل بسم جامع نسبت بود و دیگر
 بجمله وجودیت که از ذات فانی گشته است بر اعیان ممکنات
 و اولی آنست که این ظل وجودی را حاصل شد در علم
 بود که از این غیب محمول گویند چه کس را در آن اطلاع نیست و
 نور را بر اسم نیز اطلاقی کنند ضیاء و علم و وجود اگر ضیاء بود و

اشیا در ظلمت اباد عدم بماند ی هرگاه که نور وجود متناهی شود
 پس آن نور نیز مایل بظلمت می شود و لاجرم خدا روی پدید آید
 چنانکه ظلال نسبت بالاشخاص وجود و نسبت وجود اضافی
 با وجود مطلق همین است و گرنه تعید او با عیان عدیه لا محاله
 بودی از شدت نور مارک نگشتن و چون حساب غیر غیره
 و بواسطه بعد در عاقله بهر مظهر و نور بنماییم حسی و اگر چه
 نه ذات حقیقت نور است اما بحسب مظهر علمی الاصل و
 تخیلی وجود در طایفه نوریه و تمیزیه از محلی می گردد و عیان
 ثابته ممکن است که در غیب اندوزان است بمنزه نیستند که موصوفه
 بصفت وجود خارجی نیستند که نور است و ازین اعیان
 عالم هسته تا که ظلال ساد حق و ازین موجود هستند خارجیه که
 ظلال آن ظلال اند و هستند شود مگر مقداری که از نور و احوال
 و خصوصیات این ظلال بمثال معلوم شود و بعد را آنچه از در است
 و مطابق این اعیان بر ما پوشیده مانده حق مطلق این مقدار
 مجهول می ماند تا آنکه چون ظل حقیقی دلیل است بر ظل معنوی
 چرا که ناطق از سایه معلوم میکند که شخصی هست که این سایه است
 و لیکن کیفیت و مابسته آن شخص نمیداند پس ظل دلیل بر مظهر
 وی نمیشود و دلیل بر معرفت ذات حق چگونه شود مالمعرب
 و رب الارباب است و بدانکه عالم جمیع سایه حق است و
 این سایه بمثابت اینست هر حق را در مابینگی هر یکی را علی است
 صغیر و کبیر و صافی و اصبع و ... و بدانکه وجود متعینه نو که از

عجز حق میدانی خالی است و وجود بود الله است من حیث
 ذواته از روی استقامت که آن وجود دینی و خارجی است که آن حد
 ظل الله است زیرا که اسرار او مدلول هدایت غفور از ظاهر و
 از اسما و عالم اسمایی است که بصفاست نقیصه بحق میشود و چون حاش
 و مستغیر و ممکن و فانی و مراد از اسما اطمینان است حون غلبه
 حاکم و قاهر و احدیت لغت است یک ذات و مو هوینه
 و جمیع لغت معنی اوست و واحد با الذات منزه است از
 کثرت ثابته بدانکه و صفت جامع میان احدیت لغت
 صفات ثبوتیه و صفات سلبیه و وسیع صورتی از سوره ان
 چنانکه در سوره اخلاص و سورت اخلاص از آن گفتند که
 خالصا و صلت حق است ثابته بدانکه گاه باشد که احدیه گویند
 و مرادشان احدیت اما البته باینکه در یکجه بطالع است
 و این احدیت کثرت است و گاه باشد و گاه که اطلاق احد
 کنند از آن روی که معنی است از ما و اعیان ما و اسما و صفات
 که ابتداء الناس الهم الفقر الی الله و الله هو العی الجید و احتیاج فقر
 ما بحق از جمیع وجه است احتیاج و فقر طاعت دانی و این الله
 همین است و جمع بطبع حوسه است چون اینجا و ظلال بحوسه
 که ممتد کنند از اشخاص بدانی که مندرک و ساجد است بر زمین
 در حال طلوع از شمال یمن و در غروب از یمن شمال بدانی
 که چنانکه آن سایه و جو در سطح است عین خارج در نو بزم سایه
 عین ثابته شدت و خفیفه تو سایه حق است و از تحقیق شود

که تو اطل خل خج و چاک طل محتاج است بخص نوبر محتاجی و منفردی
 بوجود حق و چاک شخص متغییه است از طل مستغنی از عالم
 بدانی و انقار عالم بجهت بعضی بدانی چون ساطع و نسبت بدانی
 قال العرفان بالله و الله حق و اسم الفلاحون ممکن منقذ است
 موجودی و سبب واسطه ایجا و او شود و آن واسطه هر اسمی است
 که حق من حیث هو عین است از عالم و آنچه طالب ظهور عالم است
 تا مظهر رویت او شود و اما است این نظم اسباب اسم الله
 و اسم الهیت عبارت از آن چیز است که عالم در وجودی محتاج
 است خواه آن اسم منقذ الیه از حق عالم باشد مثل احتیاج و الله
 یا الله در وجود او و حفظ او در رزق او یا از مثل عالم بود و
 از عین حق بود و چون تجلیات و چون اسمی که بند ما که عین حق
 ما ان مسیحی گفته ایم تصفیه الله الله است که عند الزوال و الله
 بصفات کون خود را می گویند و این اسم موقوف ما سما ان الله
 که فی شک انقار ما با او است و اما ما یعنی خدایم هم او و اما او
 و اما ان اطل است پس بقیه هویت او هویت باشد و اطل
 منسوب ما هویت ما بود تا به یک اسم الله جامع جمع سما
 ایست است اگر چه اسم الله غیر مناسبت اما الله اسم الله است
 اسم الله هم چنین طریق الله که واسطه تقسیم است جامع مع طرق آن
 اسم است از آن روی که هر اسم از اسماء مظهر خویش است در کون
 خود در طریق خود و عین یکدیگر چنانکه اسمی است که است
 در جمع همه منتهی اسم الله است و ذات و هویت حق با هر موجود

از صغیر و کبیر و دانا و نادان حکم و هو حکم موجود است و مراد
 حق است پس همه بر مراد مستقیم میشوند و ما من در بنده الا هو خدا
 صلیکما ان ربی علی مراد مستقیم هر چه که اطلاق اسم موجود و نادان
 بر حق و اینه است او و کت وی بفرست و آن عرا عیان علی
 و از انما اند که بر می موجود و کت و آثار و کلمات اسما اگر چه ظاهر آن
 صور و محسوس اند اما چون کتی میکند و حرکات بر بوب تابع کات
 اسما است و اسما بر صراط مستقیم پس همه بر مراد مستقیم میشوند و مراد
 مراد مستقیم که بنده نامش بران نباشد و بدایک بر اسمی
 اسما و حق محض علمی است پس هر قوی از قوای روحانی و
 و فضائی محض با اثری باشند چنانکه سمع کار بر مینمواند که دوت
 بر کار سماع و علم این همه از حقیقت واحد است و اما سبب
 اختلافی که در حال است علوم بر مختلف میکند و هم چنانکه
 آب سبب حیات اشباح است و علم سبب حیات ارواح است
 اگر طالبان الهی در کتب الهیه نیامد و تفکر نظر کنند و تحقیق
 کبر از ظن و لطف و حد و مطلق آن در بایند فراموشی از حقایق
 قدس بار روح و ملوب ایشان قایل شود و اگر از مراتب همی
 قدم سبی در فضائی ملکی نمند از احوال و مقامات متع کز و نه
 بدانکه جنت و جهنم دو مظهر کلی اند از مظاهر الیهت یکی محتوی جمیع
 مراتب سعادت و یکی مشتمل بر جمیع درازک شقیات و آن کمالی که هر یک
 ازین دو طایفه است سبب و خلل به داخل خویش حاصل کرد و عین
 قرب ایشان است و آنچه حق عز و شأنه ایشان را داد و بحسب قابلیت

و طلب استعدادات ایشان داد و سعی سالک مرناض و مجاهد او
 با نفس حمل از انست که غایب او مرتبط بدندرت و نامیده او
 بد حق است و حق بر مراد استقیم است سعید کن ب سعادت و حق
 انشراح ثقات نمودند که ذکر و ذکر بواسطه استعداد و مفضیات این
 زیرا که کلی حق جل و کرم بر عبد کتب فایده است استعداد او است
 بد اندک هم چنانک آب شورش کنی نشاند و جهت کشید
 بعلم محجوب را بر طمانینه حاصل شود و رنگ و شبیه را بیل کرد
 چنانکه عرص ظمان از آب فزات حاصل شود از علم صاحب
 کشف را یقین حاصل بشود و اگر محجوب راه کو را ندانیرود و نشود
 که آنها سیردی کی است حکم آنکه ناچیز دی دست است استیم
 بحقیقت نسبت با این جاهل این راه مستقیم است اما عارف
 میداند که این راه بر مسرطه استقیم نیست و این علمی است خاص که
 کتاب آن از افضل التافین بشر نمی باید کرد زیرا که مقام
 آن ب کمال است و باید بداند که سیر سالک از انما بافعال
 و از افعال تعلقات و از صفات باسما و از اما بد نیست پس
 ظهور کلی کاه در مرتبه ذوات و کاه در مرتبه صفات و کاه
 در مرتبه افعال و کاه در مرتبه اثار بود پس سالک باید که
 داند که موجود در حق نیست و سیر او در حق است و سالک
 و ملوک جو حق نیست و آن حضرت را نیست و در جو مختلف
 بسیار است کتب استعدادات متفاوت و کلی را عیان کنی
 نسبت باشد است بداند که حق جل و علا عین سالک و ظریف است

و این خفیف را بسبب غرث در لباس غریب که آن یقین است
 نیست پوشانند پس نیفات مختلفه که اطلاق بهم غریب آن یکی
 سازان خفیف کشنده است اگر تو این معنی را ندانی غری و
 محرم این حرم نباشی و هر که در مقام شهودیت و غریب
 گرفتار بود و هر دین ساز خفیف باشد و سمیع و بصری نسبت
 با آن عین مشخص بفرماید که بدست سمیع زبده و بصری عارف همه
 عین و اندیشه را بداند که حق جل و علا عین شیاست پس
 هر چه سبزی را که حد گفته شود آن حق را بود از آن جهت
 او ساریست و در حقایق مسبوته بر زبان که آن مخلوقات است
 و در حقایق غیر مسبوته بر زبان که مبدعات است و گفته بر زبان
 حق بودی هیچ موجودی را وجود نبودی و او را از حفظ
 اشیا هیچ رنجی نرسد زیرا که عین شئی که تخیل علی نفی معلوم
 که مورد وجودیه بحسب اسما و کده صورت حق اند پس حفظ حق صورت
 حفظ خود باشد و چگونه باشد که شئی نه بصورت حق موجود باشد
 چرا که همه مظاهر اسما اند و هر اسمی عین شئی است پس بداند که حق
 مطلقه متمثل بود در حقایق طلب طوری است که کثرت در باطن
 بجهت اظهار مافی الباطن پیدا کند از آن جهت تنفسی که در بعضی
 نخلی فرموده از برای اظهار آنچه در باطن است و سلبت این
 تنفس بهسم رحمن که در زیر آن بر جهانی خود رسم فرموده
 بر طلب اعیان آنچه مطلوب و مفصلات ایشان آن بود از بطون
 بطور پس اول او بود و صورت عالم بود و او را با آن صورت

و این دو خفیف
 و این دو خفیف

عالم بخت استملک و حق با خود بدان معنی افر باشد که عین عیان
 عالم در صورت انشد پس افر عین ظاهر باشد و اول عین باطن
 و قایده بدان یک نفس را تا به عبارت است از هوای عالم هر
 منشی نفس از آن شد که مناسب است دارد با نفس انسانی و نفس با
 هوای است خارج از باطن نوری ظاهر و در خروج آن بواسطه
 اصطلاحات عقلات خلق در آن هوا از بی بیدار شود و در
 صورت منشی پس بواسطه تقاطع این صفت در مراتب خلق
 و در آن دستان و منشی حروف ظاهر بگوید و انرا صفت منشی
 پس بواسطه تقاطع این صفت در مراتب خلق پس در ترکیب
 الحروف با یکدیگر کلمات ظاهر میشود و از کلمات معانی مستفاد
 میشود هم چنین نفس که منش آن حرکت است از لفظ الظهور
 اول از روی تعین بیداری شود که از اجزای منشی پس
 بحسب مراتب آن حروف تعینات و گرمی آید که از حروف
 و کلمات الیه میجویند پس صور اعیان عالم در نفس و کلمات
 ظاهر میشود و آن نفس را مثابه ماده میشود صور جهانی را
 پس صور موجودات در نفس ظهور رسیده و سلطنت تمام
 بر ظاهر خود ظاهر گشت عارف را نسبت الی معلوم شمرند
 در آنکه اصل تعریفی در قسم اند یک قسم انانیت که نفس خود را
 در مقام و قایده حق می کند و مقام را نسبت به نفس خود میکنند
 و در مقام و کالات حق را و قایده خود می کنند و نسبت کالات را

حق می بیند قسم دوم عرفا اند که می بینند که عالم باشد منتجب
 و حق ظاهر و باطن همه است و در ایشان لوجود حق مستتر کنند
 محکم گفت همه و لغیره و این اعظم همه اند مقام بعد سابق نگاه است
 و جای معراج در باب بابگاه است عابد طالب ثواب است و
 محض لازم نیست به این به ظاهر و در یک خلق بر چهار قسم اند محراب
 و موحده و محقق و توحید محراب با اعتبار صفات نفس که مشاهده میکند
 همه خلق میگوید و موحده که همه کمال می بیند که بگوید همه حق است و محقق
 که بداند همه خلق و نه همه حق لفظ الی مراتب الاولیة و العبودیت
 و توحید یا برای دم زدن ندارد و غایب است در یک ابدان مرآت نفس
 جوایب است و نفس متوالیه مرکب نفس ناطقه و اولیه و اولیه اصل
 تکوین نبی برینست است چه از طرف حق و چه از طرف خلق اما
 از طرف خلق ذات و ارادت و قول کن امر است از طرف
 خلق عین ثابت و سماع و قبول چه اگر این اشیاء به گانه است که از
 طرف حق است بودی و وجودی و هیچ موجود بودی به چهار سوال
 دارد و میشود یکی آنکه اشیاء قبل الوجود معدوم اند از معدوم
 امر محال است و اگر آنکه هر شئی که وجود او مستغنی از غیر باشد چگونه
 بخود موجود گردد و اگر آنکه قبایل معدوم چگونه درست آید جواب است
 که اشیاء قبل از وجود خارجی معدوم اند اما بوجود علمی الهی موجود اند
 از لا و ابد و این صفات که اشیاء را ثابت است از لوازم وجود است
 مطلقاً نه از لوازم وجود خارجی و معلوم است که اعتبار از دو

اعتبار است از وجهی بین حق است و آن همه وجود است و از
 وجهی غیره حق و آن یقین و امکان است که مرتبه ایست از مراتب
 وجود پس در جمیع وجود هم ظاهر باشد و مسمی اظهار نفس خود تواند
 کرد چرا که مصنف است صفات ایست از صفت تعالیات مراتب کثرت
 بعد از آن و حدت کیفیت کند از انفس نیست بلکه
 افاضت رحمت بر موجودات از اسم الرحمن و منوی عرض است
 و تالی مرتبه است الله است قلب منوی الله است بحر منوی که آید
 عرض الله پس قلب از روح از رحمت باشد آن سخن که هست
 حق عرشانه او را بکنجا بد و الا لازم آید که در جسم مردم باشد
 حکیم خلاق است که حق در جسم مطلق میدهند و لیکن روح من
 وجود پیدا اند اما در خلق حق در مقام احدیت که وجود مطلق عبارت
 از است در اسم است مطلقا در مقام کثرت و تفصیل که خلق عبارت
 از است در روح است پس حق مسمی جسم باشد و هم موجود باشد
 و لیکن هر یک اعتبار و ذکر آن است که بر زبان بنی صادق خود
 وصف فرمود و نفس روحانی که عبارت از آن طلب اسما و الیه است
 آنچه در ذات مکنون است و خفای آن انفسا ظهور میکند
 تا اعیان آنچه اسما می مضیی است که در خارج موجود ذکر اند
 و این خفای و مقنیات که اسما طالب است از حضرت حق
 مطلق جز آن نیست که از عالم میگویند که بداند که
 عرفا حق بین اثبات از اشارت و سعت رنجی کل شیء که
 خود را در رحمت خود مکنی بد و چون قلب بر زمین است دارد

که با یقین ارضی بس مسادی اند با رحمت اوسع چون حق محبط باشد
 است و بی را وجودی حق نیست و حق در قلب کعبه بس است
 حقیقه قلب را با وجوده بدان از شدت الله تعالی که حق مبیوع
 احتمالات است که آنکه نخاله از آسمان باید و گاه از بس پرده صفای
 و افعال بکس نخاله ذات ما جمیع صفات بر عارف و آن کمالی
 نباشد بزرگ دل وی در استعداد قبول فیض تخلیه بنابر محال نفس
 نامرخی که روی فایض کرد و استعداد قبول وی بان مساوی
 باشد و بسج از وی فوت نشود و اما دل غر عارف از جسم مترا
 دوست اما از همین جزوی مفید خالی نیست لاجرم قابلیت او
 حیث الاطلاق نیست و خط او از نخاله جز بارقه و لمعه بود و در
 بدایک چایک این را در نایب کی دو حکم است یکی کسب قابلیت
 خوا که گاه خوب زشت و گاه خوب زشت نمایند و یکی حکم صورت
 که در مقابل آن این است و آن این را در اختیار نمایند که بر آن
 صورت نباشد و هم چنین حق را در شان دو و تکی است یکی تکی
 که در فیض اقدس ذات است که خط هر یکی از آن بحسب تقاضای
 قلبی وی بود و اما بدویم تکی شهادت از فیض مقدس است
 اما و صفات است بر دل و هندی و بخشش من و آن دل حق را
 بس آن صورت ظهور کند که حق بدان منتهی شده باشد و با
 به انک علم با الله را نهایت نیست چنانکه نخاله را غایت نیست
 رب زدی غلام ازین جهت است که بدان اندک الله
 که چون بعضی اخبار احدیت ذات کند گوید حقیقه و احدیت

و چون اعتبار تحقق ذات نه عینها کند که بدقیق است و چون اعتبار
 نه ذات کند که بدو نیست مطلق از همه اعتبارات و چون اعتبار
 تعین انداخت کند در مراتب ظهور که بدشناخت است و چون اعتبار
 لا تعین آن کند که بدو عیب است و چون اعتبار ظهور او کند که کثرت
 که بدو همه خلق است و چون اعتبار احدیت عین کند و تعین و تعین
 که بدو همه حقست و چون اعتبار آن کند که ظاهر و محلا باطن است که
 که او است که متجلی است و هم او است که مخفی است پس ازین عجب
 چه باشد که یک حقیقت متجلی بدها چندین اعتبارات باشد و او
 به وحدت حقیقت خود از عدد و حصر مبراست و منزله و هو یکبیت دانسته
 که کثرت در آن نیست پس اگر در ذات کیمیت و انکه در نجاست است
 حال آنکه ظاهر شد در صورت عدم او است که ظاهر شد در صورتی دیگر
 پس اگر عام کرد نمید خود را بر اعیان عدم او است که حاصل کرد اگر
 بر یک وجود هم آنکس که حاصل کرد نمید و خود را با او است بمقتضای
 عدم او است که او را عام کرد نمید بنسبت با فرد آن مابست به وجود
 آن حقیقت است که عین شایانند پس هر عین عین آن ذکر شد
 نه بجز او باشد پس نور عین ظلمت باشد و ظلمت عین نور و هر که عین
 ازین سر در حجاب است و حقیقت که عارف و عالم مقرب است در صفت
 اهل عرفان و هدایت که نشناخت و ندانست و ندانست در صورت
 اهل حجاب است که با او جدا که علمی که قلب را از تجلیات در
 صورت مختلف بواسطه نقیضات خود حاصل شود و نصیب کسی است که
 از تجلیات الهی در مقام جمع مشاهده تلاش نیفات و در احدیت آن

کرده باشد بدانکه رویت را مراتب است یکی رویت بهر دو
 رویت بهرست در عالم خیال سیم رویت بهر و بصیرت عند غفل
 در روح چهارم دید حقیقی که آن در راک خفا بقوت مجرد از صور
 حسیه پس هر کس القایه سمیع کرد با خیال اسیه واسطه انبیا عالم
 و مراقب گشت و برار و به مثالی در عالم خیال مقید که عالم
 حاکم نشود چنانچه کونی هر چه بگوشتش شنبه محکم دید و در حضرت خیال
 مشاهده آن شد و ایمان آورد و آنچه در باقی حقیقت در غیب
 و باید که استعمال آن فوئی گشتند که در صور خیال آن ظاهر میگردد
 و آن نوج است به عالم علوی بی استعمال قوت مکرری و غلبی چرا که
 قوت متفکره و الواب گشت را مدد و دیگر اندازا احکام که حق منزه
 از جهت مشاهده بقدر مشاهده بدانکه هر یک از این باب و عقاید است
 فاسده بیند اندک لفظ الله معتقد و در کنند چرا که آن الله معتقد نشان
 که مجعول ذاتی و تصوریه است فاد نیست که معتقد خود را نصرت کند
 تکلف و کرمی را که صفاتی دهنده دوست و بایستی که الله در رب عبد
 خود را نصرت کردی و درین صورت عابد و عبد نه که وقع میکنند
 از رب مجعول خود آنچه صفاتی و مخالف حال مبدعند پس محقق شد
 که اصحاب و عقاید است مقیده و اسج نامری نیست و در نهایت
 تحلیله بصورت معتقد باشد و بصورت غیر معتقد هم باشد و اگر اعتقاد
 اختلافات که در قیامت ظاهر گردد و در معتقدات احکامی باشد نماید
 بدانکه نزد اهل تحقیق است که در نزاع ترقی است بعضی را رفعت
 درجات و نعيم خات باشد و بعضی را شود انواع تحلیلات و بعضی را

نمودار اول

شود و انواع تجلیات و بعضی را ظهور احکام اعمال و نوریکاشفت
 و بعضی را رفع حجب و کشف عطا به نفع شواهدات و انواع دین
 ترقی عرفا و صلح دانه همچو ما را و بداند که در احوال است بی بر نفس ترقی
 زیرا که صورت تعیین او دائم القبل است تجلیات و خود به راز
 طریقه دارد و لطافت الحجاب در غایت و فی الواقع کماله تعالی و احوال
 به مشایخها و دوام ترقی هستند که در آن زمان که در علم بود و بعضی ثابته
 اند و در مراتب نزول بر عالمهای روحانی و نورانی و ظلمانی و عالمی
 گذر کرد و بداند که صورت ادبی که مشایخ صورت اخروی است عین
 الصور است نیست چرا که دو چیز که با هم هستند بفرست میان
 ایشان غایت و دوی باشد و ازین نزد عارفان مسئله است اما غایت
 تحقیق جامع فرق جمیع است و کثرتی که در عالم واقع است از
 در واحد خفیه می بید و هر که در آن گشت باز که خفیت او خفیت
 حق است و در نیست که حق است که بصورت موجود است و در ظاهر
 مفصله ظهور کرده است بحسب مراتب تنزلات بر حسب خود و باشد
 بلکه در آن است که هم اعظم است زیرا که اد جاعل جمیع خفایای عالم
 الهی است است جمیع جهانی ماه کنعانی و تحت مشرقت وانی و نوب
 بین چو زمانی دولت زمین جاد ظلمانی و تو هم کنان مسمی هم
 هم بسف تا تو هم جای هم تختی وانی در قید زبانی تا اگر ز غایت
 دمی از این نزد وانی عجایب و پدید آید ز در بانی و در
 فسیل بداند که در طایفه اند که برین معانی اند شعوری یا فنی اند
 و باز در خطا افتاده اند یکی از عده که اشارت اعراض کرده اند

و تبدیل آن که العرض لا یبقی زما بین و یکی حسب آنچه که ایشان که
سوء ظن است میخوانند که بتبديل جميع عالم قابلند مع الانات ^{عظم}
اشاعره که اندیشند که عالم بحد اعراض است مجمعه ظاهر و است
احدیت و ذات مثلاً به مرتبت که آن جمله در آن طور میکند ظهور
اغباری در بر آنی تبدیل میکرد و عارف میداند که هر چه ایشان
جوهر نام نهاده اند جز اعراض نیست و جوهر جز بکثرت است
نیست زیرا که جوهر باید که بنفس خود قائم باشد و می بینیم که عالم
دقایم بالعرض است مثلاً هرگاه حد آن گویند که الان ^ن ناطق
و حیوان گویند جوهر چشم خاص متحرک بالارادات کنند
از برای جسم گویند و جوهر قابل الابداء ^{الثلثه} پس از این حد آن
روشن گردد که جوهر بواجب است با هر یکی از اعراض بودی معین
شده و در جوهر گویند که موجود و لافی موضوع و موجود و وجود
و دو نسبت و نسبت عرض باشد پس اوجود باند پس آن عرض
حققت فایده بداند که تاثیر و استیلاي قوت روحانی بعد از انقضاء
جمل سال در نشاء غفری بود زیرا که این است استیلاي عذوقه
غفری است و قوت همانیه در روحانیه و طلت بر نور است غالب
ولهذا غلبت النور على الشرعة از این مدت هر چه قوت نشاء
روحانی و نور است طاهر غفری و ظلمات کمر میشود قوت نشاء
روحانی و نور نیست زیاد میشود و غالب الباطن حکم العکس علی النور
است پس بداند که هر کس که بر فایده قدرت بر روی مخلوق است
همه کس بر حال معذور دارد و مشایخ را و بعضی دانند که

بکس را از مضافی خفت خود عدول کرده است که لا تدر علی خلق
 و کاشت سر قدر محبوب را مانع میداند از آن حجت که حقیقت کما
 از اسم بادی و حقیقت محبوب از اسم مفضل است و در این نزد
 باصلالت مخالفت باشد پس نزاع از این جهت خوبست و عوفیه
 این اسم بالنظر الی البیرو باشد بالنظر الی الذرات تأیید بداند
 در نتیجه که بر موجد ذات عارض می شود از حضرت حق است عز و علا
 بحسب قابلیت و لقی مخلوق و خود را مستحق آن کرد پس بدان
 از کمالات بحسب قابلیت و علم و در ذات حق چنانچه مقتضیات
 در اوصاف حق بود از کمالات و احوال هم از حق اخذ کرده اند
 و هم از در ذات ایشان که مقتضای استعداد بود و در عین شانه
 پس علم حق از طرف حق احدا ایجاد را اظهار کرد و از طرف ایشان
 قبول است پس بداند که تفاد و لغت در حکم است در میان علم و
 راجع آن بحسب احوال محکم معلوم علیه استعداد و بی بود علم شایسته
 که متعلق شایسته میکرد بر وحی است که ذات آن معلوم نیست و آن
 و بی طالب آنست پس تفاد حکم حق است بر هر شیء مقتضای علم
 بحسب قابلیت آن شیء و قدر و وقت را ندان آن حکم است و
 زمان ظهور اثر آن و سبب و حصول آن قضای ای پس قدر افضل
 فضات و تقدیر که تصادف است بحسب ارزشه من غیر زیاده
 و لا نقصان در العلم و الارادت و الحسبیت تابع القدر است بداند
 معلوم و معارف که از رزاق روحانی و اغذیه که از رزاق جسمانی
 هر یک از حق بخلق باند زده است و در رزق در هر زمان بحسب

حاجت وی می رسد پس توفیق در اصل طلب است و معلوم
 بود که مستند به ادله علم سر قدر هم جهت رحمت و هم غایت
 الهم اما جهت راحت اکه بدانند که حق تعالی قضای که بر وی را کرده
 در سابق ازل بحسب مقتضای عین ثابت و استعداد و انبساط
 بوده و هر که کمال و رزنی که لایق او بود از معطی حقیقه مندرگشت
 که بوفتی معین تقدیر معلوم وی رسد که آن قابل تعجب نیست و
 هیچ مانع آن نشود پس رحمت یا بد از طلب و تعجب اما جهت
 غلبه الهم اکه بدانند که ذات وی مقتضی چیزی چند است که
 انما الیم نفس و نیست چون قلست استعداد و عدم غایت کمال
 معلوم شد و دیگر از جهت استعداد آن کمال حاصل است و وی
 از آن جمله محروم هر آینه منالزم کرد و مباح نوع از علوم اتم از علم
 سر قدر نیست از جهت عموم حکم هم در حق با نبات رضا و عصب
 و هم در خلق مقتضای استعداد طلب و محال است که کسی بر سر او
 علی التعمیل جز حق و رشانه اطلاع یا بهر حال بدانک مراد از نبوت
 عام انبیا از معارف و خفایا نیست درین صورت همانا در نه
 اجناس احکام شریع دین اند که بطا بر تعلق دارد و عرفا در نه نفوذ
 الهی اند که باطن تعلق دارد اما آنچه تعلق بطا بر و شرع دارد چون
 کلام در امر و نهی و حلال و حرام و غیره و اما آنچه تعلق باطن دارد
 چون حدیث لودیتیم کجیل لبطم علی الله و حدیث قف یا محمد فان
 ربک یصلی و امثال این است که بدانک ولایت اعم است از نبوت
 و نبوت اعم از رسالت و اخص ملکه هم اعظم است من غیر عکس

نبوت و لایقی باشد مع خصوصیت زاید و رساله نبوی بود مع صفت
 زاید و چون این هر دو را بیل کرد و ولایت مجرد باشد بر تن
 به فعلیت اشرف بود از حالتی که او را یک فصیلت بود
 بدان اندک مع روح القدس که روح حیثی صافات الرحمن علیه
 مسکون از اب مریم شده با روح جبرئیل یا خود از او با هم
 اینجکه چنانکه جسم از اب مریم بود و روح از روح جبرئیل علیه
 علیه السلام ملکی باشد در صورت بشر ظاهر در ذات نظره مریم از
 غلبه احکام طبیعت مطلقه بروی با روح عبوی معلق ذات مسیح
 شده در عالم کون و فساد که تو از این سخن بخواهی که این سخن
 و از حقه طهارت مریم بود که اقامت وی در آسمان بسیار کشید
 و از هر سال بداند چرا که طهارت مادر و پدر سبب محال
 فرزند است و چون روح عبوی از مقام جمع احدیت به واسطه
 اسم اعظم و روحی از ارواح فانی گشت مسمی بروح الهی شد لا حرم
 لعرف او در اعلی که احاطات انسان است بود و در جنس
 سافل که خلق خاشع است هم بود غرض آنکه او را در جسم مظهر کرد
 تا محل تصرف شیطان نکرد و ذات او را در آفرینش مثل آدم
 کرد که آن مثل عیسی خدا کشتل آدم و مریم الهی شده بود عیسی
 ملائکه فرشته ای او فانیات الملائکه با هم ان الله یشیرک کل شیء
 منه اسم الله عیسی بن مریم و جهنم الذل الذل الذل و من المومنین و ان
 منظر و عده می بود پس چون قول جبرئیل شنید و دانست که وقت
 ضبط شد پس جبرئیل نزدیک شد بر مریم در صورت بشر لیج و شوق

مریم در حرکت آمد چنانچه بعینه در جهنم سلام پس مریم محمد گفت و نفع
 جبرئیل و مادر مریم در جسم ظاهرش در آمد پس حمیمت خلق شد از
 مادر متوخم مریم و از نفع جبرئیل و انساب جبرئیل از آن کرد که
 جبرئیل سلطان عالم است بدانکه نزد متعفان مفر شده که جبرئیل
 علیه السلام هر صورتی که در جبرئیلک ساج و تخت اوست تمثیل
 میتوانند و هر صورتی که فوق صدره الشی است تمثیل نمونند
 شد اما خلق بر صورت بشر از جهت انساب مادر و از جهت تمثیل
 بر صورت بشر است و دیگرانکه از هر صورت صورت انسانیت
 که آن اعد خلق آدم علی صورته و عرفا گفته اند که ثبوت صورت
 معنوی از مادر محبت زاده و آن بود که سبب ایجاد عالم عالم
 اگر در عالم ظهور کند ثبوت نمونند و در بدست ارسا که از ادب
 نامند و در او وسط حال عشق گویند و در مرتبه کمال محبت خوانند و
 بدانکه از آن است که لا اله الا الله برنامیده و غالب و روحانی
 بر ممانده و راجع بود از نفع دی مرده زنده شدی لیکن محیی حق
 چنانچه نفع جبرئیل بود و انفا که از حق حکمت اجای اموالست در نوع
 انسان بود که در اجای موتی لطف بودی از اسرار و سببها و ظلمات
 نسبت کردند و چون متحقق شد که انسان مظهر است و اسم
 عین مسمی است پس عین او باشیم هرگاه که انسان کامل باشیم باید
 که کسی ترا درین جانب ندارد که ترا انسان نامست و حق را اندک پس
 بکه وجه تو عین او باشی و ترا بر مانی داده است که جمع الجبرین عیب
 دشادتی پس از آن روی که هویت او عین اعیان است تو عین

او باشد پس اعتبار مظهر بینه خلق باشد و با اعتبار ظاهر بینه حق از خیر این مقام
 همه عالم رسائی از مرتبه خلافت و چون حق عز و شانه محضیت و خلق
 چون احصاء امتحانها غذا در منفی و بقا خلق بحق است و با اعتبار
 و اگر اظهار احکام اسما و صفات حق بخلق است که اگر حق بخلق است که
 اگر خلق نبودی اسما و صفات را در خارج ظهور و انوار نبود
 پس خلق غذا ای حق باشد پس تو حکم خلافت حق عالم را از وجود
 حق غذا را با معارف و اسرار اسما و صفات تا اساس و جرح
 بکشی و بداند که حقیقه الحقایق بهرست در عین ساریت و حکم
 نور ظهور را در همه جا دیدی که در مظهر بوزی و گاه در مظهر تاریکی
 این معنی در نیالی تا نظر کف و عیان بر روی نگاری که طالب دریا
 این بدلائل و برهان از شرف این خلقت عاریت از آنکه این
 وجود در عین نفس چون دنیا در عکس متوار است بر بر آن ترک
 مضرات و ترتیب مقدمات و نتائج که بعد از بعضی از آنی چون
 خوب جواب کند بود در فصل چهارم که هر چه از آن قسم کند نزد
 معبر غیر آن بود اسما و صفات که امر حقیقت که از مقام جمع منحل
 میکند و در هر نوبه از مراتب کونیت متصف با صفات حدوث و
 امکان و مضع صنع آن میکردند بقول الحق لا یستوی السلواة اینجا
 امر حق است و ما مورعید و بعقل العبد رب العزیز اینجا ما مورعید
 و امر عید چنانکه حق طلب افانته الصلوة از عید میکند عید نیز طلب
 احابت از حق میکند عید فایده بداند که چون بنده و فایده یابد لطلب
 چیزی از حق آن فوق و یی لطلب آن جز از اوست حق است

بدادن آن عطف و اجابت کردن آن دعا پس شاید که با یکی از حقین
 دهند تا خدای کلنی و لیکن شکر الهی و از برای مناسبت خودی
 و بکنند و تفریح خودی و ملول نکردی که الحاح در دعا نیست
 داشته حق است و در ملک که یکمیش سر رسد و عده اجابت است
 و آن یکمیش که بسمیع دل رسد با این حاجت است و شاید که
 رحمت برود قسم است انسانی در جوی اما انسانی و نه است بحسب
 غایت اولبت و ازین حده از اسمی بدستمان کرد و نهید که بکارت
 از آن افاضت وجود است که آن در مقابل بسمیع عمل نیست بلکه
 محض منت است از ساجده غایت از لبه و این رحمت انسانی
 همه مودت را شامل است و بسمیع موجودی ازین غائی نیست
 قال الله تعالی و سعت رحمتی کل شیء و این از اسم الرحمن است
 و تکی این رحمت از قبض احدس است بر اعیان اما و چون
 رحمتی است که حق عراسته بر نفس خود واجب گردید که کتب کلم
 علی فقه الرحمن و آن در مقابل عمل صالح بعد رسد از اسم رحیم
 در دارا حضرت حق عز شانه بر نفس خود واجب گردید رحمت
 از برای بندگان و این نیست الا محض امتنان و بزرگ برداشت
 خود چیزی فرض فرمود آن و بر این هیچ نوع فرض نمودن در
 مقابل افعال عباد با اسم محاد است و عوض طاعت است این را از امتنا
 و درجات و در هر کس عین مشابه رسد که برای حق بر خود و صفت
 رحمت را بر روی هر کس که شود و دانند که کیمیت عمل کنند بسمیع
 و او جراتی نیست فایده بداند که تفضل بیان اسما واقع است

چون کسب علم گذشت جمیع اقسام انسانی و جمیع حکامات و منقبات
 در تحت جلال العظیم و الانوار و بعد از آنکه قدرت موقوت از نیست
 و بسیار بود که در اوقات متعلق چندی کرده و نسبت باقی
 قدرت بآن متعلق شود و از اسما جلیله بعضی مقتضیات وجود است
 که انسانی و الهی است و لم یسجد و لم یلمح و الهی و بعضی مقتضیات
 اعداد است وجود و شهادت است که انقدر و انما است و الهی و انما است
 پس هر یک از این اسما مقتضیات خود بطور مرتب است و منتهی است
 از این کسب اگر کلی ایجابی بود در وجود بحث و اگر کلی انکاری
 بود مقدم کرده و بدین کلی حکم کلی بوم موقوتی شان میزانی و
 و این است که در این حدیث و علاوه بر صمد و اقامت است
 صفا پس از در ضمن او بر صمد اقامت میسبب از آن جهت که
 الهی و صمد است پس در این حدیث که امر سلطان علیه السلام
 در تخریب قایم نظام امری شده بود و بلکه او را بر جبرستی و انکار
 با اشارت کوکبی اما معاد است در حالی بود و بعضی بر نهستند
 که او را و ابل حال بر اسما کرام و تمام عظام کلمات آیات
 ما است بکار و ناچین و نس و طیر و حشیش متعلق او شده و تخریب است
 باین طریق نیست حاصل میشود و در تمام علوم و همه بعضی لغت است
 و قوت صفت است و بعضی بنو اندن اسما و عورت است و بعضی
 تحلیل غذا و ریاضت است و بعضی بسلب نفوت و غیره
 قال النبی علیه السلام ان من یام فاداما و انما و انما
 ازین حدیث نزد عارف محقق است که حدیث حسب ظل عارت

حقیقی است و ظن مشابه خیال است پس جمله محسوسات و خیالات
عارف حالات باشد و جمله سموات و بصر است حسب الزمان و
دانه و چون ایام حیات محسوس است و روایات و هم چنانکه
روایات قبیه و تبدل و تاویل محتاج است این نیز این نیست بهر
محتاج است چرا که اندر خوب دیده میشود و حقائق است متحد
و معانی است مثله در خیال این نیز که درین عالم محسوس شاید
برود معانی و حقایق است متمثل شده اولاد و عالم مثال و انوار
در عالم حس و جا که بر اهل عالم قبیه و تاویل و روایات
بر اهل دوقی و شبه و تبصره و تاویل از صور معانی کردن
لازم است و اینک نبوده علامه را دلالت از لوازم است
و حق را عرض نه خلفا اند که احکام را از دهنه محکوم اند
یکی از جهت حق و الهام و که معین است و بیجا امر صلی الله
علیه و سلم و سایر رسل از انجا گرفته و یکی از جهت رسل
که صاحب شرح اند و اینها خلفا اند و خلفا و قسم اند و انما که
افزاد علوم از باطن رسل می کنند و خلفا باطن اند و انما که از
احکام ظاهر رسل می کنند و خلفا ظاهر و شرح اند و انما که هر
که امر و زور در عالم جاریست حکم حق است عرش نه هر چند که این
حکم مقرر مخالفت شرع باشد زیرا که وقوع امور در عالم بر حکم
الهی است نه بر حکم شرع مقرر و حقیقت حق زفته که این شرعیت
مقرر باشد اما حقیقت زفته که عمل هر چه درین شرعیت است کسی
بکند و انکس که عمل بر شرعیت انجا توان گفت که خواست هم

بتفقد رشتت متعلق بود و قسم بعمل کردن اکس بران امر
 غیر بدانکه امر الهی بر دو قسم است امر بواسطه مظاهر که دنیا و دنیا
 اند و درین امر مخالفت پیدا شود و از امعیت خواهند آمد
 و گرنه واسطه باشد و انرا امر کوی گویند که او را از دست
 بقول که کن نمیکون و مخالفت درین امر مخالفت پیدا شود
 و از امعیت خواهند آمد و امر و گرنه واسطه و از امر کوی
 گویند که او را از دست ان بقول که کن نمیکون و مخالفت درین
 امر هر واقع نشود و بدانکه امر مثبت متعلق میشود
 بایجاب و عین فعلی لیکن درین محل خاص امر که متعلق فاعلی
 که البته باید که آن فعل از وی صادر شود چون خواهی
 چنان شود که حسنه باشد و از رادش یقین آن کرد و انحراف
 از عدم وجود آید پس امر متعلق آن فعل کننده از متعلق فاعلی
 آن فعل پس آن امر صادر اگر موافق شریع باشد از مخالفت
 نام کنند و آن دم لاحق آن شود و اگر موافق شریع باشد طاعت
 خواهند و بدیج و شکر تابع آن گردد و این بخت رحمتی عینی
 بدانکه رحمت در این بخت سابق باشد تا رحمت که بر که رحمت
 باور سید و رحمت شامل است جمع مزب وجود را در هیچ مرتبه
 توقف نمکذ تا احوش عین اول کرد و زیرا که رحمت حرکت برآ
 وجود و دریت پس همه را وصول رحمت و مفارقت نصیب خواهد
 بود اما هر کس کسب نهند از خود رحمت بریزد تا کس بود که نفهم
 او در عین محیم باشد و کس باشد که در رحمت او در خست باشد بعبه

در راحت در اعراض بود مقصود آنست که بدانی که حق است و
 که نفع است و هم اوست علم چنانکه که نفیم است پس از سر او بگو
 منک عاقل مایشان است اگر کسی واجب العقل باشد بحسب شیخ
 سفقت کردن و از وی عفو کردن او برتر است لانه بنیان اگر است
 از طرفین و هیچ عمل ندارد این نوع فایده می کند پس بداند
 یکشیخ و احد منوع میگرد و انواع مختلفه می نماید بحسب احوال
 الناظرین و بخلیه الیه هم و احادیث اما سبب استعداد است
 تو ابل مستنوع می نماید و انجان بود که حق منجلی باشد در اثر
 اعیان و صورت مختلفه یا خود اعیان عالم است که متجلی است
 در مراتب اعیان بصورت مختلفه یا خود اعیان عالم است که
 منجلی است در مراتب وجود حق بصورت مختلفه چون ناظر در آن
 نگردد عالم را در ظهورات مثل حق باید در تجلی گردان بصورت پس
 بحسب مزاج عبود ناظران و قوت و ضعف روحانی نیست
 آن تجلی مستنوع نماید پس از حکم تجلی غالب آید و مستحکم و احکام بحسب
 او و استعداد می باشد مناسب حکم تجلی و حدت حقیقی بر کثرت
 تقیفات غالب آید از آن تجلی عین می دهند و اگر منجلی که غالب باشد
 تجلی مستنوع نماید و کثرت هر دو حد و راجع این را تجلی نماید
 گویند و بداند که اعداد مربوط به مستلزم فانی ربوبیت است
 زیرا که تحقیق ربوبیت در خارج بوجود مربوط است و علم برش
 و لا برآل اندکی است پس موت صورتی سبب انتقال
 میت است از محل سلطنت اسم ظاهر محل سلطنت اسم باطن گفته شد

که هویت حق نیست که بین هویت ایست و از بر رج الامر محک اشارت
بدانست و این از نظر کشف حقیقت است نه از نظر علم بر مانی ناس
و ملک سر بر چندی غیب آنچه است لیس اجناد که است و در جادو
و زده محقق آنست که سر جا هویت الهیه است که در جمیع اشیا است
و آن سنور است در نفس روحانی که ایات هسته لیس هویت حق
میست باشد کجایات لیس هویت که رجایات است سرایان که در است
که اصل عناصر را در است نابو از سطاد و در اشیا حیات یا در دراد
از مار و نفس روحانی است که آن جوهر اصلیت مورد جمیع کشتیار
و نفس انسانی بخار است منقاد از غیبه و بخار عمارت است از
اجزای منقاد با سببه مختلفه کشته با جزای هوا و در کفر است نفس حیاتی
بودی که قابل صور خفای عالم است و صبح جز از در غیب ملک
و جو و بنودی و کراس تعاد است بنودی مسح فلکی را از انظار حواس
بنودی چرا که آب صفا هم الحی است است بد ملک اعدال
حقیقی وجود در در برابر معرفت خفای و مشهود بشیء حکم بکند
که اشیا لا یرال در هرانی از غیب بشیء است حق است و از شهادت
بغیب میروند و هر دم بودی تا بود و دنیا بودی و دیگر دوا این
میغی جبر سل بطرفی از طرفی الی بود و العدم ممکن نکرد و این میل
الود حیوان بود الطرف لیس خوانند و کرد در مکی از مکیات
باشد از تعقیف که بند و این میل نیست حق جو و عطا کرد است
که محض و مرجع است در حق ممکنات یا لوج و بالعدم زیرا که
ممکن طرقت الود و العدم مساویت لیس اگر عدم کثرت از مادیات

مایل شد و که موجود شد همین پس با وجود میل اعتدال را چگونه
 وجود بود که اعتدال عبارت از جمع بین الصفتین علی الصواب
 و جمع میان وجود و عدم محال است پس در حضرت اما در عالم
 هویت المحل است در ماده عقوی اما اصل ظاهر میگویند که در
 ایما و عین بنا دلیل حاجت است که حکم حدیث گفت مجمع و بقدره
 حق در محاسن و یقین عین خود کو و سلام کرد و در قولی بجهت
 تا دلیل محتاج نیست و با عقا و قبول نزدیک تر است ظاهر بدست
 رحمت حق شامل است جمع بسیار از رحمت وجود و پس وجود عصب که از
 جمله اشیا است هم از حمد رحمت حق باشد بر عصب که بدان از عدم
 وجود آید و لیکن نسبت رحمت حق سابق است بر نسبت عصب
 که رحمت حق را ذاتی است و عصب عارضی باشد از عدم و بر آن
 وجود بر هم سابق است و از بخاب و که رسول صلی الله علیه و سلم
 فرموده که وان اظیر کله بعدیک و الشریک الیک السلام
 بدانکه حق را عز و شأنه اسما نیست و آنکه آن منافع نیست است
 و اعیان ثابته صور و تعینات آن اسمانند و مطابق آن اسمان
 حضرت طالب ظهورند در علم اولاد و در عین ثانی ازین جهت رحمت
 حق عام گشت و همه را مرحوم گردانید و اجابت فرمود و طلب رحمت
 بر چیز را در وجود عین ظاهر می وی و از او خارج وجودی
 ظاهر چون معلوم شد که اسما الهیه و اعیان کونی همه از رحمت
 پیدا شد در حمت را در خارج وجود نیست پس چگونه چیزی که
 آن مدد و امت العین باشد موثر گردد و در اعیان شایان

صاحب فهم سلیم دانند که باطن منبع جود است و هر چه در ظاهر
وجودی دارد از باطن است و ظهور عالم من حیث الاهی است
و الهی ذات است با صفات و صفات را در خارج و بود نیست
پس اگر موثرات است بحسب صفات است که از در خارج
جسمی نیست و کصفات است همان و مظاهر اما که عیان اند
انچه وجود خارجی نیافته اند پس محقق شد که موثر و موجود است
حضرت که از در خارج وجودی نیست پس تنزل کنیم و گوئیم
اگر موجود موثر باری آن اثر او نیز مانند الاکمل مدد هم خدایک
سلطان و مظهر ما دام که سلطنت او امر مفعول است محقق است
احکام او نافذ و امر او جاریست و در میان رقابا اگر چه کوکبت
که بس هر غیر رسیده است و چون آن خفیه است مفعول از دی
نقل کرد بدگر بی مفعول شد از سلطنت با آنکه موجود است
حکم او هیچ نقادی ندارد پس معلوم شد که سلطنت امر مفعول
و در خارج از او و مفعول نبود و آن بود که موثر بود و این
مثله تحقیق اصحاب که ما هم فهم گشته که تو هم امری که از او
خارج هیچ وجودی نبود و نفوس ایشان از این متاثر گردانند
بدانکه رحمت حق عز و جل از زینت در اختیار و دوستی و برتر
بود و بطریق شود و کشف معلوم شد که مرتبه و مکانست رحمت
اقلی و اجل است بر اعلی یعنی قوت طرآن فکر بقدر قوت کبریا
رحمت نیرسد و چون حق رحمت فرمود و بر جمع شهادت از او است اکل
حوادث نیست پس رحمت مطلق از ابد و بذات نبود بلکه عین

ذات باشد پس بذات خود رحمت فرمود بر صفات خود تا از
باطن بظاهر آید و علما فی ظاهر را محال جرات این کفایت نیست
بدانکه حکم رحمت را که اصل کثرت در بافته اند بخلق و صفات
بر پس احکام و احوال را اگر کوی لا موجوده از ان جهت که
از عین معینه در خارج نیست رحمت بود و اگر کوی لا معدومست
از ان جهت که آنچه حکم بان قایم است از احکام گویند و آنچه علم بان
قایم است از احکام گویند و این علم و حکم حالت قایم باد که صاحب
از ابسم او باز نمی نهند که عالم ذاتی را گویند که موصوف
باشد بعلم و الخالت نه عین ذات است و نه عین علم در واقع
بجز ذات و علم نیست و بدانکه اگر کسی اینجا در حمت کرد در محرم
نه از برای آن کرد که سبب آن رحمت محرم کرد بلکه بدانکه
او را را هم کرد و انصاف رحمت کند بر دیگران و موصوف که در عین
رحمت نماید بدانکه نفی این قول کردن که صفات اعیان از
بذات که قایم اند بذات اولی مانع الوقوع که حکما مستند
برهند که صفات نسبت و اضافات است که لاحق گشته بذات
حاصل شده میان ذات موصوفه بآن صفات و میان اخیال
معقوله آن زیرا که هر صفت را حقیقی باید که آن صفت بدان
ممتاز گردد از غیر و آن اعیان است که بهر یک سهم رحمت
اگر چه جامع جمیع انواع رحمت است لیکن مختلف است نسبت با
هر اسمی که رحمت میکند داعی خود را با آنچه احتیاج است چنانچه در
طلب رزق یکی گوید یا رزق از رزق و یکی در طلب نفقه گوید

یا قهار انقدر غنی و بزرگوار است که در هر یک از اینها
بجای نفع و دوا و اسباب رحمت همه اسباب را شامل می باشد و در حال اگر این
اسم که حق را بیان می بخشد همه جامع باشد چون الله و الرحمن و المظفر
بالا اله و غیره و جمیع اسماء الهیه نه بیغنی عام است که شامل همه اسماء باشد بجا
بیغنی خاص است و اسماء هم در طاعت میکنند گشای حق خود که آن همه
میگرداند آن اسم از غیر آن و بدانکه از هر چیزی حق است که هر چیزی را
بکمال بپرسد و بواسطه سوالی بر زبان بسته اند یا بر زبان دانی یا بر زبان
قال اما زبان بخوبی آن بود که از حق در جوهند که بر زبان حق
کنند و زبان بسته اند او اهل گفت آن بود که از حق در جوهند که
بصفت رحمت موصوف کرد اند تا رحمت قایل گردند و از حضرت
این نامه بر خود در اسم کردند بزیادت طاعت و بر غیر از مستند
باشند و تکمیل و زبان حال مخفیان آن بود نام موصوف کردند
بصفت رحمت حکمت یکن مقام ظهور رحمت بجا تمام عود بسته
بر بویست اختیار کنند زیرا که محل مظهر مشبه الله اند جلال با جلال
لطیف یا قهار و دیگر بر عظم سلطان و تحقیق کتب حق الهی
اعمالی قدس الله سره است که ایامی علی السلام و در پس است
علیه السلام که بعد از پیش از نوح علیه السلام حضرت حق عز شانه او را
رفت مکان داد و در قلب فدا کرد که فلک شمس است و محل طاعت
ساکن کرد پس بعد از مدتی نازل خود هر که به طلبک هم خدایک
علیه السلام نرول خواهد کرد و بعد اسم حق است و یک اسم سلطان
آن قریه و این صمد مخصوص بود بر بیان سلطان و انبیا علی السلام

کثیرا را با طاعت بوده تا مرتبه کشا نروده سال طعام آید بخور و در
 خواب نکرد ازین جهت تواریخ مدوحانی و بی رحمانی غالب شد
 مفصود از آنست که الباس علی کل مسلم است و در این بود و هست که صورت
 شخصیه او فانی شد و حقیقت روحیه او با همان مرتفع گشت بصورت
 شخصیه الباسیه نمود و در تاسخ بآن بدینند که اگر فساد بی صورت
 حسیه را با بدبخت فانی خبثی میکرد و حق قادر رحمت که باز
 انوار کوئی و بیکر کشد و بیکار اگرش پیدا کند اگر خواهد نه چنانکه
 تاسخ همان گویند که البته باید که منتقل شود بسببی دیگر تا به یک
 جلد تراجم انبیاء حکم تشبیه و تنسیر به کردند و در هیچ ترتیب حکم
 یکی علی الاطلاق نکرده اند زیرا که هر چقدر که نوعی حق را
 از آن تنسیر به کنی از تفاوت بعضی وجود را حاصل هست و در مرتبه گویند
 چون ظلمت رنگد آن عین تشبیه هست و هرگاه که معرفت را تشبیه کنی
 و ثابت کردانی او را صفت کمالیت در مرتبه احدیت که استیلاست
 جمیع صفات از وی منفی کرد آن عین تنسیر به هست و او نام
 بر حکم باین معرفت می کنند زیرا که وهم متغای کلیه و جزئی را که است
 نوع از صور مختلفه در وین می پوشاند و بران حکم میکند و آن
 از صور و مواد مجسده اند و ازین جهت که وهم حاکم است بر قدرت
 عقلیه سلطنت و هم در نشاء و غصه بر قوی تر و غالب تر است از
 سلطنت عقول زیرا که عقل هر عاقل که تصور کنی که او در عقل الهی
 و عقل همه است از حکم و هم غلامی می یابد و البته و هم سلطنت خود
 بر وی میراند و کمترین آن سلطنت آنکه آنچه درک عقل گشت و هم

مسائلی

بعد از این در احوال و ترقی و ترقی می بخشید تا به آنکه عقل فایز بود
 از او را که خالق کائنات است و اینها مبعوث گشتن تا بعضی از صفات الهیه
 بایند و ما مقدر از معرفت الهی حاصل کند پس از بیان این قوم شریع
 وضع کردند پس هر شایه ایم را توفیق خطا کرد تا این که این قوم
 و نشانه به همان گونه که انبیا کفر که من الطبع از اولی نقد الطبع بود
 از قوم بد آنکه این در خواست می را می بیند بصورتی از صورت
 و در آن ملک که دارد و در ازم الفوری که شکل و لون است
 بنفیس و الفوری است لایق گشته و این تشبیه است بان حقیقت
 و اقد با بعضی صاحب نظر حکایت کرد و از تعبیر که حق از صورت
 و لوازم آن فرموده است ملک مراد از صورت چنین چنین بود و این
 عین تشبیه به باشد در تحت تشبیه ملک بین تشبیه از برای تشبیه
 محسوس میسر معقول رفت و این را معین است و اگر و اگر و اگر و اگر
 و اگر معتر صاحب کشف باشد از هر دو طوطی رعایت حق کند که حق
 منزه است از صورت خیال و مثال و سببه اما محب است و صفات
 حق را در مراتب عالم ظهور رعایت است و اگر که در و در و الهی
 و از و کرد و از حضرت مثل وجود و عدم و قدرت و از اوست
 و امثال آن از صفات کمال از اوست و این کن حضرت الهیت که
 میباید که مناسب این کمالات است از حضرت است و هر چه از صفات
 نفیض وارد شود چون نفوذ و اختلاج است و آن عالم کن که امکن
 نفیضات است که هر واروی فرع اصیل است و رجوع آن
 باصل خود و این که حق فرمود که از عولی است که از قبیل و از آن

البته نه است و اجابت و سخاوت مبالغه در عین باشد متعارفین با
 با تخفایین با بصورت در کچه عین مایل عین محبت است و تخفیف
 از اختلاف در صورت باشد تا یکی داعی و یکی محبت بود و نهها صورت
 پس انحاء که من حیث الحقیقت است مشدود و احد و کثرت
 من حیث انصورت منبسط با عیان امکانیه پس نظر کن از آن
 حق شما که آن بر مثال این است در نظر کامل و باین عتب راسخ
 تعدد و کثرت نیایی و درین روشنی حق عروضا نه غنی ولی با آ
 از عالم و از آن روشنی که نظر با سها و صفات کنی یک مراد بود
 بلکه مراد باشد و مقتضی تعدد و کثرت نماید بدانکه عقل
 انبیا اند و با کمال حال از حضرت ایستاده و در اندک چیزی چند
 که عقل بجه و ادراک میتوان کرد بلکه از امکان بداند و در حساب
 تجلی حیرت از حرکت علیه تجلی بیرون آید و بجز از تجلی یافته باشد میزان
 عقل قیاس کند اگر شهود و متعارف عقل است در صورت افزودن
 محل استلاست که این مشاهدت عدد است عقل را از و کند
 و حکم و مقتضای تجلی عقل کند هر چند مخالف عقل بود و در عقل است
 تجلی را بمقام عقل فرو و آرد و از آن تا و بل کند موافق عقل همچون
 علایق هر چه چون لری یا حدیثی یا سنجی یافتن که دولت بر معانی که بود
 ظهور عقل است از آن منزلی که و در مرتبه عقل و تبا و بل آن متعول
 و اگر صاحب کشف از آن معانی خبر دهد اگر سامع از اتقای علم است
 گوید که ممکن که مراد از این باشد اما اعتقاد و نه باشد و اگر از اشقی
 بود آن خداوند واحد را متحد و زندقه حویند و این رد و رد

تفاوتی باشد که در این دنیا و پس پروای نمودن گرفتار است
 چون حجب مرتفع شود از امور خسر و بی شکست گشت بر این است
 اخرویت هم در دنیا حکم نماید و صلاح عقل را از روی نماید چرا که
 عارف اگر چه بصورت در دنیا است و احکام موطن دنیوی بر او
 جاریست اما بدل در غیبت است و این قوم را اندک حاجت
 کشف دید که ضیاع عالم مثال مفید نیست با عالم مثال مطلق نیست
 قریب با عرصه صوری تحت و هم چنین عالم مثال با عالم ملکوت
 و ملکوت با عالم جبروت پس ساکن را در ترقی از هر عالم
 عالمی حشری و نشری باشد و در هر موضع نوعی از کسب مشاهده
 کند که محجربان حجب غواشی غفلت نه بیند و متهمان اینست
 و مصمان اینست جهانی و منطمان مقامات ظاهری مشاهده نمایند
 که در این عالم در مقام نسیم تصرف و عقل و تکلف
 فصول را تفکرات نیست که حشمت و کوش باشد نه زبانی و دست
 مرده را زنده بیند بجهت بر رصیه به هوایست اموات و جاد را
 ناطق بیند بحکام روحانی و ساکن را متحرک بیند بحکامات معنوی
 در منازل امانت عالم بود و حکمت و قسم است فنی متعین است
 چنانچه احکام مژگین و قسمی متعین گمان و سر یا که اسیر از الیه است
 نیست بداند حق عسر را از عابست لطافت خود و عین را
 مبنایه با سماء مختلفه مبدء و شده خاکچه هر کس از انانی باید و جزایان
 و شمس میگویند که با اصطلاح اینچنین نام کرده اند و این برادران

و منطمان

همه شبهاست حکمت لطیفی دوست و گاه باش که عین آنچه میست
 بعد حق است نه آنکه عین عبد سید باشد یعنی صفت عبودیت
 که از نسبت و افاضت است عین بید نیست بد آنکه
 جبرتی که عابد را حاصل است از حق است که در مرتبه ظهور
 و هوای منجی گشت بواسطه علم و استعداد ذات عباد کمال
 میکنند و در مقدرات و متعینات و آن حکمت نکرده الا بواسطه
 و هم حق است که عارفان را منجر میدارد که ذات واحد متعالی
 او را در مظاهر متنوع منجلی می یابند و هم تجو بازا منجر میدارد
 و در عبادت مقید است با آنکه میدهند که آنکه می برستند خالق
 ایشان نیست و با علم میل تمام برستیدن آن دارند و در خلقت
 حیرت مانده اند که نسبت که و افضل الله علیه علم نکرده آنکه
 عارف انکار جمده اقسام کند با آنکه دانند که ایشان از عین این
 صورت می برستند بل معنی که تصور کرده اند بدان از خلقت است
 و مومن منکر از این سوره جاهل است و نمیدانند که حقیقت حق
 که منجی گشته است بصورت کونی و عارف کامل از رسل میدانند
 امامی بوشاند از غیرت سر نازک بدان از شک الله تعالی
 البلیل الموقوف که حق عودش نه منجی از آن فرمود در مظاهر شبها
 تا در جمیع مراتب وجود برستیده شود و الله اعلم بقایه و بیک
 حکمت الهی مومنان علیه السلام و رتباوت و انداختن و در رتباوت
 که امر را روی دارد گشته عا در طبیعت کلیه که طفل روح مومنان

در ممد روحانی ما غدا بر انوار ملکوتی رنسانعت و مایه و چون خدای
 تعالیات بنام تکمیل تجلیات انعامیه آن طفل روح را در نابوت
 ناسوتی میبرد و در نور باقی علوم شهادی را در اندوختن آنکس به علوم
 نظری و حسی و خیالی حاصل نماید و در فواید علوم مطلع شود و در
 بدایه معرفت و معانی تحقیق که در عالم غیب نهانست
 وانی در حرکت و اضطراب اندک در عالم شهادت بطور
 و از رتبه اسم الیه ظن تحت اسم لفظی در برسد و پس از
 اضطراب پس چون آن معالی خود را در حرکت و وجود و پدید
 ساکن گرداند و در هر یک از اقسام صفات حق نسبت معنوی اند
 و همه ایان صور آن اقسام و معانی بر اعیان و احوال و اشیاء
 میگرداند تا بر بویست و همه اطلاق در جمیع مراتب وجود از علم لغوی
 و از حین شهادت ظاهر شود و هر اسم که حق خود را در آن سیم
 گردانید و با ما معانی در عالم می بیند و از آن معانی با آن اسم
 می گویم پس شخص گشت که ما و بر العالم الاصور و العالم و در آن
 هر که در ظلمت غلالت قیاسات مانند هر که را بی پایا بدید که شود
 الهی تنها نمی ندارد و تا بجهت باطل محل توفیق پیدا کند تا به
 هدایت آفت که در سوزش و تجلیات منکشفه و ظهور از نور علوم
 حقیقت سالک را در میرت اندازد و این موجب خلق و حرکت
 و حرکت منظم میوه پس با حرکت سکون و با وجود عدم خیال
 بود است بدایه ذات حق و در شان من حیث هی ای احد است
 بدایه و کبریه است با شمار و صفات چون بر هوای که من حیث الکثر

احد است اما من حيث الظاهر و ظاهر في كثرة متعدد است و
 بدانکه هر چه ظاهر است در عالم شهادت و هر چه باطن است در عالم
 غیب حق است که ظاهر است بطاهر و باطن است در باطن
 عالم بدانکه این عالم را عالم حساب است و بی حساب
 همچنان نمیتوان رسید و هر چه در عین ثابت است که کلمات اولیه
 منور گشته در شاه وجود خاصی البته بطور بیوند و بوی
 و حساب و قدم و حدودش تابع این ظهور است و عدم و عدم
 که نیست با عیان کنند کسب جنوت و ظهور است و از آن رو
 که اعیان ثابت اند در عالم الله قدم اند و از آن روی که در خارج
 موجود گشته اند در زمان معین حادث اند چنانچه شیخ اروما
 حادث شد از این حادثه نه آن مراد است که در پیش ازین
 وجود نبود و ظاهر بدانکه حضرت محمدی علیه السلام و سلم
 نظام سبع الهی منفرد است و مظهر اسم اعظم است و وجود او سنی
 قلب و سلم اولی یعنی بود که از حضرت ذات فایض شد که
 اول ماضی الله محمدی پس از جهت اولی فرود به لازم بود
 وی باشد و نزدیک بود و وی علیه السلام است جز حاصل شده
 یکی ذات احدیت و یکی مرتبه الهیت و یکی عین ثابت محمدیه و
 اول افراد و در عدد سه نیست و آنچه بران زیاده میگردد حدود
 و ظهور آن از سه است و ازین جهت گفت حب الی دنیا کم شبت
 و او اکل موجود است در شمع است با بر آن میان وی و حق بخیر
 نقیض محمدی هیچ انبیازی نیست و هیچ غیری در میان نه است

آدم گفت اما تمییزات محمد بنان فرمود غایب بدانک هر جزوی
 از حشر ای عالم دلیل است بر اصل او که بر تو جبهت ترتیب او میکند
 و هر کسی از اسماء الهی ترتیب چیزی از عالم میکند و محمد علی (ع)
 جلیقه حق و مظهر اسم الله است پس وجود وی دلیل بود بر اصل
 که رب الارباب است غایب بدانک معرفت نفس از وجهی ضعیف
 ممکن نیست زیرا که ادراکات عاجز اند از آنکه آن چو اگر تحقیق
 نفس از جهت وجودی بدست تحقیق ذات الهیه و مکان
 نیست که جز حق کسی تحقیق حق دائم و از وجهی دیگر معرفت
 بحسب کمالات و صفات آن ممکن است و عرفا را از این مرتبه
 حاصل است پس بعد از یافت کمالات نفس رب را توان چنان
 است که بدانک محبت از جانب حق با خلق بر مظهر الهی است
 که در ذات و عنقری حکم و نعمت^ت بقیه من رد جی در آن مودع بود
 تا بدینند که انسان بیکانه حضرت نیست بلکه نسبت جزو کل
 و اصل بعین و در پس هر آینه جزو کل مایل بود چنانکه اصل
 بعین و در پس هر آینه جزو کل مایل بود چنانکه اصل بعین
 و متعطل باشد بدانک حق خود را در آینه بنده و در آن
 حاضر است بخودین وی قیام ذات خود را در صورت اطلاق
 کلی و عینیه امیل و در بدن شمس نفس خود را در آینه اکل است
 از بدن خود در عین و در شوق هر کس بجزی بحسب علم و ادراک است
 بمعانی که آن ظاهر است در محبوب او و منبع علوم حضرت حق است
 و هر کس را از آن علم نصیب پیش نسبت پس علم حق تحقیق

و بحال بر شتاق انعم و التمج بود پس شوق او و تقاضای افوی و
 اعظم باشد پس حق عزوجل مشتاق است در صورتی که
 که حجاب بر نفع گرداند و پیرینده متجلی شود و این نزد موت
 را و دی باطنی بود که بیار آن تخیلی باشد است اثن شوق بنگاز
 بآب وصال بنشیند و بداند که حق عزوجل زینت است و او که بنده
 از نقای امن ناکر برست و گفت که بنده را از من ناکر برست تا
 عیال شود و چون سنت الهی چنین است که تقارب و لا بعد از
 مرگ و شتاق حق عزوجل از بجا است که میجوید که در مظاهر یا
 که بنده کان صفت انبیا و ندوی موصوف اند و در دنیا که
 شایسته بداند که حق عزوجل از این ارکان اربعه بود که در
 جبرانش از اخلاص بگویند لایحرم از نا بر نفی روح حق در
 اثن زده افروخت که از احراوت غریزی که بنده سبب رطوبتی
 که در جد بود پس روحی که مضامین است با آن یعنی روح
 اثن نشین باشد هر که داده آن ماعنفیت در زمین همه حق
 عرش را با موسی سخن گفت الا در صورت اثن و حاجت موسی
 که مکالمه حق بود درین اثن و بر روی نمود و اگر نشاید چون
 نشاء بطبیعی ملک بودی روح او ظاهر بصورت فور ظهور کردی
 گفته بداند که حق عرش را نفی در نشاء انسانی میدوید و او را به پیرین
 خود آفرید نا خود را درین مظهر بنظر ظاهر کند کایت از آن
 ظهور رتبه روح آشارت فرمود تا معلوم شود که اصل بود آن
 از نفس رحمن است و سبب استعدا و تفتح قیبه که آن بدن عنقریب

از ظاهر شد و نور روح که از نفس و قافی حاصل شد درین جور
 انانی که روح حیوانی است منتهی گشت پس پدید آمد که محبت
 بیان حق و انسان بسبب ما بسبب پیداکشت و بزرگترین مانع
 انست که انسان مخلوقی گشتند بصورت ربی چنانکه تا حوسه
 نشود و صورت آدم پدید آمد و هم چنین تا صورت انسان پدید
 صورت رب کی داشت و هیچ نبود در عالم که صورت رب
 داشت و هم آنکه محبت آفریدیم از محبت در میان خلق ظاهر گشت
 تا پدید آمد که نیز اعیان کسب در انبیا نمود و است
 که بعضی از افسوس پشیمان حاصل بشود که اعطی کنی مشی خلقه
 ثم بدی و قبض افسوس آن است که از ظهور پدید آمد که اعطی کنی
 حق افسوس باید که در صاحب حق را حق خود را ندانند
 حضرت ختمی پناه علیه السلام و سلم حق ختمی و مظهر اسم اعظم
 رحمان و رحمت کرد و برست الهی در منزل و ظهورات الهی
 در صورت عقل کل که آدم صفتی است پس در نفس قلب پس نفس
 تا طبع پس طبیعت قلب که بعد از عقل است و العقول پس هم کلی که
 عرش عظم است پس فلک اطلس که عرش کریم است
 و وصف الالابکة بانها ناری ماله الراجح الحیثه فانها هی
 الصغیرة من المتغیرین فانها محروق من صلصال من حار صلیون
 ای متغیر الراجح فکر به الالابکة بالذرات لازله لهدو اناس
 من العفونات و الفضلات المستعملة فلان سبب ذرات
 المودرات الطبیة الظاهر و ازینجا است که حضرت محمد صلی الله علیه و آله

اوست را بطلان است چنانچه بدن و تطهیر و دوام و خنوع و غسل و غیره
 تا مضامین میان ایشان و ملائکه پیدا شود و فایده بدانکه هیچ کس
 نسبت نیست بر نماز که بنده را از تقصیر و غیور باز دارد و بر
 زمین چیزی که درین عبادت است با دخی است و توجه بحق من کل
 الوجوه یعنی خاطر خود را متوجه دارد که واردات غیبیه و معانی
 روحانی از حق مطلق بوی میرسد و متوجه حق را در جمیع مشاهد
 لطیفه و مظاهر کشف نماید تا ان کرد و محجوب از سعادت محروم
 که نماز مشتمل است بر ان از اقوال و افعال که صاحب شرح حکم
 کرده است اگر امام است مرتبه رسول و نبی است حق می باید و کر
 ماموم است با حق رتبه مکالمه و مناجات می باید و علم ان
 نحو الصلوات ثلث حرکات مستقیمه و هی قال تمام المصطفی و حرکت
 انقباضه و هی حال رکوع المصطفی و حرکت سکونه و هی حال سجده و حرکت
 الانسان مستقیمه و حرکت الخیر ان انقباضه و حرکت انقباضه
 و لبس البیاض و حرکت من دره فان ادا حرکت فانما حرکت بقره و سلم
 ان الصلوة عباده منقسمه بجن الله و من عبده المصطفی منقسمه
 لی و فصلها عبیدی و العبدی ما قال بقول العبد بسم الله الرحمن الرحیم
 بقول الله ذکر بی عبیدی بقول العبد الحمد لله رب العالمین بقول الله
 حمد لی عبیدی بقول العبد الرحمن الرحیم بقول انشی علی عبیدی بقول الله
 الرحمن الرحیم مالک یوم الدین بقول الله فوض الی فهدی السعف
 کلام الله تعالی حاصل شد بقول العبد یاک نعبد و یاک نستعین بقول الله

به اینی و بین عیدی و تعیدی تا سال تمام واقع الا شش کس و در
 بقول العبد به العراط المستقیم مراد الدین الفیض علیهم السلام
 علیهم و لهذا بین بقول الله فهو العبد یا و العبدی تا سال فخلص
 هو لا العبد و کما فخلص الاول به فیا به فخلص من هذا الباب فراه
 الحمد لله رب العالمین فمن لم یقرأ یا ما یصلی الصلوة و یفوض
 بین الله و بین عبده و لا کانت حاجات منی و ذکر و من یحافظ
 فقد عالس الحق و جالس الحق فانه یصلح فی غیره الا انی انی فانه قال
 اما جلیس منی و ذکر فی من عالس من ذکره فهو و البصر منی جلیس
 فیه و مناه فی رویت فان لم یکن و البصر لم یرو و اعلم ان من
 فهو امام باریک فان الملائکة یصلی علی العبد اذا صلی و
 کما روید و اهل فقه حصل له رتبة الرسول فی الصلوة و فی البیة
 عن الله و اذا قال صل علی العبد من حمده فیکبر و من فکبر فانه
 قد سمع یقول الملائکة الحاضرون ینزلونک الحمد فان الله قال فی
 فان عده و سمع الله من حمده فانظر علی رتبة الصلوة و انی ان
 بشی ایضا حبسها من لم یحصل درجه الروبة فی الصلوة ما یبلغ غایتها
 و لا کان فیها فیه عین قال انی علیه السلام حبیب الی من دنیا کم
 ثلثه للطیب و الان و قره عینی فی الصلوة لانه لم یمن
 یناحیه قلبه فحصل اصل به انکه قره عین و زمانه که عبارت
 از توجه قلب و مناه به که حق است باخبار و سعی بنده و نسبت ان متعلق
 بعبادت از لیه لیس و شنای مشم محب که قره عین عبارت
 از دانست مناه به محب و در هر صورتی است که بموجب آن مستحق که

چنانکه هیچ حق محسوب علیه سلامت و صورت امری که در
 صورت امر از این حد انتفاع در سلواه منتهی است زیرا که
 انتفاع در نماز از اخلاص شیطانی است که بنده را از مقام حضور
 و مراقبه می داند و از دولت مشایخ محسوب تحقیقی محروم گرداند
 بلکه از محبت حق محروم ماند چرا که اگر ملققت و محسوب حق بود
 یا خود را محسوب خود دانست و در نماز تغییر و انتفاع نکردی و
 آن را بصیرتی داد و اندک که صدق حال و کذب مال خود کند
 و اندک که بداند که ناز و منعم هستی کی ناز و مال عباد
 و یکی ناز حق عروشان و آن کلی جنست و مطا هر پس صلوات حق
 متا حرا باشد و از سلواه عبودیت و خدا را که شیخی انتفاع و سلوة
 باشد بفرستد و با بقلب دیگر که خدا را می باید چنین باشد
 که من و بر اعدا دست می کنم پس وجود این عابد بران معبود
 سابق باشد بخلاف الله مطلق که اول فی لاجد است و از خیر
 از آنها علم پس یا محیط شد قوت فکر را بر وفات او را
 اما الهی که مستصور هر متصور می بود و کتب استعدا است منوع
 کرد و از باب متفرق و خیر ام الله الواحد القهار یعنی منوع
 در صورت الهی محب استعدا و چرا که استعدا در هر قدری کلام
 استعدا و دیگر است و کلام محب استعدا دانست و هر کس موجب
 آنکه فکر کند و در خود یا بد آن گوید و آن چند الله مطلق من
 حیث هو لا یسم له ولا یفوت ولا یسم ولا یفوت ولا یفوت
 و کلی مانیت الهی هو عینه و لون الاما لون انما به از خیر و کس

اشارت جنابکات را در یکی نیست و هر یکی باشد رنگ
خوف جان ناپیدم پس حق را عشرت نه بخت نیست که عقل از
حکمت بل در حکمت که منجلی شود بحسب منجلی که چیزی نماید
بدانکه جمیع اشیا مسج حق اند از بسیاری کنه عاقلان که بی
دور عقوبت فحش نمیکند و کنه اش را بمعصیت نمیکند و اند
غایت معصیت آنست که هر یکی را از موم در است تسبیح خاص
غایت کرده است و بهیچیک از اطلاق اندازد و در
حق در کج دل اهل کمال محبت بعبادت جلای رحمانی است

و دل کامل فاطمه جمیع نیکیات است

اما نه دفعه واحدته اللهم اعصما

من الخطار و ازلزل

الایراد و فقها فی العلم

و العزلی و العباد

للقی و الذداد

الحداب

نام شد نص بعون ملک الهی است الهی هم نه بحکم الهی
در خط صغیر از حق الهی بولس و اندو که نامی است حداب

هر که خواند دعا جمع در روز

زاد من بنده که کار

ایز نخم در حل مشکلات فخر حق

Handwritten signatures and stamps, including a circular official seal, are visible on the document.

۲	۱	۳
۲	۱	۳
۲	۱	۳

Wm. W. W.

سید علی ملقب به قیصر خراسان و قاضی عظیم
استغنی علی ملکین خراسان زبیر شاه و
کلیه ضمیمه احوال و غیره

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على خير خلقه محمد وآل محمد الطيبين الطاهرين

تملك الاشياء بغير بها الكسب لم يبقوا من بداهة ما جاز باراد

بودم از آن دیدم جاز از آن شد و یکی بر جسته بود آن برادر بجهت درشته

زردی کسین درشت بدار از رفتم آنکست شفا ترسیم و کانی بریم نقاش

چهار گشته شده و جیت چهار زردم بر جستم آنجا جزایم دیدم

مست شکسته ز ناقص بود و یکی دو گوشه و دو خانه تا داشت آن برادر جز

از آن که آن کن بیخانه و بیگوشه را بر اند تیری می یابست کار تیر دیدم

سه شکسته بود و یکی پزنداشت لطلب دید بصر داشتیم چهار آه بودیم

سه مرده بودند یکی بمان نه داشت آن برادر در آن کانی کنی و جت تیر دراز

از آن کانی بی خانه و بی گوشه آن تیر بود بر دو پیکان در کانی که بود

و پیکان

نزد کنیدی می بایست تا صید را بفرستد که من دیدم سه باره بان

بودند و یکی دو گانه و دو میانه نه داشت صید را بر آن کندید که گانه پان

بر همان بستم خانه می بایست که مقام کنیم و صید را بخت سازیم خانه

دیدیم سگ در هم افتاده بودند و یکی سقف و دیوار داشت و یکی پا

روی دیوار در آمدیم و یکی دیدیم بر طاقی بلند که هیچ صید دست نگیرد

مهاک چهار گز زیر پای کندیدم دست بان و یک رسید چون شکار

بخت نه شکار از بالا خانه بردن آن که بختش من بدیدم و بر من

دارم برادر کامل و مملک در کین نشسته بود استخوانی لکاز در دیک برادر

و بر تارک سه وی زو و در سجوی از پاشنه او پای او بردن آن که بر

آن درخت رد آکوی رفتم غروب گاشته بودند بغض می دادند

از آن درخت و بارخان خورد و آوردیم و قلعه زد و یک شتم و باهلی

وینا که داشتیم بعد از خوردن که الماس کشته پند داشتند که در پند شدند

از خانه بیرون نتوانستند رفت در نجاست خود مانده و مالی سانی

از کجای آن بیرون شدند و بر در خانه نطقتم و بنفرو آن شدند از باب

نه در و الا باب توقف سه ایی حالات باز نمایند

۱۰۰ از هر یک در هر یک
 ۱۰۰ از هر یک در هر یک
 ۱۰۰ از هر یک در هر یک
 ۱۰۰ از هر یک در هر یک
 ۱۰۰ از هر یک در هر یک

۲۲۲
 ۲۲۲
 ۲۲۲
 ۲۲۲
 ۲۲۲

این است که
 در هر یک
 در هر یک
 در هر یک
 در هر یک
 در هر یک

۱۰۰ از هر یک در هر یک

۱۰۰ از هر یک در هر یک

۱۰۰ از هر یک در هر یک

۱۰۰ از هر یک در هر یک

۱۰۰ از هر یک در هر یک

